

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

97'nci Birleşim 29 Haziran 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	644
II.- GELEN KÂĞITLAR	648
III.- YOKLAMALAR	716,717
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	685
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>685:688</i>
1.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İzmit'in düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	685:686
2.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, aşı karşıtlığı tehlikesine ilişkin gündem dışı konuşması	686:687
3.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	687:688
	639

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Balıkesir'deki su sorununa ilişkin açıklaması 689
- 2.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, sağlık çalışanları ile mezarlık görevlilerine ilişkin açıklaması 689
- 3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Kanal İstanbul'a ilişkin açıklaması 689
- 4.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bursa Orhangazi'deki doğal gaz hattına ilişkin açıklaması 690
- 5.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Kaman'daki doğal gaz hizmetine ilişkin açıklaması 690
- 6.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'daki TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması 690
- 7.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, coronavirüs mutasyonlarına ilişkin açıklaması 690:691
- 8.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, İstanbul Sözleşmesi'ne ilişkin açıklaması 691
- 9.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, siyasete ilişkin açıklaması 691
- 10.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, üniversite öğrencileri ile ehliyetlerine el konularına af çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması 691:692
- 11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, uyuşturucuyla mücadeleye ilişkin açıklaması 692
- 12.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, gençlerin bağımlılıklarına ilişkin açıklaması 692
- 13.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Antalya Kaş'taki kaçak yapılaşmaya ilişkin açıklaması 692
- 14.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinde çalışan bir müzik öğretmeni hakkındaki taciz iddialarına ilişkin açıklaması 693
- 15.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhuğlu'nun, orman yangınlarına ve Marmaris'teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 693
- 16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkan'ın, Marmaris'teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet dilediğine, İzmit'in düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümüne, Türk Kara

Kuvvetlerinin 2.230'uncu kuruluş yıl dönümüne, Filenin Sultanları ile Filenin Efelerini tebrik ettiğine, Şehit Anaları Derneği Başkanı Pakize Akbaba'ya, Gazi Meclisin Doğu Türkistan'daki Çin zulmü karşısında güçlü bir iradeyi ortaya koyması gerektiğine ve Şanlıurfa'da DEDAŞ'ın uygulamalarına Hükümetin dikkatini çekmek istediğine ilişkin açıklaması 693:695

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Havva Şahin'e Allah'tan rahmet dilediğine, Dünya Endüstriyel Tasarım Günü'ne, Marmaris'teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Filenin Sultanları ile Filenin Efelerini tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 695:696

18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Orhan Doğan'ın 14'üncü ölüm yıl dönümüne, İstanbul'da LGBT yürüyüşündeki polis şiddetine, Metin Lokumcu davasına, bütün gazeteci ve basın çalışanlarıyla dayanışma içinde olduklarına ve aşılama çalışmalarında bölgesel eşitsizlik olduğuna ilişkin açıklaması 696:698

19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun özelleştirilmesine, Tank Palet Fabrikasının devredildiği ve Ethem Sancak'ın sahibi olduğu BMC şirketiyle ilgili iddialara ve Elmalı'daki çocukların istismarıyla ilgili davanın takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması 698:699

20.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Marmaris'teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet dilediğine, Genel Kurulda Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun anonim şirket olmasıyla ilgili bir kanun teklifinin görüşüleceğine, Tank Palet Fabrikasıyla ilgili Ana Muhalefet Partisinin kamuoyunu yanlış bilgilendirdiğine ve Tank Palet Fabrikasının tank üretmek için değil, ithal edilen tankların tamir, bakım ve bazı teçhizatlarının montajı için kurulduğuna ilişkin açıklaması 699:702

21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ilişkin açıklaması 727:728

VI.- ÖNERİLER

702,717

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

702:716,717:718

1.- İYİ Parti Grubunun, 29/6/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde AK PARTİ iktidarının kronik bir sorun hâline getirdiği nepotizm gerçeğinin hangi kurum ve kuruluşlarda nasıl uygulandığının tam olarak ortaya çıkarılması, konunun tüm detaylarıyla incelenmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla

verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

702:707

2.- HDP Grubunun, 29/6/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, OHAL Komisyonuyla ilgili iddiaların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

707:712

3.- CHP Grubunun, 25/6/2021 tarihinde Ankara Milletvekili Levent Gök ve arkadaşları tarafından Tuz Gölü'nün özelleştirilmesinden doğan mağduriyetlerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

712:716,717

4.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 275 ve 274 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun, 29 Haziran 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde gündemin “Seçim” kısmında bulunan RTÜK’te boşalacak olan 3 üyelik için seçimin yapılmasına, çalışma saatlerine ve 275 ve 274 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

717:718

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

719

A) ÖNERGELER

719:720

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin’in, (2/3041) esas numaralı 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/135)

719:720

VIII.- SEÇİMLER

720

A) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULUNA ÜYE SEÇİMİ

720:723

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boşalacak üyeliklere seçim

720:723

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN**DİĞER İŞLER**

723,728,748

A) KANUN TEKLİFLERİ

723:727,728:748,748:775

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 Milletvekilinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/3677) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 275)

723:727,728:748,748:775

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

748

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın 275 sıra sayılı Kanun Teklifinin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

748

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

776

1.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Muğla Vali Yardımcısı'nın Muğla 112 Acil Çağrı Merkezini ziyaretinde yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/46973)

776:777

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak üç oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Oya Ersoy, İstanbul'da yaşanan çevre sorunlarına,

Şanlıurfa Milletvekili Halil Özşavlı, PKK terör örgütünün 1979-2021 yılları arası haziran aylarında gerçekleştirdiği sivil katliamlara,

Amasya Milletvekili Hasan Çilez, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin 102'nci yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Ayşe Tuba Arslan cinayeti davasına,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, hazine arazilerinin ihale yoluyla satışa çıkarılmasına,

İğdır Milletvekili Yaşar Karadağ, İğdır'a yapılacak sulama projelerine,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, Sivas'ın eğitim alanındaki başarılarına,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, 24 Haziran 2018 seçimlerinin 3'üncü yıl dönümüne,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, sağlık çalışanlarının acil ücret farklarına,

Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz, eczane dışında satılan bitkisel ürün ve gıda takviyelerine,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, kayısı hasadına ve çiftçilerin borçlarına,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, Cumhuriyet Halk Partisinin Kanal İstanbul'a neden karşı olduğunu anlamının imkânı olmadığına,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Mersin ve Çukurovalı çiftçilerin sorunlarına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, vatandaşın bankalara olan borçlarına ve kesilen cezalara,

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu, İstanbul Üsküdar'daki Validebağ Korusu'na,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Eren Bülbül'ün ölüm yıl dönümüne,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, tarımsal üretimin önemine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa Orhangazi Yeniköy'de açılmak istenen taş ocağına,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, şehit olan Teğmen Baki Koçak'a Allah'tan rahmet dilediğine ve Yozgat'ın köylerindeki yol ve su sorununa,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un İYİ Parti Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan'la ilgili sözlerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Ali Rıza Altınok ve ailesinin ölüm yıl dönümlerine, TÜRKİYE KAMU-SEN'in 29'uncu kuruluş yıl dönümüne, Antalya Diploması Forumu'na ve ikna yoluyla teslim olan PKK terör örgütü mensuplarına,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, seksen beş gündür Sincan Cezaevinde bulunan Ömer Faruk Gergerlioğlu'nu parti grubu adına selamladığına; yargının tek işlevinin HDP'yi hedef almak ve partilileri, vekilleri cezaevinde bile olsa suç üretmek olduğuna; 83 yaşındaki Mehmet Emin Özkan'ın serbest bırakılması gerektiğine, Batman Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Demir'e sokakta yapılan işkenceye; Uşşaki tarikatı lideri Eyüp Fatih Şağban'a çocuk istismarından verilen cezanın istismar, taciz ve tecavüzlerin önünü açtığına; kayyum Rektör Metin Bulu'yu protesto eden Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin burslarının kesilmesine ve eylemlerine devam eden Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerini selamladığına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 23 Haziran İstanbul zaferinin yıl dönümünde 100 milletvekillerinin İstanbul sokaklarında halkla bütünleştiğine, 24 Haziran 2018 seçimlerinin yıl dönümüne, Validebağ Korusu'na yapılacak rehabilitasyon projesine, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan'a muhalif olmanın bedelinin ödetilmeye çalışıldığına, İsmail Hakkı Tonguç'un ölüm yıl dönümüne, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında ek ders karşılığı çalışan personelin sorununa, kayyum Rektör Metin Bulu'yu protesto eden Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin burslarının kesilmesine, Çankırı'da Toplum Yararına Programda çalışan işçilerin kadro sorununa ve Mehmet Emin Özkan'la ilgili Cumhurbaşkanının inisiyatif kullanması gerektiğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, 24 Haziran 2018 seçimlerinin yıl dönümüne, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Cumhuriyet ile milletin dayanışması ve mücadelesiyle hayata geçtiğine ve üç yıllık çalışmalarının bir asra bedel olduğuna, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'nü kutladığına ve yelkende Dünya Şampiyonu olan gençleri tebrik ettiğine,

İzmir Milletvekili Aytun Çıray, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Meclisin işlemesi için Başkanların gündeme geçilmesiyle ilgili uyarı yapma yükümlülüğünün olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan,

Çocuk istismarcısıyla ilgili verilen cezaya savcılığın itiraz ettiğine,

Gündeme kilitlenerek Meclisi çalıştırmanın, diğer konuları basın toplantısına taşımının daha verimli olacağına,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Ankara Milletvekili Gamze Taşcier, Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu, Hatay Milletvekili Suzan Şahin, Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu ve Ankara Milletvekili Şenol Sunat'ın Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin yazılarının 23 Haziran 2021 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

İYİ Parti Grubunun, 23/6/2021 tarihinde Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve arkadaşları tarafından, Bitlis merkezde bulunan dere ve çevresinin Cumhurbaşkanlığı kararıyla "riskli alan" ilanı ve akabinde başlatılacak yıkım çalışmalarının Bitlis çarşısı esnafına ve şehrin dokusuna zarar verip vermeyeceğinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 24/6/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Betaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, nefret ikliminin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (13383 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Covid-19 pandemisine karşı sosyal hukuk devletinin anayasal yükümlülükleri doğrultusunda yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/4142) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Haziran 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, şehit yakınlarına hoş geldiniz dediğine ve tüm şehitleri rahmet ve minnetle andığına,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden terör ve 15 Temmuz şehitlerinin eşleri ile çocuklarına "Hoş geldiniz." denildi.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve 98 Milletvekilinin Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3636) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 268), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, SMA hastası çocuklara,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Çorum Milletvekili Tufan Köse'nin 268 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Bolu Belediye Başkanı Tanju Özcan'ın Bolu'da camisi olmayan bir mahalleye cami yaptırmak için bütün siyasi liderlerden yardım istediğine ama Cumhurbaşkanı'dan olumlu-olumsuz bir cevap verilmediğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bolu Milletvekili Fehmi Kıpçü, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Bolu Milletvekili Fehmi Kıpçü'nün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Bolu Milletvekili Fehmi Kıpçü'nün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Yemen açıklarında alabora olan göçmen teknesine,

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, iktidar kanadının, bakanların yolsuzluklarına bakmayıp sadece HDP'yle uğraştığına,

İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu, görüşmeler sırasında Genel Kurulda bulunmayan milletvekillerinin sonradan gelip oy kullanmasının yasama etiği ve Anayasa andımıza aykırı olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın 268 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Bolu Milletvekili Fehmi Kıpçü, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Alınan karar gereğince, 29 Haziran 2021 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime 21.29'da son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 169

25 Haziran 2021 Cuma**Milletvekili Teklifleri**

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Tebdil Edilmesi Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3705) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2021)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2021)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Cumhurbaşkanlığına bir firmadan mal ve hizmet alımı yapıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46054)

2.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2020 yılları arasındaki 4-6 yaş için olan Kuran kurslarıyla ilgili verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46055)

3.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, basın kartı sahibi basın mensuplarına dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46056)

4.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, kamuda çocuğu olan personele yönelik tedbirlerin anne ve babaları kapsayacak şekilde alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46057)

Adalet Bakanlığı

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46058)

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Sultanhisar E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46059)

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Eşme K1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46060)

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Simav A3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46061)

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Ulubey K1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46062)

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Uşak E Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46063)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Uşak E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46064)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Denizli Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46065)

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46066)

14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Denizli T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46067)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Bozkurt Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46068)

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Çal B Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46069)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Denizli D Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46070)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Kale K2 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46071)

19.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Sarayköy Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46072)

20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Bilecik M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46073)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Bozüyük Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46074)

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Gölpazarı Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46075)

23.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Pazaryeri K1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46076)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Söğüt K1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46077)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46078)

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46079)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46080)

28.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Metris 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46081)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Metris 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46082)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Metris R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46083)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46084)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 2 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46085)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46086)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46087)

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 5 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46088)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 6 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46089)

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 7 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46090)

38.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Silivri 8 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46091)

39.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Kartal H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46092)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Maltepe 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46093)

41.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Maltepe 2 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46094)

42.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Maltepe 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46095)

43.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Maltepe Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46096)

44.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Ümraniye E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46097)

45.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Ümraniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46098)

46.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Üsküdar/ Paşakapısı Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46099)

47.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Hendek Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46100)

48.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Geyve Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46101)

49.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Sakarya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46102)

50.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Düzce T Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46103)

51.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Düzce T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46104)

52.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Gediz K1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46105)

53.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Kütahya E Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46106)

54.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Kütahya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46107)

55.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Seydikemer/Eşen T Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46108)

56.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 27 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla Seydikemer/Eşen T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46109)

57.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önergenin yanıtladığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46110)

58.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, ülke genelindeki ceza infaz kurumları ile hükümlü ve tutuklulara dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46111)

59.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, bir gazetecinin ölümüne dair çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46112)

60.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2015-2021 yılları arasında ülke genelindeki avukat ve hukuk öğrencilerine dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46113)

61.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Türkiye genelinde ve Antalya ilinde Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/46114)

62.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, bir organize suç örgütü liderinin yaptığı açıklamalar üzerine soruşturma başlatılıp başlatılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46115)

63.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bürokratu bir kişi hakkında adli soruşturma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46116)

64.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, KKTC vatandaşı bir gazetecinin suikastına yönelik yeni bir soruşturma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46117)

65.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, organize suç örgütü üyesi olan ve ceza infaz indiriminden yararlanarak cezaevinden çıkan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46118)

66.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına yönelik uygulamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46119)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

67.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Bakan'ın bir açıklaması ile 2020 yılından önergenin yanıtladığı tarihe kadar yapılan kadına şiddet başvurularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46120)

68.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46121)

69.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yılda açılan kadın konuk evleri ile konuk evlerinde yaşayan ve hakkında koruma kararı alınan kadın sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46122)

70.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk istismarıyla ilgili çocuklarda farkındalık yaratılmasına ve çocukların bu konuda eğitilmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46123)

71.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de bulunan çocuk izleme merkezlerine ve bu merkezlerden destek alan çocuk sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46124)

72.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46125)

73.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın taraf olduğu icra işlemlerine ve bunun illere göre dağılımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46126)

74.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, down sendromu, otizm ve diğer gelişim bozukluğuna sahip bireylere yönelik yürütülen politikalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46127)

75.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, 6284 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra yaşanan kadına yönelik şiddet vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46128)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

76.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46129)

77.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla ülke genelinde ve Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46130)

78.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, emeklilerin sayısına ve maaşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46131)

79.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, tarım sektöründe çalışan ve emekli olan kişi sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46132)

80.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Türkiye'deki işsiz sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46133)

81.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Türkiye'deki açlık ve yoksulluk sınırı ücretine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46134)

82.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, kaybolmaya yüz tutmuş mesleklere yönelik envanter çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46135)

83.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, hemofili hastalığı tedavisinde kullanılan bir ilacın SGK kapsamına alınması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46136)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

84.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46137)

85.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, İzmir depreminde mağdur olan kişilere yapılan ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46138)

86.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin 31 Mart 2019 - 27 Mayıs 2021 tarihleri arasında İller Bankasına yaptığı kredi ve teminat mektubu başvurularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46139)

87.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46140)

88.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Hatay'ın Arsuz ilçesinde yapılması planlanan kimyasal madde üretimi ve depolama projesinin olumsuz etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46141)

89.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, harita ve kadastro teknikeri istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46142)

90.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, İzmir'in Gaziemir ilçesinde tespit edilen nükleer atığın etkilerine ve bölgenin temizlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46143)

91.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son 5 yıl içerisinde Aydın'da yabancılara satılan konut ve arsa miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46144)

92.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da son 5 yılda Bakanlık tarafından yapılan tadilat, dekorasyon ve çevre düzenlemeleri harcamaları ile orman alanına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46145)

93.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2021 yılı için Erzincan iline ayrılan ödenek miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46146)

94.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, FETÖ ile iltisak sebebiyle ihraç edilen Bakanlık üst düzey yöneticilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46147)

95.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mersin'in Anamur ilçesinin Güngören Mahallesiindeki yolun bakım ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46148)

96.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Milas ilçesi Ilbıra Dağı bölgesinde maden ocağı için ruhsat verilen bir alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/46149)

97.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Marmara Denizi'nde oluşan deniz salyasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46150)

Dışişleri Bakanlığı

98.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46151)

99.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, yurt dışı temsilciliklere kurum dışından atanan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46152)

100.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46153)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

101.-İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, elektrik üretim şirketlerine kapasite mekanizması kapsamında yapılacak ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46154)

102.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46155)

103.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da son 5 yılda borcundan ötürü elektriği kesilen iş yeri ve konut sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46156)

104.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46157)

106.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, sulama kooperatiflerinden alınan teminatın kaldırılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46158)

106.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, pandemi yardımı verileceği duyurulan elektrik şirketlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46159)

107.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, son 5 yılda Türkiye'nin fosil yakıt ithalatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46160)

108.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, elektrik enerjisi üreten santrallere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46161)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

109.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46162)

110.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46163)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

111.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46164)

112.-Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, 15 şeker fabrikasının özelleştirme kapsamından çıkarılıp Varlık Fonuna devredileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46165)

113.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46166)

114.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Türkiye'de iller bazında toplam konut kredisi borçları ile takibe alınanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46167)

115.-İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın, İşsizlik Sigorta Fonu'ndan GAP projesi için aktarılan meblağa ilişkin yazılı soru önergesi (7/46168)

116.-İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın, pandemi döneminden olumsuz etkilenen esnafın ekonomik açıdan desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46169)

İçişleri Bakanlığı

117.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46170)

118.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muğla'nın Fethiye ilçesindeki bir öğretmenin sosyal medya paylaşımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46171)

119.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinin Serap Gözeli Köyünün su sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/46172)

120.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir polis memurunun ölümüne ve polis intiharlarının araştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46173)

121.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46174)

122.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, bir suç örgütü liderine yönelik tecavüz iddiasıyla yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/46175)

123.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, 2020 yılındaki kadınların şüpheli ölüm sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46176)

124.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'den yapılan seyahatlerde karantina uygulaması öngören ülkelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46177)

125.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2015-2021 yılları uyuşturucu madde alım ve satımıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46178)

126.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ve ülke genelinde son 5 yılda satın alınan biber gazı miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46179)

127.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, bir organize suç örgütü liderinin Emniyet tarafından istihbarat elemanı olarak kullanılıp kullanılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46180)

128.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, 2002-2021 yılları arasında organize suç örgütlerine düzenlenen operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46181)

129.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Türkiye genelinde ve Antalya ilinde Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/46182)

130.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bir kadına polisler tarafından kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46183)

131.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, organize suç örgütü lideri bir kişiden para aldığı iddia edilen emniyet mensuplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46184)

132.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Emniyet Teşkilatı tarafından yapılan dinleme ve teknik takiplere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46185)

133.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, son 5 yılda sahte alkol üretimine yönelik denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46186)

134.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, bir organize suç örgütü lideri hakkında başlatılan soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/46187)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

135.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, pandemiden olumsuz etkilenen turist rehberlerine ekonomik destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46188)

136.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46189)

137.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de sadece kadınlara yönelik yayın yapan gazete ve dergi sayıları ile sarı basın kartı sahibi kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46190)

138.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, turist rehberlerine yönelik verilecek desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46191)

139.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Ayasofya'nın ziyaretçiye açılmadan önceki ve sonraki ziyaretçi sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46192)

140.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46193)

141.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, kaybolmaya yüz tutmuş mesleklere yönelik envanter çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46194)

142.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2021 yılı itibarıyla Bakanlığa bağlı müze ve ören yeri sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46195)

143.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, İstanbul Arkeoloji Müzesinin Atatürk Havalimanına taşınacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46196)

Milli Eğitim Bakanlığı

144.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46197)

145.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2020 yılları arasındaki 4-6 yaş için olan Kuran kurslarıyla ilgili verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46198)

146.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46199)

147.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Türkiye genelinde ve Antalya ilinde Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/46200)

148.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da ve ülke genelinde dağıtılan tablet sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46201)

Milli Savunma Bakanlığı

149.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46202)

150.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46203)

151.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Ordu Yardımlaşma Kurumu tarafından yapılan işlemlerle ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46204)

152.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Fas'a SİHA ve İHA hibe edildiği iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46205)

Sağlık Bakanlığı

153.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46206)

154.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, sağlık hizmetleriyle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46207)

155.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Alman menşeli Covid-19 aşısının aile hekimlerince de yapılabilmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46208)

156.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 2015-2021 yılları arasında görülen kırım kongo kanamalı ateşi hastalığı verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46209)

157.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46210)

158.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Alman menşei Covid-19 aşılarının temininde yaşanan gecikmeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/46211)

159.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kapatılan SSK ilaç fabrikasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46212)

160.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, 2020-2021 yılları arasında sahte alkol tüketimi sebebiyle yaşanan ölüm ve zarar görme vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46213)

161.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, aile sağlığı merkezi binası inşaatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46214)

162.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Türkiye genelinde ve Antalya ilinde Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/46215)

163.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, olası bir uyuz salgımına karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46216)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

164.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46217)

165.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46218)

166.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Eskişehir'e endüstri serbest bölgesi kurulmasına ve organize sanayi bölgelerinde yönetim kalitesini artırmaya yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46219)

Tarım ve Orman Bakanlığı

167.-İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, bir firmanın Ilgın Şeker Fabrikası için temin ettiği kömürün düşük kalitede çıkmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46220)

168.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, kuraklıktan etkilenen çiftçilerin desteklenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46221)

169.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46222)

170.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gıda katkı maddelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46223)

171.-Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü bünyesindeki yangın söndürme ekipmanlarının sayısının artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46224)

172.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye'de 2020 ve 2021 yıllarında suda yaşanan kayıp kaçak oranına ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46225)

173.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tarım Kredi Kooperatiflerine ait tarım market sayıları ile bu marketlerin 2018-2020 yılları arasındaki kar-zarar oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46226)

174.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, topraksız tarıma yönelik Bakanlıkça yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46227)

175.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, hububat ve bakliyat alım fiyatlarına ve çiftçilere destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46228)

176.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtladığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46229)

177.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'da yatırım programına alınan veya alınması planlanan gölet, baraj ve sulama kanalı projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46230)

178.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son 5 yılda ithal edilen hayvan miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46231)

179.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Havsa ilçesine bağlı Necatibey köyünde yapılan sondaj çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46232)

180.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, organik tarıma yönelik Bakanlıkça yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46233)

181.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in tarımsal sulama sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/46234)

182.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Karacabey Yeşildere Barajının yapım işinin ne zaman tamamlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46235)

183.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, TARBİL projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46236)

184.-İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, Ilgın Şeker Fabrikasında üretimin devam etmesi için yapılan çalışmalara ve yapılan kömür alım ihalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46237)

185.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Sakarya Nehri üzerindeki Gürsöğüt 1 ve 2 barajları için yapılan kamulaştırmaların bedellerinin hak sahiplerine ödenmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46238)

186.-İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, kuraklıktan dolayı meydana gelen ürün ve rekolte kayıpları nedeniyle çiftçilere destek verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46239)

187.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Çankırı Acıçay Sulama Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/46240)

188.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2002 yılından bu yana ülke genelindeki mera alanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46241)

189.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 yılında çıkan orman yangınlarına ve yangın söndürme uçaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46242)

190.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, elektrikli traktör geliştirilmesi ve üretimine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46243)

191.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Çevlik Göleti'nde yaşanan aksaklıkların ve sulama sorunlarının giderilmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46244)

192.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Türkiye'deki işlenebilir ve atıl tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46245)

193.-Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Çukurova bölgesindeki çiftçilerden patates ve soğan alımı yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46246)

194.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mersin'in Gülnar ilçesindeki Köseçobanlı Mahallesinde küçükbaş hayvanların telef olmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46247)

195.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Erdemli Alata Bahçe Kültürlerini Araştırma Enstitüsü'ne yapılan işçi alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46248)

196.-Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, kuraklık görülen yerlerin afet bölgesi ilan edilmesi ve bu yerlerde çiftçilere destek sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46249)

197.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, çay alım fiyatlarına ve alımlardaki kota ve kontenjan uygulamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46250)

Ticaret Bakanlığı

198.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46251)

199.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtladığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46252)

200.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İstikrar Kalkanı Paketi kapsamında verilen destek ve kredilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46253)

201.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, emlak müşavirlerine karşılıksız hibe desteği sağlanması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46254)

202.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, bir şirkete ait hisselerin alım satımı ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46255)

203.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, AVM ve zincir mağaza çalışma saatlerinin esnafı koruyacak şekilde yeniden düzenlenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46256)

204.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, pandemi döneminden olumsuz etkilenen esnafın ekonomik açıdan desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46257)

205.-Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Venezuela'ya yapıldığı iddia edilen tıbbi malzeme yardımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46258)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

206.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşların bir firmadan mal ve hizmet alımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46259)

207.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, önerenin yanıtladığı tarih itibarıyla Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan engelli personel ve kadro sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46260)

208.-Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, uluslararası taşımacılık ve nakliye alanında yaşanan bazı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46261)

209.-Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Nurdağı-Gaziantep karayolunun çift yönlü yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46262)

210.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Aydın-Denizli Otoyolu Projesinde yapılan güzergah değişikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46263)

211.-Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, Tekirdağ'ın Saray ilçesinde bulunan D-567 Karayolunda yaşanan kazaların önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46264)

212.-Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, Edirne-Hamzabeyli yolu Süloğlu kavşağında meydana gelen trafik kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46265)

No: 170

28 Haziran 2021 Pazartesi

Milletvekili Teklifi

1.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın; Katma Değer Vergisi Kanununda ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3707) (Tarım, Orman ve Köyişleri; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Milletlerarası Andlaşmalar)

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021) (Gelen evrak numarası: 834472)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021) (Gelen evrak numarası: 834480)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021) (Gelen evrak numarası: 834488)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlığı)

1.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1642) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

2.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözeği'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1643) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

3.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1644) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

4.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1645) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

5.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1646) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

6.- Diyarbakır Milletvekili Salih Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1647) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.06.2021)

7.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1648) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

8.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1649) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

9.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1650) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

10.- Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1651) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

11.- Hatay Milletvekili Barış Atay Mengülluoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1652) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

12.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1653) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

13.- İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1654) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

14.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1655) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

15.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1656) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

16.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1657) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

17.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1658) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

18.- Muş Milletvekili Mensur Işık'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1659) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

19.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1660) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

20.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1661) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

21.- İstanbul Milletvekili Ahmet Çelik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1662) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, ÇAYKUR'un yönetim kurulu üyelerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/46993) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Dolmabahçe Sarayında sergilenen altın vazoların akıbetine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/46994) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

3.- Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46995) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

4.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46996) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

5.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46997) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

6.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46998) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

7.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Nevşehir Cezaevinde yaşandığı iddia edilen kötü muamele iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46999) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

8.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47000) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

9.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47001) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

10.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47002) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

11.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, bir parti üyesinin yargılandığı davaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47003) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

12.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47004) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

13.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47005) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

14.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47006) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

15.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Bakanlık bünyesinde çalışan çeşitli unvanlardaki personelin görev tanımlarının yapılıp yapılmadığına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47007) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

16.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, aylık geliri asgari ücretin altında olan kadınlara da çeyiz parası verilmesi talebine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47008) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2021 yılları arasında engelli çocuk doğum oranına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47009) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

18.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, engelli sağlık kurulu raporu veya engeli bulunmayanlara yapılan ödemelere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47010) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

19.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 13 Mart 2020 tarihinden bu yana esnaf destek paketinden yararlanan Ankara'daki esnaflara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47011) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

20.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Patara Özel Çevre Koruma Bölgesinden izinsiz çıkarılan kumlara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47012) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2021)

21.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, 2010-2021 yılları arasında Hazine arazileri üzerinden çeşitli yollarla kişisel menfaat sağlamaya yönelik eylemde bulunan Bakanlık personeline ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47013) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

22.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Köyceğiz ilçesinin Toparlar Mahallesi'nde bulunan bir arazinin TOKİ'ye devredilmesine ve çeşitli iddialara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47014) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

23.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'in Gaziemir ilçesindeki eski kurşun ve döküm fabrikası alanında bulunan kurşun ve nükleer atıkların temizlenmesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47015) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

24.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, belediyelerde istihdam edilen iç mimarlara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47016) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

25.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'deki termik santrallere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47017) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

26.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Muş'ta bulunan Çaylar Yatılı Bölge Ortaokuluna kapalı spor salonu yapılmasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47018) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

27.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, bir şirkete yönelik verilen mal varlıklarına el koyma kararının MASAK raporu kapsamında kaldırılmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47019) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

28.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, bir şirketler grubunun Ziraat Bankasına olan kredi borcunu ödemediği iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47020) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

29.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Milli Piyango oyunlarından elde edilen hasılat ile dağıtılan ikramiye miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47021) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 ve 2021 yıllarında MASAK'ın yaptığı işlemlere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47022) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

31.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Türkiye genelinde ve Batman ilinde kötü muamele gerekçesiyle kolluk kuvveti mensupları hakkında açılan soruşturmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47023) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

32.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, ülkemizdeki göçmenlerin sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47024) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

33.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, 2010-2021 yılları arasında Hazine arazileri üzerinden çeşitli yollarla kişisel menfaat sağlamaya yönelik eylemde bulunan kamu personeline ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47025) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

34.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak ili Merkez ilçesine bağlı Kokaksu mevkiinde yapılan sıcak asfalt serimi çalışmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47026) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

35.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ta dolgu çalışmaları yapılan sahaya hafriyat toprağı ve inşaat atıklarının dökülmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47027) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'ın, bir kişinin ölümüne dair bazı iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47028) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

37.- İzmir Milletvekili Atilla Sertel'in, Kızılay'a yönelik yapılan denetimlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47029) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, iki doz aşısını olmuş 65 yaş ve üzerindeki kişilerin toplu taşıma araçlarını kullanma yasağının kaldırılması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47030) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

39.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Tarım ve Orman Bakanlığında Kültür ve Turizm Bakanlığına devredildiği iddia edilen bir alana ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47031) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

40.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Dolmabahçe Sarayında sergilenen altın vazoların akıbetine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47032) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

41.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, bir il milli eğitim müdürünün sosyal medya hesabından yaptığı paylaşıma ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47033) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

42.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 6 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilen LGS ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47034) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

43.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, depremde zarar gördüğü gerekçesiyle boşaltılan Tekirdağ'da bulunan bir lisede yemek çıkarma işinin devam ettiği yönündeki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47035) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

44.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Tezsiz Yüksek Lisans Programı'na ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47036) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

45.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, öğrenciler arasında antidepresan kullanımının yaygınlaşması ile ilgili Bakanlıkça yapılan çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47037) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

46.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47038) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

47.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Kiraz ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47039) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

48.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Kınık ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47040) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

49.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Ödemiş ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47041) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

50.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Menemen ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47042) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

51.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Tire ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47043) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

52.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinde görev yapan başhekim yardımcısı sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47044) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

53.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesindeki döner sermaye ödemelerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47045) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

54.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Bakanlık tarafından düzenlenecek olan bir çalışmaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47046) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

55.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, OHAL sürecinde askeri okulların kapanması nedeniyle mağdur olan öğrencilerin durumuna ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47047) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

56.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Ordu Yardımlaşma Kurumunun yönetimine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47048) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

57.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47049) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2021)

58.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47050) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

59.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'nın Elmalı ilçesindeki ambulans sayılarının artırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47051) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

60.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Muş'un Varto ilçesine bağlı Çaylar köyünde bulunan aile sağlık merkezindeki doktor ve ekipman eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47052) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

61.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47053) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

62.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, sağlık çalışanlarına şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47054) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

63.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'deki kanser hastalarına dair çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47055) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

64.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2021 yılları arasında Alzheimer hastalığı nedeniyle ölen kişi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47056) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

65.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, koronavirüse yönelik yürütülen aşılama çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47057) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

66.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'de faaliyet gösteren termik santraller nedeniyle kansere yakalanan kişilere dair çeşitli verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47058) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

67.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Covid-19 aşısına dair bazı verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47059) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

68.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, basın kartı olmayan gazetecilerin aşılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47060) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

69.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yapay zeka teknolojisinin Türkiye'de kullanımına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47061) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

70.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'da kuraklık nedeniyle oluşan rekolte kaybının ve çiftçilerin zararlarının giderilmesi için alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47062) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

71.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ve Denizli'de son 5 yılda tarımsal sulama amaçlı açılan ve açılması planlanan artezyen kuyularına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47063) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

72.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, toplum sağlığını tehdit eden iş yerleri ve üretim tesislerine yönelik yapılan denetimlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47064) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

73.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Zeyniler Mahallesi'nde gerçekleştirilen ağaç kesimlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47065) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

74.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Kayacık Doğanpınar Baraj Sulama Kanal İnşaatına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47066) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

75.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, kuraklığın önlenmesine ve etkilerinin azaltılmasına yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47067) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

76.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son 5 yılda nişasta bazlı şeker üretimi ile ithalat ve ihracatına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47068) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

77.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Alo Gıda Hattına yapılan başvurulara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47069) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

78.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, nişasta bazlı şeker üreticilerinin denetlenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47070) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

79.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Diyarbakır ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47071) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

80.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Batman ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47072) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

81.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Yalova ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47073) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

82.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Van ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47074) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

83.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Rize ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47075) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

84.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Muş ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47076) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

85.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Kars ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47077) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

86.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Karabük ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47078) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

87.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Isparta ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47079) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

88.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Gümüşhane ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47080) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

89.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Erzincan ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47081) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

90.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Erzurum ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47082) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

91.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Aksaray ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47083) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

92.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Ağrı ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47084) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

93.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Kilis ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47085) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

94.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Hakkari ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47086) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

95.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Şırnak ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47087) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

96.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Mardin ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47088) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

97.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Siirt ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47089) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

98.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Düzce ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47090) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

99.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Çankırı ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47091) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

100.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Bitlis ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47092) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

101.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Bingöl ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47093) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

102.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Bayburt ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47094) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

103.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Ardahan ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47095) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

104.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 13 Mart 2020 tarihinden bu yana esnaf destek paketinden yararlanan Ankara'daki esnafraza ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47096) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

105.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, pandemi sebebiyle hibe ödemesi yapılan hak sahipleriyle ilgili çeşitli verilere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47097) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

106.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, salgın sebebiyle stoklarda kalan konserve gıdalara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47098) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

107.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl-Erzurum Karayolu üzerinde bulunan Yenibaşlar köyünde yaşanan trafik kazalarının önlenmesi için yapılan yol yapım çalışmalarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47099) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

108.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, 2021 yılı Mayıs ayı itibarıyla HGS ve OGS geçiş ihlali nedeniyle borcu olan kişilere dair çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47100) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

109.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı yapım ihalesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47101) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

110.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde 2002 yılından beri yapılan bölünmüş yollara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47102) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

111.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, ülkemizin internet altyapısında kullanılmak üzere fiber kablolarla değiştirilen bakır kabloların satışına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47103) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

112.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, PTT'nin fatura ödemelerinde fatura harici ek ücret aldığına yönelik iddialara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47104) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2021)

29 Haziran 2021 Salı
Cumhurbaşkanı Teklifi

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

Milletvekili Teklifleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ile 2 Milletvekilinin; Kısa Çalışma Ödeneği, Ücretsiz İzin Ödeneği ve İşten Çıkarma Yasağı Uygulamalarının Süresinin Uzatılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3708) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda ve Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3709) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

3.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un; Umumi Hıfzıssıhha Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3710) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

4.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3711) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

5.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün; Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3712) (Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

6.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un; Karayolu Taşıma Kanunu ile Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3713) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

7.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın; Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/3714) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

Raporlar

1.- Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt ve İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ile 63 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3697) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 274) (Dağıtma tarihi: 29.06.2021) (GÜNDEME)

2.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 Milletvekilinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/3677) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 275) (Dağıtma tarihi: 29.06.2021) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

- 1.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Türk Diyanet Vakfı tarafından kiralananan araç ve binalar ile mal ve hizmet alımlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47106) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 2.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Diyanet İşleri Başkanlığının son üç yıldaki temsil ve ağırlama giderlerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47107) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 3.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47108) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, bölgesel kalkınmanın artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47109) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Cazibe Merkezleri Destekleme Programı desteğinden yararlanan illere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47110) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 6.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, bir çocuk dergisinde yayımlanan görsellere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47111) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 7.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk adalet sistemine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47112) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 8.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Yurt İçinde Bulunan Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması konulu tanıtım filmine ve varlık barışı uygulamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47113) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sosyal yardım programlarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47114) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk adalet sistemine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47115) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 11.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimleri için yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47116) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kırsal bölgelerde yaşayan çocukların koruyucu ve önleyici hizmetlere erişimine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47117) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47118) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, erken çocukluk dönemi bakım ve eğitim hizmetlerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47119) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, rehberlik araştırma merkezleri ile okulların rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47120) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, koruma altındaki çocukların gelişim ve eğitim programlarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47121) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocukların dijital ortamın zararlarından korunmasına ve çocuk dostu yayınların desteklenmesine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47122) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sosyal hizmet modellerinin çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47123) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

19.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, bir çocuk dergisinde yayımlanan görsellere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47124) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sosyal yardım alan kesimlerin işgücüne kazandırılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47125) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, aile sosyal destek programına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47126) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sosyal destek programı kapsamında verilen desteklere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47127) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kalkınma ajansları tarafından illere göre sağlanan katkılara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47128) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

24.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuk işçiliği ile mücadeleye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47129) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

25.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, pandemi sürecinde yaşanan iş kazalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47130) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

26.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, kadınların işgücüne katılımına ve güvencesiz çalışan kadınların güvenceye kavuşturulmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47131) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

27.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'daki konut sayısına ve tespit edilen kaçak yapı miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47132) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

28.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2019-2021 yılları arasında Çanakkale ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47133) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

29.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2019-2021 yılları arasında İstanbul ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47134) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

30.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2019-2021 yılları arasında Bursa ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47135) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

31.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2019-2021 yılları arasında Kocaeli ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47136) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

32.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2019-2021 yılları arasında Yalova ilindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47137) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

33.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2019-2021 yılları arasında Tekirdağ ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47138) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

34.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, bir gübre fabrikası yerleşkesinin ruhsatlı olup olmadığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47139) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

35.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, İstanbul'un Bakırköy ilçesinde bulunan Botanik Park'ın bakımsızlığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47140) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

36.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Bakırköy Belediyesinin bir hayvan barınağını kaldıracacağı iddiasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47141) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

37.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Adana'nın Ceyhan ilçesinde bulunan bir köyde taş ocağı açılmasına izin verilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47142) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

38.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, TPAO Adıyaman Bölge Müdürlüğünde çalışan işçilerin yerlerinin değiştirilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47143) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

39.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Yurt İçinde Bulunan Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması konulu tanıtım filmine ve varlık barışı uygulamasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47144) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

40.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında ilan edilen olağanüstü hal döneminde iptal edilen pasaportlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47145) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

41.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, 2020 yılının Mart ayından itibaren meydana gelen ölümlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47146) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

42.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, 2018-2021 yılları arasında yaşanan intihar, intihar girişimi ve şüpheli ölüm vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47147) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

43.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bulunan Şenyayla bölgesinin Muş iline bağlanmasına ve bölgedeki koçerlerin kolluk kuvvetleri tarafından yaylalardan zorla çıkarıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47148) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

44.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde bulunan Şenyayla bölgesinin Muş iline bağlanmasına ve bölgedeki koçerlerin kolluk kuvvetleri tarafından yaylalardan zorla çıkarıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47149) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

45.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir polis memurunun ölümüne ve polis sınavlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47150) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

46.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Bakırköy Belediyesinin bir hayvan barınağını kaldıracağı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47151) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

47.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, İstanbul'un Bakırköy ilçesinde bulunan Botanik Park'ın bakımsızlığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47152) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

48.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, İstanbul'un Bakırköy ilçesinde bulunan Zuhuratbaba pazar yerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47153) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

49.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sinema ve tiyatro endüstrisine yönelik verilecek desteklere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47154) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ulusal restorasyon mükemmeliyet merkezi kurulan üniversite sayısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47155) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

51.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yurt içi ve yurt dışındaki kültürel varlıkların korunmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47156) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

52.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından son 10 yılda kiraya verilen taşınmazlara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47157) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

53.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Bakanlık ile Turizm, Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın tanıtım bütçesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47158) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

54.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından kullanılan narenciye bahçesinin kiraya verilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47159) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

55.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'da bulunan Perre Antik Kentinde yürütülen kazı çalışmalarının akıbetine ve bölgede yapılacak kamulaştırma işlemlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47160) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

56.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır Surları Restorasyonu Projesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47161) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

57.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Ankara'nın Mamak ilçesinde inşaatı devam eden bir okulun akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47162) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

58.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, bir çocuk dergisinde yayımlanan görsellere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47163) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

59.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesindeki onkolog ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47164) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

60.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, asistan hekimlerin çalışma şartlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47165) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

61.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Türkiye'de bulunan SMA hastası kişilere dair verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47166) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

62.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Bingöl Devlet Hastanesinin bazı bölümlerindeki doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47167) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

63.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 28 Nisan 2021 tarihli SGK'nın yayınlandığı bir tebliğle bazı ilaçların yazımının kısıtlanmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47168) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

64.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Çankırı Devlet Hastanesi projesinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47169) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

65.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2010, 2015 ve 2021 yıllarında Çanakkale ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47170) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

66.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2010, 2015 ve 2021 yıllarında Tekirdağ ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47171) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

67.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2010, 2015 ve 2021 yıllarında Yalova ilindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47172) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

68.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2010, 2015 ve 2021 yıllarında Kocaeli ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47173) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

69.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2010, 2015 ve 2021 yıllarında Bursa ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47174) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

70.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2010, 2015 ve 2021 yıllarında İstanbul ilinin Marmara Denizine kıyısı olan ilçelerindeki sanayi, tarım ve diğer sektörlerle ait işletmelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47175) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

71.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, nişasta bazlı şeker kotasının artırılmasına ve pancar tarımında yaşanan düşüğe ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47176) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

72.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, mevsimlik tarım işçilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47177) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

73.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, sera üretimindeki girdi fiyatlarında meydana gelen artışa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47178) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

74.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Çankırı Devrez Kızlaryolu Sulama Projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47179) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

75.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır 2. Merhale İçme Suyu Projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47180) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

- 76.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır-Çermik-Kale Sulama Projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47181) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 77.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Silvan Barajı ve HES Projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47182) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 78.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Iğdır Tuzluca Depolama-Sulama Projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47183) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 79.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Van Erciş-Pay Depolama-Sulama Projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47184) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 80.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Kuzey Marmara Otoyolu sözleşme hükümlerinin değiştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47185) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 81.- Kırklareli Milletvekili Türcü Kayan'ın, Kırklareli-Edirne Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47186) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 82.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Iğdır-Doğubayazıt Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47187) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 83.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Iğdır-Aralık-Dilucu Sınır Kapısı Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47188) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 84.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Çıldır-Ardahan ayrımı Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47189) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 85.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Tatvan ve Van Feribot İskelelerinin Yenilenmesi ve Bağlantı Yolları Yapımı Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47190) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 86.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Erzurum-Bingöl-Diyarbakır Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47191) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 87.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır-Mardin Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47192) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 88.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır-Silvan Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47193) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 89.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır-Ergani Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47194) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 90.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır-Batman Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47195) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 91.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır Dağkapı-Hastane Raylı Sistem Hattı Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47196) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 92.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Kastamonu-Çankırı Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47197) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)
- 93.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Gerede-Merzifon Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47198) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

94.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Bolu-Çankırı Bölünmüş Yol Projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47199) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2021)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Adalet Bakanlığı

- 1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46272)
- 2.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, ağır hasta bir mahkumun tahliyesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46273)
- 3.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, bir imamın Atatürk hakkındaki sözlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46274)
- 4.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Van'ın Tuşba ilçesinde yaşanan silahlı saldırıya yönelik soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/46275)
- 5.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin'in Mıdyat ilçesinde yaşanan bir trafik kazasına yönelik soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/46276)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- 6.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bakanlık bünyesinde ek ders karşılığı çalışan personelin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46277)
- 7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yaşlı hizmet merkezlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46278)
- 8.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, 2021 Haziran ayında yapılacak öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46279)
- 9.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, kadın istihdamının artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46280)
- 10.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 18 yaş altındaki kişilerin uyuşturucu kullanımına ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46281)
- 11.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 15 Temmuz şehit yakınları ve gazileri için toplanan yardım paralarının kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46282)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- 12.- Kırkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, motokuryelerin çalışma şartlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46283)
- 13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46284)
- 14.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, 2015-2020 yılları arasında Tunceli'de kişi başına düşen kamu görevlisi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46285)
- 15.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, kayyum atanan şirket çalışanlarının alacaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46286)

16.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Muğla'nın Marmaris ilçesinde inşaattan düşerek yaşamını yitiren bir işçiye ve pandemi sürecinden olumsuz etkilenen işçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46287)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

17.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, bina yıkımlarında ortaya çıkan asbest ve benzeri kimyasallara karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46288)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46289)

19.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Bakanlık tarafından harita ölçümü sebebiyle alınan uçağın görevi dışında kullanıldığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46290)

20.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Marmara Denizinde ortaya çıkan müsilaj sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/46291)

21.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van Gölü ve Van Kalesi arasında doğal sit alanı ilan edilen bölgeyi polislerin gaz bombası talim alanı olarak kullandıkları iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46292)

22.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, deniz salyasının temizlenmesi için yapılacak çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46293)

23.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mersin'in Akdeniz ilçesindeki Çamlıbel Balıkçı Barınağındaki işletmelerin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46294)

24.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mersin'in Aydıncık ilçesine bağlı bazı mahallelerin kullandıkları yola dair şikayetlerin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46295)

25.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul'un Tuzla ilçesinde kanalizasyonlara dökülen kimyasal atıkların çevreye ve insanlara etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46296)

26.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Van'ın Gürpınar ilçesinde yapılacak olan mermer ocağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46297)

27.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde kaçak olarak inşa edildiği iddia edilen bir restorana ilişkin yazılı soru önergesi (7/46298)

28.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Birsu HES Projesinin çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46299)

29.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzıılmaz'ın, Zonguldak'ın Kozlu ilçesinde yaşanan çevre kirliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46300)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizin gürültü haritasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46301)

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuya ait binaların depreme karşı güçlendirilmesi çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46302)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki hava kirliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46303)

33.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Melet Nehrinde yaşanan kirliliğe ve kirliliğin önlenmesi için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46304)

34.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla'nın Milas ilçesinde bulunan bir ormanlık alanda verilen maden işletme iznine ve ÇED raporuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/46305)

Dışışleri Bakanlığı

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Venezuela'ya yapıldığı iddia edilen tıbbi malzeme yardımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46306)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nnun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46307)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nnun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46308)

38.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Bakanlık ve bağlı birimlerince kullanılan hizmet binalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46309)

39.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla'nın Milas ilçesinde bulunan bir ormanlık alanda verilen maden işletme iznine ve ÇED raporuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/46310)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nnun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46311)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

41.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nnun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46312)

42.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Milli Piyango İdaresinin 2017, 2018 ve 2019 yıllarına ait Sayıştay raporlarında yer alan tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46313)

43.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Türkiye'de yapılan kripto para işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46314)

44.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesi kapsamında yapılan işlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46315)

45.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Milli Piyango İdaresinin 2017, 2018 ve 2019 yıllarına ait Sayıştay raporlarında yer alan tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46316)

46.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, yurtdışındaki varlıkların ülkeye getirilmesini teşvik etmek için yapılan düzenleme kapsamındaki başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46317)

47.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Esnafa Nefes Kredisine dair verilere ve esnafa hibe desteği önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46318)

İçişleri Bakanlığı

48.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, pandemi kısıtlamaları kapsamında belirlenen kapanma saatlerinin turizm bölgelerinde esnetilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46319)

49.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nnun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46320)

50.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van Gölü ve Van Kalesi arasında doğal sit alanı ilan edilen bölgeyi polislerin gaz bombası talim alanı olarak kullandıkları iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46321)

51.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Malatya'nın Yeşilyurt ilçesi Dilek Mahallesinde başlatılan kanalizasyon çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46322)

52.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de son 10 yılda öldürülen, kaybolan ve intihar eden kadınlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46323)

53.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, bir şirketin bir belediyeden akaryakıt ihalesi aldığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46324)

54.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, Türkiye'de 2020 yılında motosiklet ve elektrikli scooter kullanımından ötürü hayatını kaybedenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46325)

55.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, organize suç örgütü lideri bir kişiden para aldığı iddia edilen siyasetçiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/46326)

56.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'ya içme suyu sağlayan Melet Nehrinde yaşanan kirliliğe ve belediyenin bu konudaki çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46327)

57.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin iştiraki bir şirkete ilişkin yazılı soru önergesi (7/46328)

58.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Yoroç Kent Ormanında süren yol çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46329)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

59.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van Gölü ve Van Kalesi arasında doğal sit alanı ilan edilen bölgeyi polislerin gaz bombası talim alanı olarak kullandıkları iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46330)

60.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, deniz salyasının turizm sektörüne etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46331)

61.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, Bergama Sunağı'nın Türkiye'ye getirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46332)

62.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Yunus Emre Enstitüsünün yabancı ülkelerde verdiği Türkçe eğitimine katılanlara dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46333)

63.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Yunus Emre Vakfının personel ve bütçesine dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46334)

64.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46335)

Milli Eğitim Bakanlığı

65.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Bayındır ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46336)

66.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Aliğa ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46337)

- 67.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Bergama ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46338)
- 68.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Bayraklı ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46339)
- 69.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Foça ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46340)
- 70.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Dikili ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46341)
- 71.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Çiğli ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46342)
- 72.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Bornova ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46343)
- 73.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Beydağ ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46344)
- 74.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Karşıyaka ilçesinde 30 Ekim 2020 tarihli depremde zarar gören okullara ve alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46345)
- 75.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, engelli öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46346)
- 76.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören öğrencilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46347)
- 77.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, bir raporun sonuçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46348)
- 78.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, telafi eğitimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46349)
- 79.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ın Çaycuma ilçesinde bulunan tarihi bir lise binasının depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle yıkılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46350)
- 80.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46351)

Milli Savunma Bakanlığı

- 81.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46352)

Sağlık Bakanlığı

- 82.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çin'den gerçekleştirilen aşı sevkiyatındaki gecikmenin sebeplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46353)
- 83.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, bir hastane bünyesindeki sağlık çalışanlarından alınan kan örneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46354)
- 84.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46355)
- 85.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır Kayapınar Şehir Hastanesi Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46356)

86.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, 2019 ve 2020 yıllarında Gaziantep'te yaşanan bebek ölümlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46357)

87.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, son 5 yılda Eskişehir'de ve ülke genelinde sahte ve kaçak içki sebebiyle hayatını kaybedenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46358)

88.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, beyin sapı implantında kullanılan bir cihazın ithal edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46359)

89.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, bir hasta yakınının hastane güvenliği tarafından darp edildiği iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46360)

90.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, evlilik öncesi ücretsiz SMA tarama testi hizmetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46361)

91.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, koronavirüs tedavisinde favipiravir etken maddeli ilacın kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46362)

92.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, sağlık çalışanlarının yabancı uyruklu eşlerinin aşılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46363)

93.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'unun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46364)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

94.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'unun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46365)

Tarım ve Orman Bakanlığı

95.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Çankırı Devrez Kızlaryolu Sulama Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46366)

96.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır Kralkızı Dicle 2. Merhale Sulama Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46367)

97.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, deniz salyası nedeniyle mağduriyet yaşayan balıkçılara destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46368)

98.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, tütün üretici sayısındaki azalma ile yerli tütün kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46369)

99.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat'ta yaşanan kuraklığa ve çiftçinin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46370)

100.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, şeker pancarı alım fiyatlarının ekim öncesinde belirlenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46371)

101.-Niğe Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın kadın çiftçilere verdiği desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46372)

102.-Niğe Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, biyolojik çeşitliliğin ve gen kaynaklarının korunması için yürütölen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46373)

103.-Niğe Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından alınan patates ve soğanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46374)

104.-Niğe Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın desteklediği sokak hayvanlarına yönelik barınak yapımı projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46375)

105.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, siyez buğdayı üretimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46376)

106.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, 1 Ocak 2018-31 Mayıs 2021 tarihleri arasında Muğla'da çıkan orman yangınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46377)

107.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Yoroç Kent Ormanında süren yol çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46378)

108.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46379)

109.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, kuraklık sebebiyle buğday üretiminde yaşanacak kayıplar için alınan önlemlere ve buğday ithalatına dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46380)

Ticaret Bakanlığı

110.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Venezuela'ya yapıldığı iddia edilen tıbbi malzeme yardımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46381)

111.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, karışık hurda plastik ve etilen polimer atık ithalatı yasağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46382)

112.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, pandemi döneminde yurt dışında yaşayan Türklerin ülkeye girebilmesi için aranan süre koşulunda yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/46383)

113.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ihraç edilen tarım ürünlerine yönelik denetimlerin artırılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46384)

114.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46385)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

115.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Diyarbakır-Batman Bölünmüş Yol Projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46386)

116.-İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, Elazığ'ın Maden ilçesinde bulunan tarihi tren istasyonunun restorasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/46387)

117.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Bakanlık bünyesindeki mühendislik kadrolarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46388)

118.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda kullanılan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46390)

29 Haziran 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 97’nci Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, İzmit’in düşman işgalinden kurtuluşunun 100’üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sami Çakır’a aittir.

Buyurun Sayın Çakır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır’ın, İzmit’in düşman işgalinden kurtuluşunun 100’üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İzmit’in düşman işgalinden kurtuluşunun 100’üncü yıl dönümü dolayısıyla gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Koca bir tarihi, işgali, kahramanca bir direnişi beş dakikaya sığdıramayacağımı peşinen kabul ettiğimi itiraf etmeliyim.

Öncelikle, bu vatan uğruna can veren tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletlerin tarihinde iyi ve kötü hatıralar her zaman var olagelmıştır. Bu millet, bu topraklar düşman işgalile karşılaştığı zaman bile hiç yılmamış, kan vermiş, can vermiş, şehadeti en yüksek mertebe bilerek bağımsızlık ve özgürlüğünü hep baş tacı yapmıştır. Onun için şair “Bastığın yerleri ‘toprak’ diyerek geçme, tanı/ Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.” derken bir gerçeği dillendiriyordu. Onun için şair “Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın bu toprak, bir devrin battığı yerdir/ Eğil de kulaklar ver, bu sessiz yığın bir vatan kalbinin attığı yerdir.” derken geçmiş ile gelecek arasında bir köprü kurulsun istemiştir.

Kurtuluş Savaşı öncesi, 20 Kasım 1918’de, İngilizler tarafından işgal edilen İzmit, 27 Ekim 1920’de Yunanların işgaline uğradı. Servetiye köyü önlerinde düşmana sıkılan ilk kurşunun kıvılcımının İzmit’te yaktığı bu özgürlük meşalesi, Anadolu’yu aydınlatan yanı sıra Kurtuluş Savaşı’nın kilometre taşlarından biri olmuştur. Emperyalist bir ruhla yapılan bir işgalin ve bu işgalin beraberinde getirdiği vahşetin bir asır sonra anılması, anlatılması elbette tarihten alınacak dersler, çıkarılacak sonuçlar açısından son derece önemlidir. Yüz yıl sonra bugün bile dünyada aynı işgal anlayışının, ruhunun hiç değişmediğini, aynen devam ettiğini görüyor olmamız yarınlar için her daim teyakkuz hâlinde olmamızı zorunlu kılmaktadır. Onun için şairin “Hazır ol cenge, ister isen sulhusalah.” ifadesinin beynimizin bir kenarında canlılığını

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

koruyor olması bundandır. Zira, tarihin her döneminde, bu topraklar üzerinde hain emelleri olanların değişmeyen düşmanlığı da hep varolagelmiş bir gerçek olarak ortada durmaktadır. Tarihin sayfalarında, yağma ve katliamlar, o günlerde İzmit, Adapazarı, Karamürsel, Kandıra, Yalova, İzmit ve havalisinde Yunan askerlerinin, Rum ve Ermeni çetelerinin sivil, kadın, çocuk ayırmadan işledikleri dehşetengiz vakalar olarak kayıtlara geçmiş birer ibret vesikasıdır.

Millî Savunma Bakanlığı resmi kayıtlarına göre, Kocaeli kenti 1900’lü yıllardaki savaşlarda 1.377 şehit vermiştir. Bilinmeyen ise, gönüllülerden ölenler, esir kamplarında kaybolanlar ve hastalıklardan şehit olup kalbimize gömdüklerimizin sayısıdır. Kocaeli, doğasıyla, deniziyle, körfeziyle, gölüyle, dağıyla güzide bir şehir, Avrupa’ya Asya’ya, İstanbul’u Anadolu’ya bağlayan bir geçiş güzergâhı, stratejik konumda olan ülkemizin güzide bir sanayi şehri ve turizm merkezi olmaya aday bir şehirdir.

O günün tarihinin nice kahramanlarından en azından birkaçını hatırlamak hem bir mecburiyet hem de bir hakkın teslimi olacaktır. Yahya Kaptan’ı, “Kara Fatma” lakaplı Fatma Seher’i, İpsiz Recep’i, Laz Tahsin’i, Pire Mehmet’i ve onların destansı mücadelelerini anmadan geçemeyiz elbette. Düşman askerlerinin çekilmesinin ardından sadece İzmit değil, bir bütün olarak Kocaeli bir katliamın canlı şahidi olma acısını yaşamak zorunda kalıyordu. O günün gazeteleri ve tarihçi Toynbee hatıratında bu vahşeti tüm çıplaklığıyla anlatır. Aynı tarihlerde Anadolu’nun muhtelif bölgelerinde de kurtuluş mücadelesi devam ederken Gazi Mustafa Kemal’in İzmit’in kurtuluş müjdesini verdiğinde yaşanan heyecanı, gönüllerdeki aksülameli bugün nasıl tarif edebilirsiniz.

İzmit’in kurtuluşunun 100’üncü yıl dönümü, “Toprağın kara bağrında sıradağlar gibi duranlara” sözümüz olsun, emanetlerine sahip çıkma adına üzerimize düşeni yapacağımızdan şüpheleniz olmasın.

Başta Kurtuluş Savaşı’ndakiler olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmetle ve gazilerimizi minnetle yâd ediyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, aşı karşıtlığı tehlikesi hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Ali Şeker’e aittir.

Buyurun Sayın Şeker. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker’in, aşı karşıtlığı tehlikesine ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde artış gösteren aşı karşıtlığı nedeniyle coronavirus pandemisiyle mücadelede toplumsal bağışıklamanın önemi üzerine söz aldım.

Burada aşı elimizdeki en önemli silah ve bir buçuk yılı aşkın süredir dünyayı pençesinde tutan bir coronavirus belası var. Bu bela, resmî rakamlara göre 4 milyon –ki kimi rakamlara göre bunun 10 milyona yaklaştığı ifade ediliyor– insanımızı hayattan aldı. Türkiye’de 50 bine yakın –resmî rakamlara göre– yurttaşımız maalesef hayatını kaybetti. Bizim, bu kadar büyük kayıp yaşadığımız bu sorun karşısında en önemli silahımız aşı. Henüz bir etkin ilaç geliştirilmiş değil. Bu aşığı da en verimli şekilde kullanmak hepimizin sorumluluğu, sadece kendimize karşı değil bu topluma karşı da bir sorumluluk aynı zamanda. Aşı ilk Aralık 2020’de bulundu –ki en hızlı bulunan aşılarından birisidir coronavirus’e karşı elde ettiğimiz bu başarı– ve ocak ayından itibaren de sağlık çalışanları başta olmak üzere çok sayıda kişi aşılanmaya başlandı. Şu anda 18 yaş üzerindeki herkesin aşıya erişebilmesi de önemli bir imkân ancak bu imkânın etkin bir şekilde vatandaşlarımız tarafından kullanılması gerekiyor.

Aşıyla önlenebilir bu hastalıkların hâlâ insanların canını alması cehaletle ilgili. Aşı karşıtlarının aşılar karşısında ipe sapa gelmez, bilim dışı uydurmalarıyla bu insanlar aşıdan kaçınıyorlar. Her yıl 2–3 milyon kişi, aşıyla önlenebilir hastalıklardan aşılanmayla, hayattan kopmuyor ve aramızda yaşamaya

devam ediyor. Bu Mecliste de belki o dönem, aşilar bulunmasa onlarca kişi bugünlere gelemecekti, hayatlarını kaybedecekti.

Veba salgını, 1346–1352 yılları arasında Avrupa nüfusunun dörtte 1'ini öldürdü. 1618 yılında, 20 milyonu aşan Meksika'nın İnka nüfusunun yüzde 92'si çiçek hastalığından öldü; 1,6 milyona düştü. 1779'da Hawaii nüfusu tifo nedeniyle 500 binden 84 bine düştü. Yine, Birinci Dünya Savaşı sırasında 21 milyon kişi İspanyol gribinden hayatını kaybetti. Eğer biz bu dönemde aşığı bulamasaydık bu rakamların çok daha üzerinde bir kayıpla karşı karşıya kalacaktık.

100 kişiden 30'unu öldüren çiçek hastalığından, anne karnında yüzde 40'a varan sakatlıklara yol açan kızamıktan, önceden kurtulmamızın mümkün olmadığı kuduzdan bugün eğer insanlar ölmüyorsa, bunlar aşığı sonlandırıldığı için bu mümkün oldu. Bundan sonra da aşığı sonlanabilir hastalıklardan 1 yurttaşımızı bile kaybetmeyelim.

Kızamık vakaları son dönemde artıyor. 2016'da kızamık vakası 6 iken 2019'da 2.897'ye çıktı. Yani bu, aşından kaçmanın sonuçlarından biri. 2011 yılında 183 aile aşığı reddederken 2018'de 23 bin aile -ki bu 40-50 binleri buldu 2021 rakamlarında- çocuklarının yaşam hakkına kastediyor, onları aşılatmayarak halkın da sağlığını tehdit ediyor. Bu aşilar güvenli ve faz 3 çalışmaları tamamlanmış aşilar, Dünya Sağlık Örgütü tarafından da onaylanmış aşilar.

Messenger RNA teknolojisi otuz yıldır üzerinde çalışılan bir teknoloji. Uğur Şahin ve Özlem Türeci de bunları gayet başarılı bir şekilde daha önce de uyguluyorlardı, bundan sonraki birçok hastalık için de başarılı bir şekilde uygulanmaya devam edilecek güvenilir uygulamalar.

Bizler bu aşilarla, "human papilloma virus" dediğimiz, meme kanserinden sonra kadınlarda en sık görülen kanser türü olan rahim ağzı kanserine karşı kızlarımızı koruyabilecekken, çocuklarımızı koruyabilecekken, bu, aşı programına alınmadı. Bu, aşı programına alınmalı ve fiyatı da mutlaka ve mutlaka düşürülmeli.

Yine, menenjit ve Rota virüsü aşiları da bir an önce rutin aşılama programı içerisine konulmalı.

En son şunu söylemek istiyorum: Sağlıkçılar 2 doz aşı oldu ancak şu andaki yeni varyasyonlarla birlikte, virüsün geçirdiği değişimle birlikte mutlaka bir doz daha bu etkinliği ispatlanmış aşidan olmaları gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Şırnak'ın sorunları hakkında söz isteyen Şırnak Milletvekili Nuran İmir'e aittir.

Buyurun Sayın İmir. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

NURAN İMİR (Şırnak) – Sayın Başkan, Genel Kurulu ve halkımızı selamlıyorum.

Ülke gündemi aslında kaynıyor. Sokaklarda her gün katmerleşen hak ihlalleri, hukuksuzluklar, sosyal medyada devlet, mafya, bürokrasi ilişkisi, partimize her gün dozu artan saldırılar ve siyasi intikam kumpas davaları sürüyor fakat kentlerde de yoğunca biriken ve çözülmeyen sorunlar mevcut. Bu kentlerden biri de vekili olduğum Şırnak. Şırnak'ın kronikleşen temel sorunlarını üç yıldır bu kürsüde ve gerekse de yazılı önergelerimizde ifade etmemize rağmen atılan bir adım görmüş değiliz.

Şırnak Valiliğinin verilerine göre AKP döneminde Sağlık Bakanlığının 342 milyon, Millî Eğitim Bakanlığının 975 milyon, İçişleri Bakanlığının 981 milyon, Ulaştırma Bakanlığının ise 9 milyar harcama yaptığı söyleniyor. Ancak dönüp bakıldığında ne elle tutulacak ne de gözle görülecek bir icraat yok ama

siz ne yaptığınızı, aslında ne yapmadığınızı ama yapmış gibi göstermeyi iyi biliyorsunuz. Her gün orada burada açıkladığınız rakamların gerçeği yansıtmadığını da çok iyi biliyorsunuz. “Ya tutarsa” diyorsunuz ve sallıyorsunuz ama artık tutmuyor. Sizin hayallerinizde yatırım yaptığımızı zannettiğiniz Şırnak ile gerçek Şırnak arasında dağlar kadar fark var. 550 bine yakın nüfusu olan Şırnak’ın ilçelerindeki mevcut hastaneler hiçbir koşulda ihtiyaçları karşılayamıyor. Teknolojik donanımlı cihazların ve hekimlerin eksikliği hâlâ devam etmekte ve hastalar şehir dışına sevk edilmektedirler. İşte, birkaç gündür Cizre Devlet Hastanesinin klimaları 50 derece sıcaklıkta çalışmıyor, insanlar bir doktora görünmek için saatlerce sıcakta bekliyorlar. Hastanede tedavi gören insanlar ise yattıkları odalar için evlerinden vantilatör getiriyorlar.

Şırnak’ın kadın doğum uzmanı eksikliği de hâlâ devam ediyor. Gittiğim köylerde kurulan aile sağlık merkezlerinin çoğu binadan ibaret, personel ve doktor eksikliğinden kaynaklı bir sağlık faaliyetleri de yok. Diğer ilçelerimizde olduğu gibi Beytüşşebap’ta da bütün seçimlerde sözü verilen hastaneden hâlâ bir haber yok. Mevcut hastaneye hastane demek için bin şahit lazım. Yenisi yapılacak diye de eskisi de onarılmıyor ve halk çok mağdur durumda.

Değerli halkımız, Kürt ve kadın düşmanlığıyla ün yapmış iktidar, 1 Temmuz Perşembe günü, erkek şiddeti başta olmak üzere her türlü şiddete karşı kadın yaşamını savunan İstanbul Sözleşmesi’ni iptal edecekler. Yine biliyorsunuz, HDP’li belediyelerin hepsini gasb ettiler, kayyum atadılar. Kayyumların ilk icraatı, belediyeler bünyesindeki şiddetle mücadele eden kadın kurumlarını kapatmak oldu. Kadın merkezlerinin hepsinin kapısına kilit vurdular. Belediyedeki kadın temsiliyetini yok ettiler. Hem kadına yönelik şiddetle mücadeleyi hem de kadınların yerel yönetimlerde politika yapma süreçlerine dâhil olmasını engellediler. Bütün bunları yapan iktidar, Şırnak merkez, Cizre ve Beytüşşebap’ta 3 kadın kooperatifi kurmuş. Buralarda da sadece iktidar yanlısı kadınlar istihdam ediliyor yani kadınlar için yapılan bir çalışması yok. Beytüşşebap’taki kooperatifin sadece ismi var, ortada ne kurum var ne faaliyetleri. Rant ve yolsuzluk üzerine kurulmuş bu iktidar burada da tezgâhı kurmuş. Halka hizmet bunların umurunda değil, bunların tek derdi para. Bu kooperatifleri Şırnak’ta yandaşa para akıtmak için de kurmuşlar.

Şırnak’ta en önemli sorunlardan biri orman yangınları ve orman yangınlarından sonra, güvenlik güçleri tarafından kontrollü bir şekilde kesilen orman ağaçlarıdır. Valilik yaptığı açıklamada “Ormanları seyretmeye çalışıyoruz.” demiş. Ancak bu yaptığımız ekolojik ırkçılıktır. Kısacası, bugün işsizlik, yoksulluk, kadına yönelik şiddet, doğa talanı gibi birçok sorunla beraber Şırnak’ta eğitim sorunları, ulaşım, sağlık... İktidarın bakanlıklar üzerinden milyarlarca para akıttığı Şırnak’ta paraların nereye gittiği, nerede harcandığı belli değil. Buradan bir kez daha rantçı, talancı, ırkçı zihniyete sesleniyorum: Şırnak halkı sizi iyi tanıyor, akıttığımız paraların nereye gittiğini biliyor. Onurlu Şırnak halkı baskılarınıza boyun eğmeyecek, şiddet politikalarımıza ve rantçı düzeninize son verecek, sizinle yargı önünde ve sandıkta hesaplaşacak. Bizler bu onurlu halkın seçtiği vekilleri olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURAN İMİR (Devamla) – ...her şartta, koşulda mücadelenin önünde olmaya devam edeceğimizin sözünü bir kez daha halkımıza veriyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Fikret Şahin, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR*1.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Balıkesir'deki su sorununa ilişkin açıklaması*

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Balıkesir'in Sındırgı ilçesi Yüreğil köyünde AKP tarafından her seçim öncesi söz verilen Sindel Göleti yirmi yıldan bu yana yapılmamıştır. Yüreğil Türkiye'de kornişon salatanın en çok üretildiği, iklimsel olarak en uygun coğrafyalardan biridir. Yaşanan iklim değişikliklerinden dolayı zaten problemli olan su sorunu daha da artmış, çiftçiler tarım ve hayvancılığı bırakma noktasına gelmiştir. Acilen Sindel Göleti ve sulama sistemleri yapılarak Sındırgılı çiftçilerimizin su sorunu çözülmelidir.

Ayrıca, Balıkesir Kepsut ilçemizden geçen Simav Çayı'ndaki aşırı kirlilik nedeniyle çevre ve insan sağlığı tehlike altındadır. Özellikle Bektaşlar köyündeki kirlilik nedeniyle çayda kitlesel balık ölümleri görülmektedir. Simav Çayı'nı kirleten sanayi işletmeleri konusunda Çevre Bakanlığı ile ilgili kurumları acilen göreve davet ediyorum. Kepsut halkı Simav Çayı'nın eskisi gibi temiz akmasını özlemle beklemektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

2.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, sağlık çalışanları ile mezarlık görevlilerine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, on beş aydır devam eden coronavirüs pandemisi sürecinin hiç şüphesiz birincil ve gözükken kahramanları, bizlerin sağlığı için kendi sağlıklarını riske atan sağlık çalışanları oldu. Kendilerine çok teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Pandemi sürecinin gözükmeyen kahramanları ise bu coronavirüs salgınında her türlü sağlık riskine rağmen belediyelerimizin mezarlık hizmetlerini eksiksiz yerine getiren işçisinden memuruna kadar tüm çalışanlarımızdır. Bu süreçte cenaze sahiplerini üzmeden, onlara her türlü manevi desteği vererek görev yapan, mezar kazım işinden nakil ve defin işlemlerine kadar tüm aşamada samimi, içten ve candan çalışan bu sürecin gözükmeyen kahramanları olan, işçisinden memuruna yani tüm mezarlık görevlilerine teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Kanal İstanbul'a ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumartesi günü İstanbul ve Türkiye için tarihî bir gün yaşandı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın on yıl önce duyurduğu çılgın projenin ilk temeli atıldı. On dokuz yıllık AK PARTİ iktidarında bir baştan bir başa otobanlar, duble yollar, tüneller, köprüler, demir, deniz ve hava yollarıyla donatılan Türkiye artık yeni bir su yoluyla tanışacak. Kanal İstanbul Türkiye'yi müthiş bir rekabetin yaşanacağı 21'inci yüzyıla hazırlayan, şehirlerini birbirlerine ve küresel merkeze bağlayan, büyük altyapı yatırımlarının tamamlayıcısı bir proje. Kanal İstanbul'la Türkiye'nin kalkınma tarihinde yeni bir sayfa açıldı, ülkemizin gelişmesi, milletimizin güçlenmesi yolunda atılan adımlara bir yenisi daha eklendi. Sadece Türkiye'nin değil, dünyanın en önemli projesi olarak değerlendirilen Kanal İstanbul'u ülkemize kazandıracak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımızı arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

4.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bursa Orhangazi'deki doğal gaz hattına ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bursa Orhangazi ilçesi Çakırlı ve Yeniköy Mahallelerine ulaştırılamayan doğal gaz hattıyla ilgili 13 Kasım 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine vermiş olduğumuz soru önergemize üç ay sonra verilen cevapta söz konusu hattın yatırım planına dâhil edildiği belirtilmişti. Akabinde bölgede çalışmalara başlanmış ancak çalışmalar tamamlanmadan sonlandırılmıştır. Bursa'da yarım kalan projeler arasına dâhil olan doğal gaz hattı nedeniyle Orhangazili hemşehrilerimiz mağdur edilmiştir. Çakırlı ve Yeniköy halkı doğal gaza ne zaman kavuşacaklarını soruyorlar.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

5.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Kaman'daki doğal gaz hizmetine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkürler Başkanım.

Kırşehir ili Kaman ilçesinin Çiftlikli Mahallesi Hamit ve Dağlar Caddesi'nde bulunan yaklaşık 300 haneye, yani mahallenin sadece çok küçük bir kısmına verilen doğal gaz, kalan bölümüne hâlâ verilmemiştir. Vatandaşlarımız yedi yıl önce Kaman İlçe Özel İdaresi hesabına doğal gaz abonelik ücretlerini ödemelerine ve her hazırlıklarını yapmalarına rağmen aradan geçen yedi yılda doğal gaz hizmetini, ilgili şirketin sürekli bir erteleme yapması sebebiyle bir türlü alamamışlardır. Ayrıca, ağırlıklı olarak müstakil evlerde oturan dar gelirli mahalle sakinleri, neden sadece bu hizmetin belirli bir bölgeye verildiğine bir anlam veremediklerini de ısrarla belirtmektedirler.

2021'e gelinmişken ve yıllar önce hizmet bedelleri vatandaştan alınmışken böyle bir sorumsuzluğun yapılması sadece ilgili şirketten değildir. Kamanlı hemşehrilerimizin bu sorunu çözülene dek konunun takipçisi olacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

6.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'daki TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TOKİ'nin Kastamonu merkezde emeklilerimiz için 2017 yılında ihalesini gerçekleştirip yapımına başladığı konutlar hâlen tamamlanamamıştır. Sözleşme gereği altı yüz günde bitirilmesi gereken konutların ihale tarihi üzerinden tam bin üç yüz yirmi bir gün geçmiştir. Hak sahipleri konutlarının teslim edilmesini, yeni evlerine bir an önce taşınmayı beklemektedir. Emeklilerimizin yaşadığı mağduriyete seyirci kalmırken 41 milyon liraya Kastamonu'da millet bahçesini yapacağını duyuran TOKİ'ye ve Bakan Murat Kurum'a sesleniyorum: Ekonomik kriz ve pandemi nedeniyle yoksulluğu derinleşen, reva gördüğünüz maaş zammı enflasyon karşısında bir ayda eriyen emeklilerimiz millet bahçesinde yuvarlanmak değil, temel ihtiyaçlarından kısarak taksitlerini ödedikleri evlerinde gönül rahatlığıyla ve huzur içinde yaşamak istiyor.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

7.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, coronavirus mutasyonlarına ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, son dönemde insanları tedirgin eden coronavirus mutasyonları tüm dünyada endişeye neden olmaktadır. Hindistan'da ortaya çıkan ve ardından İngiltere'de de görünmeye başlayan, sonrasında ülkemizde görülen delta varyantı toplumu haklı olarak tedirgin etmektedir. Delta varyantından korunmak için 2 doz aşı olmanın önemli olduğu,

3'üncü dozun gerekliliği de vurgulanmaktadır. Toplumun tüm kesimleri tarafından Covid-19 aşılarının delta varyantı ve diğer mutasyonlara karşı koruma oranı merak ediliyor.

Sağlık Bakanına sormak istiyorum: Aşılamanın yapıldığı ilk gruplar olan sağlık çalışanları ile 65 yaş ve üzeri yurttaşlara delta varyantına karşı etkinliği kanıtlanmış aşılardan randevularıyla ilgili planlama var mı? Herkesin merak ettiği 3'üncü doz aşısı ne zaman yapılacak? Bir hekim olarak toplumun sağlığı adına da konunun bir an önce aydınlatılması gerektiğini düşünüyorum. Özellikle sağlık çalışanlarının -3'üncü dozun zamanı geldiği için- acilen uygun olan aşıyla aşılınması, Covid'le savaşın ön cephesinde olan sağlık çalışanlarımızın hazırlığı noktasında çok önemlidir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

8.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, İstanbul Sözleşmesi'ne ilişkin açıklaması

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararına dayanak olan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisizlikle sakat, Anayasa'mız açısından yok hükmündedir; aynı zamanda, uluslararası hukukta ahde vefa ilkesi olarak ifadelendirilen Türkiye Cumhuriyeti'nin sözleşmeye bağlı kalma yönünde iradesini de yok sayan bir tutumdur. Anayasa'nın, ulusal ve uluslararası hukukun yok sayılmasına dayanan bu karar, Türkiye Cumhuriyeti siyasi rejimi demokrasi sorunu olmuştur. Millî iradenin yürütme eliyle gasbidir. Danıştaya, telafisi imkânsız sonuçlar doğuracak bu çekilme kararına ilişkin ivedilikle yürütmeyi durdurma kararı verilmesi yönünde sesleniyoruz. Anayasa'mızın, hukukun yok sayıldığı bu ortamda “Yargı yolu kapalıdır.” imalarıyla dolu savunmaları değil, Danıştayı, hukukun üstünlüğüne inanan kararını ülkemizin aydınlık yarınları için bir an önce vermeye davet ediyoruz. Geç gelen adalet, adalet değildir. Kadınların eşitlik ve özgürlük...

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

9.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, siyasete ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, siyaset, bir meslek değildir; siyaset, yönetim egosunu tatmin etme adresi de değildir; siyaset, halkı yönetmek değil, halkın gönlünü anlayıp manalandırmak, ortak bir rota bulmaktır. Siyaset etmek, halktan daha iyi bilmek, değil halkı bilmektir. Bunu en iyi bilen kadronun adı ak kadrodur. Bu hâli hayata geçiren en esaslı siyasi birliklilik Cumhurbaşkanlığı'dır. Yüreklarını halka raptetmiş eşsiz bir anlayış. Böyle olduğu içindir ki vatandaşın yüreğinde eşi, emsali olmayan bir yer edinmiştir. Bu hâl, gönül dünyamız için de böyle, Türk dünyası için de böyle. Bu cümleden olarak ülkemizi ziyaret eden Kırgız parlamenterleri Meclisimizde ağırladık. Onlar için de Türkiye'nin zirvelere yürüyüşü iftihar vesilesi. Bu duygularla, Kırgız milletvekilleri adına Şailoobek Atazov ile Aibek Osmonov Meclisimizi selamladılar; borç biliyor, iletiyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

10.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, üniversite öğrencileri ile ehliyetlerine el konularına af çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Meclis tatile girmeden önce okullardan değişik sebeplerle kayıtları silinen üniversite öğrencilerinin okullarına yeniden dönebilmeleri için af çıkarılmalıdır. 1 milyona yakın öğrenci af müjdesi beklemektedir. Aynı şekilde, değişik sebeplerden dolayı ehliyetlerine el konulan, ölümlü kazaya sebebiyet vermemiş 1 milyona yakın ehliyet mağduru için de af çıkarılmalıdır. Meclis kapanmadan bu iki af mutlaka Meclisin gündemine alınmalı ve 2 milyon vatandaşımız sevindirilmelidir.

Özellikle üniversite öğrencilerinin yeni dönemde kayıt yaptırabilmeleri için sezon başlamadan, Meclis kapanmadan önce mutlaka üniversite öğrencilerine af istiyoruz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, uyuşturucuyla mücadeleye ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ticaret Bakanlığımıza bağlı gümrük muhafaza ekiplerimiz, Mersin’de bir hafta arayla gerçekleşen iki operasyonla, ülkemiz tarihinin en yüksek miktarlı kokain yakalamasını gerçekleştirerek uyuşturucuyla mücadelede büyük bir başarıya imza attılar. Mersin’de gümrük muhafaza ekiplerimizce yapılan iki başarılı operasyon sonunda toplam 1 ton 763 kilo kokain ele geçirilmiştir. Gümrüklerimizde ve ülkemizin her yerinde zehir tacirlerine asla göz açtırmayacağız, müsaade etmeyeceğiz ve bu mücadeleyi kararlılıkla sürdüreceğiz.

Hafta sonu şehrimizi ziyaret ederek bu başarıyı milletimizle paylaşan Ticaret Bakanımız Sayın Mehmet Muş başta olmak üzere, emeği geçenlere, tüm gümrük muhafaza ekiplerimize ve devletimizin ilgili kurumlarına teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

12.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, gençlerin bağımlılıklarına ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gençliğimiz, geleceğimizdir ama onlar, başta bağımlılık ve başka zararlı alışkanlıklar olmak üzere, birçok tehlikelerle yüz yüzedirler. Sanat ve spor, bağımlılıkla mücadelenin panzehridirler. Çocuklar ve gençler erken yaşlarda sanat ve spora yönlendirilmelidirler. Çocuklarımızın zihinlerini iyilik, yardımlaşma, paylaşma, dayanışma, hoşgörü ve kardeşliği odak alan kültürümüz ve medeniyetimizin büyüklerinin örnek hayatlarıyla doldurmamız da önemlidir.

Maalesef, çok sayıda genç, en az kimyasal bağımlılıklar kadar önemli olan davranışsal bağımlılıkların etkisi altında ve bu bağımlılık türüyle mücadele etmeye çalışıyor. Bu bağımlılık onların gelecekteki tüm hayatını etkileyecek bir hastalık hâlidir. Aile bağları ne kadar sağlamlsa bağımlılık riski o kadar azdır.

BAŞKAN – Sayın Budak...

13.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Antalya Kaş'taki kaçak yapılaşmaya ilişkin açıklaması

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Ülkemizin göz bebeği turizm merkezlerinden biri olan Kaş ilçesi göz göre göre talan ediliyor. Bir kısmı Özel Çevre Koruma Bölgesi içinde kalan ilçede imara aykırı tek bir yapıya bile göz yumulmaması gerekirken bölge açıkça kaçak yapılaşmanın merkezi hâline getiriliyor. Hem Kaş Belediyesi hem de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, tüm uyarılara rağmen yaşanan yağmayı görmemezlikten ve duymamazlıktan geliyor. Kaçak yapılar sadece özel çevre koruma bölgesinde değil, aynı zamanda sit alanlarında, zeytinliklerde, ormanlık alanlarda, kıyı kenar çizgisi içinde kalan yerlerde hiçbir yasa, sınır, kural tanımadan yükseliyor. Sorumluluk sahibi olan iktidara bir kez daha sesleniyorum: Kaş'ın doğal güzellikleri daha fazla betonlaşmaya kurban edilmeden bir an önce kaçak yapılarla yönelik yasal mevzuatı acilen uygulayın.

BAŞKAN – Sayın Güzel...

14.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinde çalışan bir müzik eğitmeni hakkındaki taciz iddialarına ilişkin açıklaması

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine 2016 yılında kayyum olarak atanan Cumali Atilla döneminde işe alınan müzik eğitmeni M.D. adlı erkeğin 14 yaşındaki bir çocuğa tecavüz ettiği ortaya çıkmıştır. Tecavüze maruz kalan çocuk, savcılıktaki ifadesinde kaçırıldığını, kendisine şiddet uygulandığını, istismara uğradığını belirtmiştir fakat kayyum himayesinde çalışan tecavüzcü fail göz altına alındıktan bir gün sonra serbest bırakılmıştır. Failin daha önce de evli olduğu 2 kadına da şiddet uyguladığı, çalıştığı belediyeye bağlı Kültür ve Kongre Merkezinde ise bir kadını taciz ettiği ve olayın üstünün kapatıldığı ortaya çıkmıştır. Tecavüz ettiğine dair mağdur çocuğun ifadesi mevcutken neden fail M.D. gözaltı işleminden sonra serbest bırakılmıştır? M.D.'ye dair belediye yönetimi tarafından başlatılan herhangi bir soruşturma mevcut mudur? Fail M.D. derhâl tutuklanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Nuhoğlu...

15.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, orman yangınlarına ve Marmaris'teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) -Teşekkür ederim.

Yangınlar Türkiye için tehdit olmaya devam ediyor. Son yıllarda orman yangınları, ihmaller ve müdahaledeki yetersizlikler yüzünden ciddi artış göstermiştir. Evvelki gün Marmaris'teki yangında şehit olan itfaiye eri Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dilerim.

Türk Hava Kurumunun uçakları varken Tarım ve Orman Bakanlığı yurt dışından yüksek bedellerle yangın söndürme uçakları kiralamasına rağmen, bunları yangın alanlarında göremiyoruz. Uçaklar hızlı ve yüksek su kapasiteleriyle çok daha etkiliyken müdahalenin sadece helikopterlerle veya karadan yapılmasının makul sebebi olamaz. Yangınlarda olduğu gibi her konuda başarısız olan Tarım ve Orman Bakanını görevini yapmaya ya da istifa etmeye çağırıyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Türkkkan, buyurun lütfen.

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın, Marmaris'teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet dilediğine, İzmit'in düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümüne, Türk Kara Kuvvetlerinin 2.230'uncu kuruluş yıl dönümüne, Filenin Sultanları ile Filenin Efelerini tebrik ettiğine, Şehit Anaları Derneği Başkanı Pakize Akbaba'ya, Gazi Meclisin Doğu Türkistan'daki Çin zulmü karşısında güçlü bir iradeyi ortaya koymasına gerektiğine ve Şanlıurfa'da DEDAŞ'ın uygulamalarına Hükümetin dikkatini çekmek istediğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Muğla'nın Marmaris ilçesinde çıkan orman yangınında söndürme çalışmalarına katılan orman işçisi Görkem Hasdemir, maalesef, yaşamını yitirdi. Orman şehidimiz alevlerle savaşıırken can verdi, Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Dün, Sayın Genel Başkanımızla beraber ailesine taziye ziyaretine gittiğimizde, kısa zamanlı bir çalışma, mevsimlik çalışma personeli olduğu, diğer zamanlarda bulunduğu her işte çalışan, gerçekten fakir fukara bir ailenin çocuğu olduğunu gördük. Allah, ailesine, yakınlarına ve orman camiasına sabır versin, milletimizin başı sağ olsun.

Geçtiğimiz gün, İzmit'in düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yılıydı. Türkiye'nin sanayisine, büyümesine ve gelişmesine öncülük eden İzmit'imizin düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yılını kutluyorum. Bu vesileyle tüm İzmitli vatandaşlarımıza saygı ve muhabbetlerimi gönderiyorum.

Mete Han'ın ordusundan bugüne kadar sayısız kahramanlar yetiştirmiş, gurur dolu zaferlere imza atmış şanlı Türk Kara Kuvvetlerimizin 2.230'uncu kuruluş yıl dönümünü kutluyorum. Başta Komutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizi bir kez daha saygı ve rahmetle anıyorum.

Filenin Sultanları, Kadınlar Voleybol Milletler Ligi'nde dünya 3'üncüsü oldu. Türkiye'yi temmuz ayında, 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda, takım sporlarında temsil edecek tek takım olan Filenin Sultanlarını yürekten kutluyorum, başarılarının devamını diliyorum.

A Millî Erkek Voleybol Takımı da Belçika'da düzenlenen Avrupa Altın Ligi'nde yenilgisiz şampiyon oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Filenin Efelerini de tebrik ediyorum, başarılarının devamını diliyorum.

İktidarın Şehit Anaları Derneği Başkanı Pakize Akbaba'yla hesaplaşması ne yazık ki bitmiyor. Pakize Akbaba'nın Twitter üzerinden yazdıklarını aynen okuyorum size: “Ekrem Raci Geray adlı AK PARTİ'li bir vatandaş, Cumhurbaşkanını eleştiriyorum diye benim için ‘Hain!’ ‘Sözde şehit annesi!’ ‘Vatana ihanetten yargılansın!’ demiş. Dava açtık, hâkim bu hakaretleri eleştiri sayıp beraat ettirmiş. Elimizde bu hakaretlere verilmiş cezalara dair çok sayıda emsal karar var ama hakaret bana olunca beraat takdirini kullanmış hâkim. Şehitleri de böldüler.” demiş. “AK PARTİ'ye boyun eğmiyorsan şehit annesi de olsan hainsin bunların gözünde” demiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “Oğlunu vatan için toprağa vermiş bir anne olarak bana vatan haini diyen o şahsa, o hâkime ve bu iktidara hakkımı helal etmiyorum.” demiş şehit annesi Pakize Akbaba. “İki cihanda da ellerim yakalarında olacak.” demiş.

Alman Federal Meclisi, 26 Haziran 2021 tarihinde resmî sitesinde bir deklarasyon yayımladı, Doğu Türkistan'da Uygur Türk'ü kardeşlerimize yapılan Çin mezalimini kınadı. 3 Mart 2021 tarihinde, Meclis Başkanı Sayın Mustafa Şentop'a sunmuş olduğumuz dilekçeyle, Doğu Türkistan'da yaşanan bu mezalime karşı Türkiye Büyük Millet Meclisini güçlü bir irade beyanına davet etmiştik, ne yazık ki bu çağrımız henüz bir karşılık bulmadı. Birleşmiş Milletler ve dünya ülkelerinin parlamentoları bu insanlık suçuna karşı tepkilerini en üst perdeden ortaya koyarken, isminin başında “Türkiye” olan Büyük Millet Meclisinin bu mezalime sessiz kalması kabul edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu vesileyle tekrar bir çağrıda bulunuyorum ve diyorum ki: Gazi Meclise yakışan Doğu Türkistan'daki Çin zulmü karşısında güçlü bir iradeyi ortaya koymak olacaktır.

Son olarak Şanlıurfa'dan söz etmek istiyorum. Dicle Elektrik Dağıtım AŞ (DEDAŞ), Şanlıurfa'da borçlu olsun veya olmasın, kanuna uygun olmayan bir şekilde bütün çiftçilerin ürün ve doğrudan gelir destekleme hesaplarına bloke koyuyor. DEDAŞ, sulama birliklerinden tahsil edemediği alacaklarını

tahsil edebilmek için enerji kesme yoluna gidiyor; bu büyük bir haksızlık. DEDAŞ'ın, sulamanın yapılacağı hayati dönemde, bu dönemde "Sulama birliklerinin borcu var." bahanesiyle enerjisi kesmesi, çiftçilerin ekmiş oldukları ürünlerin ortada heba olmasına sebebiyet veriyor, bu durum büyük maddi kayıplara yol açıyor, bu yapılanların adı tam anlamıyla çiftçilere zulüm. Bu konulara Hükümetin dikkatini çekmek istiyoruz.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Akçay...

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Havva Şahin'e Allah'tan rahmet dilediğine, Dünya Endüstriyel Tasarım Günü'ne, Marmaris'teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Filenin Sultanları ile Filenin Efelerini tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıbrıs Barış Harekâtı şehidimiz Piyade Onbaşı Yusuf Şahin ve ülkücü şehidimiz Aziz Şahin'in muhterem annesi Hava Şahin Hanımefendi, 27 Haziranda Manisa Turgutlu'da vefat etmiştir. Hava annemize ve tüm şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum, mekânları cennet olsun.

Sayın Başkan, bugün Dünya Endüstriyel Tasarım Günü. Endüstri devrimleri, geçmişten bu yana dünyayı ve toplumları derinden etkilemiştir. Endüstrileşme, Birinci Endüstri Devrimi'nin gerçekleştiği 1760'lı yıllardan bu yana önemli evrelerden geçmiş, değişim ve dönüşümler yaşamıştır. 1840-1870 yılları arasında yaşanan teknolojik atılımlar İkinci Endüstri Devrimi'ni, 1950'lerdeki dijital teknolojik atılımlar Üçüncü Endüstri Devrimi'ni başlatmıştır. Bilgisayar, iletişim ve internet teknolojileri endüstrinin dördüncü evresini hazırlamış ve bilişim teknolojileri ile endüstri bir araya getirilmiştir. Tarih boyunca yaşanan endüstriyel kırılma noktaları endüstriyel tasarımının içeriğini ve biçimini de belirlemiştir.

Günümüzde, endüstriyel ürünler fonksiyonel yapısıyla insan hayatını kolaylaştırmaktadır. Teknolojik ve endüstriyel atılımlar kaçınılmazdır fakat endüstriyel tasarımın estetik boyutu asla ihmal edilmemelidir.

Nesnelerin insan ve toplum psikolojisi üzerinde önemli etkileri vardır. Teknolojik gelişmelerde ve endüstriyel atılımlarda odak noktamız insan haysiyeti olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu gelişim ve atılımlarla, Türk kültür ve medeniyetinin insanı merkeze alan bakış açısıyla endüstriyel tasarımları ve çağımızın ötesini bir araya getirmeliyiz. Kaynaklar sonsuz değildir, üretimde ve tüketimde yer alan kaynaklarımızı hassasiyetle kullanmalı, gelecek kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakmalıyız.

Sayın Başkan, 27 Haziranda Muğla'nın Marmaris ilçesinin İçmeler semtinde bulunan ormanlık alanda çıkan yangında orman işçisi Görkem Hasdemir hayatını kaybetmiştir. Merhum Görkem Hasdemir'e Allah'tan rahmet, kederli ailesi ve orman çalışanlarına başsağlığı diliyoruz.

Sayın Başkan, A Millî Kadın Voleybol Takımı'mız, 25 Haziran 2021'de, İtalya'nın Rimini kentinde Milletler Ligi Dörtlü Finali'nde Japonya'yı 3-0 yenerek 3'üncü olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Millî Takım Kaptanı Sayın Eda Erdem Dünder yaptığı 46 blokla turnuvanın en çok blok yapan oyuncusu olmuş ve en iyi orta oyuncu olarak turnuvanın rüya takımına seçilmiştir. Üst üste 3'üncü kez dünyanın en iyi 4 takımı arasında yer almayı başaran Filenin Sultanlarını ve 20 Haziran 2021'de Avrupa Şampiyonu olan A Millî Erkek Voleybol Takımı'mızı, tüm yönetimi ve teknik ekibi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Orhan Doğan'ın 14'üncü ölüm yıl dönümüne, İstanbul'da LGBT yürüyüşündeki polis şiddetine, Metin Lokumcu davasına, bütün gazeteci ve basın çalışanlarıyla dayanışma içinde olduklarına ve aşılama çalışmalarında bölgesel eşitsizlik olduğuna ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Orhan Doğan'ın ölüm yıl dönümü bugün. On dört yıl önce, barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinin kararlı savunucusu olan, onurlu yaşam meşalesi diye adlandırdığımız Orhan Doğan'ı kaybetmiştik. Kendisini sevgi ve minnetle anıyoruz, anısı önünde bir kez daha saygıyla eğiliyoruz ve ona verdiğimiz sözü, barış ve demokrasiye ulaşma sözünü gerçekleştirebilmek için mücadelemizi onun açtığı yolda sürdürüyoruz.

Sayın vekiller, hafta sonunda hiç İstanbul'da olanınız var mıydı bilmiyorum ama belki bazılarınız televizyonlarda da görmüşsünüzdür, inanılmaz bir polis şiddeti yaşandı yine İstanbul'da, İstanbul Taksim'de ve İstiklal Caddesi'nde; gerçekten inanılmaz bir durumdu. Polis, aslında yurttaşın güvenliğini değil, güvensizliğini sağlıyor bu yaptısıyla. Yani “Konuşanı alın.” sözü polisten çıkıyor. Nerede konuşuyorlar? İşte, LGBT bireyler kendilerine bir gün saptamışlar, o günde bir yürüyüş yapmak istiyorlar, “Konuşanı alın.”la karşılaşıyorlar. O yetmiyor, kahvede oturanlar var, “Kahvede oturanları alın.” Sokaktan geçerken polis çok gürültü yapıyor, ses bombası patlatıyor, birisi çıkıyor, candan “Ya, çocuğum uyuyor.” diyor, “Çocuğu da alın, konuşanı da alın.” onu da alıyorlar. Ya, İstiklal Caddesi'nde, yıllardan beri İstanbul'da çalışan gazeteci, uluslararası bir ajansta çalışan gazeteci, fotoğrafçı Bülent Kılıç vardır. İstanbul'daki herhangi bir Emniyet görevlisinin, bu eylem/etkinliklere katılan Emniyet görevlisinin tanımaması mümkün olmayan bir kişidir Bülent Kılıç, herkes tanır. Boğazına çöküyorlar, öldürme amacıyla boğazına çöküyorlar, nefes alamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ondan sonra, bu işlerden sonra sosyal medyaya mesele düşünce, öldürme amaçlı boğazına çöktükleri görülünce Emniyet açıklama yapıyor, diyor ki: “Gazeteci olduğunu geç fark ettik.” Yani bu kadar büyük bir yalan gerçekten görülmüş bir şey değil. Adamın orada elinde fotoğraf makinesi var, bağıyor bas bas “Gazeteciyim.” diye, “Geç fark ettik.” diyorlar.

Şimdi, bunları niye söylüyorum? Bir nefret dili, bir şiddet dili çok yaygınlaşmış vaziyette; bu iyi bir durum değil, bunu bir kez daha vurgulayalım. Yani polislerin sosyal medya hesaplarına baktığınız zaman da bunu görüyorsunuz, nefret ve şiddet dilinin onların sosyal medya hesaplarında nasıl yaygınlaşmış olduğunu fark ediyorsunuz.

Bir taraftan bunlar oluyor, öbür taraftan çok şefkatli bir polisle de karşı karşıyayız. Yani mesela, İzmir'de Deniz Poyraz arkadaşımızı katleden, İzmir il binamızı basarak katleden kişiye o polis çok şefkatli davranıp sırtını sıvazlarken “İsmin neydi ağabeyciğim?” diyebiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Demek ki polis istediği zaman şefkatli olabiliyor, kendisine yakın hissettiklerine karşı şefkatli davranıyor ama kendisine yakın hissetmediklerine, muhaliflere karşı inanılmaz bir şiddet ve baskı dili ve fiziki şiddet uygulayabiliyor.

Bugün Metin Lokumcu'nun duruşması görülüyor Trabzon'da. Yıllar önce katledilmişti Metin Lokumcu Hopa'da, biliyorsunuz. Bir video ortaya çıktı, o videoda polis komiseri bağırıyor “Gebertin onu, gebertin!” diye yani dava dosyasına da girmiş olan bir videodan söz ediyorum.

Şimdi, bugün, Ankara'da, gazeteci örgütleri bir açıklama yaptı; cemiyetler, dernekler, sendikalar, hem ulusal hem uluslararası kuruluşlar bir açıklama yaptılar ve “Basının nefesini kesemezsiniz, gazetecilere şiddet uygulanmasını kanıksamayacağız, ellerinizi gazetecilerin üzerinden çekin.” dediler. Evet, bütün gazetecilerle, basın çalışanlarıyla bizler de dayanışma içindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Üçüncü ve son değinmek istediğim konu, aşıda büyük bir bölgesel eşitsizlik yaşanıyor. Elimde bir tablo var, resmî bir tablo; ufak olduğu için göremeyeceksiniz rakamları ama ben içindekileri söyleyeyim: En düşük aşılama oranına sahip 13 ilin 7'si Doğu Anadolu'da, 6'sı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görünüyor. Bu, bölgeler arasındaki eşitsizliğin bir sonucu. Şimdi, bu neden böyle? Diyebilirsiniz ki “Kürt coğrafyasında 18 yaş altı nüfus çok yoğundur, yeni geldi 18 yaş altına.” Peki, bunu bir kenara koyalım ama bu durum ne genç nüfusla ne de aşya isteksizlikle açıklanabilecek bir durum değildir, bunu özellikle belirtmek istiyoruz. Evet, Sağlık Bakanlığı eğer diyorsa ki “Bu illere nüfusu oranında yeterli aşı gönderdik.” bu iddiayı ileri sürüyorsa rakamları açıklamalılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

Bunu da bir kenara koyalım ama şurası çok önemli: Halk, maalesef, aşı konusunda ana dilinde bilgilendirilmiyor, ana dilinde çağrı yapılmıyor ve aşılama ana dilinde erişebileceği şekilde organize edilmemiş vaziyette, bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Aşı randevuları biliyorsunuz internet ve ALO 182 hattı üzerinden alınıyor, bu da teknolojik cihazlara ve internete erişim ve bunları kullanabilme imkânı demek, bu açıdan da bir sorun var çünkü bu ALO 182 hattı da Kürtçe hizmet vermiyor, yine ana dilinde hizmet yok.

Şimdi, tersi bir örnek var, onu söylemek istiyorum: Hakkâri'de İl Sağlık Müdürlüğüne kent merkezi ve Yüksekova'da aşya ulaşımın kolaylaştırılması amacıyla aşı çadırları kuruluyor ve araçlar dolaşiyor, aynı şekilde Bitlis'in Ahlat ilçesinde bunlar yapılıyor ve çok yoğun bir şekilde vatandaşlar randevusuz aşı olma imkânını kullanıyorlar, sıraya giriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez açıyorum.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

Doktorlar kısmen Kürtçe konuştuğu için ve çağrı yaptıkları için aşı talebi ciddi biçimde yerine getiriliyor ve hatta kuyruklar oluşuyor aşı olmak için, bu önemli bir örnek.

Bir kez daha vurguluyoruz, aşı çok önemli, dolayısıyla yapılması gerekenler şunlar: Bu illerde mutlaka yaygın aşılamanın gerçekleşmesi gerekiyor, Hakkâri ve Bitlis örneklerinin her tarafa yaygınlaşması gerekiyor, gezici aşı araçlarının, aşı çadırlarının yaygınlaştırılması gerekiyor. Halka ana dilinde yani Kürtçe bilgilendirme ve çağrı yapılabilmelidir ve randevusuz aşı erişimi sağlanmalıdır; bunlar önemli adımlardır, Sağlık Bakanlığına da bu konularda acil çağrıda bulunuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun özelleştirilmesine, Tank Palet Fabrikasının devredildiği ve Ethem Sancak'ın sahibi olduğu BMC şirketiyle ilgili iddialara ve Elmalı'daki çocukların istismarıyla ilgili davanın takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şu anda Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarının tamamen dolu olmasını çok arzu ederdim söyleyeceklerim nedeniyle.

Bugün, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun özelleştirilmesiyle ilgili konuyu görüşeceğiz Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu 15'inci yüzyıla, Osmanlı İmparatorluğu'na dayanan ve Fatih Sultan Mehmet'le altı yüz yıllık bir geçmişe sahip, aynı Tank Palet Fabrikası gibi çok önemli kuruluşlarımızdan bir tanesi. O da tek motorlu uçak, tekstil makineleri, tarım tezgâhları, pil, elektronik sayaç ve buna benzer birçok ürünü üretmiş, üretmekte olan bir fabrika. Ankara'da, Çankırı'da, Kırıkkale'de, Kırklareli'de fabrikaları var. Şimdi, böyle bir fabrika zarar mı ediyor, bunun için mi bir çare arıyor, oraya bakmak lazım. 2020 yılında 708 milyon lira kâr elde etmiş.

Değerli arkadaşlarım, beni dinleyen sevgili arkadaşlarım; bir Ethem Sancak vakası geçirdi bu Meclis, Türkiye Büyük Millet Meclisi. Türkiye'nin en önemli tank palet fabrikalarından Tank Palet Fabrikası, Avrupa entegre tesislerinin en büyüğü, hiç, 5 kuruş bedel alınmadan, 5 kuruş bedel alınmadan yirmi beş yılığına BMC şirketine devredildi. Arkadaşlar, BMC şirketini Ethem Sancak 700 milyon liraya aldı. Sadece TMSF'deki arsasının değeri 1,5 milyar liraydı. Bunu aldıktan sonra geldi -ben kendi deyimimle söylüyorum- “Ben savunma sanayisine girmek istiyorum ama param yok.” dedim, Cumhurbaşkanına gittim ‘Beni Katar ordusuna ortak et.’ dedim, etti.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Katar ordusuna ortak ettikten sonra ‘Ben bir başka ortak daha alayım.’ dedim. Talip Öztürk, Sayın Cumhurbaşkanının köylüsü, onu da bana ortak etti.” diyor. Daha sonra “Benim bu fabrikayla ilgili bir yer de kurmam gerekiyor çünkü fabrikam yok.” diyor. Sakarya'nın Karasu ilçesinde 2 milyon metrekare arazi bedava kendisine tahsis edildi. 500 bin metrekaresi kamu alanı olarak, bedeli devlet tarafından ödenerek kendisine verildi. 60 milyon liralık altyapı bedelini “Ben yapmam.” dedi; devlet yaptı, kendisine verdi ve Türkiye'nin en büyük teşvikini verdiler. Cumhurbaşkanı açıklama yaptı Sakarya Karasu'da, dedi ki: “On sekiz ay sonra ilk tank çıkacak.” Millî Savunma Bakanımız bu konuda açıklama yaptı “Acil ihtiyacımız var.” diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ethem Sancak bir ulusal televizyona çıktı, “Bu nasıl oluyor?” diye soran muhabire dedi ki: “Siz de akıllı olun, para kazanın.” Hakikaten kendisini akıllı sanan bu zata, daha sonra hiç söz konusu değilken Tank Palet Fabrikasını da -fabrikası yok, işçisi yok, mühendisi yok- olduğu gibi, yirmi beş yıllığına kendisine verdiler. On sekiz ay geçti, tank var mı ortada? Yok. Yirmi ay geçti, var mı? Yok. Yirmi dört ay, yirmi altı ay geçti, var mı? Yok. Peki, Ethem Sancak var mı ortada? Yok. Talip Öztürk var mı? Yok. Bir gazetenin iddiasına göre 480 milyon dolara BMC’yi devretti. Şimdi, bu iddia doğru mudur, değil midir; Ethem Sancak’ın çıkıp bunu cevaplamasını istiyorum. Arkadaşlar, ne yaptı da bu BMC, ne oldu da 700 milyon TL’den 480 milyon dolar değer kazandı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ve Ethem Sancak, aklıyla -buradaki bu vekillerin akli yok, Türkiye’deki yetmiş iş insanlarının akli yok ama Ethem Sancak’ın akli var- 480 milyon doları ne yaptı da cebine indirebildi? Ya, yazık değil mi Türkiye’nin kaynaklarına, varlıklarına yazık değil mi? Ben soruyorum Ethem Sancak’a... Kendisi “Televizyonda gel konuşalım.” dedi “Geliyorum.” dedim, kaçtı. Şimdi hesap vereceği kimse yok, cebine parayı indirdi. Türkiye’yi terk etmiyorsa gelsin, istediği yerde konuşalım, bu milletin parasının hesabını versin. Makine Kimya Endüstrisinin de sonunun böyle olmasını asla istemiyorum. Tank Palet Fabrikası önce “1. Ana Bakım Merkez Komutanlığı” adı altında değiştirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki efendim.

Sonra, anonim şirkete, ASFAT AŞ’ye devredildi; oradan ihalesiz, 5 kuruş bedelsiz Katar ordusunun ortağı olan BMC’ye peşkeş çekildi; aynı şey Makine Kimya Endüstrisinin başına gelirse bu milletin, Türkiye Cumhuriyeti’nin vebali üstünüzdedir, hem bu dünyada hem öbür dünyada, asla bırakmayız.

Bu arada, Elmalı’da çocuklarımızın istismarıyla ilgili dava yürütülürken tahliye kararı verildi; bu içimizi acıtıyor, bu davanın da takipçisi olacağız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurun.

20.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Marmaris’teki yangında şehit olan orman işçisi Görkem Hasdemir’e Allah’tan rahmet dilediğine, Genel Kurulda Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun anonim şirket olmasıyla ilgili bir kanun teklifinin görüşüleceğine, Tank Palet Fabrikasıyla ilgili Ana Muhalefet Partisinin kamuoyunu yanlış bilgilendirdiğine ve Tank Palet Fabrikasının tank üretmek için değil, ithal edilen tankların tamir, bakım ve bazı teçhizatlarının montajı için kurulduğuna ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum, hayırlı haftalar diliyorum.

Öncelikle, Marmaris’te çıkan orman yangınında hayatını kaybeden Görkem Hasdemir kardeşimize Allah’tan rahmet, ailesine sabırlar ve başsağlığı diliyorum.

Değerli Başkan, biraz önce Sayın Özkoç’un ifade ettiği gibi, bugün eğer Genel Kurul kabul ettiği takdirde, dün Komisyonda kabul edilen Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun anonim şirket statüsü içerisinde faaliyetlerine devam etmesi yönünde bir kanun teklifi var, o teklifin görüşmelerini tamamlayacağız.

Sayın Özkoç, Tank Palet Fabrikasıyla MKE arasında bir bağlantı kurmaya çalıştı, “MKE’nin kaderi de Tank Palet Fabrikasının kaderi gibi olmaz.” diye ifade etmeye çalıştığını tahmin ediyorum. Bakınız, değerli milletvekillerim, Tank Palet Fabrikasıyla ilgili, maalesef, Ana Muhalefet Partisinin kamuoyunu yanlış bilgilendirdiği, gerçeği hiç yansıtmayan değerlendirmelerde bulunduğunu ifade etmek istiyorum.

1975 yılında Sakarya’nın Arifiye ilçesinde kurulmuş bir Tank Palet Fabrikası var. Ama bu fabrika kuruluşundan bugüne kadar hiçbir tank üretmemiş çünkü bu fabrika tank üretmek için değil, ithal edilen tankların modernize edilmesi, tamiratlarının yapılması, tank paleti üretilmesi, gece görüş dürbünü üretilmesi gibi işler için kurulmuş. Yani bu fabrika tank üretmek için değil, ithal edilen tankların tamir, bakım ve bazı teçhizatların montajının yapılması üzerine kurulmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çünkü kurulduğu dönemde Türkiye’nin ufku bir tank yapabilecek şekilde aydınlık veya ileri görüşte değildi. Tarihten, geçmişten yaşadığımız meseleleri çok iyi biliyoruz; otomobil yapıldığında nasıl engellendiğini, uçak yapıldığında nasıl durdurulmaya çalışıldığını... Aynı şekilde de Tank Palet Fabrikasının yurt dışından ithal edilen tankların sadece tamiratıyla ilgili bir tesis olarak ve bunlara palet üretilmesiyle ilgili kurulan tesis, 2007 yılında, artık Türkiye de savunma sanayi konusunda kendine yeter bir noktaya geldiğinde ve Tank Palet Fabrikasının tank üretmek üzere dizayn edilmesi gerektiğinde çalışmalara başlamış. Nitekim, bu konuda, 30 Mart 2007 tarihinde Savunma Sanayii İcra Komitesi “ALTAY” adı verilecek olan yerli tankın projesinin çalışılması üzerine KOÇ Grubu şirketlerinden Otokar’a yetki veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam ediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu şirket on yıl süreyle Güney Kore menşeli Hyundai Rotem’le iş birliği yaparak ve Alman MTU’dan transmisyon konusunda yardım talep ederek prototipin çalışmasıyla ilgili 2017 yılı Şubat ayına kadar on yıllık sürede prototip çalışması tamamlanıyor. Bu prototip çalışması sürecinde Otokar AŞ’ye 1 milyar Amerikan doları üzerinde destek veriliyor, yardım yapılıyor, katkı sağlanıyor ama hem Güney Kore hem Alman firmalarının birlikte yaptığı faaliyetlerin bir organizasyon içerisinde olumlu ve ılımlı devam etmemesi üzerine ve on yılda yapılan prototip çalışmalarının henüz sonuçlanmaması üzerine, şirketten bu teklifin verilmesini, kendi başına....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, müsaade edin, bitirmeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şirketten bir teklif isteniyor. Şirket, Otokar, BMC ve FNSS firmalarının katıldığı 24 kasım tarihinde yapılan ihalede, 3,6 milyar liraya bu tesisin tank yapabileceği şeklinde bir teklif veriyor ama Otokar firmasının tekliften önce, sözleşme gereğince Savunma Sanayii Başkanlığının tank üretmek için kendilerinden istediği yazılı teklifleri 6 milyar avro olarak ortaya çıkmış ama 24 Nisan 2018 tarihinde yapılan ihalede 3 milyar 600 milyon avroyla BMC firması bunu gerçekleştirmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tank Palet Fabrikasının bu şekilde birikiminin olması ve oradaki 600 milyon avroluk yeni yatırımın, bina inşa edilmesinin yerine -600-700 milyon avro tutabilecek bir yatırım- Tank Palet Fabrikasının bu konuyla kurulduğu ve bilgi birikiminin olduğu, mühendislerinden de faydalanabileceği bir sistemin var olması ve hızlandırılabilmesi adına yirmi beş yıl boyunca BMC firmasına devredilmesinden ibarettir. Burada ne bir peşkeş vardır ne de farklı bir durum söz konusudur. Daha önce tankların revizyonu ve bunların tamiratıyla ilgilenen bir kurumun... Tank üretmek üzere millî sermayeyle yapılmış ve dış kaynaklardan da destek temin edilebilecek bir konunun sanki peşkeş çekilmiş gibi, Katar ordusuna peşkeş gibi ifade edilmesi maalesef kamuoyunu yanlış bir şekilde bilgilendirmeden ibarettir.

Aynı şekilde, MKE'yle ilgili kanun teklifinde de -kanunda açık ve net şekilde ifade edilmesine rağmen- arkadaşlarımızın önergeyle bu konuyu da gündeme getirmişlerdir ki kanun teklifi görüşmelerinde bunlar değerlendirilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Son cümlem Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın, mikrofonu son kez açıyorum.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Umuyorum, diliyorum, savunma sanayisi konusunda Türkiye'nin -son yılda yakaladığı- muhannete muhtaç olmayan bir ülkenin -hem karasını hem denizini hem de “İstikbal göklerde dir.” diye ifade edilen veciz bir sözün devamı için- kendi silahlarını, kendi mühimmatlarını, kendi uçaklarını, kendi İHA'larını ve SİHA'larını yaparak hiç kimseye muhtaç olmadan, ambargolara maruz kalmadan bundan sonraki süreçte de açtığımız yolda en iyi şekilde yürüyeceğine inanıyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz kayıtlara geçsin diye söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Kayıtlara geçiyor.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, çok teşekkür ederim.

Bu arada, Sayın Elitaş'ın kendisini de yanıltıyorlar çünkü telefonda okuyor, telefonda okuduğu şeyler doğru değil, gerçeklerle örtüşmüyor.

Sayın Elitaş'a sormak isterim: Acaba Sayın Elitaş kendi evini yirmi beş yıllığına bedava, kira almadan birisine verir mi? Devletin malı bu, yirmi beş yıllığına Ethem Sancak'a niye veriyorsun, Ethem Sancak kim, neden Ethem Sancak'a veriyorsun?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, mikrofonu niye açmıyorsunuz, öğrenmek istiyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir dakika, Sayın Başkanım, kayıtlara geçsin diye söylüyorum bir daha.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Biz duymuyoruz.

BAŞKAN – Ben duyuyorum. Müsaade ederseniz Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, efendim, biz duymuyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama bizim de duymamız gerekiyor Başkanım, sizin duymanız yetmiyor.

BAŞKAN – Öne gelin Sayın Tanal, arkada durmanıza gerek yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, önde de ses gelmiyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

Sayın Özkoç, siz kayıtlara geçsin istediniz; yerinizden, 60’a göre söz istemediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, doğru, kayıtlara geçsin istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, kayıtlara geçirin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir de prototipini Türkiye’de, burada yapılan millî bir fabrikada... Nasıl orada bir millî fabrikada prototipi yapılabiliriyorsa... Tankın kendisini, obüs toplarını yapan Tank Palet Fabrikasındaki her işçi “Bizim ufkumuz Sayın Elitaş’ın ufkundan daha geniştir, biz tank da yaparız, top da yaparız.” diye haykırdıkları hâlde savunma sanayisinde adı olmayan, bugün ihaleyi, devredip de kaçan Ethem Sancak’a neden vermişlerdir, açıklasın.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

Sayın milletvekilleri, müsaade ederseniz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Benim anlamadığım şu: Yani hangi milletvekili... Ben şu anda konuştuğum hâlde yine kayıtlara geçiyor. Kayıtlara geçsin diye sizin mikrofon açmama hakkınız var mı? Yok. Burada...

BAŞKAN – Sayın Tanal, benim işimi bana mı öğreteceksiniz siz.

Lütfen yerinize geçin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani “Kayıtlara geçmiyor.” desanız kayıtlara geçmeyecek mi? Böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, 29/6/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde AK PARTİ iktidarının kronik bir sorun hâline getirdiği nepotizm gerçeğinin hangi kurum ve kuruluşlarda nasıl uygulandığının tam olarak ortaya çıkarılması, konunun tüm detaylarıyla incelenmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

29/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından, ülkemizde AK PARTİ iktidarının kronik bir sorun hâline getirdiği nepotizm gerçeğinin hangi kurum ve kuruluşlarda nasıl uygulandığının tam olarak ortaya çıkarılması, konunun tüm detaylarıyla incelenmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 29/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 29/6/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

Konumuz, AK PARTİ'yle birlikte dilimize yerleşen, ciddiyetle mücadele edilmesi gereken, toplumsal bir soruna dönüşen nepotizm yani akraba ve yakın arkadaşları kayırma. Özellikle kamu atamalarında liyakat, tecrübe, eğitim gibi nitelikler aranmıyor artık. Bu kriterlerin yerlerini partili akraba ve yakınların tercih edildiği atamalar almış durumda. Yaşadığımız nepotizmi “ak bölücülük” olarak da tanımlayabiliriz.

Nepotizm, AK PARTİ'nin vazgeçilmez yönetim tarzı olurken toplum ahlakı, fırsat eşitliği, rekabetçilik ve adalet kavramları derin yara alıyor; toplumda huzursuzluk ve büyük bir kırılma meydana geliyor. Nepotizm yüzünden liyakat, kariyer, çalışkanlık, emeğe saygı gibi değerler de kıymetini yitiriyor ama en önemlisi, kendisini dışlanmış, haksızlığa uğramış hisseden -gençlerimiz ağırlıklı- milyonlarca insanımızın ülkeye karşı inançları ve vatandaşlık bağları zayıflıyor, ülkeden kaçış yaşıyor.

Nepotizm, ekonomik olarak da yıkıma neden oluyor. The Economist dergisinin yayınladığı araştırmaya göre, Türk ekonomisi artık uluslararası literatürde “rekabetçilikten uzak ahbab çavuş sermayeciliği” olarak tanımlanıyor. İş insanları ve gayrimişru kişilikler, işlerini iktidar ve bürokratlarla olan yakın ilişkilerine dayandırarak yürütüyorlar. Uçuk maliyetli, yolcusu olmayan havalimanlarını, geçiş garantisi verilen köprüleri, otoyolları, maliyetlerini bile bilmediğimiz hastaneleri bu duruma örnek olarak sunabilirim.

AK PARTİ'nin nepotizm uygulamalarını neden yaptığı belli; keyfi kararlarında liyakat sahibi, deneyimli, hukuka ve devlete saygısı olan isimlerin kendilerine sorun çıkarmalarını istemiyorlar. 3-5 maaşlı bürokratlardan, eş, dost, akraba bakanlardan iş yapmaları beklenmiyor aslında. Onlardan istenen, yapılanları görmemeleri, duymamaları, susmaları, paşa çocuk olmaları, oyunun zararsız parçaları olmaları.

Burada ak nepotizmle ilgili isim örneklerini saymaya kalksam sürem yetmez. Çoğunu yakından tanıyorsunuz, gerek bürokraside gerekse iş yaşamında her taşın altından aynı isimler, aynı aileler çıkıyorlar. Kurumlar ve sektörler, belli isimlere yakın uygun ailelere tahsis edilmiş durumda. Bu kayırmacılıkta ana amaç bir yandan akrabaların, yandaşların kollanıp, kullanılması; diğer yandan düzeni sömürerek çıkar elde eden ak elitistlerin kayırılması ve statülerin devamının sağlanması. Ahlak erozyonuna, adalete güvenin bitmesine, üretmeden tüketmenin matah sanılmasına, bizleri bir arada tutan toplumsal değerlerin tahrip olmasına neden olan nepotizme karşı namuslu insanlar olarak parti gözetmeksizin birlikte hareket etmeliyiz.

Kayırmacılık yüzünden gençlerimiz gelecek endişesi yaşıyorlar; yuva kuramıyorlar, ülkeye inançlarını yitiriyorlar. Torpilleri yoksa üniversite mezunu olmak, KPSS’de yüksek puanlar elde etmek işe girmek için ak düzende yeterli değil. Milyonlarca genç AK PARTİ’den torpil istemiyorlar, hakları yenmesin istiyorlar.

Ekonomik kalkınma, geleceğin inşası nitelikli eğitimle gerçekleşir. Akademik kurumlar ülkenin beyin gücünü oluşturur. AK PARTİ nepotizmi Türk akademik hayatını da tıkadı. Gençlerimiz üniversitelere girmek için aylarca çalışıp çabalarken ülkemizin üniversitelerindeki rektör atamaları siyasetçi torpiliyle gerçekleşiyor. Bütün bu saydıklarımın ne farkı kaldı FETÖ’cülükten?

Nepotizmi önlemenin tek bir yolu var: Düzgün ahlak, hukuku üstün kılmak. Hukukun yalnızca arkası olmayanlara karşı değil, muktedire karşı da üstün kılındığı ve hesap sorduğu düzen bizi kalkındırır, vatandaşa güven verir, devleti sağlıklı işletir. Sektörlerin belli ailelere tahsis edilmediği, devlet ihalelerinde belli şirketlerin kayırılmadığı, vergilerinin silinmediği, devlet kurumlarında her taşın altından çıkan ak ailelerin olmadığı, rekabetçi, medeni bir düzeni güzel ülkemiz sonuna kadar hak ediyor.

AK PARTİ iktidarının ülkemizde toplum ve devlet yapısını çürüten, âdeta bir millî güvenlik sorunu hâline getirdiği nepotizm nedeniyle Meclis araştırma komisyonu kurulması teklifimizin kabul edilmesini diler, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi selamlıyorum.

Ben daha öncesini bir kenara bırakayım ama on dokuz yıldır devlet, halkın devleti olmaktan çıktı. Bu devlet kimin devleti? Mesela, partinin devleti olabilir, parti içerisindeki daha küçük bir azınlığın devleti olabilir, bir oligarşinin devleti olabilir ama halkın devleti ne yazık ki değil. Şimdi, bakın, örneğin, Türkiye’de bir Adalet Bakanı yok, Türkiye’de bir Sağlık Bakanı yok. Bir Bakan var Adalet Bakanı diye ama birilerinin bakanı, bir tarikatın bakanı; Sağlık Bakanlığı keza yine öyle. Ya, bu memlekette bir bakkal dükkânını yönetemeyecekler Maliye Bakanlığı yaptı; nepotizme bundan daha vahim bir örnek gösterilebilir mi, bundan daha korkunç bir şey olabilir mi?

Bu ahbap çavuş kapitalizminin ya da nepotizmin ülkelerin başına ne getirdiğini görmek için bunu test etmeye falan gerek yok “Aynısını biz de yapalım bakalım ne oluyor?”a gerek yok. Mesela, 97 Asya krizinin çok önemli sebeplerinden bir tanesinin bu ahbap çavuş kapitalizmi olduğuna ilişkin pek çok iktisatçı fikir birliğinde. Ama Türkiye’de gelinen noktada, bu on dokuz yıllık AKP iktidarının ve onun da son dönemlerinde artık iyice kristalize olmuş bir oligarşi, devletin bütün imkânlarını kullanan, devlet ayrıcalıklarının üstüne yatan bir niteliğe sahip oldu.

Size, çok refere ettiğiniz ama ne kadar bilindiğinden de emin olmadığım Osmanlı tarihiyle ilgili bir örnek vereyim: Bakın, devşirmeler... Hani devşirmeleri, devşirme sistemini makul göstermek adına ya da olumlamak adına bir şey anlatmayacağım ama Osmanlı İmparatorluğu’nun, padişahın kendi ailesinden değil de yetenekli insanları imparatorluk çatısı altında toparlayıp bunlara ilmiyede, seyfiyede, mülkiyede büyük işler vermesinin sebebi sizce neydi? Siz, onun göremediği neyi görüyorsunuz mesela, o anlayışın görmediği ya da yapmadığı neyi görüyorsunuz, neyi yapıyorsunuz?

Osmanlı İmparatorluğu gibi geniş hinterlandı olan bir imparatorlukta dahi aslında o dönemi yönetenlerin gördüğü şey şuydu: Ahbap çavuşa kısıtlanmış, iyice daralmış bir iktidar anlayışının, kendi içerisinde böyle devasa fonksiyonlarla görevlendirilmiş bir imparatorluğu yönetme şansı yoktu. Onlar görmüşler ama siz göremediğinizden dolayı şu anda AKP iktidarı ülkeyi bir avuç saray oligarşisinin eline bırakmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Bir dakika vermiyor musunuz?

BAŞKAN – Hayır.

RİDVAN TURAN (Devamla) – O zaman son cümlemi söyleyeyim: Açık söylemek gerekir; bunları araştırmak, bunları halkın önüne koymak ve sorumlularının cezalandırılması ancak ve ancak bu devletin halkın devleti olmasına imkân sağlar; gerisi boştur. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Tanal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

İYİ Partinin önergesi, Türkiye’de kayırmacılığın araştırılmasına yöneliktir. Kayırmacılık demek yolsuzluk demektir, rüşvet demektir, torpil demektir. Eğer MHP Grubu ve AK PARTİ Grubu Türkiye’de kayırmacılığa karşıysa, rüşvete karşıysa, yolsuzluğa karşıysa, adaletsizliğe karşıysa, eşitsizliğe karşıysa hep birlikte bu önergeye parmak kaldırmaları lazım, desteklemeleri lazım. Bu önergede mevcut olan, burada grubu bulunan tüm siyasi partiler; kayırmacılığın ahlaksızlıkla eşit olduğu vurgulanan bir dönemde ne dinimizde ne ahlakta ne pozitif hukukta ne örf ve âdetde benimsenmeyen bu olgunun araştırılmasına karşı çıkmak... Buna karşı çıkan siyasi partiler eşitsizlikten yana olacaklar, adaletsizlikten yana olacaklar, hukuksuzluktan yana olacaklar, çürümeden yana olmuş olacaklar. Aslında, bu bir nevi turnusol kâğıdıdır; bu turnusol kâğıdı birazdan oylanacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada karşı çıkan arkadaşlarımız belki diyecekler ki “Ya, arkadaş, elinizde örnek var mı?” Şu anda Van’da Belediyeye 15 zabıta memuru alınmıyor. 15 zabıta memuru için -KPSS sınavında- 75 kişi çağırılıyor ancak 15 kişi alınacak. Mevcut olan bu 75 kişinin içerisinde KPSS’de ilk 2’ye giren -15 kişinin içerisinde olan- 2 kişi girmiş. Bakın; 71, 69, 65, 92, 61, 55, 52, 41, 40, 34, 24, 21 ve bu sıradaki kişiler alınmış ancak 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 1’inci sıradaki kişiler alınmamış. Örnek, Van Belediyesi zabıta memurluk sınavı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, buradan şunu söylemek istiyoruz: Hiçbir vatandaşımız umutsuzluğa kapılmasın. Allah’ın izniyle, milletin vereceği destekle Cumhuriyet Halk Partisi ve dostlarıyla birlikte Türkiye’de bu kayırmacılığı, liyakatsizliği bitireceğiz; köklerinden söke söke atacağız değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Onun için hiç kimse umutsuzluğa kapılmasın, çare Cumhuriyet Halk Partisi ve demokrasi ittifakıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Demokrasi ittifakına destek veriniz, Türkiye’deki bu kayırmacılıktan kurtulunuz.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ha, İç Tüzük’ünüz varmış elinizde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl Başkanım?

BAŞKAN – İç Tüzük’ünüz varmış elinizde, görmemiştim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anlamadım.

BAŞKAN – İç Tüzük’ünüz varmış elinizde, dedim, yok önemli bir şey değil.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, İç Tüzük... Anayasa 70'inci maddede deniyor ki işe alımda herhangi bir esas hizmetin gerekleri dışında başka bir husus alınmaz, liyakate göre alınır.

BAŞKAN – Evet, sağ olun, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sen istedin Başkan, sen istedin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sen istedin.

BAŞKAN – Hayır, ben bir tane gönderecektim size de o yüzden sordum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vallahi ben size hediye edebilirim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İlk önce bir siz öğrenin, bir okuyun, ondan sonra bana gönderin Başkanım, kitap güzel bir şeydir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Orhan Yegin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, İYİ Parti'nin vermiş olduğu öneri hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Nepotizm; akrabalık, eş dost çevresi, hemşehircilik, komşuluk ve sıkça rastladığımız aynı siyasi görüşten, ideolojiden ve partiden olma gibi çeşitli bağlarla ortaya çıkabilmektedir. On sekiz yıllık AK PARTİ iktidarlarında siyasette ve bürokrasideki yaklaşımımızın en öncelikli unsurlarından biri liyakattir. Özellikle bürokraside kişinin kamu görevine nasıl gireceği, görevinde nasıl yükseleceği, hangi sürede, hangi şartlarda terfi alacağı gibi pek çok durum zaten açık ve objektif bir şekilde mevzuatımızda düzenlenmiştir. Bu bürokratlar tercih edilirken liyakatin tamamen göz ardı edildiği, sadece akraba ilişkisi veya siyasi görüşlerin dikkate alındığı iddiasında bulunmak hakikaten haksızlıktır, vicdansızlıktır. Zira, eğer iktidar bürokrasiye yönetici atarken veya kendi parti içi siyasi mevkillerine yönetici seçerken nepotizmle hareket etmiş olsaydı on sekiz yıldır bu millete iş, icraat üretmez; on sekiz yıldır iktidarda kalamaz ve her seçimden sonra güçlenerek çıkmazdı. Hak etmediği hâlde ilişkisi veya siyasi görüşü sebebiyle münferit bazı olaylar da evet, karşımıza çıkmış olabilir ancak bunu, sanki genel manada, hep böyle oluyormuş gibi yansıtmanın da doğru bir muhalefet tarzı olmadığını ifade etmek isterim. Eğer muhalefetin yapmış olduğu gibi bir anlayışla olaylara yaklaşırsak bizim de aklımıza bazı ifadeler, bazı görüntüler gelir. “Adam kayırmacılık, liyakatsızlık ve kadrolaşma” denince 18 Ekim 2020’de yapılan Büyükşehir Belediye Meclisi Grubu Değerlendirme Toplantısı’nda konuşan şahsın, büyükşehir belediyesine alınan personel kotasının Millet İttifakı ortakları arasında nasıl paylaşılması gerektiği, yakasında rozeti olmayana iş verilmemesi gerektiği sözleri gelir aklımıza. Yine bir belediye başkanının “Ben belediye başkanı olduğum sürece kendi partililerimi işe almaya devam edeceğim, partililerimden başkasını işe almayacağım.” sözleri gelir aklımıza. Muhalefet belediyelerinde oğlunu müdür yardımcısı yapanlar, şoförünü başkan yardımcısı yapanlar, erkek kardeşinin üniversite öğrencisi oğlunu tesisler müdürü yapanlar, halasının kızını halkla ilişkiler müdürü yapanlar, eşinin akrabasını muhasebe müdürü yapanlar, amca oğlunun eşini özel kalem müdürü yapanlar hatta belediye başkanı olup belediye şirketine kendisini yönetim kurulu başkanı atayanlar ve daha niceleri gelir aklımıza.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – AK PARTİ’liler onlar.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Seçim kampanyalarında ve Meclis konuşmalarında akraba torpilinin ve adam kayırmanın kendilerinde asla olmayacağını sürekli dile getirenlerin nasıl da halkımızı aldattığı gelir aklımıza.

Kıymetli milletvekilleri; gelin bu tarz tartışmaları bırakalım, milletimizin ve bu güzel yurdumuzun yolunu açalım, hep birlikte ülkemizi büyütmenin, refahımızı artırmanın, kavga etmeden, iftira atmadan, huzurluca, dostça, kardeşçe yaşamanın yollarını arayalım. Münferit bazı yanlışlar olabilir veya dışarıdan bize yanlışmış gibi veya adaletsizmiş gibi gelen durumlar olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Egemen Bağış'ın fotoğrafı çıktı piyasaya şampanya şişeleriyle.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Ancak birbirimize hakaret etmeden...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Devamla) – ...iftira atmadan, karşılıklı empati kurarak tatlı bir dille birbirimizi anlamaya, yanlışlarını güzel bir dille söylemeye gayret edelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yegin.

Evet, İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Egemen Bağış'ın şampanya şişesiyle fotoğrafları çıktı uçaklarda, jetlerde. Devletin uçağında şampanya şişesiyle Egemen Bağış; az önce patladı.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 29/6/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, OHAL Komisyonuyla ilgili iddiaların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

29/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

29 Haziran 2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından (13435 grup numaralı) OHAL Komisyonuyla ilgili iddiaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 29/6/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın vekiller; Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında süreci hep beraber yaşadık; 2016'nın 15 Temmuzunda bu ülkede bir darbe girişimi yaşandı. Darbeye o dönemki tüm siyasi partiler ortak tavır koymuşken darbeden beş gün sonra olağanüstü hâl ilan edildi ve hiçbir adli ve idari süreç işletilmeden kamuda, yüz binlerce kamu çalışanı işlerinden, aşlarından edildi. Süreç o kadar kötü işletildi ki bu süreçte AKP sadece cemaatle ilgili değil, muhalifi olan her çevreyi de maalesef kamudan ihraç etmeye başladı ve bu süreçte hukuka ulaşımı da engellemek adına bir OHAL Komisyonu kuruldu. Şimdi, OHAL Komisyonu sözde bu durumu inceleyecek, ilişkisi olmayanları göreve iade edecekti. Yüz binlerce insan kamudan ihraç edilmişti; OHAL Komisyonuna resmî olarak başvuran kişi sayısı 127 bin civarında. Bugüne kadar OHAL Komisyonunda toplam 101 bin kişinin başvurusu reddedildi, 14 bin kişi ise görevine iade edildi.

Bakın, bu arada, OHAL Komisyonunun gerçekten kime çalıştığı da ortaya çıktı. Gazeteci sıfatıyla bir kişi “Ben gerek Süleyman Soylu’ya gerek OHAL İşlemleri Komisyonuna gerek diğer mercilere bugüne kadar, masum olduğuna inandığım binlerce kişinin dosyasını götürdüm. ‘Bu insanlar eğer masum çıkmazsa hesabını benden sorun.’ dedim.” O kadar da kendisine güveniyor. Araştırmalar yapıldı, hepsinin bir iftiraya kurban gittiği anlaşıldı, görevlerine iade edildiler; görevine iade edilen kişi sayısı toplam 14 bin. Bu zatımuhteremin göreve iadesini sağladığımı söylediği kişiler binlerce. OHAL Komisyonu bu zatımuhtereme çalışmış.

Şimdi, değerli arkadaşlar, OHAL Komisyonu rolünü artık oynayabilir mi? Buradan birkaç soru soracağız.

Bir: OHAL İnceleme Komisyonunun çalışma usulleri içerisinde herhangi bir kişinin emir ve talimat doğrultusunda karar verme yöntemi var mıdır?

İkinci bir soru: Bu zatımuhterem Süleyman Özışık kimdir? Dosyalar niçin ona gidiyor? Madem dosyalar o gibi tiplere gidecekti, o zaman Komisyon niye kuruldu?

Bir diğer soru: Komisyon suç istinadına ilişkin delil toplama ve değerlendirme yetkisine gazetecileri de mi katmıştır? Özışık'ın “diğer merciler” dediği kim ya da hangi kurumlardır?

Süleyman Özışık hangi vasıfla dosyalara ulaştı ve hangi vasıfla binlerce kişiye kefilliği kabul edildi?

Süleyman Özışık'ın OHAL Komisyonuna götürdüğü binlerce dosya kimlere aittir?

Süleyman Özışık'ın İçişleri Bakanlığına gönderdiği dosyalar için -bakın, dikkat edin, başka bakanlıklara değil- Süleyman Soylu nasıl bir mekanizmayla bu dosyalara bakıp iade ve kabul etme kararı vermiştir?

OHAL Komisyonu, Süleyman Özışık'ın getirdiği binlerce dosyada iade kararını neye göre vermiştir, talimatı kimden almıştır? Bu şekilde iade edilenlerin sayısı kaçtır?

Sıkça duyduğunuz KHK borsası, FETÖ borsası, rüşvet iddiaları ayyuka çıktı, hatta içinizdeki MYK üyesi FETÖ borsasının kurulduğunu açıkça ifade etti, peşine düşmediniz. Şimdi, Süleyman Özışık bu borsaların bir aparatı mıdır yoksa bu işleri babasının hayrına mı yapmıştır?

Bakın, üyeleri ihraç edilen boşta Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu dahi OHAL Komisyonuna ulaşamazken bu zatimuhterem nasıl olur da bu Komisyona ulaşmıştır?

Değerli arkadaşlar, bu kişiler, aynı zamanda, günün yirmi dört saati televizyonlarda partimizi kriminalize eden, partimize her gün laf eden “hain” “terörist” bilmem ne lafları eden aynı kişilerdir ve bunların yarattığı iklim nedeniyle İzmir’de Deniz Poyraz arkadaşımızı katlettiler.

Bakın, değerli arkadaşlar, OHAL Komisyonu daha barış akademisyenleriyle ilgili tek bir karar vermemiş, barış akademisyenleri için Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı vermiş, yerel mahkemeler bunları beraat etmişler ama bu Komisyon hâlâ neyi bekliyor? Süleyman Özışık’tan bir ışık mı bekliyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Toğrul.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu komisyonun kurulması zorunludur.

Bu çetenin, bu borsaların içinde kimler varsa derhâl açığa çıkarılmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Hasan Subaşı, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP’nin grup önerisi hakkında söz almış bulunuyorum.

Bence çok önemli bir öneri, araştırma komisyonu kurulması lazım ama bugüne kadar sistemin işlemeyen parçalarından biri maalesef. Eğer biz bugüne kadar araştırma komisyonları kurabilseydik devletin nasıl işlediğini, devletin şeffaflığını görme ve içine girme şansımız olurdu ama maalesef, biz bugüne kadar Hükümetle ortaklık yapan FETÖ’cü veya suç örgütü liderleri veyahut da televizyonlarda yeni yeni tanıdığımız gazeteciler, basın mensupları, yandaş kişiler... Ki bunların içinde maalesef, rektörler, profesörler, hukukçular da var.

Değerli AK PARTİ’li arkadaşlarım, şunu söylemek istiyorum: Siz televizyonlara belki çıkmıyorsunuz ama bu yandaş rektörlerin, profesörlerin ve gazetecilerin sizi sizden çok daha iyi savunduklarını, müdafiliğinizi yaptıklarını buradan ifade etmek gerekir. Bizler de arada, davetler üzerine çıktığımızda yine bu arkadaşların saldırı paketleri hemen hazır; muhalefetin bütün milletvekillerine saldırıya hazır olduklarını görüyoruz ve inanın ki -sizlerden daha çok- AK PARTİ’nin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini, eylemlerinizi, yolunuzu ve yanlışlarınızı savunmakta da çok mahirler.

Bu arkadaşlardan birkaçı, Özışık kardeşler, Peker videolarında ve geçen yılki bir televizyon konuşmasında, bugün bu grup önerisine konu olan söz konusu araştırma önergesiyle ilgili konu ki bugün için en önemli konularımızdandır... Türkiye’nin bir travma yaşamasına neden olan FETÖ darbesinin sonucunda yüz binlerce insanımızın mağdur edildiğini biliyoruz; kurulan OHAL Komisyonunda 126 bin başvurudan 115 bininin karara bağlandığını ve 100 bininin olumsuz, 15 bininin de olumlu karara bağlanıp göreve iade edildiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu kadarını biliyoruz ama Özışıklar’ın, Süleyman Özışık’ın söylediği “Bakanlarla temasa geçtim, OHAL Komisyonu görevlileriyle temasa geçtim, binlercesine yararım oldu ve göreve dönmesine neden oldum.” dedikleri bunlar mı acaba? Biz bunun sonucunu nasıl öğrenebiliriz? Bizim devletimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – İzin verirsiniz...

BAŞKAN – İlave süre vermiyoruz Sayın Subaşı.

Teşekkür ediyorum.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti, CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; bu konuda geçen yıl Cumhuriyet Halk Partisi araştırma önergesi vermişti, reddedildi. Cumhuriyet Halk Partisi iki hafta önce Meclis Başkanlığına sunduğu 12 yasa önerisinden birini bu konuya, bu konunun çözümüne özgüledi. Şimdi, HDP'nin bu konuda, aynı konuda verdiği yeni bir araştırma önergesiyle karşı karşıyayız. Görüldüğü gibi, bu önergelerin reddedilmesiyle aslında karanlıklar tablosu zifiri karanlığa dönüşmektedir. Nasıl olmuştur? Yargısız infazlar karşısında mağdur edilenler yargıya erişmek istediler, “Yargı bağımsız değildir ama biz mahkemeye gitmek istiyoruz.” dediler; katledenler ise, bu kararnamelerin altında imzası bulunanlar ise “Yargı bağımsızdır ama sizi yargıya göndermiyoruz.” dediler. Buradaki ana çelişkiye dikkatinizi çekmek isterim.

Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu kuruldu Mayıs 2017’de -tam beş yıl önce- yani OHALİİK. Ne yaptı OHALİİK? Bir: Paralel idare işlevi gördü. İki: Paralel mahkeme işlevi gördü. Üç: Paralel anayasa işlevi gördü. Hepsi fiilî durum. 2021 Haziranına geldiğimiz zaman Süleymanlar saltanatına, zifiri karanlıkta Süleymanlar saltanatına, kirli işler ilişkisine, devletin nasıl çeteleştirildiğine tanık olmaya başladık. İstisnai olarak bu Komisyonun verdiği kararlar idari yargı tarafından bozulunca heyet değiştirildi. Bu heyet, Anayasa Mahkemesinin kararına, ağır ceza mahkemelerinin kararlarına karşın Barış Akademisyenlerinin dosyalarını kilitledi. Dolayısıyla Meclis de yaptığı düzenlemelerle aslında 26’ncı Yasama Döneminin yapmış olduğu Anayasa dışı düzenlemelerini derinleştirdi. Peki, o zaman hangi aşamaya geldik? Geldiğimiz aşamada esasen, birincisi, KHK ek listeleri yoluyla Anayasa dışı ve ayrımcı düzenlemeler yapıldı; ikincisi, OHALİİK Anayasa dışı ve ayrımcı kararlar verdi; üçüncüsü, Süleymanlar yani birinci Süleyman Anayasa dışı işleme, KHK'lere imza attı, ikinci Süleyman ise bu kanun dışı dosyaları yine ayrımcı bir biçimde, kanun dışı yolla çözmeye çalıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - İşte bu nedenle, bizim verdiğimiz bu önergenin önemli olduğu kadar şu anda karşımızda olan araştırma önergesi de o denli önemlidir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Dinliyoruz Sayın Başkan, bitiriyor.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Buna “evet” diyelim mağdurlar için, buna “evet” diyelim Meclisin saygınlığı için, buna “evet” diyelim Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği için.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından alkışlar”)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Salih Cora.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin vermiş olduğu önerge aleyhine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuzda, çok hain, çok kalleşçe, hepimizi etkileyen önemli bir darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık. 15 Temmuzdaki darbe girişiminin, FETÖ tarafından gerçekleştirilen darbe girişiminin ardından, Anayasa'nın 91'inci maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verdi ve bu kanun hükmünde kararnameyle

beraber kamuda FETÖ'yle iltisaklı olan ve darbe girişiminde bulunanlarla ilgili olarak bir karar verme zorunluluğu hasil olmuştur.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki, biz darbe yapanlara karşı yani millete silah doğrultanlara karşı silah doğrultmadık, silah doğrultanları hukuka teslim ettik. Yine ihraçlarla ilgili olarak da hukuk yolu kapatılmadı.

Şunu ifade etmek isterim: OHAL 7075 sayılı Kanun'la kuruldu. Bu kanunla -şunu ifade etmek isterim ki- OHAL'in kurulmasının amacı ihraçlarla ilgili hukuki süreci tez elden başlatmaktı. OHAL, hukuk içerisinde delillere göre karar veren ve yargı denetimine açık bir şekilde karar veren bir kuruluştur. Masumiyet ilkesine göre karar vermiştir, hiçbir şekilde yargısız infaz yapılmamıştır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, beş yıldır karar vermiyor! Beş yıl, beş yıl, beş yıl; beş yıldır karar vermiyor!

SALİH CORA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şunu ifade etmek isterim ki: OHAL, önüne gelen dosyalarla ilgili olarak beyaz pirincin içerisindeki beyaz taşı arayarak, kılı kırk yararak sonuca giden ve verdiği kararları hukukun denetimine sunan bir yaklaşımla hareket etmektedir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Süleyman Özışık o beyaz taşı mı aradı pirincin içinde? Pirincin içindeki beyaz taşı mı aradı Süleyman Özışık?

BAŞKAN – Sayın Toğrul, siz konuşurken kimse müdahale etmedi, rica ediyorum.

SALİH CORA (Devamla) – Şu an, OHAL tarafından 132 bin tedbir işlemi yapıldı, 126 bin başvuru içerisinde 115 bin karar verildi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan ama bu kadar insan hâlâ açlığa mahkûm!

BAŞKAN – Sayın Toğrul, siz konuştunuz. Siz İdare Amirisiniz, siz konuşurken kimse müdahale etmedi.

SALİH CORA (Devamla) – 14 bin kabul, 101 bin ret kararı verildi ve şu an 10.834 başvuru devam etmektedir yani yüzde 91'lik bir karar oranı vardır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, bize istatistikleri anlatmayın, onları biz de biliyoruz!

SALİH CORA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, öyle “Ben lafı ortaya atarım, üstüne alan alır.” yaklaşımıyla yol almanız mümkün değildir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Niye karar vermiyor OHAL?

SALİH CORA (Devamla) – Ne idiği belirsiz kişiler tarafından, onların ortaya koyduğu söylemlerle siyaset inşa etme çabanızdan vazgeçin. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

SALİH CORA (Devamla) – Muhalefet şunu demek istiyor, siz şunu demek istiyorsunuz: “Verilen iade kararları hukuksuzdur.” diyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İhraçlar hukuksuz, ihraçlar! İhraçlar hukuksuz Sayın Cora!

SALİH CORA (Devamla) – Eğer elinizde belge varsa, somut delil varsa gidin savcılığa, deyin ki: “KHK'yle OHAL tarafından iade edilenler tekrar görevlerinden ihraç edilsinler.”

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İhraçlar hukuksuz, ihraçlar!

SALİH CORA (Devamla) – Cesaretiniz varsa, buyurun söyleyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Cora, teşekkür ediyorum.

SALİH CORA (Devamla) – Öyle laf salatası yapmaya gerek yoktur.

BAŞKAN – Sayın Cora, teşekkür ediyorum.

SALİH CORA (Devamla) – Aynı şekilde, bahsi geçen ifadeler –o gazetecinin iddiası- iddialar safsatadan ibarettir.

BAŞKAN – Sayın Cora, süreniz tamamlandı.

SALİH CORA (Devamla) – Önerge aleyhinde olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, 25/6/2021 tarihinde Ankara Milletvekili Levent Gök ve arkadaşları tarafından Tuz Gölü'nün özelleştirilmesinden doğan mağduriyetlerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

29/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Levent Gök ve arkadaşları tarafından, Tuz Gölü'nün özelleştirilmesinden doğan mağduriyetlerin araştırılması amacıyla 25/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 29/6/2021 Salı günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Levent Gök.

Sayın Gök, süreniz beş dakikadır, uzatma yapmıyoruz.

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şereflikoçhisar, adından, belli olduğu üzere, Kurtuluş Savaşı ve Çanakkale'de önemli kahramanlıklar göstermiş canım kardeşlerim, değerli hemşehrilerimin yaşadığı bir ilçe; 33 bin nüfuslu, adı da kahramanlıklarından dolayı “Şerefli” olarak verilmiş bir ilçemiz. Bu ilçemiz dertli; bu ilçemiz

Türkiye'mizin en ünlü göllerinden biri Tuz Gölü'nün hemen yanında, bitişiğinde ama Tuz Gölü'nden 1 kuruş nasiplenemeyen güzel, şirin bir ilçemiz.

Değerli milletvekilleri, dünya tuz üretimi 220 milyon ton. Türkiye 2,5 milyon tuzla 19'uncu sırada, Tuz Gölü'nden üretilen tuzumuz ise 1,5-2 milyon ton civarında yani Türkiye'deki tuzun büyük bir kısmı Tuz Gölü'nden üretiliyor ama Şereflikoçhisarlılarımızın kasasına, cebine 1 kuruş girmiyor. Devletin işletmesi altındayken Tuz Gölü 2006 yılında özelleştirildi. O zaman tuzun tonu 22 liraydı, özelleştirildikten sonra bir anda, imza yapıldığı anda tonu 45 liraya çıktı değerli arkadaşlarım. Daha sonra 2011 yılında tekrar özelleştirildi ve bir kısım sahalara Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz kendi aralarında kooperatifler kurdular, şirketler kurdular, dediler ki: "Burnumuzun dibindeki Tuz Gölü'nden biz de faydalanalım, çoğumuzu çocuğumuzu burada istihdam edelim." ve ihaleye girdiler. Hemşehrilerimin bir kısmı bu ihaleyi kazandı, ihaleyi kazandıkları anda 45 lira olan tuzun tonu 20 liraya düştü. Ama değerli arkadaşlarım, hemşehrilerimiz bu ihaleyi kazandıktan sonra sahayı işletmek üzere tam 150 milyon liralık yatırım yaptılar Tuz Gölü'ne, 68 milyon lira ihale bedeli ödediler. Sonradan bir dava geldi, meğerse Özelleştirme İdaresi Kurulunun yaptığı şartnamede bir hata yüzünden, hemşehrilerimin hatası değil, devletin hatası yüzünden ihale mahkemece iptal edildi ve mahkemenin iptal edildiği gün yine tuzun ton fiyatı fırladı gitti çünkü rekabet kalmadı, tek el olan, daha önceden alan firmalar tuzun fiyatını bir anda yükselttiler ve Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz zorunlu olarak, ihalenin iptal edilmesinden dolayı devlete karşı şu anda 300 milyon liralık bir dava götürüyorlar. Yani özelleştirmeyi yapan devlet de mağdur, devletin yaptığı hatayı fark etmeyerek, bilmeyerek ihaleye giren Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz de mağdur.

Değerli arkadaşlarım, bu görülmüş bir şey değil. Belki bilmiyorsunuz, Türkiye'nin belki de en çok nakliyecisinin olduğu ilçe Şereflikoçhisar'dır, bine yakın nakliyecisi arkadaşımız var, çoğu tır sahibi. Herkes dağıldı, yuvarlar dağıldı, işler dağıldı ve burunlarının dibindeki Tuz Gölü'nden tuz çıkarıp kendi geçimlerini sağlamak üzere, Türkiye ortalamasına da katkı sağlamak üzere yola koyulan Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz yaptıklarıyla kaldılar; yaptıkları tesisler şu anda çürüyor, atıl vaziyette, çocuklarımız işsiz. Şereflikoçhisar'a gittiğimiz zaman, komşu Evren ilçesinde de hemen herkes yakamıza yapıyor "İş bulun." diye. Hâlbuki, bu ihale süreçlerinde bu olaylar yaşanmasaydı Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimizin büyük bir kısmının çalışacağı bir iş sahası yaratılmış olacaktı. Şu anda büyük bir mağduriyet içerisinde olan Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz bu sorunun çözülmesini bekliyorlar.

Değerli AK PARTİ'li yöneticilerimiz, değerli milletvekillerimiz, değerli arkadaşlarım; Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz en iyisine layıktır. Bu araştırma önergesi sizleri sıkıştırmak için verilmiş bir önerge değildir. Maddi hakikati ortaya koyuyorum, 300 milyon lira harcanmış bir ihale süreci, yapılmış binalar, yapılmış havzalar ama iptal nedeniyle çürüyen ekonomik değerler ve işsiz kalan Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz; nakliyecisi öyle, Şereflikoçhisar'da yaşayan gençlerimiz öyle, çoluk çocuğumuz öyle. Bunları çözmek durumundayız. Bu araştırma önergesindeki amaç: Buradaki tuz havzalarını Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz yararına nasıl değerlendirebiliriz? Bunun araştırmasını yapalım. Bir yandan devlet 300 milyon liralık tazminatla karşı karşıya, bir yandan da önünü göremeyen Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimiz.

Değerli milletvekilleri, bu araştırma önergesini desteklemenizi istiyorum çünkü Şereflikoçhisarlı hemşehrilerimizin ne tadı kaldı ne tuzu kaldı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tuz Gölü; Ankara, Konya ve Aksaray illerimizin sınırlarında kıyısı olan bir gölümüzdür. Yaklaşık 11.900 kilometrekare yağış alanına sahip bu büyük gölden Türkiye'nin tuz ihtiyacının önemli bir bölümü sağlanmaktadır. Dünyada eşi benzeri olmayan Tuz Gölü, maalesef, usulsüzlükler ve denetimsizlikler nedeniyle tehdit altındadır. Uluslararası Ramsar Sözleşmesi kapsamında A sınıfı sulak alan statüsünde olan Tuz Gölü, özel çevre koruma alanı olarak da belirlenmiştir. Konya ve etrafındaki çevre faktörü hiçe sayılarak kurulan sanayi kuruluşlarının atıkları ve hiçbir arıtmaya tabi tutulmadan direkt akıtılan kanalizasyon suları nedeniyle Tuz Gölü'nde kirlilik düzeyi tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Geçtiğimiz aralık ayında, Ankara Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından askıya çıkarılan Tuz Gölü raporunda çevre sorunları ele alınmış ve Tuz Gölü'nün geleceğindeki tehlikeler belirlenmiştir. Söz konusu raporda Tuz Gölü'nü tehdit eden çevre sorunları; yer altı sularının azalması, obrukların çoğalması, hidrolojik değişimler, kaçak kuyular, meteorolojik değişimler, su kirliliği ve havzadaki tarım yapısı ve uygulamaları şeklinde 7 başlıkta toplanmıştır. Yine raporda, Tuz Gölü ve çevresi için hayati önem taşıyan yer altı sularının bulunduğu Konya kapalı havzasındaki yer altı sularında son otuz üç yılda ortalama 14 metre azalma meydana geldiği tespit edilmiştir. Bilindiği gibi, yer altı sularındaki azalmalar obruk oluşumlarını tetikliyor; malumunuz, Konya'mızda obruklar her yıl katlanarak artıyor.

Kuraklığın her geçen yıl etkisini daha çok hissettirdiği ülkemizde Tuz Gölü ve havzası can çekişir hâle gelmiştir. 2002 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan araştırma komisyonu raporunda yer alan Tuz Gölü'yle ilgili çözüm önerileri bugüne kadar hayata geçirilememiştir. On dokuz yıllık AK PARTİ iktidarında Tuz Gölü daha da büyük tehlikelerle karşı karşıya kalmıştır.

Tuz Gölü'nü kurtarmak adına kalıcı önlemler alınmalıdır, öncelikle kanalizasyonların direkt ve yer altı sularına karışması önlenmelidir. Tuz Gölü kaybedilecek bir gölümüz değildir.

Bu hususta yüce Meclisi göreve davet ediyor ve bu önergeyi desteklediğimizi buradan ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurul saygıyla selamlıyorum.

Aslında, iktidarın, özelleştirmeler eliyle bir şehre, bir ilçeye, bir yaşam alanına nasıl zarar verdiğini ve nasıl bir tahribata yol açtığını anlamak için Şereflikoçhisar'ın geçirdiği evreye, sürece bakmak gerekiyor.

Tabii, Tuz Gölü'nden sağlanan bu tuz, Türkiye'nin yüzde 40 ihtiyacını karşılayan bir orana sahip. Arkasından, TEKEL Genel Müdürlüğüne işletilen Kaldırım Tuz İşletmesi, Kayacık Tuz İşletmesi ve Yavşan Tuz İşletmesinin özelleştirilmesi süreciyle birlikte gelişen bir durum söz konusu. Tıpkı TEKEL sigara fabrikalarının kapatılması, tıpkı şeker fabrikalarının özelleştirilmesi ve arkasından kapatılması süreçlerinde olduğu gibi burada da benzer süreci görüyoruz.

Tuz Gölü'nden üretilen tuzun tekelleşmesi yani özelleştirilmesi ve arkasından da büyük holdinglerin, büyük kurumların, kuruluşların tuz fiyatlarını kontrol altında tutmasıyla birlikte bir ilçenin ve birçok ilçenin kaderi değişiyor. 22 liradan önce 45 liraya, arkasından 2015 yılında 135 liraya kadar fiyatlar yükseliyor ve bu fiyatlar dünya fiyatlarının çok üzerinde ve göl tuzlarının özelleştirilmesiyle birlikte tuzda tekeli bir yapı oluşmaya başlıyor. Sektörde irili ufaklı birçok tesis de bununla birlikte

kapanmaya başlıyor ve Cihanbeyli ve Şereflikoçhisar'daki küçük üretim atölyeleri birer birer kapanıyor. Şereflikoçhisar'da faaliyet gösteren esnaf sayısı 30'dan 8'e düşüyor. Tuz stokları da azalmaya başlıyor. Diğer taraftan, enerji maliyetlerindeki artışlar da bütün bunları tetikliyor. Yine, ekonomik durgunluğun etkisi ve benzeri oluşan birçok sebepten dolayı da esnaf artık bu süreçle baş edemez hâle geliyor.

Esasında bütün bu süreç özelleştirme sonucunda oluşan bir süreç. Bütün Türkiye genelinde yaşadığımız, tüketicilerin, dar gelirli insanların doğrudan ihtiyaçlarını karşılayabildikleri, diğer taraftan da küçük esnafın varlıklarını sürdürebildikleri bütün alanlar özelleştirilip büyük firmalara, holdinglere devredildikten sonra ne vatandaş bundan geçimini sağlayabilir hâle geliyor ne de küçük üreticiler, tüketiciler bu imkânları kullanabiliyorlar. Tamamıyla bir tekelleşme ve arkasından da belirli sermaye gruplarına peşkeş çekmenin başka bir yöntemi olarak özelleştirme uygulanıyor; bu tuz sektöründeki yaşanan da budur, Şereflikoçhisar'ın karşı karşıya kaldığı durum da bu özelleştirmeden kaynaklı durumdur. Bu araştırma komisyonunun kurulması ve sorunların giderilmesi elzemdir. Bu anlamıyla önergeyi destekliyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Emrullah İşler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin Tuz Gölü'yle ilgili vermiş olduğu grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuzun görüşlerini belirtmek üzere söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Önergede de belirtildiği gibi, konu Tuz Gölü'ndeki Kaldırım Göl Tuzlası, Kayacık Göl Tuzlası ve Yavşan Göl Tuzlası'nın 2006 yılında özelleştirilmesi meselesi ve bu konunun uygulanışıyla ilgili bir öneri verilmiştir, araştırılması istenmektedir. Tabii, bu konu...

Değerli milletvekilleri, ülkemiz 1983 yılından itibaren özelleştirme yapıyor. Benim elimde, bakan burada, 7-8 sayfalık, bugüne kadar özelleştirilen kurumların listesi bulunmakta. Bu listeye baktığımız zaman iktidarımıza kadar yapılan özelleştirmelerde genelde hep varlık satışı şeklinde özelleştirme yapıldığını görüyoruz ama bizim iktidarımızla birlikte aynı varlık satışı özelleştirmesi devam ettiği gibi, aynı zamanda işletme hakkı devri şeklinde de özelleştirmeler yapıldığını görüyoruz. Bu bahse konu özelleştirilen yerlerde de işletme hakkı devri yapılmıştır ve bu, 21/1/2032 tarihinde tekrar kamunun eline geçecektir. Dolayısıyla, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 1994 yılında kuruldu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığının sitesine baktığımızda, özelleştirmenin felsefesini şu şekilde açıklıyor: “Özelleştirmenin ana felsefesi, devletin asli görevleri olan adalet ve güvenliğin sağlanması yolundaki harcamalar ile özel sektör tarafından yüklenilemeyecek altyapı yatırımlarına yönelmesi, ekonominin ise pazar mekanizmaları tarafından yönlendirilmesidir.” Özelleştirme programının amaçlarını ise şu şekilde açıklıyorlar: “Özelleştirmeyle devletin ekonomideki sınai ve ticari aktivitesinin en aza indirilmesi hedeflenirken, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve atıl tasarrufların ekonomiye kazandırılması, bu yolla elde edilecek kaynakların altyapı yatırımlarına kanalize edilmesi mümkün olacaktır.”

Şimdi, bu bahsi geçen, özelleştirilen Kaldırım Göl Tuzlası, Kayacık Göl Tuzlası ve Yavşan Göl Tuzlası TEKEL'e bağlı kuruluşlardı. TEKEL'in özelleştirilmesi kararı, bizden önceki iktidarlar döneminde yani DSP döneminde, rahmetli Ecevit döneminde, 5/2/2001 tarihinde alınıyor ve uygulaması da 2006 yılında bizim iktidarımızda gerçekleştiriliyor. Bu özelleştirme uygulaması neticesinde kamu, göl tuzu üretim ve dağıtım işinden tamamen çekilmiş bulunmaktadır. Tuz Gölü'ndeki sahaların

özelleştirilmesi neticesinde kamu zararı oluşmamış olup sahalar, özel sektörde daha rantabl şekilde üretim yapmaya başlamıştır diyor, bundan dolayı önerenin aleyhinde olduğumuzu ifade ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İşler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisini oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, Sayın Sarıaslan, Sayın Yıldız, Sayın Şevkin, Sayın Kaya, Sayın Aydoğan, Sayın Yeşil, Sayın Ünver, Sayın Sümer, Sayın Şeker, Sayın Polat, Sayın Antmen, Sayın Kılınç, Sayın Gök, Sayın Özer, Sayın İlhan, Sayın Özkan, Sayın Serter, Sayın Kaboğlu, Sayın Kılıç.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum, yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren milletvekillerimiz lütfen Genel Kurulu terk etmesinler. Bir de pusula verdikten sonra sisteme girmeyi becerebilen arkadaşlarımız lütfen pusulalarını geri çeksinler.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.02

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ**KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 97’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- *CHP Grubunun, 25/6/2021 tarihinde Ankara Milletvekili Levent Gök ve arkadaşları tarafından Tuz Gölü'nün özelleştirilmesinden doğan mağduriyetlerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- *AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 275 ve 274 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun, 29 Haziran 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde gündemin “Seçim” kısmında bulunan RTÜK’te boşalacak olan 3 üyelik için seçimin yapılmasına, çalışma saatlerine ve 275 ve 274 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi*

29/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Mustafa Elitaş

Kayseri

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 275 ve 274 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1’inci ve 2’nci sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

29 Haziran 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde gündemin “Seçim” kısmında RTÜK’te boşalacak olan 3 üyelik için seçimin yapılması ve bu birleşiminde 275 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

30 Haziran 2021 Çarşamba günü Birleşiminde 275 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

275 ve 274 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması önerilmiştir.

275 sıra sayılı Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 Milletvekilinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/3677)		
BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
Birinci Bölüm	1 ila 7’nci Maddeler	7
İkinci Bölüm	8 ila 12’nci Maddeler	7 (Geçici maddeler dâhil)
TOPLAM MADDE SAYISI		14

274 sıra sayılı Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 63 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3697)		
BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
Birinci Bölüm	1 ila 14’üncü maddeler	14
İkinci Bölüm	15 ila 28’inci maddeler	14
TOPLAM MADDE SAYISI		28

BAŞKAN – Evet, öneri üzerinde söz talebi? Yok.

Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) ÖNERGELER**

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, (2/3041) esas numaralı 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/135)

17/6/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

7269 sıra Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'min İç Tüzük'un 37'nci maddesi gereğince doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Müzeyyen Şevkin

Adana

BAŞKAN – Önerge üzerinde, teklif sahibi olarak, Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin konuşacaktır.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

7269 sayılı Kanun ve bazı kanunlarda değişiklik öngören ve kısaca “fay yasası” diye tanımlayabileceğimiz, fay zonu üzerinde yapı yapılmasına sınırlama getiren yasa teklifi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, günümüzde depremler 2 türlü yapılarda hasar meydana getirmektedir; birincisi depremin sarsıntı etkisine ilişkin tedbirler yani bina deprem yönetmelikleriyle bunlar depreme dayanıklı hâle getirilebiliyor, ikincisi ise kıta kabuğunun rijit kısmının kırılarak yırtılmanın yüzeyde meydana getirdiği deformasyon yani yer kabuğunun 15 kilometre kalınlıkta olduğunu düşünürsek arkadaşlar, burada meydana gelen bir yırtılmanın ya da kırılmanın yüzeyde meydana getirdiği fay zonu üzerinde bina yapılmasına sınırlama getirilmesine ilişkin bir taslak bu. ABD, Yeni Zelanda ve 27 Avrupa Birliği ülkesinde bu fay yasası hayatta ve gündemde, uygulanmakta değerli milletvekilleri. Ülkemizdeyse, depremin sarsıntı etkisiyle yıkılmasının önlenmesi amacıyla 1945 yılından bu yana bina deprem yönetmelikleri yayınlanırken ne yazık ki bu fay yasasıyla ilgili, ikinci konuyla ilgili herhangi bir kanun ya da yönetmelik bulunmamaktadır. MTA'nın yayınladığı diri fay haritasına baktığımızda, 24 kentimiz, 80 ilimiz, 500'ü aşkın mahalle ve köyümüz doğrudan bu çizgisellik yani bu fay hatları üzerinde yer almaktadır.

Değerli milletvekilleri, 100 binden fazla konuttan, 1 milyondan fazla insandan, Allah saklasın, İstanbul'da olası bir depremde 5 milyon insanın ölümüyle sonuçlanabilecek, fay hattı üzerine oturmuş binalardan bahsediyoruz. Arkadaşlar, 17 Ağustos 1999'da Kuzey Anadolu Fayı üzerinde meydana gelen depremde Ankara-İstanbul Otoyolu'nda mühendislik eli değmiş bir köprüünün nasıl yıkıldığını ve yırtıldığını görüyorsunuz. Yine, benzer şekilde, 5 metre bir ötelenme olduğunu görüyorsunuz. Dolayısıyla, yerin altından, 15 kilometreden gelen bu enerjinin, bu çizgisellik üzerinde, hangi tür yapı olursa olsun hasar oluşturacağı kaçınılmazdır.

Değerli milletvekilleri, tabii ki topraklarımızın yüzde 92'si deprem fay hatları üzerinde. 2020 yılında dünya genelinde tam 198 kişinin ölümüyle sonuçlanan depremler vuku bulmuştur. Peki, bunun ne kadarı Türkiye'de? 168'i Türkiye'de arkadaşlar. Maalesef, bu ülke, depremler nedeniyle can kaybında dünyada 1'inci sıraya oturmuştur.

Değerli milletvekilleri, fay yasasıyla birlikte imar, kentsel dönüşüm, yapı denetim, afet yasaları derhâl günün koşullarına uygun hâle getirilmelidir. Ayrıca, Komisyon olarak aylardır çalıştığımız yasa teklifleri mutlaka hayata geçirilmeli, tozlu raflarda unutulmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, konu vesilesiyle İçişleri Bakanlığı AFAD tarafından bir üniversite grubuna hazırlanmış bir fay yasası taslağı olduğunu, sakınım bandı yönetmeliği olduğunu buradan ifade etmek isterim. Nisan ayından beri masada bekliyor. Sayın İçişleri Bakanına çağırımdır: Neden bekliyor, neden bu fay yasası masanızda bekliyor? Madem hazırlattınız, neden hayatta değil?

Arkadaşlar, daha üzücü olanı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 5 milyon TL'yle ihaleye çıkmış ve aynı yönetmeliği ihale yoluyla yaptırma yoluna gitmiştir. Aklımızla dalga mı geçiyorsunuz arkadaşlar? Kimin parasını kime satıyorsunuz? Hazır yapılmış bir rapor varken neden bunu gündeme getirmiyorsunuz, neden bu kadar önemli bir konuyu ciddiye almıyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, deprem için, imar affı sırasında 23,5 milyar lira para toplandı, bunun hesabı hâlâ verilmedi. 35 milyar 486 milyon lira "özel iletişim vergisi" adı altında toplandı, bunun hesabı verilmedi. Çılgın rant projelerine para ayıran bu Hükümet nedense depreme karşı önlem alma konusunda bu kadar cevval değil. Sadece İstanbul'a değil, ülkemizin tamamına maddi manevi büyük zarar verecek, henüz ne kadar para harcanacağı dahi bilinmeyen "talan İstanbul"u bırakın, depreme para yatırın diyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün yasa teklifimize "hayır" verdiğinizde –Sayın İbrahim Bey, sizin; Sayın Başkanım, sizin çocuğunuz, eşiniz, kardeşiniz– herhangi biri enkazın altında kaldığında bunun vebalini karşılayacak mısınız? Gelin, bu fay yasasına "evet" deyin ve bu fay yasasını bir an önce çıkaralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şevkin.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULUNA ÜYE SEÇİMİ

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boşalacak üyeliklere seçim

BAŞKAN – Şimdi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda 21 Temmuz 2021 tarihinde boşalacak 3 üyelik için Anayasa'nın 133'üncü ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 35'inci maddesi gereğince seçim yapacağız.

Üst Kurulda boşalacak 3 üyelik için Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna 2, Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için aday gösterilmiştir.

Adayların adları birleşik oy pusulası şeklinde düzenlenmek suretiyle bastırılmıştır. Toplantı ve karar yeter sayısı mevcut olmak şartıyla, seçimde aday listelerinden en çok oyu olan adaylar seçilmiş olacaktır.

Şimdi adayların adlarını soyadı sırasına göre okuyorum:

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu tarafından gösterilen adaylar: Mehmet Daniş, Mete Hacıarifioğlu, Alptekin Deniz İyigün, Orhan Karadaş.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu tarafından gösterilen adaylar: Deniz Güçer, Mustafa Yigit.

Şimdi oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edeceğim:

Ahmet Büyükgümüş, Yalova? Burada.

İmran Kılıç, Kahramanmaraş? Burada.

Abdullah Koç, Ağrı? Yok.

İbrahim Aydemir, Erzurum? Burada.

Ayhan Erel, Aksaray? Yok.

Ahmet Kaya, Trabzon? Yok.

Tamer Osmanağaoğlu, İzmir? Burada.

Hasan Çilez, Amasya? Yok.

Mücahit Durmuşoğlu, Osmaniye? Burada.

Tasnif Komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarında yerlerini alacaklardır.

Oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum: Komisyon sıralarından birinci sıradaki Kâtip Üye Adana'dan başlayarak İstanbul'a kadar -İstanbul dâhil- ikinci sırada yer alan Kâtip Üye ise İzmir'den başlayarak Zonguldak'a kadar -Zonguldak dâhil- adı okunan milletvekillerinin adını defterden işaretleyecektir ve kendisine birer mühürlü birleşik oy pusulası ile zarf verecektir. Birleşik oy pusulası ve zarfı alan sayın üye kabine girerek Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu aday listesinden 2 adayın, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu aday listesinden 1 adayın isminin karşısındaki kareyi çarpı işaretiyle işaretleyecek ve birleşik oy pusulasını zarfa koyarak zarfı Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulmuş olan oy kutusuna atacaktır. Aynı zarftan 1'den çok oy pusulası çıkması hâlinde bu oy pusulalarının tamamı, ilgili aday listesinden seçilecek üye sayısından fazla adayın işaretlendiği oy pusulalarının ise ilgili kısmı geçersiz sayılacaktır. Bu hususlar oy pusulasında da dipnot olarak belirtilmiştir. Ayrıca oy pusulalarında oyun kimin tarafından kullanıldığını belirleyecek bir işaret, imza, karalama gibi durumlarda da oy geçersiz sayılacaktır. Kabinlere aynı renk tükenmez kalemle konulmuştur, sayın üyeler bu kalemleri kullanacaklardır.

Sayın Kâtip Üyelerin yerlerini almalarını rica ediyorum.

Oy pusulaları ile zarflar Sayın Kâtip Üyelere teslim edilsin.

Oylamaya Adana ilinden beşliyoruz.

(Oyların toplanmasına başlandı)

BAŞKAN – Henüz oyunu kullanmamış olan sayın milletvekillerimizin oylarını kullanmalarını rica ediyorum.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oy kullanma işlemi için son üç dakikadır.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Kupalar kaldırılınsın.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Komisyonunda yer alan üyelerin adlarını okutuyorum:

Sayın Ahmet Büyükgümüş, Yalova; Sayın İmran Kılıç, Kahramanmaraş; Sayın İbrahim Aydemir, Erzurum; Sayın Tamer Osmanağaoğlu, İzmir; Mücahit Durmuşoğlu, Osmaniye Milletvekilleri.

(Oyların ayrımına başlandı)

BAŞKAN – Kâtip Üyesi arkadaşlarımız da Tasnif Komisyonuna yardımcısı olsunlar lütfen.

(Oyların ayrımına devam edildi)

BAŞKAN – Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyelikleri için yapılan seçime ilişkin Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 2, Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için yapılan seçime 263 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye	Üye	Üye
Ahmet Büyükgümüş	Mücahit Durmuşoğlu	İbrahim Aydemir
Yalova	Osmaniye	Erzurum
Üye	Üye	
İmran Kılıç	Tamer Osmanağaoğlu	
Kahramanmaraş	İzmir	

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Aday Listesi

Mehmet Daniş : 251

Mete Hacıarifioğlu : 2

Orhan Karadaş : 251

Alptekin Deniz İyigün: 0

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu Aday Listesi

Deniz Güçer : 243

Mustafa Yigit : 5

Boş : 1

Geçersiz : 8

Toplam : 263

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, buna göre, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda 21 Temmuz 2021 tarihinde boşalacak 3 üyeliğe Adalet ve Kalkınma Partisi kontenjanından Mehmet Daniş ile Orhan Karadaş, Milliyetçi Hareket Partisi kontenjanından Deniz Güçer seçilmiştir; hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.09

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.22****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 97’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 milletvekilinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 Milletvekilinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/3677) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 275) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 275 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz İYİ Parti Grubu adına Sayın İsmail Tatlıoğlu’nun.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri; hepinizi şahsım ve İYİ Parti adına saygıyla selamlarım.

AK PARTİ Kırıkkale Milletvekili Sayın Ramazan Can ve 96 arkadaşı tarafından verilen Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi üzerinde genel olarak partimin görüşlerini belirtmek üzere huzurlarınızdayım.

Evveleminde baktığımızda kanun teklifi 12 esas ve 2 geçici maddeden mütevellit 14 madde olarak düzenlenmiş ve kanunun gerekçesi olarak da faaliyet alanıyla ilgili iş ve işlemlere yönelik mevzuattan kaynaklanan kısıtlamalar yani bu mevcut hâliyle işletmenin etkin çalışmadığını, ikinci olarak mevzuattan kaynaklanan nitelikli personel istihdamının kısıtları ve üçüncü olarak da savunma sanayisinin gerektirdiği hız ve esnekliğe sahip olmaya yönelik hukuksal düzenlemelere duyulan ihtiyaç olarak belirlenmiş.

Yine kanun teklifinin ilk 2 maddesi giriş maddeleriyle, 3’üncü maddesi şirket sermayesinin sahipliğiyle ilgili ve burada şirketin hisselerinin hazineye devri söz konusu. Sermaye tamamen

(x) 275 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

hazinenin, ilgili kuruluş olarak da Millî Savunma Bakanlığı gösterilmiş. 4'üncü madde şirketin görev ve yetkilerine ait. 5'inci madde denetimle ilgili. 6'ncı madde şirketin yönetimiyle ilgili. 7'nci madde personel rejimi ve 8'inci madde de şirketin muaf olduğu kanunlarla ilgili düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu 12 madde, artı 2 de geçici, toplam 14 maddelik teklifin Komisyonunda görüşülmesi sırasında ben de bir miktar bu görüşmelere katıldım. 4 önergeyle değişiklikler yapıldı. 3'üncü maddede "Makine ve Kimya Enstitüsü Anonim Şirketinde bütçe gelir ve giderlerini etkileyebilecek olan mali konulardaki kararların sermayedar konumunda olan Hazine ve Maliye Bakanlığıyla koordinasyon içinde alınması amaçlanmıştır." şeklinde bir ilave var, değişiklik var. 8'inci maddede şirket, şirketin hisseleri ve bağlı ortaklıklarıyla ilgili doğrudan özelleştirmenin önünü kapatan ayrı bir düzenleme var. Personelle ilgili birtakım değişiklikler yapılmış ve geçici 2'nci maddede -gerçekten, niçin yapıldığı da çok anlaşılmayan bir değişiklik var- aynı, fikrî, sınai mülkiyet ve patent gibi hakların şirkete devredilmesi maddesi metinden çıkarılmış. Bu hâliyle Makine ve Kimya Enstitüsünü konuşuyoruz. Makine ve Kimya Enstitüsü, gerçekten, tarihî süreç içerisinde Türkiye'ye mal olmuş ve Türkiye'de marka olmuş bir kurum olarak karşımıza çıkıyor.

Dün arkadaşlarımız da bahsettiler; 16'ncı yüzyıla, 15'inci yüzyıla, Sultan Fatih dönemine kadar giden bir süreç ama esasen 1921 yılında Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü olarak organize olmuş, teşekkül etmiş ve 1950'de ise bugünkü adını aldığını, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu olarak yeniden teşkilatlandığını görüyoruz.

2000 yılında Millî Savunma Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak faaliyet yürüten bu Kurum, bugün itibarıyla 11 fabrika, 2 işletme müdürlüğüne sahiptir. Yine, Kuruma bağlı HURDASAN işletmesi tüm hurdaların satışı konusunda imtiyazlı bir kuruluştur.

Makine ve Kimya Endüstrisi 2.879 işçi, 2.387 sözleşmeli personel ve memurla toplam 5.266 personele sahiptir ve bu Makine ve Kimya Endüstrisinin -2000'li yıllar itibarıyla baktığımızda-2017'ye kadar bilançosunda ciddi bir değişiklik söz konusu değil ama 2018'de 76 milyon liralık bir vergiyle vergi verenlerin ilk 100'ünde 96'ncı sırada, 2019'da da 178 milyon liralık vergiyle 41'inci sırada yer alıyor. Makine ve Kimya Endüstrisi kamu iktisadi teşebbüsleri arasında bu anlamda en çok vergi veren 4'üncü kuruluş ve savunma sanayisinde de 1'inci kuruluş olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kârlılıkla beraber, AR-GE harcamalarının da artış içerisinde olduğunu görmekteyiz.

Çok değerli arkadaşlar, bu teklif çerçevesinde ve bu tanımlar çerçevesinde baktığımızda, niçin böyle bir kanun teklifine ihtiyaç duyulduğunu tabii ki sorguluyoruz. Neden böyle bir teklif, özellikle AK PARTİ döneminde yirmi yıl sonra gelmiştir? Tabii bunun üç ana nedeni öne çıkıyor. Birinci neden Makine ve Kimya Endüstrisinin etkin çalıştırılabilmesi; bu, zaten kanun teklifinin gerekçesinde de yer alıyor. Bu anlamda baktığımızda, teklifteki bu maksadın aslında son iki yıl içerisinde işlediğini görüyoruz. Bu amaca yönelik, Makine Kimyada çok ciddi bir gelişme olduğunu görüyoruz, kârlılığının arttığını ve üretim ve işletmeciliğinin gerçekten büyük bir ivme kazandığını görüyoruz. 2018'de ve 2019'daki -özellikle 2019'daki- yaklaşık 1 milyar liraya yönelen geliri bunu bize açıkça gösteriyor.

Yine, Makine ve Kimyanın düzenlemelerine baktığımızda, personel kısıtlarıyla ilgili iddiaların -bir nebze geçerli olsa da- mevcut düzenlemeyle çözülebileceğine dair Komisyonunda da çok ciddi öneriler söz konusu oldu.

Diğer taraftan, bu Makine ve Kimya Endüstrisinin anonim şirkete çevrilmesinin diğer bir nedeni İhale Kanunu dışında kalma amacı. Diğer bir nedeni denetim dışında kalma amacı. İhale dışında kalma amacı... Biz, geçenlerde -geçenlerde dediğim bayağı oldu- Toprak Mahsulleri Ofisinin bile Cumhuriyet İttifakı'nın oylarıyla, AK PARTİ'nin teklifiyle İhale Kanunu'nun dışına çıkarıldığını gördük. Hatta

Komisyonadaki görüşmelerde “Tahılın, buğdayın ve arpanın İhale Kanunu dışına çıkarılmasında, bunlarla ilgili işlerin amacı nedir?” diye sorduğumda, dosya hazırlarken fiyatların hareketli olduğu cevabı geldi. Hâlbuki, bir ülkede tahıl üretimi ve bunlarla ilgili planlama -her ülkede olduğu gibi- çok belirgindir, acil hiçbir süreç söz konusu olmamıştır. Bunun arkasından denetim dışı kalma amacının çok öne çıktığını görüyoruz.

Çok değerli arkadaşlar, gerçekten anonim şirket olarak hazineye devrolmasıyla -belki bir müddet sonra buradan Varlık Fonuna intikal etmesiyle beraber- bugün itibarıyla 1 milyar lirayı bulan gelire artan bir seyir içerisinde olan bu yüz yıllık işletmemiz çok ciddi bir ekonomik rant alanı da teşkil edecektir.

Ben, bu Parlamentoda çok net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Siyasi iktidarların iki temel meşruiyet kaynağı vardır. Evet, birincisi seçimdir ama seçim tek başına meşruiyeti tanımaz ve tanımlamaz, meşruiyetin tanımlanmasının esas unsuru denetimdir. Bu kurumları denetim dışına çıkardığımızda neler olduğunu bundan önceki firmalarda çok net olarak gördük. Bu bağlamda, kanunun yapılmasına da baktığımızda şunları ifade etmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, gerçekten Makine ve Kimya Endüstrisi, milletin üzerinde titizlikle durduğu ve önemseydiği Türkiye'nin markalarından biri. Bu kanun teklifinin alelacele getirilip hatta sıradan kanun teklifleri dışında görüşülmesi, hiçbir tartışma yapılmadan, müzakere olmadan, sivil toplumun ve siyasilerin, geniş kesimlerin düşünceleri alınmadan, kamuoyuna anlatılmadan kanunlaşması, görceksiniz birçok hatayı da beraberinde getirmiş olacaktır.

Şimdi, bu, esasında düzenlemeleri yapanların ve bugünkü Parlamentoda iktidar olanların kanun yapma kalitesinin ve bilhassa da partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle kanun yapma kalitesinin nerelere geldiğinin göstergesidir. Bu teklifin içeriğinde sorun var ama bu teklife oy verme konusunda, “‘Evet.’ mi diyelim, ‘Hayır.’ mı diyelim?” konusunda bizi esas bağlayan, bu teklif kanunlaştığında yürütücü iktidarın, yönetimin bundan önceki tavır, tarzı ve yürüyüşüdür. Burada daha önceki uygulamalara baktığımızda, bu tür geniş yetki alanlarının verildiği işletmelerde ve de denetim dışı kalmış kurumların maruz kaldığı işlemlere baktığımızda, gerçekten bu konuda bu teklife “Evet.” dememiz mümkün kılınmamaktadır. Mesela, TELEKOM'un özelleştirilmesi, mesela Tank Palet Fabrikasının satışı, mesela KÖİ sözleşmeleri...

Değerli milletvekilleri, hassasiyet göstermesi gereken Parlamentonun, TÜRK TELEKOM gibi bir özelleştirmede, özelleştirme yapıldıktan sonra özelleştirmeyi yapanların yaklaşık 9 milyar doları olarak Türkiye dışına çıkmalarıyla ve aktifi zayıflatılmış bir bilançoyla, bunun yarısını karşılayamayacak bir değerle Türkiye'yi ve bankalarını baş başa bırakmaları dünya siyasi tarihine geçecek gerçekten örnek bir olaydır. Bunun yanında, bu Parlamentonun, defalarca bu konudaki araştırma önergelerine özellikle iktidar tarafından kör kesilmesi de siyasi bağlamda ayrı bir dikkat çekici konudur ve gerçekten, ben, önümüzdeki dönemlerin, nesiller için de üniversitelerde ders niteliğinde okutulacağını, örnek olay olarak verileceğini düşünüyorum.

Bir başka konu Tank Palet Fabrikası. Çok dikkate şayan, defalarca yine burada araştırma önergesi verildi. Burada temel olarak bizim sorguladığımız şey şu: Niçin bunlarla ilgili bir kereye mahsus bir hassasiyetle bir araştırma önergesinin kabulü ve bunun, bu konuda temize çıkma gayreti söz konusu olmadı? Bakın, KÖİ sözleşmeleri. Bu sözleşmeler ortada yok ve bu sözleşmelerle ilgili denetim yapabilme kabiliyeti zaten yok. Dün, arkadaşlarımız Komisyonunda şehir hastaneleriyle ilgili yorumlarda bulundular; burada tekrar edeyim hepimizin bildiğini. İktidarın da muhalefetin de şehir hastaneleriyle ilgili resmî bir dayanağa, resmî bir belgeye dayanarak konuşma imkânı yok, muhalefetin yok. Neden yok? Çünkü şehir hastaneleriyle ilgili sözleşme yok ortada. İşte, hepimiz buradaydık, Sağlık Bakanına

bütün Meclis bunu sordu. Bir kamu işletmesinin ve kamu eyleminin bu derece milletin denetiminden uzak kalması iktidarı meşruiyetten uzaklaştırır; bütün anayasacıların ortak tespiti budur. Osmangazi Köprüsü, burada belirttik; bunun gibi bütün KÖİ projelerinin sözleşmeleri yok. Kaça alındığı bilinmeyen bir kamu malı olur mu? Şimdi, tutup aynı sürece Makine ve Kimyayı nasıl sokarız?

Bakın, yine devletin ana kurumlarından olan Merkez Bankası, 128 milyar dolar meselesi. Bakın, bu da denetimle ve devlet etmeyle çok alakalı bir mesele. Çok değerli milletvekilleri, çok değerli Türkiye Büyük Millet Meclisinin kıymetli mensupları; Türkiye Cumhuriyeti devleti ilk defa böyle bir süre içinde nakitsizdir. Türkiye'nin son on yılda ortalama döviz rezervi 30 milyar dolardır; bugün itibarıyla, bu, eksi 57 milyar dolardır. Normali gerçekleştirmek istediğinizde 90 milyar dolar satın almanız gerekir. Hiçbir yurt dışı ödeme yapmasanız, bu satın alma Türk lirasının 20 lira olmasına neden olur. Türkiye Cumhuriyeti, Merkez Bankası üzerinden böyle bir güvenlik açığı vermiştir. Dolayısıyla, Biden'ın Ermeni soykırımı üzerindeki iddialarına karşı duruşumuzun da, Filistin konusunda buraya yaptırımla gelinmemesinin de arkasındaki nedenlerden biri budur. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Bunu çok açık... Nedir konu? 128 milyar doları daha önce denememiş metotlarla kamu bankalarının yurt dışı şubeleri üzerinden satın 128 milyarı 128 adet nedenle kamuoyuna anlatma manzarasıyla karşı karşıya kaldık. Türkiye'nin ve Türk milletinin bu süreci bilme hakkı yok mudur? Bunun seçimle telafi edileceği düşüncesi çağların değil dünyanın bile dışındadır. Bunlar mutlaka masanın üzerine gelecektir ve masanın üzerinde görülecektir. Denetim... Bakın, nereye geldik? Dolayısıyla, Türkiye, partili Cumhurbaşkanlığından itibaren yaklaşık 200 milyar dolarını yitirmiştir, fakirlik sürecine gitmiştir; bu, ekonomik olarak. Dün Anayasa Mahkemesi Başkanının söylediklerini hepimiz duyduk. Bu nedenle, denetimsizlik nedeniyle geldiğimiz, devlet edememe nedeniyle geldiğimiz noktayı söyleyeyim ben. Zühtü Arslan'ın ifadelerinden benim çıkardığım sonuç şudur: Bir, Türkiye'de demokratik hukuk devleti kalmamıştır. İki, mafya yeni yargıdır. Üç, yargıda FETÖ benzeri, akıllı, hukuku ve ahlaki dışlayan yapılanmalara vurgu vardır; bunu, hepimiz, en üst düzeyden sesi duymamız gerekmektedir. Dolayısıyla, Türkiye'nin içinde bulunduğu fakirleşme süreci sadece ekonomik bir fakirleşme değildir; bu, sosyal...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Uzatma yapmıyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Efendim, bir dakika da olsa yapmıyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Yirmi dakika geneliyle ilgili görüştük Sayın Başkan.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Olur mu ya! Grup Başkanı ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Geneliyle ilgili Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biliyorum yani Sayın Tatlıoğlu, genel olarak uzatma yapmıyoruz. Selamlama için açayım.

Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Evet, arkadaşlar, biz konuşacağız tabii, her yerde, her zaman konuşacağız, her şekilde konuşacağız, bunun için milletin karşındayız.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, 60'a göre söz talebim var.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Türkkan, size yerinizden söz vereceğim zaten.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu konu cidden önemli bir konu, konuşmacılara tekrar müsaade edip etmemek tabii ki inisiyatifinizde ama bu konunun ciddi olarak müzakere edilmesinde fayda var yani o bir dakikadan bir şey olmaz ama konu daha vuzuha kavuşur. Ben bu konuyla ilgili müsaade ederseniz birkaç meseleye değinmek istiyorum.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kırıkkale Pirinç Fabrikasında pres atölyesi boşaltılarak özel bir firmaya tahsis ediliyor. Firma, Nepsa Savunma Sanayi Makine ve Kimya Ticaret Anonim Şirketi. Firmaya tahsis edilen bölümde, yirmi beş yıl boyunca Makine ve Kimya Endüstrisi tarafından kendisine verilen alım garantisıyla hafif silah mühimmatı yani 9 milimetre, 7,62 milimetre, 5,56 milimetre mühimmatlar üretecek bu firma. Hâlihazırda bu mühimmatlar zaten Makine ve Kimya tarafından Ankara'da yerleşik Gazi Fişek Fabrikasında üretiliyor. Adı geçen Nepsa 2020 yılında kurulmuş ve ortaklık yapısında da Azerilerin bulunduğu bir şirket.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Şirket kurulduktan hemen sonra Makine ve Kimyayla bu çalışmalara başlıyor. Firma, Makine ve Kimyayla arasında gizli tutulan bu sözleşmeyi 2021 Mart ayı içerisinde imzalama aşamasına geliyor ve şu anda da imzalanmış bu. Bu sözleşme imzalanmadan hemen önce de -ne tesadüf- 17 Mart 2021 tarihinde Mehmetçik Vakfına bağış yaparak gümüş ödül alıyor. Makine ve Kimya kendi birikimini, kendi oluşturduğu bilgi birikimini ve zamanında çok yüksek bedeller ödeyerek yurt dışından satın almış olduğu bilgi paketini şimdi bu firmaya bedelsiz tahsis ediyor. Kırıkkale'de kurulu hurda işleme ve Makine ve Kimya Endüstrisi fabrikalarının pirinç malzeme ihtiyacını karşılayan Pirinç Fabrikasının en önemli tesisi yerinden kaldırılıyor, özel bir firmaya yani Nepsa'ya sessiz sedasız veriliyor. Firma, şu anda, bu alanda yer görme ve tesis kurma çalışmalarını Makine ve Kimya personelinden alınan yardımla yürütüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Pirinç Fabrikası bünyesindeki bu tesis, yani kovan pres atölyesinin şimdilerde Kırıkkale'deki Çelik Fabrikasının içine taşınması için de çalışmalara başlanmış. Makine ve Kimyanın anonim şirket olması öncesinde, aynı Tank Palet Fabrikasında olduğu gibi, özel firmalar Makine ve Kimya Endüstrisi içinde rol kapmaya başlamış, hatta kurumun ismini kendi şirketlerinin peşine takmaya başlamışlar. Kurumun en gözde fabrikaları içine özel sektör sokulmaya daha şimdiden başlanmış. Makine ve Kimya arazileri, tesisleri üzerinde hem de tüm bilgi paketleri kendilerine sunuluyor, milyonlarca euro ve dolara sahip olabilecekleri üretim yeteneği bedavaya bu şirketlere bahşediliyor.

Yukarıda anlatılan tüm durum, Makine ve Kimya Endüstrisi üst yönetiminin gizli olarak yürüttüğü konulardır bunlar. Kurum için biçilen anonim şirket formatında yer alan özel sektörle ilgili entegrasyon zaten bu hâliyle yürütülmüş ve alt yüklenici olarak özel sektör yoğun olarak kullanılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bitti efendim.

Son zamanlarda, Makine ve Kimya Endüstrisi, yapmadığı hiçbir mühendislik çalışmasının içine personelin özellikle dâhil edilmediği, sokulmadığı projeleri yapmış gibi gösterilerek Kurum için başka şeylerin planlandığı aşikârdır. Bunu kamuoyuyla, Türk milletiyle paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 Milletvekilinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/3677) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 275) (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Hidayet Vahapoğlu.

Buyurun Sayın Vahapoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 275 sıra sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi`ne ilişkin Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Devletler için beka meselesi olan bir sektör hakkında görüşmede bulunmaktayız. “Türkiye’nin savunma sanayisi” denildiğinde akla ilk gelen kurum, kuruluş Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumudur. Bu Kurum, temeli Fatih Sultan Mehmet ecdadımız tarafından atılan top dökümhanesinden başlayıp Tophane-i Amire Müşirliğinden günümüze uzayan bir geçmişe sahiptir.

Millî Mücadele’nin verildiği yıllarda Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü adıyla 1921 yılında ilk adım atılmıştır. Bu adımı, 1924 yılında Ankara’da hafif silah ve top tamir atölyeleri, fişek ve marangoz fabrikaları, 1928 yılında Kırıkkale’de pirinç ve elektrik makineleri, 1929’da mühimmat fabrikası, 1931 yılında Ankara’da Kayaş Kapsül Fabrikası, yine aynı yıl 1931’de Kırıkkale Çelik Fabrikası, 1935’de Ankara’da Mamak Gaz Maske Fabrikası, 1936’da Kırıkkale’de barut, tüfek ve top fabrikaları izlemiştir.

Burada tarihleri bilerek verdim, bu kadar kısa süre içerisinde, Kırıkkale gibi, o tarihte köy olan, bugünkü ilimize yapılan, cumhuriyetin yaptığı yatırımların hatırlanması açısından.

Bu fabrikalar, 1950’li yıllara kadar tek motorlu Uğur 44 uçağını ürettiği gibi, demir yolu rayının haddelenmesinden ilk sac ürünleri ve pirinç malzemeye, takım tezgâhları, pik ve sfero dökümü, elektrik sayaçları, zirai alet üretimi, tekstil makineleri, dişli ve dişli kutusu imali, çelik çekme borudan askerî pil yapımına kadar ülkenin ihtiyacı ne ise ya da kendisinden ne üretmesi istenmiş ise onu üretmiştir. Bunun yanında, Türk Traktör Fabrikası, Trakmak, TOFAŞ Otomobil Fabrikası, TOFAŞ Oto Ticaret, TÜGSAŞ, Nitromak gibi dev sanayi kuruluşlarına büyük ortak olarak öncülük etmiştir. MKE, sadece Türk sanayisine teknoloji, sermaye ve benzeriyle katkıda bulunmakla kalmamış; Sümerbankın, Etibankın Paşabahçe Cam Sanayisinin, Beykoz Ayakkabı Fabrikasının, hatta Türk Silahlı Kuvvetlerinin yaptığı gibi bünyesinde verdiği çıraklık ve kalfalık eğitimleriyle topluma nitelikli eleman yetiştiren okul görevi, meslek kazandıran meslek okulu görevini de üstlenmiştir.

1921 yılında kurulan Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü 1950 yılında lağvedilmiş “Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu” adını almış ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığıyla ilişkilendirilmiştir. Bu yapı, daha sonra, 2000 yılında, 57’nci Hükümet döneminde Başbakan Yardımcısı Sayın Devlet Bahçeli’nin öncülüğünde, asıl hizmet alanıyla doğrudan ilişkili olan Millî Savunma Bakanlığıyla ilişkilendirilmiştir. MKE, merkez teşkilatı, 2 işletme müdürlüğü ve 11 fabrika müdürlüğüyle faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya devletleri rekabet üzerine kuruludur. Devletlerin mücadeleleri hep üstün olmak, daha etkili olmak, dolayısıyla pastadan daha büyük pay almak, diğer millet ve devletlerden daha fazla refah içinde ve daha güvenli bir ortamda yaşamak üzerine kuruludur. Yaşamak için yarışmak, var olmanızı devam ettirebilmek için de elinizdekini sürekli geliştirmek zorundasınız. Devletler arası rekabette ülkelerin buldukları coğrafya ve dolayısıyla bu coğrafyanın şekillendirdiği jeopolitik konum fevkalade önemlidir. Coğrafya, İsviçre, Avustralya ya da Yeni Zelanda örneklerinde olduğu gibi ülkelere bazen çok ciddi avantajlar sağlarken, Türkiye örneğinde olduğu gibi çoğunlukla da dezavantajlara, dolayısıyla tehditlere kaynaklık etmektedir. Dünya üzerinde konumuz, dış politika, ekonomi, kültür, sanat, ticaret, güvenlik, savunma gibi gündemler üzerinde onları şekillendirecek ölçüde etkilidir, dolayısıyla bu alanlardaki önceliklerimizi belirler. Bu durumu en fazla etkileyen ise bilimsel ve teknolojik gelişmemiz ile bunlara bağlı üretimimizdir. Üretimlerimiz arasında ilk sırayı savunma sektörüyle ilgili ürettiklerimiz alır. Bunu örneklememiz gerekirse, ellerinden gelse yeryüzünden silmek isteyecekleri Çin ve Rusya’ya karşı ABD ve AB ülkelerinin acizliği, Çin ve Rusya’nın sahip olduğu gelişmiş savunma sanayisinden kaynaklanan avantajlı durumundan başka bir şey değildir. Bir başka örnek ise, Kuzey Kore’nin tüm ekonomik imkânsızlıklarına rağmen sahip olduğu nükleer silah teknolojisine güvenerek ABD ve AB ülkelerine rest çekme cesaretini kendinde bulabiliyor olmasıdır.

İştigal alanı savunma araç ve gereçlerinin üretimi, bakım ve onarımı olarak belirlenen savunma sanayinin görevi, ülkelerin silahlı kuvvetlerinin dışa bağımlılığını minimize edecek şekilde ihtiyaç duyulan stratejik ve taktik mahiyetteki savunma ve taarruz, saldırı sistemlerinin geliştirilmesi, üretilmesi, bakımı, tadilatı, yenileme ve onarımlarının yapılmasıdır. Kısaca özetlediğim alan fevkalade önemli, katma değeri olan bir alan özelliği taşır.

Devletlerin savunma sanayisini ayakta tutabilmek için gerektiğinde savaşlara girdikleri de bilinmektedir. Örneğin, ABD’nin Irak’a yönelik askerî harekâtının asıl nedeninin Saddam’ı ya da Libya’ya askerî harekâtının asıl nedeninin Kaddafi’yi devirmek olmadığı, savunma sanayilerini canlandırmak ve yapılacak askerî harekâta Irak ve Libya petrolerini ABD’li petrol şirketlerine bağlamak olduğu bugün artık kabul edilmektedir. Dolayısıyla, savunma sektörünün, ülkelerin sadece dışarıdan gelecek saldırıları bertaraf etmek, terörle mücadelesine katkı sağlamak, caydırıcı olmak, dış politikasını desteklemek amacıyla kullanılmadığı, ülkeleri sömürgeleştirmek maksadıyla da kullandırıldığı günümüzde artık görülmektedir. Nitekim, Suriye’nin kuzeyinde PKK/PYD’li teröristlerin elini sıkıan Amerika Merkez Kuvvetler Komutanı General McKenzie, o teröristi ya da teröristin bağlı olduğu örgütü çok sevdiği için değil, ABD-İsrail ittifakının Irak-Suriye-Lübnan stratejisi ile ABD-Yunanistan-Güney Kıbrıs Rum Yönetimi-İsrail ittifakının Doğu Akdeniz stratejisinde bu örgüte havale ettikleri görevlerle ilgilidir.

Son dönemde, ABD, İngiltere, Almanya, Fransa hatta İspanya merkezli düşünce kulübü görüntülü, aslında kurucu devletlerin dış ve iç politikalarını desteklemek maksadıyla oluşturulan sözde “think-tank” merkezlerinin yayınlarını incerseniz Türkiye’ye yönelik benzer değerlendirmeleri ve benzer terminolojiyi kullanarak yöneltilen benzer suçlamaları görürsünüz. Bu yayınlar, Biden’ın küresel politikalarına hedef olan öncelikli ülkelere yöneliktir ve ABD Dışişleri Bakanı Blinken’ın “Dünya

kendi kendine organize olamaz.” sözüyle şekillenen çalışmalarlardır. Bu sözün özünde “Gücümüzün yettiği hedef ülkeleri değiştireceğiz.” denilmektedir. Biden “Otoriter rejimleri devirmek için güç kullanmayacağız.” demektedir. Sayın milletvekilleri, bunun anlamı, kendileri doğrudan müdahalede bulunmayacak, yerli iş birlikçileri kullanacaklardır, tıpkı ABD’nin PKK’nın Suriye uzantısını bölgedeki kara kuvvetleri olarak kullandığı gibi.

Şimdi gelelim şu sözde “think-tank” düşünce üreten kuruluşların değerlendirmelerine. Onların iddiasına göre Türkiye kusurlu müttefikdir, onların deyimiyle bir numaralı yöneticisi diktatörleşmiştir, dolayısıyla bu yönetimin acilen değiştirilmesi gerekmektedir. O nedenle, bölgede devlet dışı aktörlerle iş birliği yapılmalıdır. Türkiye’de insan hakları ihlalleri vardır, masum gazeteciler hapsedilmektedir, siyasiler tutsaktır, kadın hakları ihlalleri vardır, LGBT hakları ihlal edilmektedir, azınlık hakları ihlal edilmektedir, nefret dili kullanılmaktadır.

Sayın milletvekilleri, bu terminolojinin aynısı ülkemizde kullanılmaktadır. Altı ay sonra iktidar olacağını söyleyenler vardır ve bunların kimlerle iş birliği yaptığı ortadadır. Takdiri sizlere bırakıyorum.

Tüm bu suçlamaların yoğunlaştığı döneme baktığımızda ise bunun, Cumhur İttifakı’nın oluşturulduğu, Türkiye’nin terörle mücadelesini kararlılıkla sürdürme kararının alındığı, Suriye’de bir terör devletin kurulmasına asla izin verilmeyeceğinin net olarak ilan edildiği, Doğu Akdeniz’deki hak ve menfaatlerimizin tavizsiz takipçisi olunduğu, Ege’deki haklarımızdan vazgeçmeyeceğimizin muhataplarımıza kesin bir kararlılıkla iletildiği, hukuk reformunun gerçekleştirildiği, İnsan Hakları Eylem Planı’nın uygulamaya sokulduğu, savunmamız için gereken ve kendi üretmediğimiz silah, araç gereç ve mühimmatı bizim için uygun olan ülkeden tedarik edeceğimizin anlaşıldığı döneme gelmesi manidardır. Yani Türkiye, artık üzerinde istenildiği gibi oyun oynanan ülke olmaktan çıkmak üzeredir, dolayısıyla her türlü tehdit ve saldırıya yerli iş birlikçilerinin desteğiyle maruz kalması söz konusudur.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye’nin hak ve menfaatlerini merkeze alarak bağımsız, bağlantısız hür iradeyle politika üretebilmesi için, her konuda caydırıcı nitelikte imkân ve kabiliyete sahip olunması gerekmektedir. Bu imkânı sağlayacak sacayaklarından birisi savunma sanayisidir. Savunma sektörünün ihtiyaç duyduğu silah, mühimmat, araç ve gerecin millî imkânlar dâhilinde üretilmesi hayati önemi haizdir. Savunma sanayisi Türkiye için bir beka meselesidir.

Ülkemizde hayalleri suya düşen terörist ve yandaşları kâbus gördükçe, güvenlikçi politikaların yanlışından dem vurup barış güvercini rolüne soyunabilmektedirler. Onlar şunu çok iyi bilmeliler ki sözde insan hakları savunucusu zengin ülkelerin roketleri, misket bombaları ya da kimyasal silahları fakir ülkelerin gariban insanların tepelerine düşmektedir.

Günümüzde savunma sanayisinin ulaştığı bilgi birikimi ve sahip olduğu teknoloji nedeniyle, dünün teknolojisinin ürünü olan silahların çok ötesine geçilmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla, gelecekte olması muhtemel savaşların nitelik ve niceliği de süratle değişecektir. Günümüzde lazer silahları, havada uçarak hedefine ulaşan askerler, askerî silah, araç gereç ve mühimmatı görünmez kılan ürünler, ses duvarları, deprem, tsunami, fırtına, toprak kayması, yağış gibi doğal bilinen ancak suni felaketleri oluşturan silahlar, uzay kuvvetleri, su altı “drone”lar, yıkıcı silahların yerine sadece insanı hedef alan, onu etkisiz kılacak silahlar üzerinde çalışılmaktadır. Devletler günümüzde ilk kez duyan için hayalci gibi gelebilecek teknolojiler üzerinde çalışmakta, o alanlara yatırım yapmaktadırlar. Örneğin, elektronik ve mekanik darbe silahları ile Çin ve Küba’nın sahip olduğundan bahsedilen sonik atağa sebebiyet veren teknolojiler. Bu silahlar beyin travmasını andıran, kısa ve uzun süreli hafıza kaybına sebep olan, baş ağrısı, ani ve beklenmedik, nereden geldiği bilinmeyen yüksek ses işitme, işitme kaybı, kulak ağrısı, başta basınç ve titreme, baş dönmesine bağlı denge kaybı, bilişsel sorunlar, depresyon ve anksiyete gibi sorunlara sebebiyet vermektedir. Bu çağdaş ülkelerin ürettiği silahlar bunlar. Bunlarla

yarışacak şekilde, inşallah, anonim şirket olduğunda Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi bu işin altından kalkar diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; savunma sanayisi stratejik bir sektördür. Dolayısıyla bu sektörün mutlak surette devlet denetiminde olması zorunluluğu bulunmaktadır. Savunma sanayisinin en güçlü olduğu ülkeleri incelediğimizde tamamıyla devlet dışı kurulmuş olanlar da dahi yönetici, danışman ve benzeri sıfatlarla devlet görevlilerinin yer aldığı görürsünüz. Bunların ürettiği ürünlerin ihracı özel izne bağlıdır. Hatta savunma sanayisiyle doğrudan ilişkili gibi gözükme ve çok ender olarak savunma sanayisinde kullanılan ham madde ya da yarı mamul madde olsa bile devletin izniyle ihracatı mümkündür. Dolayısıyla savunma sanayisinden söz edildiğinde mutlaka bir şekilde devlet akla gelmek zorundadır ve devletin savunma sanayisinden, bir başka ifadeyle savunma sanayinin ülkemizdeki lokomotifi olan Makine Kimya Endüstrisinden çekilmesi söz konusu değildir.

Savunma sanayisi ürünlerinin katma değeri fevkalade yüksektir. Dolayısıyla uygun pazar bulunduğu takdirde, ülke ekonomisi için yüksek getirisi olan bir sektör olma özelliğindedir. Ülkemiz bu imkâna sahiptir. MKE'nin önderlik yaptığı ve sahip olduğu bilgi birikimini paylaştığı çok sayıda savunma ürünü üreten işletmemiz, atölye, fabrika ile tesislerimiz bulunmaktadır. Bir dönem gizli, merdiven altı tezgâhlarda üretim yaparak ata mesleği hâline dönüştürülen tüfek ve tabanca imalatı, bugün artık uluslararası arenada rekabet edecek güce ulaşmış hâledir. Günümüz dünyası rekabet dünyasıdır. Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı bünyesinde kurulu bulunan savunma sanayisi şirketlerimiz dünya çapında itibara ve rekabet gücüne ulaşmış bulunmaktadır. MKE Kurumunun da sahip olduğu bilgi birikimi, nitelikli iş gücü ve tecrübesiyle dünya çapında hak ettiği yere ulaşabilmesi için aynı sektör içinde yer aldığı muadili firmaların hareket serbestliğine kavuşturulması gerekmektedir.

Görüşmekte olduğumuz yasa teklifiyle Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu tıpkı 1950'lerde nasıl Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü ismini terk ederek Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu adını almışsa, bu defa Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi adını alacaktır. Kurumun tüm hissesi hazineye ait yani sermayesi devlet tarafından sağlanan, sermayesinin -bir başka ifadeyle hissesinin- tamamı devlet tarafından sağlandığı için Sayıştay ve ayrıca ilave olarak bağımsız denetim şirketi tarafından denetlenen, hâlen olduğu gibi Millî Savunma Bakanlığına bağlı bir anonim şirket olacaktır.

MKE'nin özelleştirilmemesi, dünyadaki muadillerini aşacak seviyeye gelmesi, üretiminin artırılarak sürdürülmesi ve bulunduğu fabrikalarında -yoğunluklu olarak bulunduğu Kırıkkale'yle- çalışan personelin hiçbir şartta mağdur edilmemesi konuları Milliyetçi Hareket Partisi olarak üzerinde titizlikle durduğumuz bir konudur.

MKE'nin özelleştirilmemesi ve bu konudaki tereddütlerin giderilmesi Millî Savunma Komisyonunda verilen bir önergeyle netlik kazandırılmıştır. Dolayısıyla kamuoyunda "özelleştirilecek" "satılacak" diye yapılan kasıtlı dedikodulara itibar edilmemesi gerekmektedir. Söz konusu önergeyle "Şirket, şirketin hisseleri ve bağlı ortaklıkları; satış, kiralama, işletme hakkının devri ve/veya sair başka tasarruflar yoluyla yerli veya yabancı özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine devre konu edilemez." hükmü teklife eklenmiş olup kesinlik kazanmıştır.

Sayın Bakan Yardımcısı ve Genel Müdür Komisyonunda, AŞ'ye dönüştükten sonra kimsenin Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumundan ayrılması taraftarı olmadıklarını ve hatta emekli olanlarla da çalışma arzusunda olduklarını belirtmişlerdir.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu bünyesinde işçi, sözleşmeli personel ve memur olarak üç değişik kategoride görev yapan personelin özlük haklarında kayıp olmayacak düzenlemeler getirilmiştir. Ancak, Komisyonunda da dile getirdiğimiz üzere, ailesi ve diğer konular dikkate alınarak başka kurumlara tercih için verilen sürenin bir yıla çıkarılmasının; bir idari hata olan, güvenlik görevlilerinin yardımcı

hizmetler sınıfından çıkarılıp genel idare hizmetleri sınıfına aktarıldıktan sonra gideceklerse başka kurumlara gönderilmelerinin; diğer kurumlara gidecek personelin aldıkları ücret, gittikleri kurumdaki emsallerinden yüksek ise dondurulmamasının ve MKE AŞ'deki emsalleriyle eşit maaş almaya devam etmelerinin Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunu yıllarca omuzlamış, dededen toruna taşımış personele bir vefa borcu olduğu düşüncesindeyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 275 sıra sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi'ni Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak desteklediğimizi belirtir, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Abdullah Koç.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, ölüm yıl dönümü nedeniyle sevgili Orhan Doğan ile idam edilen Şeyh Sait ve arkadaşlarını saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, 275 sıra sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım.

AKP iktidarı döneminde yasa yapma tekniği bütünüyle yürütmenin istek ve taleplerine uygun bir şekilde komisyonlarda görüşülmekte, bu süreçte muhalefet partilerinin katkı ve önerileri yok sayılmaktadır. Muhalefet partilerinin verdiği kanun teklifleri komisyonlarda hiçbir şekilde görüşülmemekte ve gündeme hiçbir şekilde alınmamaktadır. Öte yandan, komisyon görüşmeleri tamamlandıktan sonra muhalefet şerhinin yazılması için normalde belli bir süre verilmesi gerekirken komisyon bu usule de riayet etmemekte ve İç Tüzük hükümlerini çok açık bir şekilde ihlal etmektedir. Muhalefet partilerine şerh yazılması için birkaç saatlik bir zaman verilmesi, sağlıklı ve nitelikli kanun yapma yönünde çok ciddi bir engel teşkil etmektedir. İktidar, âdeta yangından mal kaçırmıcasına kanun tekliflerini Genel Kurul gündemine taşıma gayreti içerisinde. Ayrıca, komisyon görüşmeleri tamamlandıktan sonra teklifin Genel Kurul gündemine gelmesi için en az kırk sekiz saat geçmesi gerekirken teklifler alelacele Genel Kurul gündemine getirilmekte dolayısıyla Mecliste bulunan vekiller yasa teklifine hazırlanamamakta, böyle olunca Genel Kurul tartışmaları da sağlıklı bir şekilde devam edememektedir. AKP iktidarı getirdiği yasa tekliflerini böylece kamuoyundan da kaçırmış oluyor. Torba yasa tekniğiyle yasa yapım tekniğinde büyük bir sıkıntıya yol açan AKP iktidarı, yukarıda sözü edilen yöntemlerle yasa yapım tekniği ruhuna büyük bir zarar vermektedir.

AKP iktidarı, komisyona getirdiği yasa tekliflerinin birçoğunda uzman görüşlerini dikkate almamakta, uzmanlar çoğu zaman komisyona dahi davet edilmemektedir. Bu yasa teklifi görüşmelerinde de aynı şey olmuş, aynı yol ve yöntem takip edilmiştir. Örneğin, böyle bir yasa teklifiyle Kırıkkale ekonomisinin nasıl etkileneceğine, çalışan memur ve personelinin ne gibi sıkıntılarla karşı karşıya kalacağına, özelleştirme sürecinde hangi sorunlar yaşanacağına ilişkin meseleler göz ardı edilmiştir. Dolayısıyla Meclis, Kırıkkale halkı için değil sermaye için seferber olmuş, bu süreçte sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda yeni bir kanun teklifiyle karşımıza çıkmaktadır. Aynı şekilde, bu yasa teklifinin öncelikle görüşülmesi gereken yerlerden biri KİT Komisyonuyken bu hassasiyet de göz ardı edilmiş, Kırıkkale'yi Kırıkkale yapan Makine Kimya Endüstrisinin özelleştirilmesine zemin hazırlama hâline gelmiştir. Hazırlanan bu kanun teklifinin alt komisyonda uzmanlarla birlikte değerlendirilmesi gerekliliğiyle gerçek anlamda es geçilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bu yasa teklifi, birçok açıdan sıkıntılı bir yasa teklifidir. Bu yasa teklifi esasen kamunun tasfiyesini amaçlayan, sermayenin çıkarlarını gözetken, kamu yararını sermayeye peşkeş çeken bir yasa teklifidir. Bu yasa teklifiyle kurum şirkete çevrilerek özelleştirmenin zemini ve yolu açılmaktadır. Yasa teklifiyle kurum sermayesinin tamamı Hazineye aktarılacak dolayısıyla, Hazine tarafından kısmi olarak ya da bir bütün olarak satılması veya alınmasının veyahut da ortadan kaldırılmasının, özel şirkete peşkeş çekilmesinin yolu açılmaktadır.

Denetimden kaçılmadığı iddia edilmektedir ancak mevcuttaki denetim mekanizmaları bile doğru düzgün bir şekilde işletilmemekte, anonim şirketin denetlenmesi ya da yasalara uygun şekilde denetlenmesi ihtimaliyse söz konusu olmayacaktır. Mevcut iş güvencesine rağmen, personel arasında ayırım yapan, sürgün ve dışlama gibi birçok baskı aracını kullanan yönetimler tarafından hiçbir personelin işten çıkarılmasının kesinlikle söz konusu olmayacağını ve personelin tüm mali ve sosyal haklarının korunacağı yönündeki açıklamalara inanmaksa mümkün değildir değerli arkadaşlar. Böylece Makine Kimya Endüstrisinin KİT statüsünden daha esnek, özel sektör dinamizmiyle hareket eden, özellikle personel rejimi açısından çok daha esnek ve işe alımlarda torpil ve referansın dikkate alınacağı bir yapıya bürünmesi amaçlanmaktadır. Dahası, sadece MKE değil, tüm KİT'lerin tasfiyesiyle kamu küçültülerek tamamen özel sektörün insafına terk edilmesi yönünde adım atılmaktadır. Yani ortak alma, parça parça satma, yap-işlet-devret modeli ve benzeri yöntemlerle kurumun bütün faaliyet alanlarının özel sektöre peşkeş çekilmesi için başlangıç adımı atılmış durumdadır. Son beş yıldır, AKP iktidarı tarafından kurumun yönetim kadrolarına dışarıdan kişiler yönetici olarak atanmıştır, bu önemli bir sorundur. Bu yöneticiler de AKP iktidarı tarafından neden atıldığı veya neden görevden alındığı anlaşılmadan sık sık değiştirilmiştir, bu da ayrı bir sorudur. Bakanlıklarda ve birçok kurumda yaşanan kayırmacılık, sürgün, yer değiştirmeler, Makine ve Kimya Endüstrisinin de son beş yılına damgasını vuran bir gerçekliktir değerli arkadaşlar.

Ekonomik olarak ülkeyi krize sürüklemiş olan iktidar, çözümünü bir kez daha kamuyu tasfiye etmekte aramaktadır. Kamu iktisadi teşekküllerine bir anonim şirket statüsünü kazandırmakta, bunların satışına zemin hazırlanmaktadır. Böylelikle, binlerce kamu çalışanın iş güvencesi elinden alınmış olacaktır. Her ne kadar Makine ve Kimya Endüstrisi tarafından mevcut kanun teklifinin bir özelleştirme adımı olmadığı iddia edilse de çalışan personelin görüşü alınmadığı gibi, personele ilişkin olan kısım kesinlikle ve kesinlikle Özelleştirme Kanunu kapsamında yer alacaktır. İşçilere, çalışanlara dair mağduriyetleri biz geçmişte Ziraat Bankasında gördük, ne yazık ki biz geçmişte TELEKOM'un özelleştirmesinde görmüş bulunuyoruz. Aktif olarak çalışan hatların, milyonlarca adet alım garantisi verilerek MKE'ye ait tüm teknik bilgi paketlerinin özel firmalara satıldığı hatta bunlarla ilgili sözleşmelerin imzalandığı bilgisi verilmektedir.

AKP iktidarları döneminde yol, köprü ihalelerinde olduğu gibi alım garantili bir özelleştirme süreci yaşanacağı bizzat çalışanlar tarafından bizlere iletilmektedir. Dolayısıyla, tıpkı diğer ihalelerde olduğu gibi sadece Makine ve Kimya Endüstrisi çalışanları mağdur olmayacak aynı zamanda kamu kaynakları sermayedarlar için alım garantili bir şekilde servis edilecektir.

Öte yandan, Makine ve Kimya Endüstrisi yöneticileri tarafından iddia edildiği gibi mevcut kanundan kaynaklı sınırlamalar da söz konusu değildir. Mevcut durumda, kendi istedikleri personele performans ödemesi yapmakta, çeşitli projeler ve iş kalemleri için hizmet alımı ve benzeri şekilde danışman, personel veya firma kullanımı yapılmakta ve dahası mevcut İhale Kanunu'na rağmen adrese teslim işler verilmesi konusunda hiçbir engelle karşılaşmamıştır bu mevcut olan Hükümet.

Ayrıca, tüm kamuda olduğu gibi Makine ve Kimya Enstitüsü Kurumu da tepeden inme yöneticiler tarafından yönetilmektedir. Kurumların kendi içerisinden, liyakat şartlarına uygun, tecrübe ve

bilgi birikimi dikkate alınmadan yapılan yönetici atamaları sorun olmaya devam etmektedir bütün kurumlarda olduğu gibi. Atanan veya mevcut yöneticiler, hem memur hem de işçiler arasında, iktidara yakın ya da yandaş sendikaların referansları doğrultusunda personel görevlendirmeleri yapmaktadır.

Bir diğer iddia ise Kurum bütçesindeki, nitelikli personel istihdamının önündeki engellerin kaldırılması iddiasıdır. Mevcut yönetim tarafından bazı projelerde ve yapılan işlerde çok yüksek ücretlerle “danışman” adı altında personel istihdamı ya da danışman firma kullanımında belirgin bir artış olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Bugüne kadar danışmanlık hizmeti alan kişi ve kurumların hangi kriterlere göre belirlendiğiyle ilgili tek bir somut çıktı olmadığı bilinmektedir. Buna dair yapılan bütün soruşturmalar ve verilen bütün sorular da ne yazık ki cevapsız kalmıştır.

Bu yasa teklifiyle emekçilerin kazanılan hakları yok olacak değerli arkadaşlar. Binlerce çalışan perişan edilecektir, böylesi adımlar AKP iktidarı açısından artık rutin hâle gelmiş durumdadır. Daha önce Soma’da ve benzeri yerlerde özelleştirilen madenler ve termik santraller binlerce işçinin mağdur edilmesine, insanların geleceğinin çalınmasına yol açmış ve binlerce mağdurla karşı karşıya kalmıştır. Benzer örnekler yine tarihte ÇAYKUR ve PTT özelleştirmelerinde de yaşanmıştır.

Silah sanayisinin iştah kabartan bir sektör hâline gelmesi, savaş harcamalarını en üst düzeye çıkaran AKP iktidarları için bir rant alanı hâline gelmiştir. “Dışarıya silah ihraç eden ülke” diye kamuoyunu pekiştirmek isteyen AKP iktidarı şimdi de gözünü Makine ve Kimya Endüstrisine dikmiştir. Yasa teklifinin ardında yatan nedenleri anlatmak için savaş sanayisi ekonomisini anlamak ve çözümlenmek önemli bir merhaledir. Kapitalizm ve savaş ilişkisi kopmaz bağlarla ve evrensel düzeyde birbirine bağlıdır. Savaş sanayisi dünyanın en gelişmiş ve kârlı sektörü olarak sermaye birikim rejimlerinin nefes borusu hâline gelmiştir günümüz dünyasında. Silah sanayisi özellikle ekonomide daralmanın ve durgunluğun olduğu dönemlerde sermaye grupları için kârlı bir yatırım alanı hâline gelmiştir. AKP iktidarlarının özellikle son on yılda silah yatırımlarına özel bir önem vermeye başlaması sektörün oranlarıyla yakından ilintilidir. Bu dönemde, AKP’nin silah sanayisiyle ilişkisi stratejik düzeydedir. İleriye dönük hedefleri açısından, en fazla agresif olarak büyümesi öngörülen sektörler arasında silah sanayisi en gözde sektörlerin başında yer almaktadır. ASELSAN’ın bu yılın ilk çeyreği için açıkladığı 3 milyar TL kârı bu kapsamda örnek olarak verilebilir ve gerçek anlamda çarpıcı bir örnektir.

Türkiye’de işbaşına gelen bütün hükümetler hazırladıkları bütçelerde en büyük payı ne yazık ki silah ve savunma sanayisine aktarmışlardır. AKP döneminde de bu kural asla ve asla bozulmamıştır. Medya ve inşaat sektörüne yön veren havuz sistemi, savunma sanayisine de yön vermektedir ve halkı ciddi bir şekilde yoksulluğa itmektedir. AKP iktidarı, kamunun elindeki tüm imkânları ve maddi gücü bu havuzların beslenmesine bağlayarak ciddi oranlarda büyümelerini sağlamakta ve bunların önünde hiçbir engel bırakmamaktadır. Geline süreçte, silah sanayisine aktarılan kaynaklar ve destekler, güvenlik yatırımlarına doğru genişleyen bir spektrumda hem oldukça kârlı bir iş hem de savaş politikalarını besleyen bir manivela gibi kullanılmaktadır ve bu, iktidarın gerçek politikası hâline gelmiştir.

2015’ten itibaren ekonomik krizin kaçınılmaz bir hâle geldiğini ve 2002’den beri büyümenin lokomotifliğini yapan inşaat-altyapı-fınans üçgeninde yolun sonuna geldiğini yavaş yavaş anlayan AKP iktidarı, yeni dönemde yatırımlarını silah ve savunma sanayisine ve telekomünikasyona, enerji yatırımlarına yöneltmiştir. Uluslararası alanda silah ve savunma sanayisindeki gelişmeleri ve devletlerin silahlanma harcamalarını araştıran bir kuruluş olan SIPRI’ye göre, Türkiye’de bazı savunma sanayi şirketleri dünyanın en büyük silah satıcısı şirketler listesi durumuna gelmiştir. ASELSAN, TAI, ROKETSAN gibi şirketler ilk 100 içinde yer almaktadır. Savunma sanayisinde yer alan bazı şirketlerin aile içine veya yakın dostlara ait olması tesadüfi değildir. Sektörün büyükleri arasında Koç grubu, Nuro, BMC, NETAŞ, Turbojet, Kale Havacılık bulunurken aile dostları ve dünürlerinin

Albayrak Grubu, Katmerciler, Bayrak Grubu gibi bu sürece katılımıyla paydaşlar artmış, birçok alanda oluşturulan havuz yapılarına kaynak verildiği gibi savunma sanayisinin içinde yer alan şirketlere de büyük teşvikler verilmektedir. Yatırım arazileri BMC örneğinde olduğu gibi bedava bir şekilde peşkeş çekilmektedir. AKP iktidarı kapsamında kriminalize olan geleneksel sermaye ve AKP sermayesi savaş ve savunma sektörü söz konusu olunca bir araya gelip uyum içinde bir arada durabiliyor. Hava araçları Bayrak Makina, BÜYÜKMIHÇI, Kale Kalıp arasında pay ediliyor. Pastanın büyüğünü ise Bayraktar grubu alıyor, kara araçlarında Otokar, BMC, Hema ve RMK, DER-SAN, Sedef, Yonca-Onuk, İstanbul Denizcilik, (ADİK) Anadolu Tersanesi gibi yerler ve mevcut olan kurumlar yer almaktadır. Değerli arkadaşlar, lojistik, askerî giyim konusundaysa Yakupoğlu, Öztiryakiler, TARGET, Öztekin, TEKSAV, Anel, Mega Teknik önemli paylar almaktadır.

Görüldüğü üzere havuz sistemiyle oluşturulan rant ve kayırma ekonomisinin tahtında oturan sektör silah sanayisidir. Demokratik hak temelinde sorunlara karşı oluşturulan beka retoriği oldukça kullanışlı bir aparat olarak salıverilmekte ve bu şekilde yepyeni bir engel olarak toplumun önüne getirilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan 696 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'yle savunma sanayisini doğrudan kendisine bağlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, yönetim kadrosu ve havuz medyası, yerli bir askerî endüstriyel kompleksi yaratma konusunda ulusal ve uluslararası diplomasi ve algı faaliyetlerini yürütmeye devam ediyor ve devam edecektir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 9 Şubat 2019 tarihinde Aydın'da yaptığı bir mitingde "Ben buradan patatesçilere, domatesçilere sesleniyorum: O 1 tane merminin bedelini biliyor musunuz?" diye bir soru sormuştur. Bakın, mermi parasıyla kodlanan militarizm ve savaş mekaniği, iktidar bloğunun silah sanayisi ve ileri teknoloji ürünlerinden iç piyasalara güçlü para aktarımı sağlamayı hedefleyen bir model üzerinden işletilmiş ve hâlâ işletilmeye devam edilmektedir. "Devletin bekası" söyleminin amacı toplumsal, siyasal muhalefeti bastırma, bölgesel güç olma hedefiyle özellikle havuz medyası eliyle toplumu militarize etmeye yönelik olan bir politikadır. Bu stratejinin en yıkıcı sonucu ise silah ve savunma sanayisinde büyük yatırımlar yaparak, orduyu yüksek maliyetli teknolojiyle donatarak toplumsal eşitsizliği ve yoksulluğu büyötmektir ve büyötmeye devam etmektedir.

Değerli halkımız ve değerli milletvekilleri, şimdi, mevcut olan bu kanun teklifinin ne anlama geldiğini kısa bir şekilde anlattım fakat ben bir şeye daha burada dokunmak istiyorum. Bakın, Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan çıktı, bir iki gün önce bir konuşma yaptı; diyor ki: "Mahkemelerin adalet arayışına cevap vermediği, bağımsız ve tarafsız yargılama ilkelerine uygun bir şekilde uyuşmazlıklara çözüm üretmediği bir yerde hukuk dışı arayışların ortaya çıkması kaçınılmazdır." Vallahi biz de buna katılıyoruz yani size de aynı zamanda "Günaydın." diyoruz. Neden "Günaydın." diyoruz? Bakın "Hukuk devletinde adaletin nihai adresi mahkemelerdir." diyor. Peki, Türkiye'de hukuk devletinde mevcut olan uyuşmazlıklar ve mevcut olan olayların gerçekten adresi mahkemeler midir? Bizce, ne yazık ki mahkemeler değil.

Bakın, başka bir söyleminde ne diyor: "Hukuk devletinde uzaktan kumandayla yargı da yargıç da düşünülemez." Türkiye'deki yargı, şu anda mevcut olan yargı uzaktan kumandayla yönetiliyor. Sizlere şu kadarını söyleyeyim, bu kafayla adaletle ulaşmak mümkün değildir. İki vatandaş arasındaki mevcut bir hukuki uyuşmazlığı ancak bu mantıkla çözebilirsiniz.

Peki, neye uzaktan kumandayla etki edebilirsiniz? Bakın, uzaktan kumandayla çözemediğiniz şeyler için ben size birkaç tane örnek vereyim. Faili meçhul cinayetleri çözemediniz çünkü uzaktan kumandayla yürüten bir yargı sistemi var. Bakın, siyasal kumpas davalarını, mevcut olan bu halkın önüne getirdiniz; burada uzaktan kumandayla işleyen bir yargı sistemi var. Kürtlere yönelik olaylarda cezasızlık politikası var, burada uzaktan kumandayla bir yargı sistemi var. Siyasi kumpas davasıyla

bir kapatma davası açtınız, bu kapatma davası sadece milletvekilleri hakkında yapılan soruşturmaları içermektedir ve hiçbir milletvekilimizin, hiçbir siyasetçimizin almış olduğu bir ceza yoktur, kesinleşmiş olan bir cezası söz konusu değildir. Bu da uzaktan kumandalı bir yargı sistemi ile bu yargı eliyle ancak devam edecek olan bir durumdur. Bütün bunlar uzaktan kumandalı bir yargı sistemiyle devam ediyor. O nedenle size, Anayasa Mahkemesi Başkanına ve diğer yüksek yargı organı başkanlarının hepsine “Günaydın.” diyorum. Peki, ne duruyorsunuz? Genelgeçer eleştiriler yapmakla bu işler çözüme kavuşamaz.

AİHM’in Demirtaş ve Kavala kararı nerede, niye uygulamıyorsunuz? Yolsuzluk iddiaları korkunç boyutlara ulaşmış, yargı neden harekete geçmiyor? Olayların üzerinden altı yıl geçmiş olmasına rağmen uzaktan kumandalı bir yargı sistemiyle neden partimize karşı dava açıyorsunuz, Kobani davası ve kumpas davasını açıyorsunuz? Yargının bir yönünü dokunulmaz kılıyorsunuz, bir diğer tarafında ise iki vatandaş arasındaki bir uyuşmazlık için “tarafsız ve bağımsız yargı” diyorsunuz. Bu kafayla hiçbir yere varamazsınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.27

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.54****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 97’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

275 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalarda kalınmıştı.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Özgür Ceylan’ın.

Sayın Ceylan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 275 sıra sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi’nin tümü üzerine CHP Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, ekranları başında görüşmeleri takip eden, yıllardır Makine ve Kimyaya alın teriyle değer katan işçi, memur ve sözleşmeli olarak çalışan kardeşlerimi selamlayarak başlamak istiyorum.

Teklifin görüşmeleri esnasında, ısrarla, teklifin havale edildiği komisyonların raporunu beklemek gerektiğini söyledik, en azından teklifin alt komisyonunda incelenmesi önerisinde bulunduk ama bu önerilerimiz de “Acelemiz var, yetişemez.” denilerek kabul görmedi. Komisyon çalışmaları dün 17.30’da bitti, 22.30’da muhalefet şerhimizi teslim ettik, bugün Genel Kurula geldi, şimdi görüşüyoruz. Bu ne acele, anlamış değiliz. İnsanın aklına “Acaba birileri iktidara silah fabrikası siparişi verdi de onu mu yetiştirmeye çalışıyoruz?”u getiriyor. Bu neyin acelesidir arkadaşlar? Apar topar, yangından mal kaçırır gibi Meclise getirilen, bir an önce yasalaşması için iktidarın büyük çaba sarf ettiği bir teklif bu.

Atölyedeki mala müşteri çıkınca patron işçileri sabahlara kadar çalıştırmış. Bu teklifin süreci de biraz öyle oldu. Konunun tarafları olan sendikalarla görüşülmeden, kamuoyu yeterince bilgilendirilmeden, aceleyle hazırlandığı için tıkr tıkr işleyen MKE’nin anonim şirkete dönüştürülmesi teklifi daha sonra komisyon aşamasında 6 önergeyle tadil edildi yani teklifin yarısı kısmen düzeltilmeye çalışıldı.

Değerli arkadaşlar, teklifle kamu iktisadi teşebbüsü olan MKE ilgili bakanlığı Millî Savunma Bakanlığı olan bir anonim şirkete dönüştürülüyor. MKE, kamu tüzel kişiliğine sahip, sermayesinin tamamı devlete ait olan, ürettiği ürünlerin niteliği ve nihai ürünlerin son kullanıcısı Türk Silahlı Kuvvetleri ve kolluk güçlerimiz olan bir kurum; dolayısıyla, bir anlamda tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek kamu hukukuna tabi süreçlerde üretmek ve pazarlamak üzerine kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti nedeniyle de çeşitli imtiyazlara sahip bir kamu iktisadi kuruluşu; bugün şirkete dönüştürülüyor. Peki, buna neden ihtiyaç duyuluyor? Yanıtlanması gereken soru budur. Yanıtı, teklifin genel gerekçesinde arayalım. Gerekçede, MKE’nin gelişen teknolojiye ayak uydurması, üretim imkân ve kabiliyetlerinin artırılması ve nitelikli personel istihdamının sağlanması gibi nedenlerle günümüz ticari hayatının gerekliliklerine uygun yapısal dönüşüme ihtiyaç olduğu yazıyor. İhtiyaç, Kurumun verimsizliğinden doğmamıştır. Teklifi bu aşamaya getiren, mevzuata takılmadan iş ve işlem tesis etme, iş gücü yapısını değiştirerek emek sömürsü üstünden kazancı artırma arzudur.

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre KİT'ler, bu kanun hükmünde kararnameyle saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir yani Kurumun elini kolunu bağlayan yoktur. Eli kolu bağlı olmadığı içindir ki "MKE" markası tüm dünyada bilinen, itibar edilen bir markadır. Bu kanunla da amaç, bu markanın pazarlanması öncesi yol temizliği yapılmasıdır.

Bu arada, üzerinde ısrarla durulması ve gözden kaçırılmaması gereken kavram, teklifin genel gerekçesinde geçen "ticari hayatın gereklilikleri" kavramıdır. Bizatihi bu kavram dahi, yarattığı havuz medyası ve havuzdan beslenen yandaş sermaye çetelerinin saraydan doğrudan kelepİR şirket talebinde bulduklarını göstermektedir.

Arkadaşlar, miting meydanlarında davudi sesiyle bağıyordu, "Ben buradan patatesçilere, domatesçilere sesleniyorum: O bir tane merminin bedelini biliyor musun sen? Bunlar nereden geldi, biliyor musun?" diyordu. Biz Kırıkkale'den geldiğini biliyoruz da demek ki bu soruyu soranlar bilmiyor olacaklar ki "nitelikli personel" "verimlilik" "çağı yakalama" gibi sözlerle, Kırıkkale'deki fabrikalarda üretim yapan işçiyi, memuru beğenmiyorlar.

Anonim şirketleştirilmeye çalışılan MKE Türk ordusunun gurur kaynağı; onun her türlü silahını temin eden, savunma sanayisinde Türkiye'de ilk 5'te olan bir kurum. En büyük sanayi kuruluşları sıralamasında da Türkiye'de ilk 100'de. 2019 yılında 694 milyon, 2020 yılında 925 milyon kâr etmiş. Şimdi şirkete dönüştürülüyor.

"Bu teklif yasalaşır mı nitelikli eleman alacağız, hızlı hareket edeceğiz, gelişen teknolojiye ayak uyduracağız." deniyor. Partimizi de yapıcı eleştiride bulunmamakla eleştiriyor iktidar vekilleri. Allah aşkına söyleyin, şu anki yapıyla MKE'nin nitelikli istihdam yapabilmesi için önünde engel mi var? On dokuz yıldır ülkeyi yöneten, istihdam politikasını belirleyen siz değil misiniz? Elinizi tutan ne? Ayağımıza pranga olan ne varsa düzeltilmesi için yasa teklifini getirin kanunlaştıralım, destekleyelim. "Hızlı hareket edemiyoruz." deniyor. Hani tek adam rejiminde her şey daha hızlı ilerleyecekti, ne oldu? Bu konuda da hızlanmanızı sağlayacak ne gerekiyorsa getirin yapalım, yasalaştıralım arkadaşlar. "Değişen teknolojiye ayak uyduramıyor." diyorsanız, kusura bakmayın ama o da yine sizin ayıbınız; kaç yıldır bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz, böyle mazeret mi olur? Hem övünmüyor muyuz MKE'nin ürettikleriyle? Bakın neler var: FIRTINA, PANTER, YAVUZ, BORAN obüsleri, ALTAY tankı silah sistemleri, pek çok hafif silah, uçak ve sığınak bombaları, topçu roketleri ve daha neler neler. En son "Değişen teknolojiye ayak uyduramıyor." dediğiniz bu Kurum maske bile üretti, daha ne yapsın? Bence sorun Kurumda değil, yönetim anlayışında değerli arkadaşlar. Kafa aynı olduktan sonra, yapılan liyakatsiz atamalarla AŞ olduğunda ne değişecek? Biz bunu anlatmaya çalışıyoruz.

Bakın -Komisyonda da gündeme getirdik- MKE 2016 ve 2017 yıllarında Suudi Arabistan'a silah satmış, aradan beş sene geçmiş, hâlâ paramızı alamamışız. Soruyoruz "Ne kadar alacağımız? Kurum zarara uğratılmış, bunun sorumlusu kim?" diye, Bakanlık net bir cevap vermiyor, ipe un seriyor. Dün Bakan Yardımcısına sorduk, sağ olsun söyledi, "60 milyon doların üzerinde alacağımız var." dedi. Sorumlusu kim, hata kimde, bilen yok. AŞ olunca bunları mı düzelteceksiniz? Hiç sanmıyoruz. Dediğim gibi, sorun, Kurum yapısında değil, kafa yapısında; sorun, liyakatli isimlere görev vermemekte direnenlerde. AŞ olunca durum, inanın, daha kötüye gidecek. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir önemli konu da bu Kurum AŞ olduğunda nasıl bir istihdam politikası yürütüleceğidir. Şimdi, iyi kötü, işçi alımında KPSS falan söz konusu. Bu yasa geçerse işçilerin hepsi özel hukuka tabi olacaklar ve işe ona göre alınacaklar. Zaten bu durumda bile yaptığımız liyakatsiz atamalar, işe alımlar ortadayken o zaman sizi kim durduracak? Şirket Genel Müdürü veya Bakanlık yetkilileri siyasi iradenin "İşe alımsın." dediği kişiler için "Olmaz, ben işe alamam." mı diyecekler? Bu mümkün değil.

Bütün bunları düzenleyen şirket ana sözleşmesi bu şirketin tüm kurallarını belirleyecek olan metindir. Bunun açık ve şeffaf bir şekilde paylaşılması, işe alım, disiplin, taşeronlaşma gibi her alanda bu şirketin ne yapıp ne yapamayacağını net bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Şirketleşmeyle birlikte maalesef kurum kültürü kaybolacak, içerideki tüm örgütlenme değişecek, Kurumu kurum yapan felsefe yerini şirket mantığına ve kâr hırsına bırakacaktır. Bu kadar stratejik bir kurumun daha fazla kâr hırsıyla yönetilmesi ne kadar doğrudur arkadaşlar? Şüphesiz zarar etmemelidir ama kârlılık da ana hedefi olmamalıdır; ana hedefi, ordumuzu güçlendirmek, silah sanayimizi dışa bağımlılıktan kurtarmak olmalıdır. Kârlılık için ürettiğimiz silahı kim daha çok para verirse ona mı satacağız? Demek istediğimiz bu. Böyle devlet yönetilmez, böyle kanun yapılmaz sayın milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar)

Siz bence, bu kanunla, özelleştirmeye giden yolun taşlarını döşüyorsunuz. Kime sorarsanız sorun, AŞ olmanın amacı “Bir şirketin hisselerini paylara bölme ve borsaya açılma, hisselerini rahatça satma.” anlamına gelir; kamuoyunda yaygın algı budur -ki çoğu zaman şirketler için gerçek olan da budur- bu yaptığımız işte görünen, halk tarafından algılanan da budur.

Komisyon toplantımızda MKE'nin fişek üretimini taşeron bir firmaya yirmi beş yıllığına verdiğini ifade ettik. Daha Kurumla ilgili teklif Komisyonda görüşülürken MKE ile NP Savunma Sanayi AŞ arasında 4 Haziranda imzalanan 120 milyon mermi alım garantili bir anlaşmayı inceleme şansımız oldu. Bu dahi acelenin boyutunu gösteriyor. MKE'den 50 milyon kapsül alacak ama 120 milyon mermi satacak. Belli ki 120 milyon mermi için ihtiyaç duyacağı 70 milyon kapsülü dışarıdan ucuza temin edecek. Kime satacak? MKE'ye satacak. MKE bunları üretmiyor mu? Kurum hem bilgi transferi yapacak hem de Kurumun MKE Pirinç Fabrikasındaki taşınmazları kullanmasına olanak verecek. Bakan Yardımcısı bunu “ticari sır” olarak niteledi ama bence bu bir ticari sır değildir. Ortada sır olsa zaten taşeronlaştırmazdınız. Bunun adı “kimse görmesin, kimse bilmesin” diplomasıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Kurumun fabrikaları bu taşerona açılacak, Kurumun yılların deneyimiyle elde ettiği bilgi ve birikimi bu firmaya aktarılacak; taşeron, MKE'nin asli işi olan mermi üretimi işini yapacak. Alım garantisi, teknoloji transferi... Oh, ne âlâ memleket! Bu size TÜRK TELEKOM'u, BMC ve Tank Palet hikâyesini anımsatmıyor mu? Birileri gene çayın taşıyla çayın kuşunu vuracak, birileri de bu ballı işlere alkış tutacak.

Arkadaşlar, TÜRK TELEKOM'da da neler olduğunu hafızalarınızı yenilemek bakımından kısaca anlatmakta fayda var. On dokuz yılda, Türkiye Cumhuriyeti'nin büyük bölümünden kâr elde ettiği işletmeler “Zarar ediyor.” söylemleriyle pazarlandı. Kamu yatırımlarında ana ilke kâr olmamasına rağmen, bu söylemle toplumun geniş kesimleri hazırlandı. Özelleştirilen kurumlarda çalışan emekçilere “Sizin için her şey daha güzel olacak.” denildi. Kâr etmeyen işletmeler özel teşebbüsün yatırım yapmak istemediği ancak vatandaş için hizmet üreten işletmelerimizdi. Satışı önüne ilke olarak koyan iktidar, işletmeleri günün gelişen üretim araç gereçleriyle yenilemediği için makineleri eskidi, kadroları şişirildi, en çok da “aralık” söylemleri kullanılarak Türkiye'nin neyi var neyi yoksa satıldı. İşte bu süreçte, ülkeyi yönetenlerin Katar tutkusuna tanık oldu Türk halkı. Milletçe Hariri ailesiyle tanıştık; saray sofralarında ağırlandı, sırtı sıvazlanıp yolcu edildi. İktidarınızın millî ekonomiye bakışını TÜRK TELEKOM'da gördük. Katarlı bir firma geldi, gördü ve yenip gitti. Türkiye Cumhuriyeti göz göre göre, hem de iktidar sahiplerinin bile isteye göz yummasıyla apaçık dolandırıldı. Nasıl mı gerçekleşti asrın dolandırıcılığı? Ülkeyi pazarlamakla görevli olduğunu söyleyenlerin desteğiyle, Türkiye Cumhuriyeti bankalarından çektiği kredilerle dolandırıldı, hem de bunu yaparken TÜRK TELEKOM'un mülklerini ipotekledi. Özelleştirme ihalesini kazanan firma birkaç yıl boyunca vatandaştan para topladıktan sonra ortadan kayboldu. Sonuç mu? Sonuç, pandemide uzaktan eğitime erişebilmek için yağmur çamur

demedi, kışın soğuşunda dere tepe internet arayan köy çocukları oldu. Bunun da sorumlusu, babalar gibi satan iktidarımız ve ülkeyi soyan hırsız sarayda ağırlayanlardır.

Bununla da bitmedi arkadaşlar. Hatırlar mısınız SEKA'yı? Dünyanın birçok ülkesine kâğıt ihraç ederdi, yüzde yüz yerli ve milliydi. Şimdi ne oldu? Satıldı. Ve şimdi ise tuvalette kullandığımız kâğıt dahi ithal. Dolar arttıkça vatandaş sayenizde tuvalet kâğıdı dahi alamaz hâle geldi. Yani olan, bu milletin dışından tırnağından arttırarak kurduğu ata yadigârı KİT'lere ve her geçen gün yapılan garanti ödemeli işlerle içi boşaltılan milletin hazinesine olacaktır.

Bakan Yardımcısına soruyoruz: Makine ve Kimyada taşeronlaşmanın seviyesinin yüzde 38'ler civarına ulaştığını öğrendik. Bu tehlikeli bir durum değerli arkadaşlar, vatan savunmasının taşeronu olmaz. Bu Kurumun önemini anlamıyor musunuz? Bu, gizli bilgileri içeren, stratejik öneme sahip bir kurum. Bunun taşeronlaşması mı olur? İlla AŞ gerekiyorsa, kurun bir AŞ, istediğiniz kadar kâr edin, taşeronlaşın ama cumhuriyet birikimi MKE'ye dokunmayın, Makine ve Kimyanın kimyasıyla oynamayın. (CHP sıralarından alkışlar)

Efendim "HAVELSAN'da ASELSAN'da da taşeronlaşma var, biz az bile yapıyoruz." deniyor. Peki, soruyorum: Bu şirketlerin hangisi bu yeni kurulmak istenen hormonlu süper AŞ'nin yetkilerine sahip söyles misiniz? Bu yeni şirket, devletin bütün kurumlarının hurdalarını alacak, Millî Savunma Bakanlığına bağlı bütün fabrikalarını, bütün taşınmazlarını bedelsiz kullanabilecek. Bu ne demek? Devlet taşeronlaşacak demektir değerli arkadaşlar. Buna izin verilebilir mi?

Ayrıca, Kurumda örgütlü işçi ve memur sendikaları "Teklif hazırlanırken bizimle görüşülmedi." diyorlar; tutanaklarda var. Böyle önemli bir konunun paydaşlarıyla görüşülmesi gerekmez miydi? Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, 11 fabrika, 2 işletme müdürlüğüyle faaliyetlerini sürdürmektedir; Kurumda hâlen 2.879 işçi, 188 memur ve 2.199 sözleşmeli personel çalışmaktadır. Şirkette çalışan kişilerin 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde tanımlanan şartlar ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde belirtilen şartları taşımalarının neden istenmediği Komisyon görüşmelerinde izah edilememiştir. Personel temini kriterlerinin söz konusu kamu şirketi açısından önceden belirlenmesinden neden rahatsız olunur? Bu konunun da kamuoyunda şüphe bırakmayacak şekilde açıklanmasına ihtiyaç vardır. 15 Temmuzda FETÖ darbe teşebbüsü sonrasında "Ne istediler de vermedik?" diyenler, "Aldatıldık, kandırıldık." diyerek özur dileyenler iş başındayken kamu güvenliğini doğrudan ilgilendiren bir meselede bu neyin öz güvenidir, açıkçası merak ediyoruz.

MKE'de çalışmakta olan memur ve sözleşmeli personele iş sözleşmesi teklif edileceği düzenlenmiştir. 2008 sonrasında çalışmaya başlayan memur ve sözleşmeli personelden işçi statüsüne geçenler açısından sigortalılık statüsünün otomatikman işçi statüsüne dönüştürüleceği belirtilmiştir. Bu gruptaki personele seçim hakkı tanınmamıştır. İş gücü maliyetlerinin düşürülmesinin bir yolu da çalışanların sendikasız ve güvencesiz istihdam edilmesinden geçtiğinden teklife imza koyanlar açısından yadırganacak bir durum söz konusu olmasa da sözleşmeli personelin mali ve sosyal haklarının yönetim kurulunca belirlenecek olması dahi şirket personelinin ileride karşılaşılabileceği emek sömürsünün alacağı boyutu işaret etmektedir.

Değerli arkadaşlar, personel açısından sorunlar olsa da bu teklifin korkutan yanı, bu yolu açtıktan sonra bir torba yasaya gece yarısı verilecek bir önergeyle, içinde süslü laflarla bu Kurumu özelleştirmenizdir. Hatta "Özelleştirmiyoruz, hissesini satıyoruz. Bu bir özelleştirme sayılmaz." da diyebilirsiniz. Onun için, bu yol hiç açılmamalıdır. Geçmiş özelleştirmelerden ağzımız yandı. Tank Palet Fabrikasını nasıl peşkeş çektiğinizi hâlâ unutmadık. İktidar "Babalar gibi satarım." yaklaşımıyla İSDEMİR, ERDEMİR, Paşabahçe, Eti Holding, PETKİM, TÜPRAŞ, TEKEL'in alkollü içki fabrikaları,

sigara fabrikaları, İskenderun Limanı, TCDD Mersin Limanı, Türk Hava Yolları USAŞ hisseleri ve şeker fabrikaları, daha neler neler, hepsini sattı. İktidarınız döneminde birer birer satılarak bunların hepsi nakde çevrildi. Tam 62,7 milyar dolarlık özelleştirme, rekor kırdınız ama sorun şu ki para ortada yok. Bütçe açığı rekor seviyelere ulaştı, Merkez Bankası kasası tamtakır. “128 milyar dolar nerede?” diyoruz, kızıyoruz. Hiç kızmayın, bu millete hesap verin. Bu kadar varlığımız satılırken ülke olarak neden hâlâ bu hâldeyiz? Pandemiye herkes yardım ederken biz niye para topluyoruz? Enflasyon niye bu kadar yüksek? İşsizlik neden bu kadar fazla? Hesap verin. Ancak hâlâ gündeminiz yandaşı zengin etmekse, hâlâ aynı kafadaysanız, görüntü ortada, gidiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, şahsı adına ilk söz Ramazan Can'ın.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle teşekkür ediyoruz, Kırıkkale'yi doğrudan ilgilendiren, memleketimizi de ilgilendiren güzel bir kanunu görüşüyoruz; hayırlı uğurlu olsun. Siyasi partilerin Grup Başkan Vekillerine, milletvekillerimize, Komisyonumuzun Başkanına ve değerli üyelerine, Sayın Bakanımıza ve değerli bürokratlara, Genel Müdüremize huzurlarınızda teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, tabii ki siyaset yapacağız, tabii ki partimizin politikalarını anlatacağız. Ancak Makine ve Kimya öyle bir kurum ki temelleri Millî Mücadele döneminde atılmış, hepimizin sahip çıkacağı, inşallah buradan da oy birliğiyle çıkacak bir teklifle geldik. Bütün bu tereddütleri karşılamaya çalıştık.

Arkadaşlar, isterseniz bu kanuna geçerken ben kendimi de tanıtayım: Ramazan Can, Kırıkkale Milletvekili; Makine ve Kimya Çırac Okuluna 1984 yılında girmiş, 1984 yılından 1995 yılına kadar çalışmış, tezgâhların arasından gelen bir kardeşinizim ve benim gibi de nice kardeşlerimiz buradan ekme yedi; babam, dedem -Allah rahmet etsin- herkes buranın ekmeğini yedi. Kırıkkale demek, Makine ve Kimya demek; Makine ve Kimya demek, Kırıkkale demek. Çırac Okulunda yetiştikten sonra kalifiye eleman olarak, ara eleman olarak Silah Fabrikasında işe başladık ve buradan dışarıdan liseyi ve İstanbul Hukuk Fakültesini bitirerek ayrıldık. Eğer bugün bu kardeşiniz burada milletvekiliyse, avukatsa bunda Makine ve Kimyayı kuranların ciddi katkısı vardır. Millî Mücadele döneminde, o kit imkânlarda, âdeta çarığın altındaki deriyi kızartıp yeme durumunda kalan büyüklerimiz, dışından tırnağından artırdıklarıyla Millî Mücadele'nin başlangıç yıllarındaki o kit imkânlarla büyük bir yatırımı Kırıkkale'ye kazandırmışlardır. Osmanlı'nın son döneminde projelendirilmiş, 1921'de Gazi Mustafa Kemal'le başlayan ve arkadaşlarıyla devam eden bu yatırıma desteklerinden dolayı -ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun- saygıyla önlerinde eğiliyorum.

Merhum Hüseyin Kahya, Kırıkkale'de arazilerini bağışlamış, hatta yer yer, ortada başka araziler olmuş, onu cebindeki parasıyla satın alıp Türk Silahlı Kuvvetlerine hibe etmiştir; dolayısıyla böyle bir kurumu konuşuyoruz. Bu Kurum bizim varlık sebebimiz, Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli kurumlarından biri, belki de en önemlisi, stratejik. O yüzden dedim Makine ve Kimya, Makine ve Kimyadan büyüktür diye.

Evet, 1921 yılında kurulmuş, 100'üncü yılındayız. Belki tarihini Fatih Sultan Mehmet'e kadar götürebiliriz. 1921 yılında Mermi Mühimmat Fabrikasının temeli atılmış -2021 yılındayız, 100'üncü yılındayız- “Kuranların ruhları şad olsun.” dedik; bu kadro da, bütün Türkiye Büyük Millet Meclisiyle beraber inşallah, bu yasayla Makine ve Kimyayı taçlandıracağız, belki de 2'nci kuruluşuna vesile olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Belki yüz yıl sonra buradan bir milletvekili çıkacak, bu

tabloyu ayakta alkışlayacak. Onlar da belki diyecek ki: “2’nci kuruluşu yapanların da ruhları şad olsun.” O nedenle çok önemli bir kurumu konuşuyoruz.

Arkadaşlar, siyaseti her zaman yapabiliriz, yapacağız da. Bilgi kirlenmesine asla müsaade etmeyelim. Evet, belki de ortak paydada buluşabileceğimiz en önemli kuruluşlardan Makine ve Kimyayı konuşuyoruz. 1921’de “Askerî Fabrikalar”, 1950 yılında “Makine ve Kimya” ismini almış; 1970 yılında Askerî Fabrikalar ve askerî öğrenciler, 1984 yılında KİT, 1994 yılında da Özelleştirme Kanunu’na tabi olmuş; özelleştirme baskısı devamlı üzerinde olmuş dolayısıyla büyümesi imkânsız bir hâle gelmiş. “Efendim, iktidardasınız, bunu çözün.” Ben burada kimseyi suçlamak istemiyorum. 3308 sayılı Yasa çıktığında ben Çırak Okulunu yeni bitirmiş, Silah Fabrikasına başlamıştım. 1988 yılında işe giren kardeşlerimiz, okulu bitiren kardeşlerimiz açıkta kaldı. Evet, bu ne demektir biliyor musunuz? 1988’de Eskişehir’deki Devlet Demiryolları ve Kırıkkale’deki Makine ve Kimya Çırak Okulu kapatıldığında... Hâlbuki o zaman bir siyasi irade devreye girip “endüstri meslek lisesi” adı altında devam ettirebilirdi. Kalifiye eleman yetişmesinin önüne set çekildi. Bizim suçumuz, sizin suçunuz demiyoruz ama Türkiye’de bu bir realite. 1988 yılından 2021 yılına kadar kırk üç yıl olmuş. Yılda ortalama 150 kişinin alındığı Çırak Okulunda -toplam 6 binin üzerinde- kalifiye eleman artık yetiştirilemez hâle gelmiş.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – E, yirmi yıldır siz iktidardasınız.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bugünkü geldiğimiz tablo nasıl olmuş? Şu an 2.500-2.600 işçi, 2.500-2.600 civarında memur; “beyaz yaka” diye tabir ettiğimiz 399 sayılı KHK’nin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olanlar, 657’ye tabi olanlar ve taşeronlar...

Evet, bugün Kırıkkale’de, Çankırı’da, Ankara’da ve muhtelif yerlerde Makine ve Kimyanın üretim yanında maalesef 1.500-1.600 kişi çalışırken yaklaşık 4.500-5.000 kişi, kardeşlerimiz destek elemanı olarak çalışmakta; üretim sahindeki dörtte 1. Böyle bir silah fabrikası olmaz. Personel Genel Müdürlüğü Millî Eğitim Bakanlığında olur, Çalışma Bakanlığında olur ama silah üreten bir yerde böyle bir yapı olmaz. Bunu hep beraber, behemehâl düzeltmemiz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, bu kanun teklifini AK PARTİ ya da 1’inci imza sahibi olarak yalnız ben hazırlamadım. Bu kanun teklifi, 1980’lerden bu tarafa Makine ve Kimyanın mutfağında hazırlanmıştır. Makine ve Kimyanın mutfağında, Makine ve Kimyayı özel sektör mantığıyla dünya silah devleriyle nasıl yarıştıracamız, nasıl rekabet edeceğiz, nasıl rasyonel kararlar alabileceğiz, hep onun muhakemesi yapılmıştır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bravo!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Ama iktidarlar, koalisyonlar gelmiştir, gitmiştir, kimse buna cüret edememiştir.

CAVİT ARI (Antalya) - Kimse satmadı, siz satıyorsunuz! Tek işiniz satmak!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Arkadaşlar, biz bugün -bunu sadece AK PARTİ’ye mal etmiyorum- Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve İYİ Partiyle beraber, hep beraber bu stratejik kuruma, millî güvenliği, istihbaratı ilgilendiren bu kuruma sahip çıkmak durumundayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KANİ BEKO (İzmir) – Ne anlatıyorsun sen, ne anlatıyorsun?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dinle de öğren!

KANİ BEKO (İzmir) – Satılmadık fabrika bırakmadınız Türkiye’de! Ne anlatıyorsun sen?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Anlattığından öğren, öğren!

KANİ BEKO (İzmir) – Kara yolları nerede? Hava yolları nerede? Demir yolları nerede? Şeker fabrikası nerede? Silah fabrikası nerede? ÇAYKUR nerede?

BAŞKAN – Sayın Beko, müsaade edin lütfen, oturun yerinize.

KANİ BEKO (İzmir) – Hepsini uluslararası sermayeye peşkeş çektiniz!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen dinlemesini öğren!

BAŞKAN - Sayın Can, siz devam edin.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Yani bu yasa teklifinden dünyadaki silah devleri, silah lobileri rahatsız olabilir ama sen niye rahatsız oluyorsun kardeşim, sen niye rahatsız oluyorsun? (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

KANİ BEKO (İzmir) – Yazıklar olsun, ayıp be!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Ben burada herhangi bir siyasi parti ayrımı yapmadım, hep beraber bu kanuna sahip çıkmamız gerektiğini anlattım.

CAVİT ARI (Antalya) – Satmaya çalışıyorsun, satmaya.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bugün işçi kardeşlerimiz, bugün Makine ve Kimyadaki işçi kardeşlerimiz...

KANİ BEKO (İzmir) – Aklını başına topla, aklını başına topla!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bakın, lütfen... İstirham ediyorum, lütfen...

KANİ BEKO (İzmir) – Aklını başına topla! Sen ne anlattığının farkında mısın?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz lütfen.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Makine ve Kimyada çalışan işçi kardeşimiz bugün ortalama...

KANİ BEKO (İzmir) – Sen masal anlatıyorsun bana be!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Lütfen ya...

BAŞKAN – Sayın Can, siz devam edin; bakın, süreniz geçiyor.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bugün Makine ve Kimyada çalışan işçi kardeşimiz ortalama 4.500, ikramiyeye 5.500 lira almaktadır.

KANİ BEKO (İzmir) – Yazıklar olsun be! Şeker fabrikaları nerede, şeker fabrikaları? Şeker fabrikası nerede?

BAŞKAN – Sayın Can, lütfen Genel Kurula hitap edin; süreniz geçiyor, son iki dakikanız.

KANİ BEKO (İzmir) – Şeker fabrikası nerede? ÇAYKUR nerede? Kara yolları, hava yolları, demir yolları nerede?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Sen işçi düşmanlığı yapıyorsun, işçi düşmanlığı.

RAMAZAN CAN (Devamla) – İşçi kardeşlerimiz 5.500 lira almakta, emekli olduğu zaman 7.500 lira alıyor.

KANİ BEKO (İzmir) – Bırak şimdi!

RAMAZAN CAN (Devamla) – O zaman kalifiye eleman kalmıyor, hepsi emekli oluyor.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İşçiye 5.500 lirayı çok mu görüyorsunuz?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Diğer taraftan, memur, tekniker ve mühendis kardeşlerimiz 7.500 lira alıyor. Onlar da emekli olduğunda emekli maaşı düştüğü için ne yapıyor? Yaşı bekliyor.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İşçiye 5.500 lira çok mu?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Dolayısıyla burada denge bozuldu, bu dengeyi hep beraber düzeltmemiz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Bu dengenin sorumlusu sizsiniz.” demiyoruz, “Diğer partiler.” demiyoruz; hep beraber sorumlusuyuz, o zaman hep beraber bunu çözmemiz lazım. (CHP sıralarından gürültüler)

Evet, biz işçi kardeşlerimize diyoruz ki: “Arkadaşlar, sizinle devam etmek istiyoruz. Sizin bu memlekette emeğiniz var, bu tezgâhlarda emeğiniz var ve sizinle sözleşme yenilemeyeceğiz, aynı şekilde sözleşme devam ediyor, kamu işçiliği devam ediyor ve ücretlerinizi arttıracacağız.”

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İşçiler duysun, işçiler... Ramazan Can, işçiye 5.500 lira çok mu?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Türkiye’de emsalleri olan TAİ, ASELSAN, HAVELSAN, ROKETSAN; onların da üzerinde bir ücrete kavuşturacağız hep beraber inşallah. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aynı yalanları şeker fabrikaları için de söylemediniz mi? Aynı yalanları şeker fabrikaları için de söylediniz, kapıya koydunuz işçileri.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Ve Makine ve Kimyayı, sadece ROKETSAN, HAVELSAN, TAİ, bunlarla rekabet etmek değil, aksine dünya silah devleriyle rekabet edecek mevzuata kavuşturuyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – SEKA Kâğıt Fabrikasını çürümeye terk ettiniz; yandaşınıza verdiniz, çürümeye terk ettiniz.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Ne yapıyoruz? Evet, şu an KİT kapsamından, özelleştirme kapsamından Makine ve Kimyayı alıyoruz; hazinenin mülkiyetinde, sermayesi hazineye ait, Millî Savunma Bakanlığıyla ilişkili, Türk Ticaret Kanunu’na tabi anonim şirket yapıyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Makinaları hurda diye sattınız, ondan sonra da kâğıt ithal ettiniz.

RAMAZAN CAN (Devamla) - Peki, niye yapıyoruz? Rekabet edebilmek için, rasyonel karar alabilmek için, ivedi davranabilmek için; bunun için bu yasayı getiriyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ne rekabeti ya, ne rekabeti!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen biraz hoşgörü. Ne yapıyorsunuz? Rica ediyorum...

Sizin arkadaşlarınız da konuşuyor, kimse itiraz etmiyor. Bu ne tahammülsüzlüktür! Rica ediyorum...

Sayın Can, devam edin, son otuz saniyeniz, buyurun.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Sayın Başkanım, sözümü çok kestiler.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Evet, bir örnek vermek istiyorum: Makine ve Kimya stratejiktir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kırıkkale’ye nasıl gideceksin?

RAMAZAN CAN (Devamla) - 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı’nda uçakları kaldıramadık. Ne oldu? Kaddafi’nin vermiş olduğu uçak lastikleriyle kaldırdık. Makine ve Kimya zor zamanlarda, geçen sene bu maskenin çok önemli olduğu bir zamanda hemen -Genel Müdürümüze teşekkür ediyorum- maske fabrikası, Kırıkkale’deki meslek lisesiyle beraber maske üreten fabrika yaptılar; hayırlı uğurlu olsun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Maske yaptınız da ne yaptınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bu, şu demektir: Zor zamanlarımızda Makine ve Kimya bizim millî güvencemizdir, stratejik kurumumuzdur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Son söz olarak şunu söylüyorum: Makine ve Kimya üzerinden siyaset yapmayalım.

BAŞKAN – Sayın Can, teşekkür ediyorum.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Hep beraber Türkiye için, ülkemiz için Makine ve Kimya diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Can, rica ediyorum.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Kırıkkale’imiz için, memleketimiz için hayırlı uğurlu olsun, Allah utandırmasın. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi de Sayın Ahmet Önal konuşacak. Aynı muameleyi mi yapınlar diğer partiler de diğer milletvekilleri de? Yakışıyor mu? Rica ediyorum.

Evet, şahıslar adına ikinci söz talebi Sayın Ahmet Önal’ın.

Sayın Önal, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz olmak üzere herkesi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, rica ediyorum ya... Biraz sabır, biraz sakin...

MUSTAFALEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Biz de konuşturmayacağız, biz de bağıracağız!

AHMET ÖNAL (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Değişen bir şey yok, devam edin, buyurun.

AHMET ÖNAL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Makine ve Kimya fabrikaları, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin yurt içi ve yurt dışı operasyonlarda kullandığı mühimmatı üreten çok kritik fabrikalardır. Bugün yurt güvenliğini Makine ve Kimya fabrikalarında üretilen mühimmatla hep birlikte sağlıyoruz.

Makine ve Kimya fabrikaları, aynı zamanda Kırıkkale’dir; Kırıkkale, Makine ve Kimya fabrikalardır. Üç kuşaktır Makine ve Kimya fabrikaları Kırıkkalelileri doyurmaktadır; önce dedelerin, sonra babaların, şimdi de işçi kardeşlerimizin çalıştığı kurumdur. Makine ve Kimya fabrikaları Kırıkkale’de iş bulma umuduyla yanıp tutuşan çocukların umududur. Böyle bir ortamda, üstelik bir Kırıkkale Milletvekilimizin, Sayın Ramazan Can’ın; üstelik Makine ve Kimya fabrikalarında çalışmış, o fabrikalarda ter akıtmış, tezgâhın başında bulunmuş, oradan kazandığı ekmekle okumuş, bugünlere gelmiş bir milletvekilinin Kırıkkale tarihinde olmayan bu teklifi Meclise sunmasının üzüntüsünü yaşıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Kırıkkale’de hiç kimse ama hiç kimse bu yasa teklifinden memnun değil, Sayın Ramazan Can dışında; bunun dışında herkes bu yasa teklifinden son derece rahatsız.

BAŞKAN – Sayın Önal, Genel Kurula hitap edin.

Sataşmayı bırakın lütfen milletvekili arkadaşlarımız. Rica ediyorum, lütfen...

AHMET ÖNAL (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, bir kanun taslağı hazırlandı. Bu kanun taslağı önce Komisyona sunuldu, Komisyonda ufak tefek değişiklikler yapıldı, arkasından Genel Kurula geldi. Bu kanun taslağı hazırlanırken Kırıkkale’de bir tane işçiye soruldu mu? Bu kanun taslağı hazırlanırken Kırıkkale’de bir tane sendika yetkilisine soruldu mu? Bu kanun taslağı hazırlanırken Kırıkkale’de bir kişinin haberi oldu mu? Hayır, olmadı. Bu kanun taslağını nerede hazırladınız? Kim hazırladı bu kanun taslağını?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sarayda, sarayda.

AHMET ÖNAL (Devamla) – Sayın Ramazan Can, ben bu kanun taslağından sizin hazırlandıktan sonra haberiniz olduğunu biliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bravo!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ne biliyorsunuz?

AHMET ÖNAL (Devamla) – Bu, böyle oldu; bu kanun taslağı, kanun teklifi hazırlandı, size verildi, siz bu kanun taslağının ilk imzacısı oldunuz ve Parlamente'ye sundunuz; dediğim gibi, hiç kimsenin görüşünü almadan bu kanun taslağını buraya getirdiniz.

Değerli arkadaşlar, size Kurumla ilgili birkaç örnek vermek istiyorum. Kurumun Kırıkkale için önemi nedir? Değerli arkadaşlar, Kırıkkale 1920'ler köy olan bir yer, köy; Makine ve Kimya fabrikalarının kurulmasıyla önce kasaba, sonra ilçe, 1989 yılında da il olmuştur. Bu anlamda, Makine ve Kimya fabrikaları Kırıkkale'ye bugünkü şeklini ve kimliğini sunmuştur. Bu kadar önemli olan, şehir için bu kadar önemli olan bir kurumda yapmak istediğiniz bu kanun teklifinde ben iyi niyet görmüyorum çünkü konunun hiçbir paydaşına haber vermediniz, kendiniz hazırladınız, buraya getirdiniz, bizim muhalefet şerhini yazmamızı bile neredeyse beklemeyecektiniz. Yasadan, Anayasa'dan doğan muhalefet şerhi hazırlama hakkımızı bile elimizden almak istediniz. Dün kanun taslağı görüşüldü, Komisyon'da kabul edildi; aradan yirmi dört saat bile zaman geçmeden bugün aldınız, getirdiniz, Meclise sundunuz. Bu aceleniz niye? Bu acelenizin altında ne var? Ama ben şunu biliyorum: Bu Kurum, -bizim göz bebeğimiz- Makine ve Kimya fabrikaları 2019 ve 2020 yılında kâr etmeye başladı, Makine ve Kimya fabrikaları son iki yıldır kâr ediyor. Bu değişiklik teklifini alelacele getirmenizin altında başka bir şey mi var? Ben, bunu bir Kırıkkaleli olarak soruyorum; o şehirde yaşayan, Kırıkkale'de doğmuş, Kırıkkale'de büyümüş, dedesi, amcaları Makine ve Kimya fabrikalarında çalışmış bir evladınız, bir kardeşiniz olarak soruyorum: Bunun altında bu mu var? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli arkadaşlar, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi olacak. Bu uygulama daha önce Kırıkkale'de ÇELBOR'da yapıldı. ÇELBOR, dikişsiz çelik boru üreten, Kırıkkale'de tek, dünyada marka olan bir fabrikaydı. Ne yaptınız ÇELBOR'U? AŞ yaptınız, sonra ne oldu? Şirket hisselerini ERDEMİR'e devrettiniz, bugün "ÇELBOR" diye bir tesis Kırıkkale'de kalmadı. İşte, bunun müsebbibi de sizsiniz. Geçmişten gelen böyle bir hafızanız ve böyle bir birikiminiz olduğundan biz, sizin Makine ve Kimyayla ilgili iyi niyetiniz olduğuna da inanmıyoruz değerli arkadaşlar.

Bakın, değerli arkadaşlar, Makine ve Kimyadaki olumsuzluklardan bahsetti Sayın Milletvekilimiz. Sayın Milletvekilim, AK PARTİ iktidarı yirmi yıldır devam ediyor; Makine ve Kimya fabrikalarına bir yıl genel müdür atamadınız, Makine ve Kimya fabrikalarını bir yıl vekâleten bir başka arkadaş yönetti. Makine ve Kimya Kurumuna bir genel müdür atamayı bile yapamadınız, siz mi Makine ve Kimya Kurumuna çağ atlatacaksınız? Ben buna inanmıyorum.

Bakın, değerli arkadaşlar, Makine Kimya Kurumumuz, yurt güvenliğindeki stratejik önemi, savunma sanayimizin ana omurgasını oluşturması gibi sebeplerle kamuya ait olmalıdır. Çünkü Makine Kimya Kurumu hem bizim hem sizin hem de ülkemizin yarınlarının teminatıdır ama siz yurt güvenliğini özel sektöre devretmek istiyorsanız burada büyük bir hata yapıyorsunuz. Yurt güvenliği özel sektöre bırakılmaz, yurt güvenliği kamuya ait olmalıdır.

Bakın, değerli arkadaşlar, bununla birlikte Kurumda değişiklik yapıyorsunuz, Geçici 1'inci maddeyle beraber personel rejimini de değiştiriyorsunuz. Öncelikle şunu diyorsunuz; Kurumda işçi var, sözleşmeli personel var, memur var, bu arkadaşların tamamına diyorsunuz ki: "Yasa geçtikten sonra

altı ay içerisinde hepiniz İş Kanunu'na tabi işçi olarak Kurumda çalışmak zorundasınız.” Arkadaşımız personel, memur, sözleşmeli memur; siz sözleşmeli memurun kazanılmış hakkını elinden alıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Üretimde çalış, tezgâhta çalış ya da benim belirlediğim yerde çalış.” Çalışmazsan ne olacak? “3 tane tercih hakkın var, bu haklarından birini kullanacaksın, Kırıkkale’yi terk edeceksin.” Değerli arkadaşlar, bu arkadaşlarımızı sadece “kendisi” olarak değerlendirmeyin; eşleri var, çocukları var, anne babaları var, evlatları var. Bu insanlar altı ay sonra Kırıkkale’yi terk etmeye hazırlanıyorlar. On binlerce Kırıkkaleli altı ay sonra Kırıkkale’yi terk edecek, Kırıkkaleliler kendi yurtlarından gidip başka yerde gurbetçi olacak. Bunu mu istiyorsunuz? Ben bunu istemediğim için direniyorum, ben bunu istemediğim için kamuoyuna bunu anlatıyorum ve ben bunu istemediğim için bu kanunun karşısında konuşma yapıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu yaptığımız düzenleme var ya, Özelleştirme Kanunu’nda bile yok. PETKİM’i, SEKA’yı, TELEKOM’u özelleştirirken bile hiç olmazsa işçi haklarını, memur haklarını biraz gözettiniz; bu getirmiş olduğunuz düzenlemede bu bile yok değerli arkadaşlar. Bakın, Kurumda birkaç yıldır çalışan personel de var, yirmi beş yıldır çalışan hatta emeklilik hakkı gelmiş personel de var. Bu insanlar bu saatten sonra nereye gidecekler, nerede yaşayacaklar? Bu insanlar hayatlarını Kırıkkale’de kurmuş, birçoğunun hasta annesi, babası, evladı, kardeşi var. Bu insanların bağı bahçesi var, bu insanların evleri var; bu insanlar kira ödemek zorunda, belki kredi ödemek zorunda; belki ev aldı, ev kredisi ödüyor. Bunların tamamını, bu insanları Kırıkkale’den göndererek bu insanların yaşadığı sıkıntıyı daha da artırmak istiyorsunuz değerli arkadaşlar.

Bakın, siz ne kadar aksini iddia ederseniz edin, bugün itibarıyla Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu kamu iktisadi teşebbüsüdür yani kamu hukuku hükümlerine tabidir. Bu getirdiğiniz yasayla ne yapıyorsunuz? Sermayesinin tamamı hazineye ait olacak -1 milyar 200 milyonluk bir sermaye getiriyorsunuz- yönetim yetkisi Millî Savunma Bakanlığına ait ama Makine ve Kimyayı anonim şirket yapıyorsunuz. Makine ve Kimya anonim şirket olunca ne olacak? Makine ve Kimyayı, hepimizin güvenliğini ilgilendiren kurumu özel hukuk hükümlerine göre yöneteceksiniz, Türk Ticaret Kanunu’na tabi hükümlere göre yöneteceksiniz. Özel hukuk hükümlerine göre oluşturulmuş Genel Kurul yetkiyi Yönetim Kuruluna devredecek, Yönetim Kurulu istediği gibi Makine ve Kimya hakkında tasarrufta bulunacak. Peki, yeni işçi alımları nasıl yapılacak? Personelin tayini, terfisi, kademe ilerlemesi, özlük hakları, ücreti; bunlar nasıl olacak? Bunlara, özel hukuk hükümlerine göre yetkilere sahip Makine ve Kimya Yönetim Kurulu karar verecek. İşte, arkadaşlar, kamu hukuku kurallarının uygulandığı bir dönemde bile Makine ve Kimya işçileri haklarını alamamışsa sizin bunu özel hukuk hükümlerine göre vermeniz bence mümkün değil. Burada samimi olduğunuza inanmıyorum değerli arkadaşlar.

Bakın, bir şey daha var: Şu anda, İş Kanunu’na tabi olarak çalışan personel var Makine ve Kimyada. Bu insanlardan kurumda çalışmak istemeyenler için, Millî Savunma Bakanlığı 3 tane tercih hakkı verecek. Bu 3 tercih hakkını... Şöyle; Millî Savunma Bakanlığının verdiği yerlerden birini bu işçiler tercih etmek zorunda yani burada da işçilere dayatma yapıyorsunuz, işçileri istediği yere bile göndermiyorsunuz. Bu insanların hepsi yarın çoğunu çocuğunu alıp belki de Kırıkkale’den ayrılmak zorunda kalacak.

İşte, değerli vekillerim, ben bu vebalin altında kalmak istemiyorum. Yarın, Makine ve Kimya Kurumunun başına neler gelecek, bunu düşünüyorum ve inanın, uykularım kaçıyor. O yüzden çok geç değil, burada yetki var; Kırıkkale’ye, Kırıkkalelilere sahip çıkın, Makine ve Kimya fabrikalarına sahip çıkın, bu şehre sahip çıkın diyorum değerli arkadaşlar; bunu yapması gereken sizlersiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer bunu geçirirseniz yani mevcut hâliyle kanun geçerse hem Kırıkkale’ye hem de Türkiye’ye yazık olacak diyorum, hepinize saygılar sevgiler sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Önal.

Evet, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İsmimi de anarak benim bu teklifi kendim hazırlamadığımı, ardından da hazırlayanlara elimi verdiğimi söyledi, hakaret etti. Sataşmaya mahal vermeden...

BAŞKAN – İki dakika.

Buyurun.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın 275 sıra sayılı Kanun Teklifinin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Ahmet kardeşimin sataşmasından dolayı, bana sataştığından bahisle söz aldım ama ben sataşmayacağım.

Şunu söylemek istiyorum: Bu kanun teklifi gündeme geldiğinde “Makine ve Kimya satılacak. Tank Paletle ilişkili grup...” oradan bir siyaset devşirmeye çalışıldı. Ben bu konulara da girmek istemedim aslında. Biz ne dedik? “Makine ve Kimya satılmayacak.” Aksine, özelleştirmeden alıp, Makine ve Kimyayı hazineye devredip, Makine ve Kimyayı özelleştirme baskısından kurtarıp rahat çalışabileceği Türk Ticaret Kanunu'na tabi ama devletin sübvansesinin, sahipliğinin devam ettiği bir yapı kurmak istedik. Kurmak istediğimiz budur, Kırıkkale'ye sahip çıkmak budur, Makine ve Kimyaya sahip çıkmak budur. Ahmet kardeşim, hep beraber sahip çıkalım.

Ayrıca, efendim, biz diyoruz ki: Özelleştirilmeyecek. Siz: “Özelleştireceksiniz.” İstesek özelleştiririz, zaten özelleştirme kapsamında. AK PARTİ, özelleştirmeye karşı bir parti değil ki ama Makine ve Kimya özelleşmemeli, Makine ve Kimya kırmızı çizgimiz, vazgeçilmezimiz! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Ne yaptık? 8'inci maddede 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu'ndan muafiyet... Muafiyet maddesi var –Ahmet kardeşim de hukukçudur, gayet iyi bilir- muafiyet maddesiyle de yetinmedik, ne yaptık? Evet, 8/4 “Şirket, şirketin hisseleri ve bağlı ortaklıkları; satış, kiralama, işletme hakkının devri ve/veya sair başka tasarruflar yoluyla yerli veya yabancı özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine devre konu edilemez.” Edilemez! Makine ve Kimya özelleştirilemez! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 Milletvekilinin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/3677) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 275) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 7'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde ilk söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Sayın Ataş'ın.

Sayın Ataş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Türk milletini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, görüşülen kanun teklifi, ülkemiz için hayati öneme sahip Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yapısını ve statüsünü değiştirmeyi amaçlamaktadır. Bir kamu iktisadi teşebbüsü olan Makine Kimyanın “KİT” statüsünden çıkarılıp Türk Ticaret Kanunu kapsamında kamu anonim şirketine dönüştürülmesi istenilmektedir.

Türk savunma sanayisinin temelini oluşturan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Fatih Sultan Mehmet tarafından kurulan top dökümhanesine dayanmaktadır. Makine ve Kimya, 15'inci yüzyıldan beri Türk milletine ve Türk Silahlı Kuvvetlerine hizmet etmektedir. Böylesine köklü bir kurum olan Makine ve Kimya, Türk Silahlı Kuvvetlerinin her türlü silah, mühimmat, roket, araç gereç ihtiyaçlarını karşılamakla görevli olan kritik öneme sahip bir kurumdur.

Sayın milletvekilleri, böylesine önemli bir kurumun şirketleşmesinin hatalı olduğunu düşünmekteyiz. Özellikle Kurumun geleceği ve orada çalışan emekçilerin durumu bizleri endişelendirmektedir. Cumhuriyetimizin değerleri olan fabrikaların, bankaların, limanların, santrallerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin önce şirketleştirip sonra da nasıl satıldığını bilmekteyiz; Komisyonda da bu itirazımızı dile getirdik. Bu yüzden, teklife özelleştirme yapılamayacağına dair bir madde eklendi ancak bu eklenen madde endişelerimizi tam anlamıyla giderecektir.

Biz, AK PARTİ'nin ne söylediğinden ziyade, ne yaptığına bakıyoruz. AK PARTİ ne yaptı? Tank Palet Fabrikasını 50 milyon dolar için sattı; satın alan yandaş şirket Tank Palette 50 milyon dolar koyup 3 milyar dolar kazanacak.

AKP ne yaptı? TELEKOM'u sattı; satın alan kişi arkasında 4,7 milyar dolar borç bırakarak Türkiye'yi terk edip gitti. TELEKOM üzerinden milyarlarca dolar vurgun yapan bu kişiyi Türkiye'ye gelişinde Cumhurbaşkanı karşıladı. Muhalefet olarak “İktidara geldiğimizde Kanal İstanbul için milletimizin parasını bu şirketlere yedirmeyeceğiz.” dediğimizde “Sizden söke söke alırlar.” diyen Cumhurbaşkanı, milletimizin 4,7 milyar dolarını bu kişiden söke söke alamamıştır.

AKP ne yaptı? TEKEL'i özelleştirdi; kıraç arazide yetiştirdikleri tütünle geçimini sağlayan 600 bin aile vardı, bugün 60 bin aile bile kalmadı. Türkiye'de 1936 yılından 2005 yılına kadar SEKA vardı, özelleştirildiği 2005 yılına kadar ülkenin kâğıt ihtiyacını karşıladı; Afyon işletmesinde kamışı, Dalaman işletmesinde pamuk kozasını ekonomik değere dönüştürdü. AKP, SEKA'yı arazisinden bile ucuz sattı.

AKP ne yaptı? Şeker fabrikalarını, TÜPRAŞ'ı, Etibankı, Sümerbankı, limanlarımızı, Soma Termik Santrali, İkizdere Hidroelektrik Santrali gibi onlarca santrali sattı. ÇAYKUR'u BOTAS'ı Türkiye Petrollerini ve daha sayısız kurumu Varlık Fonuna devretti.

Zaman kısa, sattıklarımızın bu ülkeye maliyetini anlatmaya değil on dakika, on gün bile yetmez.

Değerli milletvekilleri, tüm bunlardan sonra, AKP'nin “Madde koyduk, satmayacağız.” sözlerine nasıl güvenelim? AKP'nin özelleştirme politikaları, iktidarın üretimden vazgeçip tüketime yönelme alışkanlığı ve mevcut hükümet sisteminde Cumhurbaşkanının bir kararnamesiyle -İstanbul Sözleşmesi'nde olduğu gibi- kanunları, Anayasa'yı hatta Meclisin iradesini dahi hiç sayıp her şeyi yapabilmesi karşısında sözlere nasıl inanılır? Bizim de milletimizin de AKP'ye güveni kalmamıştır. AKP, uyguladığı politikalarla milletimizin paralarını yandaşlarına peşkeş çekerek, kurumlarımızı yok pahasına satarak milletimizin nazarında güvenini sıfırlamıştır.

Değerli milletvekilleri, “Makine Kimyanın statüsünü neden değiştiriyorsunuz?” diye sordüğümüzde “Hantal yapı nedeniyle teknolojik gelişmelerin sağlanması mümkün değil.” dediler. Ancak, Kurumun bilançosu hatta Kurumun Genel Müdürünün yaptığı sunum bile savunmalarını boşa çıkarmaktadır. Nitekim, Kurumun 2020 yılındaki net kârı 925 milyardır, AR-GE harcamaları da 78 milyon liradır; böylece en çok kâr eden kamu sanayisi kuruluşları arasında ilk 3’te yer almıştır, dünyada 40’tan fazla ülkeye ihracat gerçekleştirmiştir. 2019 yılı kurumlar vergisi beyannameleri incelendiğinde en fazla gelir beyan eden mükellefler sıralamasında 41’inci sırada, KİT’ler arasında 4’üncü sırada ve savunma sanayisi kuruluşları arasında 1’inci sıradadır. Kaldı ki Makine ve Kimyanın öncelikli amacı kâr etmek değil millî güvenliğimizdir. Tüm bunlardan sonra çıkıp hantal yapıdan bahsedilmesinin hiçbir inandırıcılığı bulunmamaktadır. Anlaşılan, böylesine gelir getiren bu Kurum birilerinin iştahını kabartmıştır ama efendiler, sizleri uyarıyoruz; Makine ve Kimya sıradan bir kurum değildir, millî güvenlik şirketleştirilemez, özelleştirilemez.

Değerli milletvekilleri, soruyoruz: Anonim şirket olursa şimdi yapılamayan neyi yapacaksınız, İhale Kanunu’ndan muaf tutarak ne amaçlanmaktadır, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yani milletin denetiminden bu şirketi kaçırarak ne yapılacaktır? “Daha hızlı ve daha etkin kararlar alacağız.” deniliyor, bu savunma bize tanıdık geliyor, biz bu senaryoyu hatırlıyoruz, tıpkı bu ucube partili hükümet sistemi geçirilirken bahsedilen aynı konu, aynı şekilde bahsediliyor. Partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi getirilirken de bu gerekçe öne sürülmüş “Bu sistemde etkin ve hızlı kararlar alınacak, böylece bürokrasi azalacak, ülkemiz şahlanacak, uçacak, kaçacak.” gibi gerekçeler üretilmişti. Sonuç ne oldu? Kocaman bir hüsrana. Gelinek noktada bu hükümet sisteminin ülkemizi felakete sürüklediği, ekonomik buhranlar yarattığı ve sayısız zararlara sebep olduğu ortaya çıktı. Şimdi aynı gerekçeler Makine ve Kimyanın şirketleşmesi için söyleniyor. Tıpkı partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ülkeyi felakete sürüklemesi gibi şirketleşme de Makine ve Kimyayı felakete sürükleyecektir. Amaç eğer hızlı kararlar almak ve nitelikli istihdam yaratmaksa bu şirketin yapısı korunarak ilgili kanunlarda düzenlemeler yapılır, bizler de destek veririz, Kurumun önünü açarız ancak maksat üzümler yemek değil bağcıyı dövmekse emin olun, aziz milletimiz bunun hesabını sizden sorar. Makine ve Kimya çok önemli kurumdur. Makine ve Kimyanın ürettikleri Mehmetçik’in elinde olacak. Hepimizin canının güvencesi, Mehmetçik’in de canının güvencesi olacak bu Kurum için asla ve asla bir şirket statüsü düşünülemez. Bilindiği üzere, şirketler ticari hayatta kâr amaçlı faaliyet gösterirler ancak Makine ve Kimyanın öncelikli amacı kâr etmek değildir, asıl hedefi millî güvenliğimizdir. Tutturmuşlar bir şirket türkü. Her şey mi para, her şey mi dolar gözünüzde? Kıbrıs Barış Harekâtı’nda ne olmuştu hatırlayınız; tüm dünyanın ambargosuyla karşılaştık. İşte, Makine ve Kimyanın ürettiği bu tür ürünleri kendimiz üretmezsek, yerli ve millî olmaktan uzaklaşırsak paramız olsa dahi dışarıdan bu tür ürünleri satın almamız mümkün olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, Makine ve Kimya, Kırıkkale’yi 13 haneli bir köyden 280 bin nüfuslu bir şehre dönüştürmüştür. Şimdi, Kırıkkaleli hemşehrilerimiz endişelidir. Kanun değişikliği kabul edilirse Makine ve Kimyada bir tane bile memur kalmayacaktır, nitelikli ve deneyimli personel bu köklü Kurumu terk edecek, ihtisaslaşmış iş gücü kaybı yaşanacak, kurum hafızası yok olacaktır. Bu teklif yasalırsa Yönetim Kuruluna savunma sanayisiyle alakası olmayan, yeterliliği olmayan kişiler getirilecek, tıpkı diğer kamu şirketlerinde olduğu gibi AKP’li eski siyasilere, bürokratlara, danışmanlara, yandaşlara yeni bir maaş alanı yaratılacaktır.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak Türk devletinin millî güvenliği şirketleştirilemez. “Memleketin, ülkenin, milletin bekası” diyenler makine kimyayı şirketleştirerek Mehmetçik’in mühimmatını yabancılara devrederek mi beka sağlayacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Halil Öztürk. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Öztürk.

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Maşallah, bugün herkes Kırıkkaleli olmuş, tebrik ediyorum Meclisi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 275 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, günümüzde savunma sanayisi, gelişmiş bir ülkede -bizde olduğu gibi- stratejik bir sektör olarak kabul edilmektedir. Türk savunma sanayisi son yıllarda büyük başarı elde etmiş ve bu alanda ülkemizin dışa bağımlılığı yüzde 70'lerden yüzde 30'lara düşmüştür. Bugün, Türkiye, savunma sanayisinde 60 milyar doların üzerinde yani 524 milyar Türk lirası bütçeli 700 projeyi aşan bir seviyeye ulaşmıştır. Hâlen savunma sanayisinde faaliyet gösteren firma sayımız 1.500'e çıkarken sektörün cirosu da 11 milyar doları aşmıştır. Bu göz kamaştırıcı tablo ihracatımıza da yansımış ve Türk savunma ve havacılık ihracatı 2020 yılında 2,2 milyar doları geçmiştir. Dünyanın en büyük savunma şirketleri listesinde bugün hâlen 5 firmamızın bulunuyor olması ve Cumhur İttifakı olarak bu sayıyı yükseltme arzumuz bulunduğumuz yerin önemli işaretidir.

Değerli milletvekilleri, Türk savunma sanayisinin ve silah endüstrisinin mihenk taşı Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, başta biz Kırıkkaleliler olmak üzere, her birimizin göz bebeğidir. Kuruluş mühimmat, silah, roket, patlayıcı ve diğer savunma ürünleri konusunda Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin en önemli tedarikçisi konumundadır. Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun gelişen teknolojilere ayak uydurması, üretim ve kabiliyetinin artırılması ve bu doğrultuda personel istihdamının sağlanması gibi nedenlerle günümüz ticari hayatının gerekliliklerine uygun yapısal dönüşümlere ihtiyaç duymaktadır. Bu kapsamda, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yapısının, imkân ve kabiliyetlerinin daha fazla güçlendirilerek sektöründe gelişen teknolojileri izleyip modern mühimmat, silah ve silah sistemlerini geliştirebilecek ve üretebilecek, yurt dışı firmalarla rekabet edebilecek, genel ekonomik ve yapısal değişimlerden etkilenmeyecek, hazine desteğine ihtiyaç duymadan varlığını ve faaliyetlerini sürdürebilecek hareket esnekliğine sahip bir organizasyon hâline dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu kanun teklifiyle, Kurumun Türk Ticaret Kanunu'nun hükümlerine tabi, Millî Savunma Bakanlığına bağlı bir kamu şirketi statüsünde yapılması, yoğun teknoloji kullanımı gerektiren bir sektörde faaliyet gösteren kurum içi kritik ve nitelikli personelin istihdamını sağlanması, uluslararası ve yerli savunma sanayisi firmalarıyla ortaklık ve iş birliği yapılması, AR-GE'ye ağırlık verilerek ürün çeşitliliğinin sağlanması ve ihracatının artırılması adına Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi olarak devletin koruma ve denetimi altında daha esnek, etkin, verimli, modern ve dinamik bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Kırıkkale'yi var eden Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun değeri, önemi, kıymetinin benim gibi Kırıkkaleliler için çok daha fazla olduğunu ifade etmem gerekiyor. Çalışanlarımızın alın teri ve özverili emekleriyle bugün Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu 40'tan fazla ülkeye ihracat gerçekleştirme başarısı göstermekte ve Türkiye'de savunma sanayisi kuruluşları arasında 4'üncü sırada yer almaktadır. 2020 yılında kârlılığa en çok kâr eden kamu sanayisi kuruluşları arasında yaklaşık 926 milyon Türk lirasıyla ilk 3'e giren Makine ve Kimya Endüstrisi, hedeflerini ve vizyonunu daha da yükseltmiştir. Bu bağlamda Makine ve Kimya Endüstrisi önümüzdeki teklifle hukuki yapısı değiştikten sonra kârlılığa cumhuriyetimizin 100'üncü yılında yani 2023 yılında 1,8 milyar Türk lirası hedef koymuştur.

Makine ve Kimya Endüstrisinin güncel durumuna kısaca göz attığımızda 2020 yılı itibarıyla 24 adet AR-GE projesini tamamlayan Kurum, 2021 yılında AR-GE bütçesini 244 milyon TL'ye, yatırım bütçesini de 393 milyon TL'ye yükseltme başarısını göstermiştir. Ben bu vesileyle Millî Savunma Bakanlığı ve Makine ve Kimya yöneticilerini de tebrik etmek isterim Genel Kurulun huzurunda.

Saygıdeğer milletvekilleri, günümüzde dünya savunma sanayisi ve üretimin büyük bir bölümü gelişmiş birkaç ülke tarafından gerçekleştirilmekte, acımasız rekabet şartları çoğu ülkeyi bu alanda atıl bırakmaktadır. Bu bakımdan, ileri ve yüksek teknoloji sektörlerden olan savunma sanayisi, bugün, ulusal düzeyde politika üreten ve desteklenen bir sektör hâlini almış ve Makine Kimya bu kapsam altında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Görüşülmekte olan kanun teklifine geniş bir perspektiften bakıldığında yani küresel rekabet şartları ve ülkemizin jeopolitik, jeostratejik konumu, şirketin gelecek hedefleri ile vizyonu tümüyle değerlendirildiğinde değişiklik ihtiyacının önemi daha da fazla artmıştır.

Kanun teklifinin yakın tarihte bazı siyasi partilerce siyasi malzeme yapılmasını da bizler üzülerken izledik. Meydanlarda milleti korku ve endişe söylemleri yayarak bir araya getirmek hiç kimsenin fayda sağlamamıştır. Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yani MKEK'nin açılımını dahi bilmeyenlerin burada bu kanun teklifine karşı çıkmalarını da bizler, doğrusu, anlamış değiliz. Önemli olan "istemezük" demek değil, masaya oturup, konuya vâkif olup tüm çalışanların isteklerinin birer birer teklif metninde yer almasını sağlayabilmektir. Biz de başından bu tarafa Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu çalışanlarının desteğiyle bunu yapmayı başardık.

Teklifi gerek Meclis öncesi hazırlık aşamasında gerekse Komisyon aşamasında yakın takibe alarak MKE çalışanlarımızın tekliften beklentilerini azami şekilde karşılamak için gerekli çabayı gösterdiğimizi buradan söylemek isterim. Sağ olsunlar, gerek AK PARTİ Grubu gerekse Bakanlık temsilcileri son derece olgun ve vakur bir yaklaşımla, eldeki tüm imkânları kullanarak işçi, memur, sözleşmeli, taşeron tüm çalışanların isteklerini yerine getirme noktasında kararlılık göstermişlerdir.

Saygıdeğer milletvekilleri, aklıselim Makine ve Kimya Endüstrisi çalışanları durumun farkındadır, Makine ve Kimya Endüstrisinin anonim şirketi olmasıyla birlikte kazanacakları yeni hakları konusunda bilgi sahibi olmaya başlamışlardır. Çünkü teklif sonrası anonim şirket olacak Makine ve Kimya Endüstrisi, yeni finansal imkânlarla kavuşarak, gerçekleştireceği hızlı çalışmalarla Kırıkkale'de hem yeni yatırımlara hem de yeni istihdamlara kapı aralayacaktır. Bugün, yaklaşık 3.500 kişi çalışıyorsa makul bir zaman dilimi içerisinde bu çalışanların sayısı önce 7 binlere sonra da 10 binlere kadar çıkacaktır. Diğer taraftan, yeni finansal ve hukuki yapısıyla Makine ve Kimya Endüstrisi çalışanlarının mevcut mali ve özlük haklarından daha da iyi şartlara kavuşabilecekleri Komisyon çalışmaları aşamasında Bakanlık yetkililerince dile getirilmiştir.

Diğer taraftan, özellikle Komisyon görüşmeleri sırasında Milliyetçi Hareket Partisi olarak teklif ettiğimiz ve genel kabul gören kanun teklifi içerisine eklenen bir maddeyle birçok çalışanın kafasını kurcalayan, endişe yaratan "Ya, ileride ne olacak?" sorusunun cevabı artık bugünden belli olmuştur. Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu asla ve kata özelleşmeyecektir, kanun teklifinin 8'inci maddesine de bu eklenmiştir. Makine ve Kimya Endüstrisi çalışanlarımızın bizlerden talep ettiği, bizlerin de onlar adına gerekli girişim ve çabalarda bulunarak kanun teklifine dercedilen yeni düzenlemelere baktığımızda, az önce belirttiğim üzere "Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu asla ve kata özelleşmeyecektir, kiraya verilmeyecek ve işletme hakkı devredilmeyecektir." ifadesinin kanun teklifinde yer almasını sağladık. İşçi kardeşlerimiz sözleşmeyi kabul etmeyip başka fabrikalara nakil isterlerse -Bakanlığa- 3 farklı kurumu tercih etme hakkının yine kanun teklifinde yer alması, bunun bu aşamada değiştirilerek işçiye seçme hakkı verilmesi işçiyi de daha da rahatlatacak kanaatindeyiz. Özellikle, tedirgin olan ve

sayıları 1.300'ü bulan taşeron işçilerimizin de Makine ve Kimya Anonim Şirketine hizmet bitimi çalışmalarına devam edebilmelerinin önü Makine ve Kimya Endüstrisi ve Millî Savunma Bakanlığı yönetimiyle görüşmemiz sonucu netleşmiştir ve Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunda çalışan, taşeron şirket çalışanları, hizmet bitimi sonrası Makine ve Kimya Endüstrisi AŞ'de çalışmaya devam edecekler. Başka kurumlara nakillerde mehil izni yine çalışanlarımızın talepleri doğrultusunda beş günden on beş güne çıkarılmıştır. İşçi olarak çalışanlarımızla yeniden sözleşme imzalanmayacak, aynı, daimî olarak sözleşmeleri devam edecektir. Sermayesi yüzde 100 hazine, yönetimi de tamamen Millî Savunma Bakanlığı yani devlet olan şirketin işçileri de elbette kamu işçisi olacaktır. Yani Makine ve Kimya Endüstrisi çalışanları kanun çıktıktan sonra da yine daimî kamu işçisi olmaya devam edecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, desteklediğimiz kanun teklifinin savunma sanayimize, Makine Kimya Endüstrisi Kurumuna, devletimize, milletimize ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Uğur Bayraktutan.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi üzerine söz aldım.

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Komisyon çalışmaları sırasında çok ayrıntılı bir şekilde beyanlarımızı, görüşlerimizi ifade ettik ama ne yazık ki vermiş olduğumuz önergeler, ileri sürmüş olduğumuz görüşler Komisyonunda dikkate alınmadı.

Değerli arkadaşlarım, biz ısrarla şunu ifade ediyoruz: Çok alelacele hazırlanmış, herhangi bir şekilde sivil toplum örgütlerinin ve sendikaların görüşüne başvurulmamış, onların görüşleri nazarı itibara alınmamış bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız değerli arkadaşlarım.

Makine Kimya ne demek? Biraz önce burada arkadaşlarımız da anlattılar, 11 fabrikanın olduğu, 2 işletmenin olduğu gerçekten stratejik bir kurum. Yani ÇAYKUR Türkiye için neyse, FİSKOBİRLİK Giresun için neyse Türkiye'nin millî güvenliği açısından muhalefetin, iktidarın olmadığı, ortak bir paydada bulduğumuz çok önemli bir kurum ve bu kurum bugüne kadar da gelmiş.

1921'de Atatürk bununla alakalı "Bir dalya" demiş, ondan bu tarafa doğru yüz yıl geçmiş; oradan geriye doğru, ta 15'inci yüzyıldan bu tarafa doğru silah sanayisi içerisinde gerçekten önemli başarıları olan bir kurum. Sayın Genel Müdür de Sayın Bakan Yardımcısı da görüşmelerde ayrıntılı bir şekilde ifade ettiler. Bize vermiş oldukları belgeleri inceledik, gerçekten çok başarılı. 2019 ile 2020 yıllarında, birçok KİT'in zarar etmiş olduğu bir Türkiye gerçeğinde kâr etmiş, en büyük alıcısının kamu olduğu, gerçekten ciddi anlamda bir kuruluş. Burada kaygılarımız var değerli arkadaşlarım, bunu, ben Komisyonunda da ayrıntılı şekilde ileri sürdüm. Dediniz ki: "Biz özelleştirmeyeceğiz." Biz, AŞ'nin bizi başka yola getireceğine ilişkin kaygılarımızı ileri sürdük.

Bakın, arkadaşlar, buna ilişkin çarpıcı örnek şu: Tank Palet, karar sayısı 481; altında Sayın Erdoğan'ın imzası olan Tank Paletin, bu imzanın altında 8 kere "özelleştirme" geçiyor değerli arkadaşlarım, 8 kere. O tarihte, Engin Özkoç Başkanımız, burada birçok kere bunun bir özelleştirme olduğunu, bunun bir satış olduğunu ifade etti. Siz dediniz ki: "Hayır, bu özelleştirme değildir, işletme devridir." Bakın, altında imza olan, 8 kere "özelleştirme" geçen kararnameyi kabul etmediniz de ne oldu? Bugün nerede? Kimindi Tank Palet? Ordunundu. Nereye geçti? BMC'den şimdi bir özel holding aldı ve sonunda sattınız değerli arkadaşlarım.

Şimdi “Makine ve Kimyada böyle bir şey olmaz; bizim elimizde, böyle bir özelleştirmeye alakalı yaparsak KİT’ten de yaparız.” diyorsunuz değerli arkadaşlarım. Biraz önce Sevgili Ramazan Can -çok sevdiğim kardeşimdir- dedi ki: “Makine ve Kimya bizim kırmızı çizgimizdir.” Ben de buradan soruyorum: Tank Palet sizin sarı çizginiz miydi, yeşil çizginiz miydi değerli arkadaşlarım? (CHP sıralarından alkışlar) O tarihte de böyle çekincelerimiz vardı.

O nedenle biz diyoruz ki: Bu şekildeki bir düzenleme yapılıyorken paydaşlarla otursaydınız -biraz önce Sevgili Ahmet Önal ayrıntılarıyla ileri sürdü- yani o Kırıkkale’de, onda söz sahibi olan kişilerle otursaydınız, 13 haneden bir kent yaratan bir kurumu konuşuyoruz değerli arkadaşlarım. Bakın, Komisyonda bunları görüşüyorken sendika temsilcilerini çağırdık, hatta sendika temsilcilerinden bir tanesi ısrarla sitem etti, ilk gün dedi ki: “Ben ilk defa hayatımda bir toplantıda dokuz saat boyunca konuşmadım.” İlk gün hiç konuşturmadık. İkinci güne geldik, ikinci günde de yaptığımız o görüşmelerin beşinci, altıncı saatinde 8’inci maddeye geçtiğimizde, 9’uncu maddeye geçtiğimizde, 6’ncı maddeyle ilgili önerilerini sundu değerli arkadaşlarım. Yani bu ne demektir? Paydaşlarla oturup konuşmamız lazım, onların görüşlerini almamız lazım, Kırıkkale’de oturanların görüşlerinin alınması lazım; ne yazık ki bunlar göz önüne alınmadı.

Biz diyoruz ki: Özel hukuk hükümlerine tabi olan, Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümlerine tabi olan, AŞ’yle başlayacak olan, özelleştirmeye gidecek olan bir kötü yola gidiyoruz. Şimdi, şunu ileri sürüyorsunuz: Diğer partiden arkadaşlarımız da Komisyon görüşmeleri sırasında, bir düzenlemeyle alakalı burada bir rahatlama olur diye önerge verdiler, hisse ve devirleriyle alakalı, kamu paylarının özel sektöre devredilmeyeceğine ilişkin yani özelleştirmenin olmayacağına ilişkin bir hüküm koydular, buna ilişkin düzenleme getirdiler. Değerli arkadaşlarım, bu, o andaki koşullar için olabilir; bu konuda bizim kaygılarımız var, biz Nostradamus’un kehanetinde bulunmuyoruz, önümüzdeki günlerde bunu hep beraber yaşayarak göreceğiz. Evet, bu önergeyi verdiler, şu anda özelleştirmeye alakalı bir bariyer varmış gibi gözüküyor. Bunu Komisyonda da söyledim kanun yapma tekniği açısından -yıllardır Parlamento içerisindeyiz- bu şekildeki bir düzenleme bunu koruyabilir mi? Olur da yarın bir gün, aradan iki ay geçti, üç ay geçti; kalktınız, bu yasal düzenlemeyle alakalı, özelleştirmeye alakalı “Yeni bir torba kanun içerisinde bunu düzeltereğiz.” diyerek bu bariyeri kaldırırsanız ne olabilir değerli arkadaşlarım? Bunu kaldırabilirsiniz, bunun önünde hiçbir engel yoktur.

Bakın, 11 tane fabrika var. Özel sektöre devredilmeden AŞ kurulduğu zaman temel faktör millî güvenlikte de olsa kâr ve zararlı değerli arkadaşlarım. Eğer bu fabrikalardan herhangi biri, biraz önce ifade ettiğim 2019-2020’deki bu başarı tablosunun ötesinde bir zararlı karşı karşıya kalırsa... Ki olabilir, böyle bir gerçekle de karşı karşıya kalırız, Türkiye gerçeklerini düşünün. Eğer bir şeyin içini boşaltıyorsanız önce özelleştiriyorsunuz; önce AŞ yapıyorsunuz, içini boşaltıyorsunuz, arkasından da satıyorsunuz. Böyle bir gerçek değer zarar etme tablosuyla karşı karşıya kalırsa bir özelleştirme önümüze gelebilir değerli arkadaşlarım. Bakın, siz ısrarla “Olmaz.” diyorsunuz, “Kanun içerisine buna ilişkin madde koyduk.” diyorsunuz. Olabilir değerli arkadaşlarım, bu tehlike vardır, Türkiye bu tecrübeleri yaşamıştır. Bu nedenle biz gerek Komisyon çalışmalarında yapmış olduğumuz itirazlarla gerek Genel Kurulda arkadaşlarımızın yapmış olduğu itirazlarla bunun bir ihtirazi kayıt, şerh olması açısından bir kere daha yüce Parlamentodan Kırıkkale’ye, Türkiye’ye sesleniyoruz değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, ne dediniz? Birçok gerekçe ileri sürüldü. Sayın Genel Müdüre de Sayın Bakan Yardımcısına da teşekkür ediyorum, Sayın Başkana da aynı şekilde; Komisyon çalışmaları sırasında geniş bir hoşgörülle bizleri dinlediler ve iyi niyetleri konusunda hiçbir şüphem yok, onu bir kenara koyalım ama 3 temel argüman koydular, dediler ki: “Gelişen teknolojiye ayak uydurması gerekiyor.” Kanunun

gerekeçesi bu. İkincisi, üretim imkân kabiliyetinin artırılması ve nitelikli personel. Bakın, demin sevgili Ramazan Can da söyledi, gelişen teknolojiye anında ayak uydurdu kurum; tebrik ediyorum kendilerini. Nasıl ayak uydurdu? Pandemi süreciyle alakalı hemen bir direnç gösterdiler, hemen fabrika bantlarını değiştirdiler ve bugün şu anda kendilerinin ifadelerine göre –tekrar tekrar tebrik ediyorum- hemen maske üretimine geçtiler değerli arkadaşlarım. Demek ki gelişen teknolojiyle alakalı hiçbir problem yok değerli arkadaşlarım. Ama ne dediler? Sayın Bakan Yardımcısı ifade etti, dedi ki: “İhracat dairemizde 98 kişi çalışıyor, yabancı dil bilen 2 kişi var.” Orada söyledim, burada da söyleyeyim affınıza sığınarak: Sayın Bakan Yardımcım, Sayın Bakan; sizi kınamıyorum o konuda, bu ülkede Dışişlerinde yabancı dil bilmeyen diplomatlar var, basın ataşeleri var dedim. Yani Makine ve Kimyanın ihracat dairesinde yabancı dil bilen 2 adam olsa ne olacak yani? Bunları CHP mi almadı yani, biz mi engel olduk? Siz yabancı dil bilenleri aldınız da Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz onları almayın mı dedik değerli arkadaşlar? Yani, buna ilişkin bir problem var. Bakın, 5 binin üzerinde çalışan işçi var, memur var. Şimdi, siz diyorsunuz ki “Bunlarla alakalı herhangi bir statü değişikliği olmayacak.” Olacaktır değerli arkadaşlarım, olacaktır.

Bakın, benim seçim bölgemde Murgul’da da aynı şeyleri yaşadık. Karadeniz Bakırları vardı, Murgul işletmeleri vardı. “Hiçbir şey olmayacak.” dediler, “İşçileri mağdur etmeyeceğiz, memurları mağdur etmeyeceğiz.” dediler. Gelin, şimdi o küllerinden doğan Murgul’u yok ettik, cumhuriyetin en önemli kurumlardan bir tanesiydi. İnsanlar tiyatro görmemişlerdi, sinema görmemişlerdi, kültür görmemişlerdi, oralarda öğrendiler. Biliyorum ki Murgul bizim için neyse, bakır madeni bizim için neyse, Kırıkkale’de de Makine Kimya bu şekildedir.

Ben Artvin’in Milletvekili olarak, dilim döndüğünce bu kadar anlatıyorum. Ben Artvin’den kaygı duyuyorsam Kırıkkale’yle alakalı, inanıyorum ki Kırıkkale Milletvekilleri benden daha çok kaygı duymalıdır, onları incitmek istemiyorum değerli arkadaşlarım. O nedenle, hani diyorduk ya “Tank Palet vatandır.” diye, Makine Kimya da vatandır. Burada size ileri sürmüş olduğumuz bu itirazlarımız, bu kaygılarımız, bu güzel, güzide kurumun... Türkiye içeride terörle mücadele ediyorken, dışarıda gerçekten ciddi anlamda sorunları varken Makine Kimya millî anlamda kamuya en büyük mal satan ciddi bir kuruluştur ve zarar etmeyen en önemli kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Önümüzdeki günlerde bunu yaşayarak göreceğiz, önümüzdeki zamanlarda bir kısmı satışın, kısmi özelleştirmenin bu 11 fabrikanın içerisinde herhangi birisinin bir başkasına devriyle alakalı bir istifhamı yaşayıp yaşamayacağımızı yaşayarak göreceğiz. O günlerde Parlamentoda oluruz veya olmayız ama bugünkü bu Parlamento tutanaklarını ileride okuyacak torunlarımız, çocuklarımız; o gün kim nerede durmuş, neyi savunmuş, neyi yaşamışız, Makine Kimya hangi duruma gelmiş, bunu hep beraber göreceğiz değerli arkadaşlarım.

O nedenle, yürekte diyorum ki bu kanun teklifini geri çekin. Yüz yıllık süreç içerisinde Türkiye’de birçok kurumla alakalı çürümeler olmuş, birçok yanlış olmuş ama Türkiye’nin gündemi içerisinde herhangi bir vatandaşın, herhangi bir yurttaşın, herhangi bir yetkili kişinin Makine Kimyayla alakalı bir sorunu olmamış arkadaşlar. Buna ilişkin bir yük olmamış Makine Kimya Türkiye’nin üzerinde. Bir şey yayınladılar, -bütün milletvekili arkadaşlarıma Sayın Genel Müdür keşke gönderse- gerçekten inanılmaz güzel şeyler yapmışlar değerli arkadaşlarım, bana göre bunu bugüne kadar sağlayan bu KİT statüsü. Eksikleri olabilir mi, yanlışları olabilir mi? Olabilir ama bunlar, o eksiklikleri düzeltebilecek olan, onun statüsünü değiştirecek, ileriye doğru özelleştirmeye yol açabilecek bir yolu, bir otobanı açmakla olmaz diye düşünüyorum.

O nedenle, hepimizin aklını başına alması lazım. Türkiye’nin bu güzide, seçkin kurumunun bugüne kadar kaygı duymadan cumhuriyetin en önemli kurumlarından biri olduğu gerçeğinden hareket ederek,

bundan sonra da bu güzide kurum kimliğini taşıyarak içinde bulunduğu durumun gereğini yapacağına, milletvekillerinin bu düşünceyle hareket edeceğine yürekten inanıyorum. Yüce heyetinizi ve bizleri izleyenleri saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan.

Sayın Turan, beş dakika da şahsınız adına olmak üzere toplam on beş dakika süreniz var.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Ben bu kanun teklifini getirenlere bir öneri yapayım: Eğer herhangi bir kamu iktisadi teşekkülünün daha inovatif, daha yüksek kârlı, daha bilimsel normlara uygun olmasını istiyorsanız örneğin onları işçi denetimine açabilirsiniz. Beyaz ve mavi yakalı işçiler fabrikaları yönetirler, böylece, üretim nasıl oluyor, teknoloji nasıl geliştiriliyor, bunların hepsini görürsünüz. Bunu söylememin sebebi, sizin getirdiğiniz bu teklifin zorunluluktan değil ideolojik bir tercihten kaynaklı olduğunu ispatlamak açısından bunu söylüyorum. Bu mevzuya birazdan tekrar döneceğim; işçi denetimi nedir, işçi denetimiyle dünyada bu ve buna benzer işletmelerin nasıl büyük atılımlar yaptığını gerekirse anlatırız.

Fakat ondan önce konuşmamın topoğrafyasına ait bir şey söyleyeyim: İki bölümde konuşacağım; birinci bölümde bu yasaya ilişkin muhalif görüşlerim olacak, ikinci bölüm de yine bununla direkt ilişkili olarak kaleme almış olduğum kooperatifler üzerine 80 küsur maddelik bir yasa teklifinin tanıtımı olacak.

Şimdi, devletin kamu iktisadi teşebbüsleriyle derdi çok eskilere dayanıyor. Yani özellikle 1986’yla birlikte Özalızmin memlekette deyim yerindeyse fırtına gibi estiği dönemde ülkemiz özelleştirmenin ne olduğuyla tanıştı. Yaşı müsait olanlar hatırlayacaktır, bize şöyle pazarladılar: “Kardeşim, devlet ayakkabı üretir mi ya? Devlet kumaş üretir mi? Devlet elektrik üretir mi?” “Niye üretmez?” diye soranların sesi kısık kaldı, büyük bir medya propagandası çünkü dünyaya Thatcherizm ve Reganizmin emri buydu. Özellikle bizim gibi ülkelerde, yoğun bir özelleştirme kampanyasının aslında ülkelere ait olan ulusal servetin emperyalizme peşkeş çekilmesi anlamına geldiğini onlar bizden daha iyi biliyorlardı; hem onlar hem de bizim iş birlikçi iktidarlarımız bu istikamette yol aldılar. Oysa devlet, vatandaşının ihtiyacı olduğu hemen her alanda elbette teşebbüslerde bulunurdu. Bulunması son derece akılcı, son derece rasyonel.

Bir adım daha ileri gittiler, hatırlayın, dediler ki: “Ya, bu KİT’ler var ya KİT’ler, kardeşim, bunlar arpalık. Ağabey, iktidardakilerin amcası, dayısı, yeğeni, köylüsü, teyzesi hep bu KİT’lerin içerisinde. Ne olacak? Bunlar özelleşince, bunlar anonim şirket statüsüne geçince -önce komisyonlara devredildi hatırlayacaksınız, sonra bunlar anonim şirket statüsüne geçirildi- bunlar temizlenecek ve liyakat esasına göre personel belirlenecek.” Bak ne güzel bir laf ettim, liyakat esasına göre.

Sabahtan, ahbap çavuş kapitalizmine ve kayırmacılığa ilişkin İYİ Partinin önergesini konuşmuştuk, hatırlayacaksınız. Şimdi bir Allah’ın kulu çıksın desin ki “Ya, o zaman bu KİT’ler arpalık oldu, şimdi ise bu özelleştirmelerden sonra, anonim şirket statüsüne geçirmelerden sonra iktidardan tek bir Allah’ın kulu bunların içerisinde yer almadı. Yani iktidarın ahbap çavuş ilişkileri bu tür kurumların içerisine hiç dâhil olmadı.” Meğerse neymiş? Meğerse mesele KİT’lerin arpalık olması falan değilmiş, mesele ülkemizin cumhuriyetin ilk zamanlarından bu zamana kadar elde ettiği değerlerin bir avuç sermayedara ve onların emperyalist merkezlerine peşkeş çekilmesiymiş ve nitekim böyle oldu arkadaşlar, 70 küsur milyar dolarlık üretilen bir değer sermayeye peşkeş çekildi. Aslında tabii, hepimiz şunu çok iyi biliyoruz: Üretilen değer çok daha büyüktü. Yani ben SEKA’yı biliyorum, SEKA direnişinde devletin şefkatiyle çok muhatap oldum(!) SEKA’nın yalnızca arsası özelleştirilmesi için devlete verilen paranın

katbekat üstündeydi. Hatırlanacaktır bütün bunlar, bundan kamunun hiçbir kazancı olmadı ve günün sonunda döndük, baktık ki 10 milyar dolar gibi AKP öncesi iktidarların özelleştirme süreci oldu, 60 küsur milyar civarında da cumhuriyetin kuruluşundan bu zamana kadar yaratılmış bütün değer, işte bu para karşılığında emperyalizme ve onun yerli iş birlikçilerine peşkeş çekildi.

Sonra ne oldu? Örneğin “Daha verimli olacak.” iddiasını kanıtlayan herhangi bir özelleştirme pratiği var mı? Varsa “Var.” deyin, biri çıksın anlatsın. “Daha verimli olacak, daha iyi teknolojiyi takip edecek, daha çok kâr edecek.” iddiaları ne oldu? Hepsi perişan oldu. Bunu nereden söylüyorum? Sihirli küreme bakıp da bir kehanette falan bulunduğum yok, hepsini yaşadık bunların. Mesela, anlatayım, bu memlekette “Yoksul, fakir fukara et yesin.” diye kurulmuş olan Et ve Balık Kurumu özelleştirildi. İddia şuydu: Et fiyatları düşecek, memlekette vatandaş daha çok müstefit olacak bu durumlardan, daha çok et yiyecekti. Ne oldu arkadaşlar? Perişanlık. TEKEL özelleştirilmesinde Ankara’daydık, o zamanki yöneticiler de bunun ne kadar vatanperver bir proje olduğunu anlatıyordu, hatırlayın. Hatırlayın, günlerce çadırlarımızı kurduk Ankara’nın meydanına. TEKEL, öyle bir paraya özelleştirildi ki onu alanlar, o özelleştirme ederinin katbekatını kazandılar.

Tarımsal KİT’ler... Hep diyoruz ya, kardeşim bu girdi faaliyetleri o kadar belalı ki yani çiftçi bu işin altından kalkamıyor. Gübre Fabrikaları arkadaşlar, İGSAŞ, TÜGSAŞ... Bunların hepsi aynı kafayla özelleştirildi. Şimdi, açık söyleyeyim: Böyle, silah üretilsin, bilmem ne yapılsın, ben bu mevzulara uzak bir insanım ama şu ağırıma gidiyor, bu ülkenin kamusal değerlerinin “Cambaza bak cambaza!” oyunlarıyla bir avuç para babasına peşkeş çekilmesi bir vatandaş olarak benim onuruma dokunuyor. Günün sonunda hep beraber gördüğümüz şey, meğerse bütün anlatılanlar hikâyeymiş, meğerse bu özelleştirme yani anonim şirket statüsü kazandırılması bu sürecin ön adımlarıymış ve bunun sonucunda da kamu kaynakları sermayeye adım adım peşkeş çekiliyormuş, bunu hep beraber gördük.

Şimdi, Erdoğan ne diyordu geçenlerde, şurada bir yerde yazmıştım, oradan bakayım. “Bu domatesçiler, biberciler -bana söylüyor, ben domatesçi, biberciyim ya- bir merminin kaç para olduğunu biliyorlar mı?” Ben de buradan “Ey Erdoğan! Ben bir merminin kaç para olduğunu biliyorum.” diyeyim fakat “Sen on dokuz yılda perişan ettiğin bu çiftçinin hangi girdilerle, ne zorluklarla, ne perişanlıklarla üretim yaptığını biliyor musun?” Bilmiyorsun. Niye bilmiyorsun? Çünkü sen iktidarın boyunca bu tarımsal KİT’lerin her birini uluslararası sermayeye peşkeş çekmek suretiyle çiftçilerin üretim dinamiklerini, üretim potansiyellerini yok ettin. O yüzden girdi bu kadar büyük bir mesele hâline geldi, o yüzden gübredir, mazottur, ilaçtır, şudur budur, artık çiftçi bunun arkasından yetişemez hâle geldi. O yüzden 2,5 milyarla devraldığımız çiftçi borçları 145 milyara çıktı. Şimdi, bu milli savunmayla bu meselelerin çok önemi var. Vatandaşın karnı açken silah kûlah işleriyle konuşmak, bunları satarak büyük paralar kazanılacağını anlatmak olsa olsa bir vehmin ötesinde bir şey değil. Ne yapacağız peki, bunun çözümü nedir?

Şimdi, konuşmanın ikinci bölümüne geçerken şunu açık yüreklilikle söyleyeyim: Türkiye’de tarımın en temel sorunu örgütsüzlüğüdür; bu ceberut rejime karşı, bu ceberut iktidara karşı örgütsüz olmasıdır, tek başına olmasıdır. Çiftçilerin örgütlenmesi için bir yasa teklifi hazırladık grup olarak; bu, demokratik ve sosyal kooperatifçilik yasa teklifi. Önerilerimizi çok başlık hâlinde -zaman daraldığı için- ifade etmeye çalışacağım değerli milletvekilleri. Avrupa’daki bu kooperatifçilik Türkiye’de hiç olmadı; hep bir biçimiyle devlet müdahalesi, devletin baskısı, kooperatiflerin tepesinde bir Demokles’in kılıcı gibi yer aldı. Dolayısıyla, demokratik ve özgür, halkın iradesiyle oluşmuş kooperatifler ne yazık ki Türkiye’de olmadı ve komünist icadı olarak yaftalandı.

Şimdi, Türkiye’de 3 tane kooperatif yasası var ve 3 tane bakanlık var. Bir defa, Kooperatifler Yasası’nın bir başlık altında toplanması gerekli; biz Kooperatifler Yasası’nda 3 bakanlığı ve 3 yasayı

değiştirip bunun yerine tek başına bir kooperatifler bakanlığı kurulmasını öneriyoruz. Kooperatifler bakanlığı altında tek bir mevzuata bağlı olarak kooperatiflerin kurulması gerektiğini öneriyoruz. Kooperatiflerin finansal ihtiyaçlarını, çiftçinin finansal ihtiyaçlarını karşılamak için bir kooperatifler bankası öneriyoruz çünkü Ziraat Bankası başka çayırarda otluyor artık. Bu kooperatifler bankasının Tarım Kredinin, özel bankaların ve kamu bankalarının yapacağı işin hepsinden daha fazlasını yapması için de ayrıyeten bir mevzuat çalışması şu anda sürdürüyoruz. Yine, kooperatiflerin örgütlenmesinin önündeki bütün antidemokratik engelleri ortadan kaldırıyoruz. Kooperatiflerin çiftçilerin iradesiyle kurulmasının önünü açacak ve devletin yukarıdan aşağıya müdahalesini engelleyecek tedbirler alıyoruz. Küçük ölçekli kırsal kalkınma kooperatiflerinin, tarım satış kooperatifleri ile kadınların, 30 yaşından gençlerin, engellilerin kurduğu kooperatiflerin tamamen vergiden muaf olması gerektiğini savunuyoruz.

Yine, kooperatifleri Türk Ticaret Kanunu gibi bir şirket biçiminde mütalaa eden vergi mevzuatını kaldırarak küçük ve orta ölçekli çiftçilerin örgütlendiği kooperatiflerin devlet tarafından, aynı KİT'ler zamanında olduğu gibi, sübvansane edilmesini öneriyoruz. Kooperatiflerin üst birlik kurmalarının önündeki engelleri ortadan kaldırıyoruz. Kooperatiflerin yönetim kurulu gibi, yetkili kişiler gibi bürokratik ve demokratik muhtevasını ortadan kaldıran yapıları ortadan kaldırıyoruz; kooperatif genel kurulu, kooperatif meclisi ve yürütme kurulu gibi daha demokratik mekanizmaları bu işin içerisine dâhil ediyoruz.

Yine, kooperatifçiliği profesyonelleştiren -huzur hakkı gibi- bir kısım zümrenin daha fazla para kazanması ve kooperatifçilikle profesyonel biçimde uğraşmasına sebep olacak olan bütün maddeleri ortadan kaldırıyoruz; huzur hakkını mevzuattan tamamen kaldırmış durumdayız.

En önemlisi, kooperatiflerin ürettiği ürünü... Domates üretti ama mevzuat diyor ki: "Sen bunu salça yaparsan bu, Türk Ticaret Kanunu'na tabi olur, senden vergi alırım." Kooperatiflerin ürettikleri ham maddenin mamul hâle gelmesini kooperatif dışı bir işlem olarak gören mevzuatı değiştiriyoruz ve diyoruz ki: Kooperatif domates üretebilir, ondan domates salçası üretebilir ya da benzeri şeyler, konserve üretebilir. Bunu yaptığında önceki mevzuatta yer alan biçimiyle vergisel boyutu artmayacaktır, vergi muafiyeti devam edecektir.

Nihai olarak, değerli arkadaşlar, bunları yapmak iddialı şey; bunun için de yetişmiş insanlara ihtiyaç var. O nedenle, ilk ve ortaöğretimde tarım derslerinin ve kooperatif derslerinin yeniden getirilmesini öneriyoruz. Kooperatifler üniversitelerinin Türkiye'de kurulmasını ve bunların sektörün ihtiyaç duyduğu kalifiye insanları üretmesini bekliyoruz, umut ediyoruz. Bu teklifin bütün halkımıza ve üreticilere hayırlı olmasını diliyoruz.

Evet, merminin fiyatını biliyoruz ama eminiz ki Erdoğan, anlattıklarımızın hiçbir tanesini bilmiyor, bilmediği için de tarımı yok eden, bu sektörü içinden çıkılmaz hâle getiren kapitalist politikalarla devam ediyor. Hiç umutsuz değiliz, kısa süre içerisinde bu fasit dairenin kırılacağını, demokratik ve halkçı bir rejimin kurulacağını biliyoruz, buna inanıyoruz, bunun için mücadele ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz talebi Sayın Emrullah İşler'in.

Sayın İşler, buyurun.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ve güvenlik güçlerinin en önemli tedarikçisi olan Makine ve Kimya Endüstri Kurumunun Makine ve Kimya Endüstrisi AŞ'ye dönüştürülmesiyle ilgili 275 sıra sayılı Kanun Teklifi hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün Meclis olarak tarihî bir oturum gerçekleştiriyoruz. Çünkü son yıllarda savunma sanayisi alanında Türkiye olarak çok büyük atılımlar gerçekleştirdik. Bu kervana Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun da MKE AŞ olarak bugün itibarıyla katılması için önemli bir karar alıyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Şirketin ne olduğundan haberin var mı senin?

EMRULLAH İŞLER (Devamla) – Bu kararda sizlerin de katkısı olsun diyoruz ve çocuklarınıza, torunlarınıza yarın hesap verebilesiniz istiyoruz. Makine ve Kimyayı daha rekabetçi bir hâle getiriyoruz. Benzerleri ASELSAN gibi, ROKETSAN gibi, HAVELSAN gibi, TAI gibi bir Türkiye markası, bir dünya markası hâline getiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, daha dinamik bir Makine ve Kimya Endüstrisi AŞ'yle 2023'te 8 milyar ciroya ulaşmayı hedefliyoruz. Yine, rekabetçi bir yapıyla da 2023'te 2 milyar 750 milyon liralık bir ihracat rakamına ulaşmayı hedefliyoruz. Geçmişten günümüze mühimmat, silah, roket, patlayıcı ve diğer savunma ürünleri konusunda Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin en önemli tedarikçisi konumunda olan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna yerli ve millî savunma sanayisinin geliştirilmesi hususunda büyük görevler düşmektedir.

Bu yasal düzenlemeye neden ihtiyaç duyulmuştur? Mevcut yasa çerçevesinde faaliyetlerin icrasında tabi olunan kamu mevzuatının eksiklikleri ile nitelikli insan kaynağı istihdamında yaşanan zorluklar kurumun ileriye yönelik atılımlarının önündeki en önemli engeldir. Kurumun dünya çapında rakipleriyle daha iyi rekabet edebilmesinin yolu esnek ve dinamik hareket yeteneğine sahip olmaktan geçmektedir. Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun imkân ve kabiliyetlerinin daha fazla güçlendirilerek özel sektör dinamizmiyle hareket edebilecek stratejik ve nitelikli personeliyle sektöründe gelişen teknolojileri izleyip modern mühimmat, silah ve sistemleri geliştirebilecek ve üretebilecek, yurt dışında rekabet yetkinliğini haiz, ekonomik ve yapısal değişimlerden etkilenmeyecek, Hazine desteğine ihtiyaç duymadan faaliyetlerini sürdürebilecek bir organizasyon hâline dönüşmesi zorunluluk hâline gelmiştir. Makine Kimyanın daha vizyoner bir yapıyla hizmet verebilmesi için gerekli yasal düzenleme gündeme geldiği andan itibaren muhalefet kamuoyunda Makine Kimyanın özelleştirilmek istendiği algısını oluşturmaya çalışmıştır. Şu soruyu soruyoruz: Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu özelleşiyor mu, yeni statüsü ne olacak? Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu kesinlikle özelleşmiyor, bilakis bu yasayla Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu mevcut durumda özelleşme baskısı altındaki KİT statüsünden hak ve sorumluluklar özel kanunuyla güvence altına alınan bir kamu şirketine dönüşüyor. Yeni durumda Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi sermayesinin tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığına, yönetim ve denetim yetkisi ise Millî Savunma Bakanlığına ait olan, özel hukuk hükümlerine tabi bir kamu şirketi olarak tamamen devlet koruması ve gözetimi altında olacak ve böylece daha da güçlenerek faaliyetlerini sürdürmeye devam edecektir. Peki, bu durumda muhalefet bunun neresine itiraz ediyor? Bunu akılla bağdaştırmak maalesef mümkün değildir. Savunma sanayisi alanında rekabet edebilmenin en önemli unsuru insan kaynağıdır. Yeni dönemde kurum mevcut insan kaynağından azami ölçüde istifade ederken, nitelikli insan kaynağıyla da desteklenecektir. Kamuoyunda ifade edildiği gibi, kurumun çalışanlarının hak kaybına uğrayacağı veya işten atılacağı iddiası asla doğru değildir. “Makine Kimya Endüstrisinde çalışan işçi ve memurların durumu ne olacak?” sorusuna cevabımız ise: Kanun teklifiyle, Makine Kimyada farklı statüde çalışan memur, işçi ve sözleşmeli personele hiçbir ayırım yapılmadan sözleşme teklif edilecektir, memur sayısı da oldukça azdır; 188'dir. Sözleşme imzalamayı kabul edenler 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak Makine Kimya Endüstri AŞ'de çalışmaya devam edecektir, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına geçmek isteyenlere ise her türlü özlük hakları korunarak nakil imkânı tanınacaktır, bu süreç altı ay içerisinde tamamlanacaktır.

Ben vaktim kalmadığı için bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen bütün bürokrat arkadaşlarımıza, milletvekili arkadaşlarımıza, kanun teklifini veren Sayın Ramazan Can kardeşime

ve imza koyan bütün milletvekillerine huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Bu kanunun ülkemiz için, Ankara'mız için, Kırıkkale'miz için, Çankırı'mız için, Türkiye'miz için hayırlı olmasını diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi on beş dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağım.

Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

30 Haziran 2018'de vefat eden İslam medeniyetinin altın çağının kaşifi, Müslüman bilim insanlarının pek çok eser ve buluşunu gün yüzüne çıkaran dünyaca ünlü bilim tarihçimiz Profesör Doktor Mehmet Fuat Sezgin “Eğer arkanızda inancımız varsa, o sizi yapıcı olmaya itiyorsa çok şeyler başarabilirsiniz.” diyor. Yine, haziran ayı sonunda vefat eden dünyaca ünlü bilim insanı İbni Sina da “Hiçbir kimse görmek istemeyen kadar kör değildir.” diyor.

Kanun teklifinin hayırlara vesile olmasını diliyorum ve şu soruyu soruyorum: Savunma sanayisinde 2023 hedefimiz nedir?

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarım Bakanına sesleniyorum: Siz “devlet ciddiyeti” denilen kavramı unutturdunuz. Tarım Bakanı, çiftçilere 11 Haziranda yani yaklaşık yirmi gün önce mesaj atıyor ve “18 Haziranda yağlı tohumlu bitki, hububat ve dane mısır destekleri ile sertifikalı tohum desteklerini ödeyeceğiz.” diyor. Sonra ne mi oluyor? Yağlı tohum destekleri ödeniyor ancak hububat, dane mısır ve sertifikalı tohum destekleri yirmi gün geçmesine rağmen hâlen ödenmiyor. Bu nasıl devlet ciddiyeti? Pandeminin başından beri birçok ülke çiftçisine ek destekler yaptı, tarıma ve çiftçiye daha çok önem verdi, siz de 5'li çeteye yani yandaş müteahhitlerinize destek verdiniz. Her geçen gün üreticiden uzaklaşıyorsunuz. Üretici gübreyi yüzde 100 zamla almış, yemi yüzde 90 zamla almış; sizin umurunuzda değil. Kaldı ki ödeyeceğiniz destekler bir yıl öncesinin destekleri. Çiftçiyi sürekli mağdur ediyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, yükseköğrenim kurumlarından özel güvenlik ve koruma ön lisans bölümünden mezun olan gençler KPSS kontenjanlarının çok düşük tutulması nedeniyle atanamazken diğer bölüm mezunu ve on beş yirmi günlük eğitim almış bireyler kamu kurumlarında istihdam edilmektedir. Meslek yüksekokullarından eğitim alıp uzmanlaşan mezunlar yerine farklı dallarda eğitim gören kişilerin mülakatla işe alınmaları, mesleki diplomalı mezunlara haksızlık değil midir?

Türkiye genelinde yaklaşık 55 üniversitede faaliyet gösteren bölüm her yıl binlerce mezun vermektedir. Özel güvenlik ve koruma bölümü mezunları için kadro açmayı düşünüyor musunuz? Şayet kadro açmayı düşünmüyorsanız bu bölümleri neden açık tutuyorsunuz?

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye ekonomisi büyük bir kriz yaşıyor. Salgın döneminde düşük faizli krediler piyasaya Türk lirası olarak pompalandı. Bu süreçte halkın bankalara olan borcu katlandı. Türk lirasının değeri ise

giderek yok oldu. Yılbaşında 7,30 olan dolar kuru 8,70 seviyelerinde işlem görmeye başladı. 2018 yılında 100 liraya yapılan mutfak alışverişinin aynısı, maalesef, bugün yaklaşık 265 lira tutuyor. Gelişen ülke para birimleri arasında en çok değer kaybı yaşayan para birimi ne yazık ki Türk lirası oldu. Artık ekonomik olarak paramız o kadar değersizleşti ki madeni paranın hurdası TL tutarından daha pahalı hâle geldi. Bugün 65 lira tutarında 5, 10, 25 kuruşlardan oluşan 1 kilo demir para hurdacıda 100 liraya satılıyor. “Benim alanım ekonomi.” diye övünenler parayı pul, vatandaşın cüzdanını kendilerine yol ettiler. Hurdası kendisinden değerli bu düzeni Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında değiştireceğiz.

BAŞKAN – Sayın Barut...

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, Türkiye’de yaklaşık 1,6 milyon dönüm alanda yaklaşık 6 milyon ton narenciye üretimi gerçekleştiriliyor. Adana, 500 bin dönüm narenciye alanı ve 2 milyon tona yaklaşan üretimiyle çok önemli bir yer tutuyor. Hatay ve Mersin dâhil edilince Çukurova, narenciye üretim merkezi oluyor. Ülkemiz narenciye üretiminin üçte 1’i ihraç ediliyor ama Akdeniz meyve sineği zararlısı sorunu yaşanıyor. Turunçgiller ve pek çok meyve çeşidinde büyük sorun yaratan Akdeniz meyve zararlısıyla bütüncül mücadele şart. Temmuz ayında Akdeniz meyve sineğine karşı ilaçlama yapılacağı belirtiliyor ama her yıl tekrarlanan bu soruna karşı kesin çözüm bulmalıyız. Bu zararlının yayılmaması için Tarım ve Orman Bakanlığı etkin, önleyici ve kalıcı tedbirler almalıdır. Üreticilerimizin zararları karşılanmalı, ilaçlama, gübre ve diğer zorunlu girdi maliyetleri için destek verilmeli, borçları faizsiz ertelenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Akif Yılmaz? Yok.

Sayın Yılmazkaya...

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, sulama birlikleriyle ilgili olarak Gaziantep ve Urfa’da olduğu gibi Türkiye genelinde çok büyük sorunlar var. Sulama birim fiyatları çok yüksek. Bu fahiş fiyatlamaların bir an önce kaldırılması ülke tarımının geleceği açısından büyük önem arz etmektedir. Sulama mevsimi gelince DSİ çiftçinin suyunu kesiyor, çiftçimizi mağdur ediyor. On binlerce çiftçi DEDAŞ, DSİ ve sulama birlikleri tarafından hacizlik durumda. İcra ve avukatlık masrafları ana parayı geçiyor. Çiftçinin hesabına yatan destekleme parası bankalar tarafından yasal olmayan yollarla DSİ’ye veriliyor. Bu yanlış uygulama yüzünden birçok çiftçimiz mağdur. Hükümet bu yasal olmayan uygulamadan bir an önce vazgeçmelidir. Çiftçinin sulama birliklerine olan borçlarının faizleri silinerek gerekli yapılandırılmalar sağlanmalı, hacizler kaldırılmalıdır. Çiftçimizin üretimden vazgeçmemesi için her türlü destek sağlanmalı, yüksek olan sulama birim fiyatları bir an önce düşürülmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Başevirgen? Yok.

Sayın Filiz...

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Görüşülen kanun teklifinin gerekçesinde özetle, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yapısının imkân ve kabiliyetlerinin daha fazla güçlendirilerek gelişen teknolojileri izleme kabiliyeti kazandırılacağı, yurt dışı firmalarla rekabet edebilecek hareket esnekliğine sahip bir organizasyon hâline dönüşmesi gerekmektedir denilmekte ve MKE’nin şirketleşmesi hâlinde daha etkin ve hızlı kararlar alınacağı belirtilmektedir. Aslında, karşılaşılan zorluklar, MKE’nin statüsüne dokunmadan, ilgili kanunlarda yapılacak değişikliklerle giderilebilirdi. Sormak istiyorum, on dokuz yıldan beri sistemi niçin düzeltip liyakatli kadrolara teslim etmediniz? Çare şirketleşmek değil, liyakatli kadroları

iş başına getirmektedir. Ayrıca, MKE'nin anonim şirketi yurt dışında şirket kurup kurulmuş şirketleri satın alabilecek ya da bu şirketlere iştirak edebilecektir. Yabancı iştirakleriyle birlikte ordunun bina...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Bugünlerde muhalefetin lideri “İktidara geldiğimizde Kanal İstanbul'u durduracağız, firmaların parasını ödemeyeceğiz, para veren ülkelerle iş birliğini keseceğiz.” gibi laflar ediyor. On dokuz yıl içinde 15 seçim olmuş, hepsinde yenilmiş, mağlup olmuş bir şahsın bu sözleri ilgilenenler için caydırıcı bir söz değil. İktidara gelmek isteyen bir lider, ülkesi için yapılan projelere “Durduracağız, yıkacağız, dağıtacağız.” der mi? Diyor işte. O zaman karşı çıktığınız, yapılmamasına gücünüz yetmeyen, hatta en önde kullanıcısı olduğunuz İstanbul Havalimanı'nı, birinci ve ikinci köprüleri, şehir hastanelerini yakın, yakın, silip süpürün. Neron mu olacaksınız be mübarekler! Partiler yakıp yıkmak için değil, yapmak, geliştirmek, mamur etmek için halkına söz verir ama ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz; Gezi olaylarında ortalığı ateşe veren, yakıp yıkanlarla bir olmuştunuz. Yakar mısınız? Yakarsınız. Yıkar mısınız? Yıkarsınız. Tabii, bu millet size...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çorlu ilçemizde sahte içkiden zehirlenerek ölenlerin sayısı 7'ye yükseldi. Hastanede, 6'sı entübe 14 kişinin tedavisi sürmektedir. Çok üzgünüz, yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım Komisyonunda 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu yapılırken uyarılmıştım. Dünyanın hiçbir ülkesinde içki Türkiye'deki kadar pahalı değildir; içkiye zam yapıldıkça devlet hem daha az vergi almakta hem de kaçak içki kullanımını artırmaktadır. Olan vatandaşımızın canına, sağlığına oluyor. Uyarıyorum, vergi sistemini bir an evvel makul seviyeye çekin, insanları kaçak yollara yönlendirmeyin diyorum.

BAŞKAN – Sayın Keven...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Esnafımızın yaşadığı sorunları burada defalarca dile getirdim. Yozgat'ta Kahveciler ve Lokantacılar Esnaf Odası Başkanı Eyüp Coşgun'un kendisini ziyaretimde ilettikleri talepleri sizlerle paylaşacağım. Yüz binlerce esnafımız pandemide çok zor günler yaşadı ve yaşamaya devam ediyor. 1 Temmuzda normalleşme başlayacak ancak bugüne kadar neler çektiklerini gidin, bir sorun. Esnafımız BAĞ-KUR primlerini yıllarca bu devlete ödedi. Bu dönemde iş yerleri kapatıldı, ödeyemediler. Bu yüzden ücretsiz sağlık hakkında faydalanamıyorlardı. BAĞ-KUR borcu olan esnafın sağlık hizmetinden yararlanmasının önünü açtık. Bu düzenleme ısrarlarımızla yapıldı. Yıllarca BAĞ-KUR primini ödeyen esnafımıza, bu zor dönemde ilaç, maalesef, parayla satılıyor. Milyonlarca esnafımız ve esnaf ailesi adına bu talepleri iletiyorum. Borçlu esnafın ilacını ücretsiz verelim, pandemide hiç olmazsa bu şekilde onlara destek olalım, sahip çıkalım.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Şanverdi... Yok.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün Muğla'nın Marmaris ilçesinde, oteller ve yerleşim yerlerinin yakınındaki ormanlık alanda çıkan yangında 150 futbol sahası büyüklüğünde alan küle döndü. Kimileri doğayı katleder, kimileri

de doğayı korumak için can verir. Yangını söndürmek için alevlerle savaşırken orman işçisi Görkem Hasdemir can verdi, ailesine ve orman camiasına sabır diliyoruz. Sayısız canlıya göğsünü siper eden kahramanımızı unutmayacağız. Yangın alanına söndürme helikopterleri niçin geç gelmiştir? Yangın söndürme uçakları niçin yangında devreye girmemiştir?

Yine, Dalaman’da, 25 Haziranda MOPAK Kâğıt Fabrikasında çıkan yangın sebebiyle oluşan plastik koku ve dumandan bölge insanı hâlâ nefes alamıyor. 2001 yılında özelleştirilen, yangın sonrası ise lisansı iptal edilen MOPAK Kâğıt bugüne kadar kaç kere denetlenmiştir? Yangından etkilenen sığla ağaçları ve bölgedeki halk sağlığına yönelik bir çalışmanız var mıdır? İktidara soruyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Her kademesinde görev yapmaktan şeref duyduğum, Türk gençliğine, milli, manevi, insani ve ahlaki değerlerimizi öğreterek yüce Türk milletine ve kutlu devletimize hizmet aşkıyla yanıp tutuşanların yuvası olan, Başbuğumuz Alparslan Türkeş beyefendinin ve şehitlerimizin emaneti olan Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı “habercilik” adı altında hedef alınmaya ve faaliyetleri yok sayılmaya çalışılsa da eğitimden sanata, kültürden spora ve çevre duyarlılığına kadar birçok alanda devre mühür vuracak işleri ortaya koymaktadır. Çevrim içi eğitim sitesi Bilgi Ocak ve deneme sınavlarıyla Türk gençliğini istikbale hazırlayan, Türk Büyükleri Okuma Serisi, çocuk kitapları ve dört dilde yayınlanan Ülkü Ocakları Dergisi’yle yayıncılıkta çığır açan, Odak 2023 kişisel gelişim ve hızlı okuma...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sürücü...

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, geçtiğimiz hafta TİGEM tarafından mağdur edilen köylülere ziyaret ettik. Sık sık koyunları alıkonulan köylülere ceza kesen anlayış TİGEM’e hâkim olmuş durumda. Ceylânınar’da 175 koyunu gözaltına alınmış olan köylüler, koyunlarını geri alabilmek için koyunların ederinden daha fazla bir para talep edildiğini bizlere aktardılar. Kurban Bayramı öncesi bu insanların aşıyla, ekmeğiyle oynamayın, koyunları bir an önce serbest bırakın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Komisyon...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genelde hem kanun teklifimizle hem de savunma sanayisiyle ilgili olanlara cevap vereceğim; tarımla ilgili var, özel güvenlik ve koruma meslek yüksekokulundan mezunlarla ilgili var, narenciye üretimiyle ilgili var.

BAŞKAN – Teklife ilişkin çok fazla yoktu, o yüzden üç dakika kaldı size.

Buyurun efendim.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Tamam Başkanım, bitireceğim, özür diliyorum.

Sadece bir tanesi, Sayın İmam Hüseyin Filiz Vekilimiz söyledi, dedi ki: “Bakın, bu ana kadar on dokuz yıldır iktidardasınız, savunma sanayisinde ve Makine ve Kimyada niye bazı şeyleri yapmadınız da bu kanun değişikliğine şimdi ihtiyaç duyunuz?” Tabii, o zaman şunu söylemem gerekecek: Bakın, 1990’larda kendi tankımızı modernize edemedik; İsrail’le sözleşme yaptık, şimdi kendi tankımızı modernize edebiliyoruz. Yine, daha öncekilerden...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Katar mı yapıyor?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Modernize ediyoruz, hepsini Türk yapıyor. Türk yapıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Katar, Katar!

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Helikopter yapamayan bir devreden şimdi ATAK ve GÖKBAY helikopterlerini yapan duruma geçtik. Daha önce savaş gemilerini Amerika’dan veya diğer ülkelerden ya yaptırırken ya da hibe olarak alırken -çağ dışı olanlarını- şimdi millî tasarımı bize ait, atış kontrol sistemleri bize ait MİLGEM’leri yapar duruma geldik.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Uçan arabayı ne zaman yapıyoruz (!)

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Daha önce ne balistik füze ne seyir füzesi yapamayan bir dönemden şimdi hem seyir füzesi SOM’u hem de balistik füze Bora’yı yapabilir duruma geldik. Tabii, bunun gibi savunma sanayisinde yapılanları; Hürkuş eğitim uçaklarını, silahlı silahsız insansız hava araçlarını, ANKA’yı, Bayraktar’ı, MPT-76’yı, zırhlı araçları da söyleyebiliriz.

Bu ana kadar, inanım, geçmişteki dışa bağımlılıktan tam bağımsız olabilmek için, Kuvayımilliye ruhunu yaşatabilmek için, bu zor coğrafyada bekayı temin edeceği için mutlaka savunma sanayisinde tam yeterliliğe kavuşmak lazım. Daha önce yüzde 20 dolayında kendi savunma sanayisinde bir şeyler üretirken şimdi yüzde 70’e çıktık. Dolayısıyla “Bu geçen sürede niye yapmadınız?” sözü buna tam karşı gelmez.

Yine, Sayın Filiz’in bir sorusu daha var. “Yabancı ülkelerde şirket kurmak veya ortaklıkla ilgili neden ihtiyaç duyuldu?” Bu manada şu ana kadar böyle bir ortaklık yok ama mevcut Makine ve Kimya Enstitüsünün ana sözleşmesinde, ana statüsünde yurt dışında firmalar kurabileceği, ortak olacağı şeklinde de madde var, var ama bu ana kadar bu uygulanmadı.

Bir sorum kaldı Başkanım, onunla bitireceğim.

Yine, Makine Kimyada yabancı personel çalıştırılması, çalışma izni ve kleransa sahiptir.

Bir de Sayın Kahramanmaraş Vekilimiz sordu. “2023 hedefiniz nedir?” “Niye yapıyorsunuz?” diyerek. Bakın, sadece Makine ve Kimyayı söylüyorum, çok eskiye gitmiyorum, bizim dönemimizde -yeni yönetimi tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum- 2017’de 43 milyon dolarlık ihracat yaparken, bu yıl 88 milyon dolara yakın bir ihracat, yüzde 100, üç yıl içinde; Allah için durulmuyor, çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bir cümle daha, yine “Ne kadar ihracat yapacaksınız?” Biz de diyoruz ki ne kadar AR-GE’ye kaynak ayırırsanız, ne kadar AR-GE’ye yatırım yaparsanız o kadar çok ihracat yaparsınız. 2005 yılında, yine bizim dönemde 300 milyon dolara yakın olan AR-GE harcamaları geçen yıl 1,7 milyar dolara yükseldi. Önümüzdeki dönemde de inşallah, 2025-2030’da da Türkiye’nin ihracat projeksiyonunda ilk 10 sektör arasında olmasını istiyoruz. 2005 yılında savunma sanayi ihracatımız 340 milyon dolarken 2019 yılında 3 milyar dolar civarına geldi yani neredeyse 10 kat arttı. Savunma sanayi ürünlerinin ihracatı vasıtasıyla ülke ekonomisine ne kadar faydalı olabileceğinin en büyük göstergelerinden biri kilogram başına ihracat fiyatıdır. Son rakamlara göre, Türkiye’nin kilogram başına ihracat fiyatlarında savunma sanayi mücevherat sektöründen sonra 2’nci sırada gelmektedir. Türkiye’nin ihracat rakamı ne kadardır? 2 dolar mı, 3 dolar mı? İhracatçı olanlarımız bilir. Ama eğer ATAK helikopterini ihraç

ederseniz kilogramdan 5 bin dolar alırsınız. Dolayısıyla, savunma sanayisine “Önce ülkem, önce vatanım, önce milletim.” diyen herkesin destek vermesini bekliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum, arkadaşlarımızın sorduğu sorulara cevap verilmedi ama merak ettiğim bir şey var: Adalet ve Kalkınma Partisinin Başkanı açıklama yapmıştı “Bir buçuk, iki ay sonra yerli ve millî uçağımız semalarda uçacak.” diye; aradan yıllar geçti, hâlâ uçan bir uçağımız yok. Söz verdiniz millete “Millî araba yapacağız.” diye, prototipini çıkarttınız, millî araba yok. Arkadan, Cumhurbaşkanı Yardımcınız çıktı, “Yerli ve millî arabayı yapamadık ama uçan araba yapacağız.” dedi, uçan arabadan da bir eser yok. Cumhurbaşkanı çıktı, “Uzaya gidiyoruz.” dedi; siz de yanında gidecek misiniz? Millet çok merak ediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kayıtlara geçti.

1’inci madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 275 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Murat Çepni

Ali Kenanoğlu

Gaziantep

İzmir

İstanbul

Rıdvan Turan

Filiz Kerestecioğlu Demir

Hüda Kaya

Mersin

Ankara

İstanbul

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Fahrettin Yokuş

Orhan Çakırlar

İmam Hüseyin Filiz

Konya

Edirne

Gaziantep

Bedri Yaşar

Aydın Adnan Sezgin

Samsun

Aydın

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Hüseyin Yıldız

Ahmet Kaya

Özgür Ceylan

Aydın

Trabzon

Çanakkale

Özgür Karabat

Bayram Yılmazkaya

Faruk Sarıaslan

İstanbul

Gaziantep

Nevşehir

Gamze Akkuş İlgezdi

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Katılmıyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz talebi Sayın Filiz Kerestecioğlu'nun.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Kerestecioğlu, süreniz beş dakikadır, uzatma yapmıyorum.

Buyurunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biliyorum Sayın Başkan, biliyorum; iktidarımızı kullanıyorsunuz, çok güzel oluyor(!)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında iki gün sonra 1 Temmuz yani Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, maalesef, yürürlüğe gireceği gün ve bütün kadınlar isyanda bununla ilgili olarak; sokakları bırakmıyorlar, terk etmiyorlar ve biz, neden İstanbul Sözleşmesi'nden çekildiğinin cevabını da bugüne kadar hiçbir yerde net olarak alabilmiş değiliz. Bir "aile düzeni" lafı kullanıldı, birkaç kere bunu işittik ama İstanbul Sözleşmesi'ni bilen insanlar aile düzeniyle hiçbir alakasının olmadığını, aslında şiddet gören herkesi şiddetten korumaya yönelik bir sözleşme olduğunu gayet iyi biliyor ama mesele küçük hesaplar, küçük iş birlikleri ve beka sorunu olunca, o zaman, işte, kadınların yaşam hakkı, LGBTİ+'ların yaşam hakkı... Çünkü onların yaşamaması gerekiyor, onların var olmaması gerekiyor zaten. Onlara gösterilen şiddeti iki gün önce bütün sokaklarda gördük, bugün de aynı şekilde Ankara'da, Tunalı Hilmi Caddesi'nde gördük ama siz yok saydığımızda yok olmuyorlar. "Alışın, buradayız!" dedikleri gibi, gerçekten bir gün gerçek insan haklarına sahip olarak, bu ülkede eşit yurttaş olarak yaşamlarını sürdürecekler kadınlar da ve bütün yurttaşlar da.

Şimdi, bugün Danıştay bir karar verdi, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararına ilişkin yürütmenin durdurulmasını 3'e 2 oyla reddetti. Tabii ki, her zaman olduğu gibi karşı oylar daha nitelikli ve daha uzun yazılmıştı. Bu karşı oylarda yazıldığı gibi "yetkide ve usulde paralellik" ilkesi gereği, aslında bu sözleşmeden bu şekilde çekilmesinin 2 üye tarafından uygun bulunmuyordu ve bunu uzun uzun da ifade ettiler.

Şimdi, evet, işin gerçekliği ve hukuki yanı böyle ama Türkiye şu anda hukuk tanımaz bir durumda yani hayatın her alanına baktığımız zaman gerçekten hukuk tanımazlıkla karşı karşıya kalıyoruz. Şimdi, siz İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme konusunda, biz, her seferinde, mesela "İsrarlı takip çok ciddi bir suç ve ısrarlı takip suçuna karşı yapılacak bir şey olmuyor, bunun ayrı bir suç olarak düzenlenmesi gerekiyor, bu düzenleme yok." dediğimizde dediniz ki: "Dördüncü yargı paketi geliyor, dördüncü yargı paketinde ısrarlı takip suçu olacak." Var mı? Hayır, yok. Eski bir şarkı vardı "palavra, palavra, palavra" diye hatırlarsınız hakikaten, yaptığımız birçok düzenleme o "palavra, palavra, palavra" şarkısına uyuyor. Böyle kandırmaya çalıştınız insanları, "İsrarlı takip, evet, suç olarak düzenlenecek." diye. Hayır, suçun bazı nitelikli hâllerine yani kadına yönelik şiddet konusunda kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve hürriyetinden yoksun kılmak suçlarının nitelikli hâllerine sadece failin boşandığı eşe karşı işlenmesi hâli de ekleniyor. Peki, eş olmasa ne olacak, partner olsa ne olacak, birlikte yaşadığı olsa ne olacak, imam nikâhlı eşi olsa ne olacak? Yok, onunla ilgili bir düzenleme yok çünkü kadını kadın olarak ele alıp da gerçekten bir birey olarak kabul etmeyi havsalarınız, aklınız almıyor ve bu nedenle, mutlaka, bildiğiniz tek tip bir ailenin içerisine sokuşturmaya çalışıyorsunuz. O yüzden de ancak boşanmış eşe nitelikli hâl uygulaması getiriyorsunuz.

Aynı şekilde, çok tehlikeli bir başka düzenleme delil zorunluluğu, somut delil aranması. Şimdi, bunun kesinlikle cinsel istismar suçlarında ve çocuklara yönelik özellikle istismar suçlarında tamamen kapsam dışı bırakılması gerekiyor.

Bakın, sürem az ve Başkan da demokrat bir yapıya sahip değil bu anlamda gerçekten diğer başkanlar gibi.

“Elmalı davası” diye bilinen çocuk istismarı davası ortada; iki kardeş, birisi 7 yaşında daha. Çocuk resmini çizerek anlattı istismarı. Delil aramayın, delil budur işte. Gerçekten çocukların ve kadınların hayatına kastedersiniz diyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Sayın Bedri Yaşar’ın.

Sayın Yaşar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, konuşmacıya niye teşekkür etmediniz?

BAŞKAN – Tespit için teşekkür ediyorum, doğru.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, biz İYİ Parti olarak şunu da Sayın Bakana hatırlatmak isteriz ki gerek Millî Savunma Bakanlığı bütçesine gerekse TÜBİTAK’la ilgili bütçeye “evet” oyu vermiştik, bu harcamaları da yeterli bulmamıştık. Siz, biraz önce “AR-GE çalışmalarına Türkiye bütçesinin yüzde 1’ini ayırdı.” demiştiniz, Avrupa Birliği ülkelerinde bu rakam, Sayın Bakanım, yüzde 2,18. Yani yaklaşık bizim 2 katımız. Onların bütçesiyle bizim bütçemizi mukayese ettiğiniz zaman, büyüklük açısından baktığımız zaman arada korkunç bir fark olduğunu hep beraber görürüz. Dolayısıyla, biz, özellikle savunma sanayisinde ülkenin geldiği yeri hiçbir zaman yeterli görmeyiz, bu konuyla ilgili ne kadar yatırım yapılırsa buna da katkı sağlayacağımızı zaten bundan önceki toplantılarda arkadaşlarımız, bizler de dâhil ifade ettik.

Şimdi, Makine ve Kimya, tabii, Türkiye’nin en temel kuruluşlarından biri. Şahsen ben de Makine ve Kimyanın 12 tane biriminin her birinde çalışmış bir arkadaşınızım. Yani bir kültürü var, bir geçmişi var; sanayinin her kesiminde, her döneminde katkı sağlamış özellikle savunma sanayisiyle ilgili. Yani Kapsül Fabrikasından tutun, Barut Fabrikasından tutun, çelik çekmesi, Top Fabrikası, Kuvvet Merkezi, Marangoz Fabrikası, Gazi Fişek, Gaz Maske Fabrikası dâhil Ankara, Çankırı ve başta Kırıkkale olmak üzere farklı vilayetlerde faaliyetini gösteriyor. Biz, gayet tabii olarak bunun gelişmesini istiyoruz ama bütün bu gelişmelerin tamamını yani bizim “Bunu anonim şirkete çevirirsek uçar.” mantığını benimsememiz mümkün değil. Yani bir şirketin vasfını değiştirdiğiniz anda... Bugün Makine ve Kimya üretim yapıyor mu? Yapıyor. İhracat yapıyor mu? Yapıyor. Peki, bu şartlar altında kendini geliştiremez mi? Gayet tabii ki geliştirebilir. Yani biz bunu sadece anonim şirkete çevirirsek her şey, yeni bir kuruluş gibi... Burada bir milletvekili arkadaşımız söylüyor, diyor ki: “Bugün yapacağımız kanunla yüz yıl sonra Makine ve Kimyayı yeni bir kuruluşla, yeni bir hamleyle uçuracağız.” Bence zihniyeti değiştirmeden hiçbir şeyi uçurmamız mümkün değil.

KİT Komisyonundan da alıyoruz. KİT Komisyonundan kurtarmayla yani denetimden uzaklaştırılmayla Makine ve Kimyanın bütçesinin, ihracatının artacağını ifade etmek de doğru değil. Bugün KİT Komisyonunda 73 tane kurum var. O zaman “KİT Komisyonunu kapatalım, hepsini anonim şirkete çevirelim. KİT Komisyonu olarak bu işe engel olmayalım, hepsi uçsun, kaçsın.” gibi bir mantık orta yere çıkar ki buna katılmamız mümkün değil. Tam tersine, KİT Komisyonu da aynen Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bu millî kuruluşları denetleyen bir Komisyondur, bundan bahsediyoruz. Ben çok ciddi katkıları olacağını düşünüyorum.

Sayın Bakanımız, siz arz ettiniz, söylediniz, dediniz ki...

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – KİT Komisyonunda denetim devam ediyor.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Şunu söyleyeyim: İsraililerin denetiminden bahsetmiştiniz Tank Paletle ilgili. Ben o zaman da -2000 yılıydı- yine KİT Komisyonundaydım, Makine ve Kimya Endüstrisinden değerli arkadaşlarımız geldi, dediler ki: “Biz bu konuyla ilgili yapabiliriz.” O zaman da cesaretlerini orta yere koydular. Dolayısıyla, bugün de yarın da Makine ve Kimya verilebilecek her türlü görevi yapar. Ben şahsen iş dünyasından gelen birisi olarak bir şirketin yönetici ve idarecilerinin

kabiliyetli olması lazım diye düşünüyorum, onlarla başarılar doğru orantılıdır. Vasfının değişmesiyle bir şeyin değişeceğine inananlardan değilim. Aynı şekilde, personeline de diyorsunuz: “İsteyen istediği yere gitsin.” Hâlbuki biz, tam tersine; orada bilgisi, birikimi, deneyimi olan insanların o kurum içerisinde devam etmesini istiyoruz, yoksa bu yapıdan dolayı herkesin bir tarafa gitmesini arzu etmiyoruz. Bunlar millî kuruluşlardır, millî değerlerdir, kesinlikle muhafaza edilmesi lazım, kendi varlıklarıyla devam etmesi lazım.

Biz -şahsen- savunma sanayisi de dâhil, bu konuyla ilgili her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu ama bu getirdiğiniz kanundan da doğru düzgün bir şey anlamadığımızı ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü söz talebi Sayın Bayram Yılmazkaya’nın. Sayın Yılmazkaya, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada hem ülkemiz için hem de ordumuz için çok önemli ve bir o kadar da stratejik bir kurum olan Makine ve Kimya Kurumunun kamu iktisadi teşebbüsü statüsünden çıkarılarak anonim şirkete dönüştürülmesi için hazırlanan, AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla Genel Kurula getirilen bir kanunu görüşmekteyiz.

Ordumuzun ve Emniyet teşkilatımızın gerekli askerî mühimmat, malzemeler, patlayıcı, mermi, obüs topları dâhil birçok malzemesini üreten, bu anlamda üzerine düşen sorumluluğu fazlasıyla yerine getirmeye çalışan Makine Kimya her vatansever için paha biçilmez kıymete sahiptir. Savunma sanayisinin ve ülkemizin en köklü kurumlarından olan, geçmişi yüz yıllar öncesine dayanan Makine ve Kimya Kurumunun ülkemiz için ve Silahlı Kuvvetlerimiz için çok önemli olduğu hepimiz tarafından bilinmektedir. Hatta pandemi döneminde, milletin en çok ihtiyaç duyduğu zor zamanlarda maske üretimi yaparak 83 milyon da imdadına yetişmiştir. Getirdiğiniz bu düzenlemeyle Makine Kimyayı Meclis denetiminden çıkararak, birçok kanundan muaf tutarak, çalışanların haklarının ne olacağı tam belli olmadan ellerinden alarak, yabancı işçilerin bu stratejik kurumda çalışmasının yolunu açarak millî ve yerli olmayan bir kurum yaratmaya çalışmaktasınız.

Makine ve kimya fabrikalarının yurt güvenliğindeki önemi, savunma sanayimizin ana omurgasını oluşturması ve yarılarımızın teminatı olması gerekçesiyle kamuda kalması özelliğinin korunmasının hayati önemi olduğundan yurt güvenliğinin, özel sektörün inisiyatifine bırakılmayacak kadar kıymetli ve değerli olduğunu yüce milletimiz bilmektir ama görünen o ki bu yasa teklifini Millî Savunma Komisyonundan geçirerek Meclise getiren Cumhur İttifakı milletvekilleri maalesef bu hassasiyete sahip değiller. Hem Türkiye hem de Kırıkkale için çok önemli bir kurum olan

“Makine Kimya” demek “Kırıkkale” demektir, “Kırıkkale” demek de “Türkiye” demektir arkadaşlar.

Makine Kimyayı anonim şirkete çevirme meselesi, bu Kurumun özelleştirilmesi için bir ön hazırlıktır. Teknik, ekonomik ve idari hiçbir neden gösterilmeksizin Kurumun statüsünün değiştirilmesi geçmişte örneklerini gördüğümüz KİT özelleştirmelerine benzer bir sürecin başlangıcıdır. Anonim şirketle amaçlanan, Türk Ticaret Kanunu’ndaki denetim hükümler ile Kamu İhale Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu başta olmak üzere 17 kanundan muaf ve özel hukuk hükümleriyle Millî Savunma Bakanlığı kararlarına tabi bir kurum yaratmaktadır. Bu durum, özelleştirme için uygun koşulların yaratılması sürecinin başlangıcıdır. Aklınıza koymuşsunuz, siz burayı özelleştireceksiniz. Oysa, 2019 yılında 694 milyon, 2020 yılında 925 milyon kâr etmiş, 2021 yılında 1 milyar 200 milyon kâr hedefleyen bir kuruluş olan, on dokuz yıl yönettiğiniz Makine Kimyada zaten yapılabilecek değişiklikler için açıkçası elinizi tutan ne var anlamış değiliz. Alacağınız kararlarla istediğiniz personel gereksinimi,

teknolojik modernizasyon ve ilave yatırımları bu kadar kârlı bir Kurumda rahatlıkla yapabilirsiniz. Buradan bakıldığında aklınızda aslında başka bir amaç olduğu, boşuna bahane aradığınız belli oluyor. “İngilizce bilen sadece 2 personel var.” diyorsunuz ama herhâlde alacağınız kişiler İngilizce bilmiyordu, bilselerdi hepsini de alırsınız diye düşünüyorum.

Yapılmak istenen değişiklikle özel hukuk hükümlerine geçilmesi planlanıp mevcut statü tamamen kaldırılarak ileride özelleştirmeye zemin hazırlanmakta ve çalışanlar belirsizliğe ve güvencesizliğe itilmektedir. Bu düzenlemeyle, Makine Kimyada çalışan emekçi arkadaşlara da “Ya burada işçi olarak kalacaksınız ya da başka yerlere zorunlu olarak gönderileceksiniz.” denilmektedir. Bu oluşacak yeni durumun amirinden memuruna, hizmetlisinden işçisine kadar büyük bir hak kaybı oluşturacağı bellidir.

Değerli arkadaşlar, bu Kurumun anonim şirket olmasıyla ilgili çok ciddi kaygılarımız var. Aynası iştir kişinin, lafa bakılmaz. Burada aynı yollarla özelleştirilip sattığımız cumhuriyet kazanımlarını tek tek saymaya kalksam zaman yetmeyecek. Yaptıklarınızdan dolayı milletin size olan güveni en diplerde olup... Her yeni kanun getirdiğinizde “Acaba ileride altından ne çıkacak?” kaygısı taşıyoruz.

Komisyonunda 8’inci maddeye eklediğiniz “Makine Kimya özelleştirilmeyecek.” değişikliğine rağmen diğer KİT’lere yaptığınız gibi bu kurumu da anonim şirket hâline getirdiğiniz için önce Varlık Fonuna devrini, sonra da hayran olduğunuz ve sevginizin bir türlü bitmediği başka bir ülkeye satmayacağınız ne malum? İşte, milletimizin ve bizlerin en büyük korkusu bu olup bu konuyu milletimizin ve Meclisimizin huzurunda tarihe not düşmek istedim.

Ayrıca, daha dün gece Komisyondan geçen, kamuoyunun ve toplumun yeterince değerlendirmesine fırsat verilmeden, vicdanları rahatlatmadan sanki Makine ve Kimya Kurumu kaçacakmış gibi, yangından mal kaçırmacısına ve hazır kanun teklifleri olduğu hâlde hemen ertesi gün Genel Kurula sunulması da “Galiba çok acil bir planımız var.” diye düşündürüyor bizi.

Değerli arkadaşlar, ülkenin güvenliği açısından bu kadar önemli bir kuruluşun bu şekilde hızlı bir düzenlemeyle “yaptım oldu” mantığıyla ele alınması büyük bir yanlıştır. Bu yanlıştın doğuracağı sonuçları yarın millete anlatamazsınız. İnşallah, biz yanılmış oluruz ama görünen köy kılavuz istemiyor. Gelin, bu yanlıştan en kısa sürede dönelim diyoruz ve bu kanun teklifini geri çekelim diyoruz. Gerçi, her hâlükârda, bu kurumu satsanız da ileride, inşallah -iktidarınızda kime verirseniz verin- söke söke de alacağız diyoruz.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge vardır, önermeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 275 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Hüda Kaya

Habip Eksik

Gaziantep

İstanbul

İğdır

Murat Çepni

Dirayet Dilan Taşdemir

Ali Kenanoğlu

İzmir

Ağrı

İstanbul

Rıdvan Turan

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Fahrettin Yokuş
Konya

Bedri Yaşar
Samsun

Orhan Çakırlar
Edirne

İmam Hüseyin Filiz
Gaziantep

Yasin Öztürk
Denizli

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özgür Ceylan
Çanakkale

Özgür Karabat
İstanbul

Faruk Sarıaslan
Nevşehir

Hüseyin Yıldız
Aydın

Gamze Akkuş İlgezdi
İstanbul

Ahmet Kaya
Trabzon

Polat Şaroğlu
Tunceli

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun katılmadığı aynı mahiyetteki önereler üzerinde ilk söz talebi Sayın Habip Eksik’in.

Sayın Eksik, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HABİP EKSİK (İğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Zaten, AKP’nin her kanun teklifinde olduğu gibi, yangından mal kaçırır gibi bir an önce bazı şeyleri halletme anlayışı olduğunu burada da görüyoruz.

Ben, daha çarpıcı, daha aktüel olan bir konuya değinmek istiyorum. TÜİK, bu sene 2020’nin ölüm sebeplerini açıklamadı. Bakın, Türkiye İstatistik Kurumu, bu ülkede verilerin doğru paylaşılmasını sağlayan, o verileri not eden ve kamuoyuyla paylaşan TÜİK bu sene 2020’ye ait ölüm nedenlerini paylaşmadı. Niye paylaşmadı? Çünkü TÜİK çok iyi biliyor ki bu ülkede AKP iktidarı, Sağlık Bakanlığı âdeta yalanlarla bir pandemi süreci yönetti ve bu pandemi sürecinde yüz binlerce insanımız yaşamını yitirdi, sağlığını yitirdi. Bugün, maalesef ama maalesef bundan dolayı da bu verileri açıklamaya yüzleri yok diyoruz. Bakın, TÜİK bu verileri niye açıklamıyor biliyor musunuz? Size söylüyorum, iktidar partisinin milletvekillerine. Çünkü sahte raporlar düzenlettirdi, doktorlara zorla sahte raporlar düzenlettirdi, Covid nedenli ölen insanlara “bulaşıcı olmayan hastalıklar” dedi ya da yuvarlak cümlelerle “bulaşıcı hastalık” dedi, o şekilde rakamlarla oynadı ve binlerce insanımızın yaşamını yitirmesine sebep oldu, ülkenin de rezil olmasına sebep oldu.

Bakın, iki ay önce, ben yine bu kürsüde, bu konuyu konuşmuştum. Her sene nüfus artış hızı yüzde 10 civarında, bu şekilde devam eder, 1 milyonun üstünde olurdu ama 2020’de 459 bine düştü yani yarı yarıya düştü. Bunun temel sebebinin Covid nedenli ölümler olduğunu ya da Covid’e bağlı komplikasyonlar nedenli ölümler olduğunu söyledim. Burada AKP iktidarının milletvekilleri düşünmeden, direkt kendi iktidarlarının Bakanını korumak için canhıraş bir şekilde savundular ama bugün, TÜİK bu verileri açıklamayıp, bu ölüm nedenlerini açıklamayıp aslında bizim ne kadar doğru olduğumuzu bir defa daha ortaya koymuş oldu.

Bakın, 2019’da bebek oranlarına baktığınız zaman, 2020’yle kıyasladığınız zaman nüfus artışının aslında üç aşağı beş yukarı yine 900 binlerde olması gerekirken maalesef 450 binlerde kalmıştır. O açıdan, tekrar tekrar söylüyoruz: AKP iktidarı, bu pandemi sürecini kendi bekasını sürdürmek için yalanlarla, orada gerçek dışı verilerle yönetmeye çalıştı, çalışıyor ve her gün Twitter bakanlığını yaparak insanlarımızın ölmesine sebep oluyor Sağlık Bakanı. Bu açıdan da gün gelecek -buradan net bir şekilde söylüyorum- bu Sağlık Bakanı Yüce Divanda yargılanacak çünkü onun yaptığı bu hatalar, sebep olduğu hatalar, bu pandemi sürecini yönetememe durumu aslında Bosna kasabının insanları katletmesinden hiçbir farkı yok çünkü Türkiye’de insanları Sağlık Bakanı ölüme terk etti ve maalesef ama maalesef sadece Twitter Bakanlığı yapıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Çok ayıp!

HABİP EKSİK (Devamla) - Yine, bakın, Sağlık Bakanlığı bu tabloda utanç duymalı. Kürt illerine bakın, Kürtlerin yoğun yaşadığı illere bakın. Hepsinin, 100 binde yapılan aşı sayısına baktığınız zaman resmen rakamların yerde olduğunu görürsünüz, çok çok düşük olduğunu görürsünüz. Daha önce de söylemiştik... Söylüyorlardı ya işte “Bu illerde Covid nedeniyle -100 binde- vaka azdır, biz gevşetiyoruz.” falan. Bu illerin hepsini sürü bağışıklığına sürüklediler, hepsini ve ondan dolayı da o dönem vakalar az çıktı.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Doğruyu söyle, doğruyu konuş.

HABİP EKSİK (Devamla) – Çünkü bu illerde insanların ölmesi AKP iktidarının hiçbir şekilde umurunda değil. Burada yapılan aşı oranlarına baktığınız zaman utanç duyulacak rakamlar görürsünüz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Utan, utan!

HABİP EKSİK (Devamla) – Ben mi utanacağım, siz mi utanacaksınız?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen utan!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Utan, utan!

HABİP EKSİK (Devamla) – Ben size söyleyeyim, rakamı ben sizinle paylaşayım. Sizler, bu ülkeyi yönetemiyorsunuz ve ayrımcılık yapıyorsunuz. Bakın, Bartın ile Iğdır aynı nüfusa sahip olmasına rağmen aralarında, yapılan aşı oranında 2 kat arasında fark var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Eksik.

Sayın Eksik, süreniz tamamlandı.

HABİP EKSİK (Devamla) – Balıkesir ile Diyarbakır arasında 3 kat fark var. Bu mudur eşitlik? Bu mudur adalet?

BAŞKAN – Sayın Eksik, süreniz tamamlandı.

HABİP EKSİK (Devamla) - Tek kelimeyle söylüyorum: AKP iktidarı bu bölgede yaşayan Kürtlere düşmanlık yürütüyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Doğruyu söyle, doğruyu söyle! Yalan söyleme, doğruyu söyle!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – İstanbul’da daha çok Kürt var.

HABİP EKSİK (Ağrı) – Hadi oradan be, hadi oradan!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bölgenin en büyük düşmanı PKK!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – En çok Kürt İstanbul’da yaşıyor.

OYA ERSOY (İstanbul) – Ağzını kapa!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Senden izin mi alacağım, önüne bak!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Utan, utan bağıracağına!

HABİP EKŞİK (İğdır) – Yapmıyorsunuz, yapmıyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin...

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz talebi Sayın Yasin Öztürk'ün.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk savunma sanayisinin temelini oluşturan bir kurumun yapısını değiştirmek üzere hazırlanmış Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Osmanlı'dan günümüze kadar devam eden tarihî bir geçmişe sahip olmakla birlikte cumhuriyetin ilk yıllarında topyekûn sanayileşme ve kalkınma politikası doğrultusunda 1924-1936 yılları arasında açılan fabrikalarıyla ülkemizin savunma ve genel sanayisinin temelini oluşturmuştur. Bu kapsamda hem yerlidir hem millîdir hem de güvenlik ve sanayi açısından stratejik bir öneme sahiptir. Kurum sadece savunma sanayisine hizmet etmekle kalmamış, sanayi için yetişmiş insan gücüyle bir okul, teknolojik gücüyle de bir ekol olmuştur. Bugün ise MKE, Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin her türlü silah, mühimmat, roket, patlayıcı madde, harp araç ve gereç ve ihtiyacını yerli ve millî imkânlarla karşılamak üzere çalışmaktadır. Yaklaşık 400 farklı grupta millî silah, mühimmat ve patlayıcı üretimi için gerekli malzeme, ekipman ve bunların alt bileşenlerinin tamamını üretme kabiliyetine sahiptir. Kurumun son üç yıllık kârlılık oranı şöyledir: 2018 yılı 177 milyon lira, 2019 yılı 695 milyon lira, 2020 yılı ise 926 milyon liradır. Bununla birlikte bu kâr oranları böyle bir köklü kurum için yeterli midir? Değildir. KİT Komisyonunda yakın tarihte görüştük; Kurum bugünkü yönetim, pazarlama hataları, idare zafiyeti, fabrikaların ve kaynakların yeterince kullanılmaması, üretimin zamanında yetişememesi, üretim hataları ve beraberinde gelen iade işlemleri ve gecikme tazminatlarından dolayı kârdan zarar etmektedir.

Pakistan Savunma Bakanlığının sipariş ettiği ve çeşitli yıllarda teslimi öngörülen otomatik bomba atarların teslimatında sorun yaşanmıştır. Teknik sorunlar ve mühimmat sorunu nedeniyle Pakistan ilk verdiği siparişi iade etmiş, ikinci siparişi teslim almamıştır. Bununla birlikte MKE, Pakistan'dan herhangi bir tahsilat yapamazken alt yükleniciyle birlikte üretilen OBA'lar için alt yüklenici firmaya fatura bedelinin 7 milyon 944 bin 855 lirasını ödemiştir. Yine aynı şekilde dış satımlar kapsamında 2014-2015 yıllarında, Filipinler Savunma Bakanlığına muhtelif mühimmat satışına ilişkin toplam 5 ayrı sözleşme imzalanmıştır. Siparişlerin üretimi için gerekli tapalar MKE tarafından üretilmediği, siparişler zamanında teslim edilemediği için sözleşme hükümleri gereği gecikme cezası uygulanmıştır. Sipariş neden zamanında teslim edilmemektedir? Çeşitli nedenleri vardır. Birincisi, MKE üretim yapabilmek için ihtiyaç duyduğu muhtelif ham madde, malzeme ve ürünleri tedarik edememektedir. Çünkü yurt dışı bankalar üretimdeki düzen tutmazlık nedeniyle kesin teminat için aracılık etmekten kaçınmaktadırlar. İkincisi, üretimle ilgili olarak açık ve kullanılabilir durumda olan fabrikalar atıl durumdadır. Evet, herhangi bir savunma tehdidine karşı fabrikalar çalışmasa bile açık durumda olmalı ve personel her daim hazır bulunmalıdır ama iç piyasada bile siparişi yetiştiremediği için ceza ödeyen MKE, bir de fabrikaların çalışmadığı kısım ve boş işçilik giderleri için para ödemektedir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Tanal, Sayın Demirbağ; lütfen... Bakın, Sayın Öztürk'ün insicamını bozuyorsunuz.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Kurumda yönetsel, idari boşvermişlik vardır. İşletme malzemesi dış alımları ile ticari mallar iç ve dış alımları için bütçe ödenekleri üzerinde harcama yapılmış ve bu durum nedeniyle yıl içinde bütçenin revize edilmesi ihtiyacı doğmuş, bunun için yapılması gereken Yönetim Kurulunun toplanması ve karar alması, ancak Yönetim Kurulu toplanmamış.

Değerli milletvekilleri, verdiğim örnekler “MKE bir kurum olmaktan çıkarılsın, şirket yapılsın, her ne kadar ‘Özelleştirilmeyecek.’ denilse de özelleştirmenin önü açılsın.” diye yapılmış eleştiriler değildir. Millî ve yerli bir kurumun mevcut yapısının değiştirilmesi, yetkilerinin aracı şirketlere devredilmesi, kamu güvenliğimiz adına, savunma güvenliğimiz adına bir tehdit, bir tehlikedir. Bir düzenleme yapılmak isteniyorsa -Sayıştay, denetimi yapmış, önerilerini sıralamış, bizlere de KİT Komisyonunda değerlendirmelerde bulunmuştu- çözüm, kâr eden köklü bir kurumun yapısını değiştirmeden, mevcut eksiklikleri gidererek daha fazla nasıl faydalanabiliriz yönünde olmalıydı. Bugün yapılması planlanan düzenlemeyle kurumun şirket tabelası asılacaktır ama kamu kaynağını gâvur kaynağı gibi fütursuzca harcayan bu zihniyet nedeniyle değişen hiçbir şey olmayacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal, hayırdır, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben bu hafta sonu mevsimlik tarım işçilerine gittim, 60 yaş altındakilere bugüne kadar aşı yapılmamış. Sayın Bakanın açıklamalarına göre 25 yaşa indiler ama o 25 ile 45 yaş...

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – 18’e indi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 18 ama o mevsimlik tarım işçileri hâlâ aşı olmadı. Bu konuda sizden istirhamım Sağlık Bakanına...

BAŞKAN – Kayıtlara geçti, Sayın Bakana soracağız.

Evet, aynı mahiyetteki öneriler üzerinde üçüncü söz talebi Sayın Polat Şaroğlu’nun.

Sayın Şaroğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

POLAT ŞAROĞLU (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomik kalkınmanın ve dengenin sağlanmasında sosyal ve siyasi bir denge unsuru olarak faaliyet gösteren ve kamu yararı gözetilerek kamusal ihtiyaçları karşılama görevini üstlenen KİT’ler, on dokuz yıllık AKP iktidarlarının “özelleştirme” adı altında içinin boşaltıldığı, birçok kurumun dönüştürülmesi sürecinin en önemli aracı hâline getirilmiştir. Bu süreçte cumhuriyetin birikimi olan yerli ve millî kamu kuruluşu elden çıkarılarak yerli ve yabancı özel şirketlere satıldı. TÜRK TELEKOM, Tank Palet, TEKEL, TÜPRAŞ, PETKİM ve şeker fabrikaları gibi onlarca kurum iş birliği yöntemiyle bir avuç yandaşa verilerek ülkenin geleceği âdeta ipotek altına alındı. Bir grup yandaşın cebini doldurmayı amaç edinen ve ülkenin geleceğini ipotek eden bu çılgın projeler karşılığında hazineden ne kadar para ayrıldığı, ödeme yapıldığı ise ticari sır olarak halktan gizlendi. Gelinek nokta itibarıyla, üçer beşer maaşla kamu kaynaklarının çarçur edildiği, kaynak yaratabilme adına birbiri ardına kamu kurumlarının hiç edildiği bir dönemdeyiz. İşçinin, emekçinin hakkının yok sayıldığı böylesi bir süreçte özelleştirme politikalarının son halkası olarak Makine ve Kimya Kurumunun elden çıkarılmasıyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla iktidar ülkenin içinde bulunduğu derin ekonomik krizi ve yönetememe sorununu, bir kez daha binlerce kamu çalışanının iş güvencesini elinden alarak aşmayı hedeflemektedir.

Savunma sanayimizin temelini oluşturan ve geçmişi cumhuriyet öncesi döneme kadar uzanan Makine ve Kimya Kurumu, Kurtuluş Savaşı da dâhil olmak üzere her dönem askerî tedarik anlamında

faaliyet göstererek bu tarihsel süreç içerisinde Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk sanayi kuruluşu olmuştur. Böylesi bir öneme sahip olan Makine ve Kimya Kurumu anonim bir şirkete dönüştürülerek tarihî bir kamu kurumu tasfiye edilmekte ve binlerce kamu çalışanın iş güvencesi elinden alınmak istenmektedir. Bu kanun teklifi milletimizin bağımsızlığı ve bütünlüğü ile ülkenin bölünmezliğini tehlikeye atacak düzenlemeler içermektedir. Millî güvenlik hedefleri doğrultusunda savunma sanayimizin temelini oluşturan, ülkemizin güvenliği açısından kritik bir öneme sahip olan, memleketimizin güzide kurumunun özelleştirilmesinde herhangi bir kamu yararı bulunmamaktadır. Ancak iyi bilinmelidir ki ülkemizde strateji ve güvenlik açısından kritik bir öneme sahip olan, memleketimizin göz bebeği MKE'nin oldubittiye getirilerek özelleştirilmesi demek, millî bir varlığı gözden çıkarmak demektir.

Bu kanun teklifiyle Makine ve Kimya Kurumu KİT kapsamından çıkarılarak, birçok kanun ve kararname hükmünden muaf tutularak partizan ve keyfî bir yönetimin önü açılmaktadır. Türkiye'nin güvenliğiyle ilgili merkezî bir kurum olan Makine ve Kimya Kurumunun bütünüyle özel hukuk hükümlerine tabi personele teslim edilmesi ciddi istihbarat riskleri içererek millî güvenlik sorunu yaratacaktır. Şimdiye kadar "özelleştirme" "yeniden yapılandırma" ve "statü değişikliği" adı altında yapılan değişikliklerin neredeyse tamamında, kurum bünyesinde çalışan personelin özlük haklarında ciddi kayıplar yaşandığını iyi biliyoruz.

Bu kanun teklifi toplumun çıkarlarına aykırıdır. Tıpkı Sakarya'daki Tank Palet Fabrikasının, TÜRK TELEKOM'un ve birçok özelleştirmeye başvuru, işletme hakkı devri yöntemiyle Katar'a tahsis edilerek özelleştirilmesinde olduğu gibi. Aynı şekilde TEK, PTT, Devlet Demiryolları ve birçok örnekte yapıldığı gibi büyük kamu işletmeleri önce anonim şirketine dönüştürülmekte ardından parçalama, küçültme yöntemiyle özelleştirilerek özel sektöre ve yabancı sermayeye peşkeş çektirilmekte veya son dönemlerde gördüğümüz üzere iktidar tarafından bir aile şirketi gibi yönetilmektedir. Makine ve Kimya Kurumuna bağlı fabrikaların ikinci bir Tank Palet Fabrikasına dönüştürülmesine zemin hazırlayan ve geçmişi cumhuriyetin öncesine dayanan bir kurumun yüzlerce yıllık birikiminin yok edilmesi kabul edilemez. Makine ve Kimya Kurumunun lağvedilerek bir anonim şirkete dönüştürülmesi ve denetimden kaçırılmasının hem çalışanlar açısından hem de ülke kaynaklarının kullanımı açısından büyük bir risk doğuracağı ortadadır. Ülkemizin geleceği, halkın çıkarlarını görmezden gelen, işçinin ve emekçinin hakkını gasbeden özelleştirmelerde değil, halkın kalkınmasını ve sanayileşmesini gözeten istihdam ve halkça paylaşım politikalarındadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.24

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.25****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 97’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

275 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 30 Haziran 2021 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.26

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Muğla Vali Yardımcısı'nın Muğla 112 Acil Çağrı Merkezini ziyaretinde yaşadığı iddia edilen bir olaya ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/46973)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Fahrettin Koca tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08.06.2021

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

28 Mayıs 2021 tarihinde, Muğla Vali Yardımcısı Murat Kahraman'ın Muğla 112 Acil Çağrı Merkezi'ni (AÇM) ziyarete gittiği ve Kahraman'ın, telefonlara yanıt vermek istediği ancak bu sırada hattı arayan kimsenin olmaması üzerine, AÇM Müdürü Kamil Karakaya tarafından personele, "sahte çağrı yoğunluğu" yaratılması talimatı verdiği ve 88 sahte aramanın yapıldığı haberleri basına yansımıştır.

Özellikle Sağlık Bakanlığı tarafından, 112 Acil Çağrı hattının meşgul edilmemesine yönelik duyuruları olup, sahte aramalarda bulunan kişilere cezai işlem yapılacağı sık sık hatırlatılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Hayati önem taşıyan 112 Acil Çağrı Hattı, Bürokratların kendi çıkarları için kullanılabilir mi?
2. Sağlık Bakanlığı, 112 Acil Çağrı Merkezine 88 sahte arama yapılması talimatını veren, AÇM Müdürü Kamil Karakaya hakkında herhangi bir yasal işlem başlatmış mıdır?
3. Muğla Vali Yardımcısı Murat Kahraman'ın, 112 Acil Çağrı Merkezi'ni ziyareti esnasında "sahte aramalar" yapmasına göz yumması, ihtiyacı olan kişilerin o anda sağlık hizmetine erişimini engellemiş midir?

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

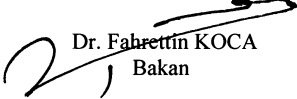
Sayı : 24322010/610
Konu : Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18/06/2021 tarihli 43452547-120.07-830270 sayılı yazı

İstanbul Milletvekili Sayın Oya ERSOY tarafından verilen “Muğla Vali Yardımcısı'nın Muğla 112 Acil Çağrı Merkezini ziyaretinde yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin” 7/46973 sıra sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar Bakanlığımız görev alanına girmemektedir.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

**97'NCİ BİRLEŞİM
29 HAZİRAN 2021 SALI
SAAT: 15.00**

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 255 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 16 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 31 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 13.04.2021 tarihli 71'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

29 ve 30 Haziran 2021 Salı ve Çarşamba günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmemekle Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi, 29 ve 30 Haziran 2021 Salı ve Çarşamba günü birleşimlerinde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 01.06.2021 tarihli 86'ncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İçtüzüğünün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2021'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi,

Genel Kurulun,

1, 6, 7 ve 8 Temmuz 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmemekle Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşimlerde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.06.2021 tarihli 94'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*Küresel İklim Değişikliği Araştırma Komisyonu

29.06.2021 Salı - Saat: 14.59

30.06.2021 Çarşamba - Saat: 13.59

*Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Belirlenmesi Araştırma Komisyonu

30.06.2021 Çarşamba - Saat: 13.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

97'NCİ BİRLEŞİM

29 HAZİRAN 2021 SALI

SAAT: 15.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifinin (2/2630) İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

---

3 – SEÇİM

* * *

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 256) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Teknik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3264) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

2.- (S. Sayısı: 259) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesinin Beyan ile Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2226) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

3.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

4.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

5.- (S. Sayısı: 255) Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.04.2021) (**) (X)

6.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

9.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

10.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

11.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir. (X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

13.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

15.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

17.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'ın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

42.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

43.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

44.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

45.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

46.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

47.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

48.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

49.- (S. Sayısı:187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

50.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

51.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

52.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

53.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

54.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

55.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

56.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

57.- (S. Sayısı: 210) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

58.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

59.- (S. Sayısı: 241) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

60.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

61.- (S. Sayısı: 243) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

62.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

63.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

64.- (S. Sayısı: 261) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasını Tadil Eden Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3323) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2021) (X)

65.- (S. Sayısı: 264) 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu İle İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (Dağıtma tarihi: 01.06.2021) (X)

66.- (S. Sayısı: 270) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışlıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (X)

67.- (S. Sayısı: 271) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı-Interpol Arasında 2021 Yılında İstanbul'da Düzenlenecek 89. Genel Kurul Oturumu ve İcra Komitesi Toplantıları İçin İmtiyazlar ve Muafiyetlere İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (X)

68.- (S. Sayısı: 272) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (X)

69.- (S. Sayısı: 273) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3178) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.06.2021) (X)

TBMM Basımevi/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 275

**Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 96 Milletvekilinin
Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında
Kanun Teklifi (2/3677) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3677 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazıları..... 6
- Genel Gerekçesi 8
- Madde Gerekçeleri 8

• Milli Savunma Komisyonu Raporu 11

• Muhalefet Şerhleri..... 19

• Teklif Metni..... 46

• Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 46

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Ramazan Can</i>	<i>Necip Nasır</i>	<i>İsmail Kaya</i>
Kırıkkale	İzmir	Osmaniye
<i>Erol Kavuncu</i>	<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i>	<i>Feyzi Berdibek</i>
Çorum	Manisa	Bingöl
<i>Eyüp Özsoy</i>	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>	<i>Belgin Uygur</i>
İstanbul	Bursa	Balıkesir
<i>Nevzat Ceylan</i>	<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Recep Şeker</i>
Ankara	Samsun	Karaman
<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>
Afyonkarahisar	Nevşehir	İzmir
<i>Ahmet Uzer</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Hakan Kahtalı</i>
Gaziantep	Gaziantep	Malatya
<i>Ahmet Çakır</i>	<i>Hülya Nergis</i>	<i>Abdulahat Arvas</i>
Malatya	Kayseri	Van
<i>Zemzem Güllender Açınal</i>	<i>Husret Dinç</i>	<i>Oğuzhan Kaya</i>
Şanlıurfa	Hakkâri	Çorum
<i>Ahmet Sami Ceylan</i>	<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>Mustafa Arslan</i>
Çorum	Ankara	Tokat
<i>Müşerref Pervin Tuba Durgut</i>	<i>Sermin Balık</i>	<i>Mustafa Demir</i>
İstanbul	Elâzığ	İstanbul
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>	<i>Abdulkadir Özel</i>
Elâzığ	Hatay	Hatay
<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>	<i>Meliha Akyol</i>	<i>Yalçın Akdoğan</i>
Erzurum	Yalova	Ankara
<i>Fetani Battal</i>	<i>Nazım Maviş</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>
Bayburt	Sinop	İstanbul
<i>Yusuf Başer</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Yavuz Ergun</i>
Yozgat	Balıkesir	Niğde
<i>Yasin Uğur</i>	<i>Mihrimah Belma Satır</i>	<i>Recep Özel</i>
Burdur	İstanbul	Isparta
<i>Ahmet Mücahit Arınç</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Ahmet Aydın</i>
İstanbul	Kırklareli	Adıyaman
<i>Rizgin Birlik</i>	<i>İbrahim Halil Fırat</i>	<i>Zülfü Tolga Ağar</i>
Şırnak	Adıyaman	Elâzığ

<i>Salim Çivıtcioğlu</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>Zeynep Gül Yılmaz</i>
Çankırı	Adıyaman	Mersin
<i>Mustafa Levent Karahocacığ</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>Hamdi Uçar</i>
Amasya	Zonguldak	Zonguldak
<i>Hakan Çavuşoğlu</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
Bursa	Afyonkarahisar	İstanbul
<i>Metin Çelik</i>	<i>Mehmet Uğur Gökgöz</i>	<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>
Kastamonu	Isparta	Hatay
<i>Oya Eronat</i>	<i>Ahmet Salih Dal</i>	<i>Selim Gültekin</i>
Diyarbakır	Kilis	Niğe
<i>Hacı Osman Akđul</i>	<i>Arzu Aydın</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Gümüşhane	Bolu	Bartın
<i>Atilla Ödünc</i>	<i>Hüseyin Şanverdi</i>	<i>Emine Nur Günay</i>
Bursa	Hatay	Eskişehir
<i>Ali Cumhuri Taşkın</i>	<i>Ahmet Akay</i>	<i>İsmail Güneş</i>
Mersin	Şanlıurfa	Uşak
<i>Serap Yaşar</i>	<i>İffet Polat</i>	<i>Ahmet Demircan</i>
İstanbul	İstanbul	Samsun
<i>Mustafa Atas</i>	<i>Fahri Çakır</i>	<i>Çiğdem Koncağil</i>
İstanbul	Düzce	Tekirdağ
<i>İsmet Uçma</i>	<i>Şenel Yediyıldız</i>	<i>İsmail Emrah Karayel</i>
İstanbul	Ordu	Kayseri
<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Manisa	Bursa	Erzurum
<i>Yaşar Kırkpınar</i>	<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Mustafa Açıkgöz</i>
İzmir	Adana	Nevşehir
<i>Cevdet Yılmaz</i>	<i>Şirin Ünal</i>	<i>Yusuf Beyazıt</i>
Bingöl	İstanbul	Tokat
<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>	<i>Ahmet Sorgun</i>
Ankara	Kütahya	Konya
	<i>Hacı Turan</i>	
	Ankara	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

AK Parti Kırıkkale Milletvekili Sayın Ramazan CAN tarafından verilen “Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi” ne imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17.06.2021

Emrullah İşler

Ankara

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 16/06/2021 tarihinde sunulan 2/3677 Esas Numaralı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

21.06.2021

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

AK Parti Kırıkkale Milletvekili Sayın Ramazan CAN tarafından verilen “Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkındaki Kanun Teklifi”ne imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17/06/2021

Refik Özen

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine imza koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17/06/2021

Burhan Çakır

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16/06/2021 tarih ve 2/3677 esas numaralı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

16.06.2021

Süleyman Karaman

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/3677) Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

21.06.2021
Abdullah Nejat Koçer
Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi” ne imzama koyuyorum. Gereğini arz ederim.

Mehmet Sait Kirazoğlu
Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine Katılıyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

22.06.2021
Mehmet Yavuz Demir
Muğla

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine İmzama Koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17.06.2021
Recep Uncuoğlu
Sakarya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3677)	
ESAS	Milli Savunma Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Türk savunma sanayiinin temelini oluşturan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu; Tophane-i Amire, İmalat-ı Harbiye Müdüriyeti Umumiyesi, Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü, MKE Kurumu Genel Müdürlüğü gibi değişik isim ve statüler altında 15. yüzyıldan bu yana hizmet vermektedir.

Mühimmat, silah, roket, patlayıcı ve diğer savunma ürünleri konusunda Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin en önemli tedarikçisi konumunda olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun; gelişen teknolojiye ayak uydurulması, üretim imkân ve kabiliyetlerinin artırılması ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması gibi nedenlerle günümüz ticari hayatın gerekliliklerine uygun yapısal dönüşümüne ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kapsamda, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yapısının, imkân ve kabiliyetlerinin daha fazla güçlendirilerek, sektöründe gelişen teknolojileri izleyip modern mühimmat, silah ve silah sistemlerini geliştirebilecek ve üretebilecek, yurtdışı firmalarla rekabet edebilecek, genel ekonomik ve yapısal değişimlerden etkilenmeyecek, hazine desteğine ihtiyaç duymadan varlığını ve faaliyetlerini sürdürebilecek, hareket esnekliğine sahip bir organizasyon haline dönüşmesi gerekmektedir.

Bu Kanun Teklifi ile Kurumun Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi Millî Savunma Bakanlığına bağlı bir kamu şirketi statüsünde yapılanması, yoğun teknoloji kullanımı gerektiren bir sektörde faaliyet gösteren Kurum için kritik ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması, uluslararası ve yerli savunma sanayii firmalarıyla ortaklık ve işbirliği yapılması, Ar-Ge'ye ağırlık verilerek ürün çeşitliğinin sağlanması ve ihracatın artırılması adına Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi olarak devletin koruma ve denetimi altında daha esnek, etkin, verimli, modern ve dinamik bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Kanunun amacı ve kapsamı belirlenmektedir.

Madde 2- Madde ile, Kanunda geçen bazı kavramlar tanımlanmaktadır.

Madde 3- Madde ile, Kanunun amacı doğrultusunda faaliyetlerde bulunmak üzere; kuruluş ve tescile ilişkin hükümler hariç 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve özel hukuk hükümlerine tabi başlangıç sermayesi bir milyar iki yüz milyon Türk Lirası olan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin (MKE A.Ş.) kurulması ve bu Şirketin ilgili olduğu Bakanlığın, Millî Savunma Bakanlığı olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Şirketin, 6102 sayılı Kanuna göre Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanacak esas sözleşmesinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçeceği öngörülmektedir.

Ayrıca Şirketin sermayesinin tamamının Hazineye ait olduğu, Hazinenin şirket pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkilerin Millî Savunma Bakanlığı tarafından kullanılacağı hüküm altına alınmakta ve işletme bütçesi ile ilgili olarak her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünün alınacağı düzenlenmektedir.

Madde 4- Madde ile, Kanunun amacını gerçekleştirmek üzere Şirketin yerine getireceği faaliyetler ve bu faaliyetleri gerçekleştirirken sahip olduğu yetkiler düzenlenmektedir.

Şirketin yüklendiği taahhütleri daha etkin şekilde yerine getirmek amacıyla Millî Savunma Bakanlığı envanterinde bulunan hammadde, malzeme, araç-gereç, cihaz, teçhizat, yedek parça, sistem, alt sistem ve benzerleri ile bina, fabrika, imalathane, atölye, işyeri ve benzeri taşınmazlar, arazi, platform, silah, mühimmat, ekipman, sistem ve alt sistemler ile altyapı ve test merkezlerinin kullanabileceği öngörülmektedir.

Ayrıca 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkındaki Kanun, uyarınca; üretim faaliyetlerinde hammadde olarak kullanmak ve değerlendirmek amacıyla Kurumun hâlihazırda sahip olduğu kamu kurum ve kuruluşlarından hurda malzemeyi alma ve değerlendirme yetkisinin devam edeceğine yönelik hüküm eklenmesi öngörülmektedir.

Madde 5- Madde ile, Şirketin tabi olacağı bağımsız denetim ile ilgili hususlar düzenlenmektedir. Bu doğrultuda, Şirketin, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun yetkilendirdiği bağımsız denetim kuruluşları arasından Genel Kurul kararı ile belirlenecek kuruluş tarafından bağımsız denetime tabi tutulacağı ve hazırlanan bağımsız denetim raporunun, genel kurula sunulmasını müteakip Şirket tarafından Bakanlık ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmesi öngörülmektedir.

Madde 6- Madde ile, şirketin organlarından Yönetim Kurulu üyelerinin, bir üye Hazine ve Maliye Bakanının önereceği adaylar arasından olmak üzere Genel Kurul tarafından seçileceği ve Genel Müdürün Genel Kurul tarafından belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde ile ayrıca Yönetim Kurulu ve Genel Müdürün görev, yetki ve sorumlulukları, Yönetim Kurulu üye sayısı, Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerinin seçimi ve görev süreleri ile çalışma usul ve esasları, Şirket faaliyet konuları, organları, teşkilat yapısı, tasfiye ve denetimi, iştirakler kurulması, devir ve tasfiyesi, mali hükümleri ile diğer hususların esas sözleşmeyle belirleneceği düzenlenmektedir.

Ayrıca Yönetim Kurulunda görev alan kamu görevlilerine, kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine ödenen tutarda ödeme yapılması öngörülmektedir.

Madde 7- Madde ile, Şirket hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin, 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel eliyle yürütüleceği, bu kapsamda istihdam edilecek personelin, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı ve faaliyet alanı ile ilgili konularda geçici veya sürekli olarak yerli ve yabancı uyruklu personel istihdam edebileceği düzenlenmektedir.

Madde ile ayrıca, şirket nezdinde istihdam edilecek personelin; işe alınması, sayısı, ataması, nakli, görevlendirilmesi, eğitimi, niteliği, kadrosu, unvanı, görevde yükselmesi, ücreti ile diğer tüm mali ve sosyal hakları, terfisi, izni, çalışma esasları, vekâlet, ödül ve disiplin işlemleri ile sözleşme esasları ve benzeri diğer uygulamaya ilişkin hususların Genel Kurul tarafından çıkarılacak düzenlemeler ile belirleneceği ve anılan personele, ücret ve diğer tüm mali ve sosyal hakları kapsamında, yapılacak ödemelerin aylık ortalamasının, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Genel Kurul tarafından tespit edilecek üst sınırı geçemeyeceği öngörülmektedir.

Ayrıca Şirket bünyesinde çalıştırılabilecek yabancı uyruklu personelin çalışma izni hususunda düzenleme yapılmaktadır.

Madde 8- Madde ile, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası Şirkete ait olan şirketlerin muaf tutulacağı mevzuat hükümleri düzenlenmekte, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun anonim şirketler hakkında uygulanan birtakım hükümlerinin Şirket hakkında uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Ayrıca Şirket hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin uygulanmayacağı öngörülmektedir.

Madde 9- Madde ile, mevzuatta Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna yapılan atıfların Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine yapılmış sayılacağı düzenlenmektedir.

Madde 10- 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan ve İktisadi Devlet Teşekkülleri arasında sayılan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK)'nin kaldırılması nedeniyle ilgili Kanun Hükmünde Kararnamede düzenleme yapılmaktadır.

Madde ile ayrıca, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesine ilave edilecek ibare ile Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin faaliyet alanı kapsamında ithal edeceği mal ve hizmetlerin gümrük vergisinden muaf tutulması öngörülmektedir. Böylece Millî Savunma Bakanlığı ve güvenlik güçlerinin ihtiyaçlarını her daim tedarik edecek olan MKE A.Ş.'nin bu sebeple yapacağı ithalat işlemlerinde zaman kaybının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Geçici Madde 1- Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip Kurumda çalışan mevcut personelin durumuna ilişkin uygulamaları belirlemek üzere geçiş hükmü eklenmektedir.

Madde ile, Kurumun genişleyen faaliyetleri ve hizmet alanının gerektirdiği nitelikte ve sayıda insan gücünün bulunmasına imkan veren ve nitelikli personelin Şirkette çalışmaya devam etmelerini özendiren bir yapının oluşturulması, bu bağlamda ülkemizde geçmiş dönemlerde gerçekleştirilen uygulamalar da dikkate alınarak, personel yapısına ilişkin uygulamaların yeniden düzenlenmesi hedeflenmiştir.

Şirketin yeniden yapılandırılması amacıyla gerekli olan geçiş sürecinde hizmetin aksamaması için, mevcut Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve idari görevi olan personelin yerlerine görevlendirme yapılıncaya görevlerine devam etmesi hüküm altına alınmıştır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip 6 aylık sürenin bitiminden itibaren Şirkette 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olmayan personel çalışmaması, bu süre içinde tüm personele iş sözleşmesi teklifi yapılması, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak çalışan personelden, sözleşme imzalamayı kabul etmeyenlerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmesi, 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personelden, sözleşme imzalamayı kabul etmeyenlerin kadro ve pozisyonlarına uygun statüde Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlarda istihdam edilmesi hususlarına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Geçici Madde 2- Madde ile Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun tüm taşınır ve taşınmazları, borçları, alacakları, aktif ve pasifi, aynı, fikri, sınai mülkiyet, patent, marka, endüstriyel tasarım ve benzeri tüm hak ve yükümlülükleri ile iştiraklerindeki sermaye katılım payları ile devir tarihinde yürürlükte bulunan bilimum sözleşmelerin Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine intikal etmesi öngörülmekte ve Şirketin, bu madde kapsamındaki her türlü devir, temlik ve intikallerin veraset ve intikal vergisinden, yapılacak işlemlerin harçlardan ve bu işlemlerle ilgili düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtların damga vergisinden istisna tutulması suretiyle mali tasarrufun yanı sıra işlemlerin hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca Şirket esas sözleşmesi ile Genel Kurul veya Yönetim Kurulu tarafından çıkarılacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar geçecek sürede Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Ana Statüsünün bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri ile mevcut yönetmelik ve yönergelerin uygulanmaya devam olunacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 11- Yürürlük maddesidir.

Madde 12- Yürütme maddesidir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

28/6/2021

Esas No: 2/3677

Karar No: 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3677 esas numaralı “Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 24/6/2021 tarihli 8’inci ve 28/6/2021 tarihli 9’uncu toplantılarında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa arz olunur.

1. Giriş

Kırkkale Milletvekili Ramazan CAN ve 96 milletvekili tarafından 16/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3677 esas numaralı “Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi” Başkanlıkça 17/6/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 24/6/2021 tarihli 8’inci ve 28/6/2021 tarihli 9’uncu toplantılarında 2/3677 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Kırkkale Milletvekili Ramazan CAN ile Millî Savunma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Rekabet Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Memur Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu ve Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Kanun Teklifi ile; Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin savunma sanayi ürünleri konusunda en önemli tedarikçisi olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun sektöründe gelişen teknolojileri izleyebilmesi, üretim imkân ve kabiliyetlerinin artırılması ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması gibi nedenlerle Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi anonim şirket statüsünde yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda Teklif ile;

-Sermayesinin tamamı Hazineye, yönetim ve denetimi Millî Savunma Bakanlığına ait olan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi (MKE A.Ş.) unvanı altında bir anonim şirket kurulması,

-Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin yönetimi, denetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile personelin statüsüne ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi,

-Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin tabi olacağı hukuki mevzuatın belirlenmesi,

-Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun anonim şirket statüsünde yeniden yapılandırılacak olmasından dolayı mevcut Kurum personelinin intibaklarına ilişkin esaslar ile geçiş hükümlerinin düzenlenmesi,

-Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun tüm taşınır ve taşınmazları, her türlü hak ve yükümlülükleri ile iştiraklerindeki sermaye katılım paylarının yeni kurulan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine intikal etmesine yönelik olarak geçiş hükümlerinin düzenlenmesi

öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda, TBMM İhtüzüğü’nün “Anayasaya uygunluğu incelenmesi” kenar başlıklı 38’inci maddesi kapsamında Kanun Teklifi ile ilgili Anayasa’ya aykırılık iddiaları değerlendirilmiş ve oylanmıştır. Teklifin Anayasa’ya uygun olduğu sonucuna varılmış ve geneli üzerindeki görüşmelere geçilmiştir.

Komisyonumuzda Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyon Başkanı İsmet YILMAZ tarafından;

-Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında 1984 yılından bu yana bir iktisadi devlet teşekkülü olarak faaliyet gösterdiği, 2000 yılında yapılan ana statü değişikliğiyle Millî Savunma Bakanlığının ilgili kuruluşu hâline getirildiği,

-Kanun Teklifi ile Kurumun, uluslararası alanda faaliyeti dikkati alınarak kamunun tabi olduğu birtakım kısıtlardan arı, özel hukuk hükümlerine tabi ve uluslararası piyasa şartları da dikkate alınmak suretiyle kârlılığı, verimliliği, sürdürülebilirliği ve katma değerli ürün ve hizmetler üretmeyi hedefleyen, ticari esaslara göre işletilmek üzere bir anonim şirket statüsüne kazandırılması amaçlandığı,

-Kurumun anonim şirket olarak, ticari faaliyetleri yönetim kurulu marifetiyle yürütülecek olmasından dolayı piyasadaki ticari gelişmelere daha hızlı cevap verebilen dinamik bir yapıya sahip olacağı, özellikle yatırımlar konusunda kamu bütçe mevzuatına tabi olmadan hızlı ve etkin kararlar alabileceği,

-Statü değişikliği ile Kurumda kamu personel rejiminden farklı olarak İş Kanunu'na tabi, nitelikli ve tecrübeli personel istihdamına imkân tanındığı,

-Kurumda hâlihazırda görev yapan personelin istihdamına statü değişikliği sonrasında da devam edileceği

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin ilk imza sahibi Kırıkkale Milletvekili Ramazan CAN tarafından yapılan açıklamalarda;

-Millî Mücadele döneminde kurulan askerî fabrikalarla temelleri atılan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun ülkemiz ve Kırıkkale ilimiz için hayati önemi haiz bir kurum olması nedeniyle özelleştirilmesinin düşünülemeyeceği,

-Kurumun 1984 yılında 233 sayılı KHK ile KİT kapsamına alınmasından sonra hareket alanının daraldığı, büyüme ve istihdam oluşturmada zorluklarla karşılaştığı ve aynı zamanda özelleştirme baskısı altında olduğu,

-Kurumun üretim hattında çalışan personel sayısı ile destek personeli sayısı arasında üretim aleyhine bir dengesizlik olduğu, mevcut durumda 1.500 personel üretimde çalışırken yaklaşık 4.500 personel ise destek elemanı olarak görev yaptığı, bu yapının rasyonel ve sürdürülebilir olmadığı,

-Kurumun, savunma sanayi alanındaki gelişmelere ayak uydurabilmesi ve bu alanda faaliyet gösteren muadili kurumlarla rekabet edebilmesi için yeni bir hukuki alt yapıya kavuşturulması gerektiği,

-Kanun Teklifi ile Kurumun KİT statüsünden çıkarılarak anonim şirket statüsünde yeniden yapılandırılacağı, kurulacak şirketin sermayesinin tamamının hazineye, sevk ve idaresinin ise Millî Savunma Bakanlığına ait olacağı, KİT statüsünde olması nedeniyle Kuruma hâlihazırda tanınan imkân ve imtiyazların yeni statüde de devam edeceği,

-Kurumun imkân ve kabiliyetlerinin artırılacağı, iyileştirilmiş özlük haklarıyla nitelikli personel istihdam edebilmesine olanak sağlanacağı, Kurum bünyesinde hâlen görev yapan personelin tüm mali ve özlük haklarının korunacağı

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin geneli üzerinde Millî Savunma Bakanlığı adına Bakan Yardımcısı Muhsin DERE tarafından yapılan açıklamalarda;

-Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde 11 fabrika ve 2 işletme müdürlüğüyle KİT statüsünde faaliyetlerini sürdürmekte olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun savunma sanayi alanında ülkemizin dünyada lider kurumlarından biri hâline gelmesinin hedeflendiği,

-Kurumun son yıllarda ciddi atılımlar gerçekleştirmek suretiyle ülkemiz için son derece önemli olan kritik projeleri hayata geçirdiği ve kârlılık oranlarını artırdığı,

-Kurumun kamu mevzuatına tabi olması nedeniyle bazı faaliyetlerin icrasında çeşitli kısıtlamalara tabi olduğu, örneğin araştırma ve geliştirme merkezi kurma yetkisinin bulunmadığı, yine tabi olunan mevzuatın stratejik ve nitelikli personel istihdamına imkân sağlamadığı,

-Kurumun hâlihazırda KİT statüsünde olması nedeniyle özelleştirme baskısı altında olduğu, Teklif ile Kurumun KİT statüsünden çıkarılarak görev, yetki ve sorumlulukları özel kanun ile güvence altına alınan bir kamu şirketine dönüştürülmesi öngörüldüğü,

-Teklif ile kurulacak Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi'nin sermayesinin tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığına, yönetim ve denetim yetkisi ise Milli Savunma Bakanlığına ait olan özel hukuk hükümlerine tabi bir kamu şirketi olacağı,

-Şirket'in 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a tabi olmayacağı, böylelikle özelleştirme baskısından uzak yasal bir güvenceye sahip olacağı,

-Sayıştay denetimi başta olmak üzere kamu denetiminin devam edeceği, ayrıca Şirket'in Türk Ticaret Kanunu kapsamında bağımsız denetim kuruluşları tarafından da denetleneceği,

-Kurum bünyesinde görev yapan personelin her türlü mali ve sosyal haklarının korunacağı ve hâlihazırda görev yapan personelin işten çıkarılmasının söz konusu olmayacağı,

-Yönetici personel dâhil Kurumun bütün personelinin iyileştirilmiş özlük haklarıyla, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi personel statüsüne geçirileceği,

-399 sayılı KHK'nin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak görev yapan memur ve sözleşmeli personele hiçbir ayırım yapılmadan sözleşme teklif edileceği, sözleşme imzalamayı kabul edenlerin İş Kanunu'na tabi olarak iyileştirilmiş özlük haklarıyla istihdam edilmeye devam edileceği, sözleşme imzalamayı kabul etmeyenlere ise özlük hakları korunarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil imkânı tanınacağı,

-İş Kanunu'na tabi olarak işçi statüsünde çalışan tüm personele hiçbir ayırım yapılmadan sözleşme teklif edileceği, sözleşme imzalamayı kabul eden işçilerin toplu iş sözleşmesinde sahip oldukları tüm hakları ile Şirket bünyesinde çalışmaya devam edeceği, bu personelden Milli Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşlarında yer alan kurumlarda çalışmak isteyenlere ise özlük hakları korunarak Bakanlığa bağlı kuruluşlarda uygun kadro ve pozisyonlarda çalışma imkânı sağlanacağı,

-Kurumda temizlik, güvenlik ve ulaştırma gibi alanlarda dışarıdan hizmet alımı yoluyla çalıştırılan işçilerin mevcut sözleşmeleri ve hakları ile herhangi bir kayıpları olmaksızın çalışmaya devam edebileceği, dolayısıyla bu kapsamdaki işçilerin mevcut durumlarının aynen muhafaza edileceği,

-Şirket bünyesinde yabancı uyruklu personel istihdamı konusunda ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem tesis edileceği, bu doğrultuda bir güvenlik belgesine sahip olmayan ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından izin alamayan yabancı uyruklu kişilerin çalıştırılmayacağı, bu nedenle millî güvenlik ve gizlilik yönünden yabancı personel istihdamı bağlamında bir sorun yaşanmayacağının değerlendirildiği

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

-Teklifin derinlemesine incelenebilmesi açısından bir alt komisyon kurulmasına ihtiyaç olduğu, konunun kurulacak alt komisyon marifetiyle incelenerek olgunlaştırılmasının ardından Komisyon görüşmelerinin yapılmasının uygun olacağı,

-Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, Türk Silahlı Kuvvetleri ile güvenlik güçlerinin ihtiyaç duyduğu silah, mühimmat ve benzeri araç gereçleri başarıyla ürettiği, yurt dışına ihracat yapmak suretiyle ülke ekonomisine önemli katkılar sağladığı ve ülkemizin savunma sanayi alanında önemli bir değeri hâline geldiği,

-Kurumun ülke güvenliğindeki stratejik önemi ve savunma sanayimizin temelini oluşturması gibi hayati sebeplerle kamuya ait olma özelliğinin korunması gerektiği,

-Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, KİT statüsünün kaldırılarak Milli Savunma Bakanlığına bağlı bir anonim şirkete dönüştürülmesi Kurumun özelleştirilmesi ya da özerkleştirilmesine yönelik bir girişim olduğu,

-Kurumun özelleştirileceğine yönelik endişe ve kaygıların giderilmesi amacıyla Teklife özelleştirme kapsamında olmadığına ilişkin bir hükmün eklenmesi gerektiği,

-Kurumun statüsünün değiştirilmesi ile amaçlanan, Türk Ticaret Kanunu'ndaki denetim hükümleri ile Kamu İhale Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu başta olmak üzere 17 kanundan muaf ve özel hukuk hükümleri ile Milli Savunma Bakanlığı kararlarına tabi bir kurum oluşturmak olduğu,

-Kurumun anonim şirkete dönüştürüleceği ve sermayesinin tamamının hazineye ait olacağı belirtilmekle birlikte Kanun Teklifinde kuruluşta hazineye ait olan payların daha sonra ticaret hukuku çerçevesinde özel şahıslara devrini önleyen bir hükme yer verilmediği,

-Kurumun kamu hukuku hükümlerine tabi olmasına son verilip özel hukuk hükümlerine tabi kılınması ile kamu denetiminin dışına çıkarıldığı,

-Kurumun yapı ve statü değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimi dışına çıkarılacağı,

-Faaliyet alanı itibarıyla ulusal güvenlikle doğrudan ilişkili Şirkette istihdam edilecek personel hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinde tanımlanan şartlar ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde belirtilen şartların uygulanmayacak olmasının güvenlik zafiyeti oluşturacağı,

-Teklifin hazırlanış gerekçeleri arasında belirtilen nitelikli personel istihdamının sağlanması ve bu kapsamda yabancı uyruklu personel çalıştırılmasına imkân tanınmasının olası teknoloji transferi veya bilgi hırsızlığı risklerini barındırdığı,

-Kurumun yapı ve statüsünün değişeceğine yönelik söylemlerin Kuruma ait fabrika ve tesislerin büyük bir bölümünü barındıran Kırıkkale ilinde tedirginlik yarattığı, Kurumun daha önce bazı fabrika ve atölyelerinin kapatılmasının Kırıkkale ilinin ekonomisine çok ciddi zararlar verdiği,

-Kurumun yapı ve statüsünün değiştirilmesinin mevcut Kurum personelinin başka fabrika ve illere gönderilmesine yol açacağı ve bu durumun hem Kurum hem de Kurum personeli açısından olumsuz sonuçlar doğuracağı,

-Kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet alımı yoluyla çalışan şirket personeline kadro verilmesi uygulaması kapsamında 30 Haziran 2018 tarihli ve 11991 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında şirket personeli olarak çalışanlara kadro verilmesi düzenlemesi yapıldığı, ancak KİT statüsünde olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda hizmet alımı yoluyla çalıştırılanların bu imkândan yararlandırılmadığı,

-Teklifin personele yönelik geçiş hükümlerini düzenleyen geçici 1'inci maddesinde kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı ay sonunda Kurumda İş Kanunu'na tabi olarak çalışan personel dışında personel kalmamasının öngörüldüğü, bu süre içerisinde teklif edilen sözleşmeyi imzalamayı kabul etmeyen Kurum personelinin diğer kurum ve kuruluşlara nakledileceği, bu durumun mevcut Kurum personelinin tasfiyesi anlamına geldiği,

-Kurumun statüsünün değiştirilmesiyle Kurum içinde yetişmiş, kritik işler başarmış tecrübeli personelin başka kurumlara geçeceği, bu durumun savunma sanayi gibi özgün bir iş kolundaki yetişmiş personelin ve önemli bir tecrübenin kaybedilmesi anlamına geleceği,

-Şirket nezdinde istihdam edilecek personel hakkında kamu kurum ve kuruluşlarına personel alımıyla ilgili hükümlerin uygulanmayacak olması ve personelin işe alımı, nakli, terfisi, ataması, görevlendirilmesi, ödül ve disiplin işlemlerinin Şirket Genel Kurulu tarafından çıkarılacak düzenlemelerle belirlenecek olmasının çalışanlar için güvencesiz bir çalışma ortamı yaratacağı ve keyfiliğe yol açacağı,

-Kurumda hâlihazırda 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak görev yapan memur ve sözleşmeli personelden kamu hukukundan doğan haklarından vazgeçip 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olmalarının istendiği,

-Şirket personelinin 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi statüsünde ve sosyal güvenlik statülerinin de 5510 sayılı Kanun'un 4 (a) maddesine bağlı olacak olması nedeniyle mevcut Kurum personelinin teklif edilen sözleşmeyi imzalayıp Şirkette kalmaları hâlinde kamu işçisi niteliklerini kaybedecekleri,

-399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak görev yapan memur ve sözleşmeli personele diğer kamu kurum ve kuruluşlarına her türlü özlük hakları korunarak nakil imkânı tanınması gerektiği,

-Kurumda hâlen 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak işçi statüsünde çalışanlara sözleşme imzalamayı kabul etmedikleri takdirde diğer askerî fabrikalara naklen atanmalarında memur ve sözleşmeli personelde olduğu gibi üç il tercih hakkının tanınması gerektiği,

-Eşleri çalışmakta olan Kurum personelinin farklı illere nakledildiklerinde eşlerinin tayin haklarına öncelik verilmesi gerektiği,

-Nakil olacak Kurum personeline taşınma, yol ve günlük harcırah gibi işlemlerinde nakil desteği sağlanması ve beş günlük iznin on beş güne çıkarılması gerektiği,

-Kurumda yapılan görevde yükselme sınavında başarılı olan personelin yeni statüleriyle birlikte nakil olma taleplerinin karşılanması gerektiği,

-Emeklilik hakkını doldurmuş olan Kurum personelinin emekli ikramiyelerine yüzde otuz oranında ilave yapılmasına yönelik bir düzenlemenin uygun olacağı, ifade edilmiştir.

4. Komisyonun Maddeler Hakkında Kararı

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddeleri üzerinde görüşmelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanun Teklifinin;

-1'inci ve 2'nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

-3'üncü maddesi, birinci fıkrası, fıkrada yer alan "Bu Kanunun amacı doğrultusunda" ibaresinin "Bu Kanunla belirlenen amaçlar doğrultusunda" şeklinde ifadeye açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulmak suretiyle ve üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinde, bütçe gelir ve giderlerini de etkileyebilecek olan mali konulardaki kararların, sermayedar konumunda olan Hazine ve Maliye Bakanlığı ile koordinasyon içinde alınması amacıyla önerge ile değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

-4'üncü, 5'inci ve 6'ncı maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

-7'nci maddesi, birinci fıkrası, fıkrada yer alan kamu hukukuna ait kavramlar olan "ataması," ve "görevde yükselmesi," ibarelerinin metinden çıkarılması amacıyla önerge ile değiştirilmek suretiyle ve ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'ndaki teknik ifadeye uyum sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

-8'inci maddesi, anlam karışıklığının engellenmesi ve Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi, şirket hisseleri ve bağlı ortaklıklarının satış, kiralama, işletme hakkının devri ve/veya sair başka tasarruflar yoluyla devre konu edilmemesi ve sermayesinin tamamı Hazineye olacak şekilde faaliyetlerini sürdürmesinin açık bir şekilde hüküm altına alınması amacıyla değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

-9'uncu maddesi, aynen kabul edilmiştir.

-10'uncu maddesi, birinci fıkrası kanun yapım tekniğine uyum sağlanması ve anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

-Geçici 1'inci maddesi, kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilecek personelin nakil işlemleri konusunda uygulamaya yönelik teknik bazı düzenlemeler yapılması, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi personelin mevcut iş sözleşmeleri ve özlük hakları ile MKE A.Ş.'ye devredilmesi ve ataması tekemmül ettirilen işçilerin, atama emirlerinin tebliğini izleyen günden itibaren "on beş gün" içinde yeni görevlerine başlamaları amacıyla değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

-Geçici 2'nci maddesi, mülkiyeti Hazineye olup kapatılan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna tahsis edilmiş olan taşınmazların tahsis amacıyla kullanılmak kaydıyla MKE A.Ş.'ye tahsis edilmesi amacıyla değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

-Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 11'inci ve 12'nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Ayrıca, verilen redaksiyon yetkisi doğrultusunda kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde metnin tamamı redaksiyona tabi tutulmuştur.

5. Komisyonun Özel Sözcüler Hakkında Kararı

İçtüzük'ün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Burdur Milletvekili Yasin UĞUR,
- Elâzığ Milletvekili Zülfü Tolga AĞAR
- Isparta Milletvekili Mehmet Uğur GÖKGÖZ,
- Manisa Milletvekili Mehmet Ali ÖZKAN,

- Nevşehir Milletvekili Yücel MENEKŞE,
- Niğde Milletvekili Yavuz ERGUN,
- Osmaniye Milletvekili İsmail KAYA,
özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>İsmet Yılmaz</i>	<i>Refik Özen</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Sivas	Bursa	Gaziantep
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mustafa Hidayet Vahapoğlu</i>	<i>Uğur Bayraktutan</i>	<i>Fezvi Berdibek</i>
Bursa	Artvin	Bingöl
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Yasin Uğur</i>	<i>Özgür Ceylan</i>	<i>İmam Taşçılar</i>
Burdur	Çanakkale	Diyarbakır
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Son oylamada bulunamadı) (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Zülfü Tolga Ağar</i>	<i>Bayram Yılmazkaya</i>	<i>Mehmet Uğur Gökgez</i>
Elâzığ	Gaziantep	Isparta
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Çetin Arık</i>	<i>Dursun Ataş</i>	<i>Ahmet Önal</i>
Kayseri	Kayseri	Kırkkale
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Yavuz Ergun</i>
Manisa	Nevşehir	Niğde
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	
<i>İsmail Kaya</i>	<i>Polat Şaroğlu</i>	
Osmaniye	Tunceli	
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3677) esas numaralı **Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi**'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

(2/3677) esas numaralı **Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi**'ne ilişkin olarak Cumhuriyet Halk Partisi Milli Savunma Komisyon üyeleri olarak Kanun teklifine ilişkin olarak komisyon raporuna katılmamaktayız. Buna ilişkin olarak muhalefet şerhimizin gerekçeleri aşağıda açıklanmıştır.

1. GENEL DEĞERLENDİRME

24 Haziran 2018 tarihli seçimlerinin ardından 9 Temmuz 2018 tarihinde resmen geçiş yapılan, adına 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi' denilen ve muhalefet partilerinin sürecin başından itibaren yeni hükümet sisteminin bir 'tek adam' rejimi olduğu savı TBMM'de görüşülen tekliflerin hazırlanma süreçlerinden de anlaşılmaktadır.

Söz konusu kanun teklifinin MKEK'nda örgütlü işçi ve memur sendikalarının görüşüne başvurulmadan acele ile bakanlık bürokrasisi tarafından hazırlandığı ve milletvekilleri için imzaya hazır hale getirildiği komisyonumuzda sayın bakan yardımcısının sunumuyla anlaşılmaktadır.

Söz konusu kanun teklifi 17 Haziran 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına sevk edilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin 24 Haziran 2021 günü saat 13.00'te Milli Savunma Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı, Komisyon Başkanlığının 21.06.2021 tarih ve Z-19673998-130.02-831562 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarında gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

TBMM'de ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemenin kısa süre içinde defalarca değiştirildiğine tanık olunuyor. Bu anlamda tali komisyonlar kanun teklifi üzerinde incelemelerini yapıp komisyonumuza raporlarını sunmuş olsalardı yasama verimliliği açısından daha sağlıklı bir süreç işletilebilirdi kanısındayız.

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi, incelendiğinde; ilgili Bakanlığın Millî Savunma Bakanlığı olan bir kamu iktisadi teşebbüsü statüsündeki Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nun, anonim bir şirkete dönüştürüldüğü görülmektedir.

Makina Kimya Endüstrisi Kurumu, 233 sayılı KHK'ya tabi, kamu tüzel kişiliğine sahip, sermayesinin tamamı devlete ait olan, ürettiği ürünlerin niteliği ve nihai ürünlerin son kullanıcısı Türk Silahlı Kuvvetleri ve kolluk güçlerimiz olan bir kurum olması nedeniyle bir anlamda tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek, kamu hukukuna tabi süreçlerde üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti nedeni ile de çeşitli imtiyazlara sahip bir Kamu İktisadi Kuruluşudur.

Teklifin 24 Haziran 2021 günü aşağıda detayına gireceğimiz Anayasaya aykırılık iddiamız, komisyonda AK Parti ve MHP milletvekillerinin oylarıyla reddedilerek teklifin görüşmelerine geçilmiştir. İki değişiklik önergesinin kabul edildiği görüşmelerde 7. Maddenin oylaması gerçekleştiğinde, komisyona davet edilmiş bulunan kurumda örgütlü hiçbir sendika temsilcisine söz verilmemişti. Uyarılarımıza rağmen Tek adam yönetim anlayışı pratiği bu olsa gerek kanun teklifinin bütünü kabul edildikten sonra usulen söz verme niyetleri olduğunu değerlendirdik.

Makine Kimya Endüstrisi Kurumu 11 fabrika, 2 işletme müdürlüğüyle faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurumda halen 2.879 işçi, 188 memur ve 2.199 sözleşmeli personel çalışmaktadır.

Makine Kimya Endüstrisi Kurumu 2020 yılında 3 milyar 101 milyon TL'lik net satış gerçekleştirmiştir. 2019 yılında 695 milyon, 2020 yılında ise 926 milyon kâr elde etmiş ve 2021 karlılığının ise 1,2 milyar olması beklenmektedir. Teklife ülkeyi yöneten siyasal iktidarın neden ihtiyaç duyduğunu Sayın Bakan yardımcısı; “Makine ve Kimya, söyledik, otuz kırk yıldır KİT statüsünde kamu mevzuatına tabi olması nedeniyle bazı faaliyetlerin icrasında çeşitli kısıtlamalara tabi. İşte, Devlet Memurları Kanunu, 399 sayılı KHK, KİT'ler hakkındaki uygulanan 233 sayılı KHK, Harcırah Kanunu, Kamu İhale Kanunu ve bunun gibi çeşitli kanuni düzenlemeler var” diyerek ortaya koydu. İhtiyaç kurumun

verimsizliğinden değil, mevzuata takılmadan iş ve işlem tesis etme iş gücü yapısını değiştirerek emek sömürüsü üstünden kazancı artırma yaklaşımının ürünü olarak ortaya çıkmıştır.

Teklif TBMM Genel Kurulu'ndan da geçerse, Makina Kimya Endüstrisi Kurumu 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında 1984 yılından bu yana bir iktisadi devlet teşekkülü olarak yürüttüğü faaliyetlerine Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi, Millî Savunma Bakanlığına bağlı bir kamu şirketi statüsünde devam edecektir.

2. ANAYASAYA AYKIRLIK

Anayasa ve kamu hukuku ile 233 sayılı KHK'ye göre kamu hizmeti niteliği ağır basan tekel niteliğindeki mal ve hizmetlerin, kamu yararı gözetilerek kamu kuruluşları eliyle ve kamu hizmetlerine ilişkin usul, esas ve süreçlerde yürütülmesi gerekmektedir.

Söz konusu kanun teklifi, kamu yararı içermemektedir.

Anayasa'nın 3. maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesine göre; "Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür". Anayasa'nın 5. maddesine göre, "Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak", devletin temel amaç ve görevlerindedir. Anayasa Mahkemesi'ne göre; Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması zorunludur. (Anayasa Mahkemesi'nin 17. 06. 2015 karar tarihli ve 2014/179 E.; 2015/54 K. sayılı kararı).

Kanun Teklifinin Genel Gereğesinin, ilk paragrafı; "Türk savunma sanayiinin temelini oluşturan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu" ve ikinci paragrafında, "[m]ühimmat, silah, roket, patlayıcı ve diğer savunma ürünleri konusunda Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin en önemli tedarikçisi konumunda olan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu" nitelendirmeleriyle, MKE'nin Türkiye Devleti açısından taşıdığı başat önemi ikrar etmektedir. Teklifin 4. maddesi de; şirketin, bu maddede öngörülen faaliyetleri "milli güvenlik hedefleri doğrultusunda" gerçekleştireceğini öngörüyor.

Türk milletinin bağımsızlığı ve bütünlüğü ile ülkenin bölünmezliğini tehlikeye atacak bir kanunun, kamu yararı taşımayacağı açıktır. Bu itibarla, Anayasa'nın 2., 3. ve 5. maddeleri beraberce dikkate alındığında; milli güvenlik hedefleri doğrultusunda Türk savunma sanayiinin temelini oluşturan ve şu halde devletin idamesi için zaruri bir kamu iktisadi teşebbüs olan ve alternatifi de bulunmayan MKE'nin, tüm kadrosu özel hukuka tabi personelden müteşekkil

şekilde ve uygun kamusal yönetim ve denetim kural ve ölçülerinin aşındırıldığı bir kulvara sokularak anonim şirkete çevrilmesinde, kamu yararı yoktur.

Genel Gereke’de de, MKE’nin “gelişen teknolojiye ayak uydurması, üretim imkân ve kabiliyetlerinin artırılması ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması gibi nedenlerle, günümüz ticari hayatın[ın] gerekliliklerine uygun yapısal dönüşüme ihtiyaç duyul[duğu]” belirtilmektedir. Ancak; teknoloji, üretim ve personel açısından gerekli niteliksel ilerlemenin sağlanması için, MKE’nin anonim şirkete biçimine büründürülmesi gerektiği gibi; doğrudan Türkiye’nin bağımsızlığı ve ülkesinin bölünmez bütünlüğü açısından yeri doldurulamaz bir konumda olan MKE’nin yapısına ilişkin tartışmanın da, ticari hayatın gereklilikleri üzerinden yapılması mümkün değildir.

Türkiye Devleti, bir şirket değildir. Kaldı ki; 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 4. maddesinin 2. fıkrası, zaten halihazırda “Teşebbüsler, bu Kanun Hükmünde Kararname ile saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir” hükmünü içermektedir. Kanun teklifiyse, var olan bu statüyle yetinmemekte ve MKE’nin anonim şirkete dönüştürülmesi yoluyla, ilerideki olası bir özelleştirme için bir yol temizliği de amaçlanmaktadır.

Teklifin 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında şirketin sermayesinin tamamının hazineye ait olacağı ifade ediliyor. Ancak “Denetim” alt başlıklı 5 inci maddesi ise şu şekildedir: “Şirket, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun yetkilendirdiği bağımsız denetim kuruluşları arasından Genel Kurul kararı ile belirlenecek kuruluş tarafından bağımsız denetime tabi tutulur. Hazırlanan bağımsız denetim raporu, Genel Kurula sunulmasını müteakip Şirket tarafından Bakanlık ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.”

Anayasa’nın “Kamu iktisadî teşebbüslerinin denetimi” başlıklı 165 inci maddesindeki “Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir” hükmü açısından değerlendirildiğinde, teklifin denetim başlıklı 5 inci maddesinin bir eksiklik, dolayısıyla Anayasa’ya aykırılık taşıdığını kıymetlendiriyoruz. Teklifin bu maddesi denetimin sayılan işlemlerle sınırlı olduğu şeklinde yorumlanabilir ki teklif edilen maddede de TBMM denetimine atıf bulunmamaktadır.

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 4. Maddesi uyarınca Sayıştay denetimine tabi olmak durumunda olsa da, uygulamada dar yoruma mahal vermemek açısından, Anayasa’nın 165 inci maddesi gereği, 04/07/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların

Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile 03/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na atıfta bulunulması yerinde olacaktır.

Teklifin 7'inci maddesi ile şirket nezdinde istihdam edilecek personelin; işe alınması, sayısı, nakli, görevlendirilmesi, eğitimi, niteliği, kadrosu, unvanı, ücreti ile diğer tüm mali ve sosyal hakları, terfisi, izni, çalışma esasları, vekâlet, ödül ve disiplin işlemleri ile sözleşme esasları ve benzeri diğer uygulamaya ilişkin hususların Genel Kurul tarafından çıkarılacak düzenlemeler ile belirleneceği ve anılan personele, ücret ve diğer tüm mali ve sosyal hakları kapsamında, yapılacak ödemelerin aylık ortalamasının, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Genel Kurul tarafından tespit edilecek üst sınırı geçemeyeceği hüküm altına alınmak istenmektedir.

Kamu kurumu olmaktan çıkarılan ve özel hukuk hükümlerine tabi bir şirkete dönüşen MKE A.Ş.'nin imzalayacağı sözleşmelere kanun yoluyla bir üst sınır getirilmesi ve bu üst sınırın da işveren konumundaki bir organa, Yönetim kurulu ya da Genel Kurula bırakılması, sözleşme hürriyetini zedeleyeceği gibi hâlihazırda toplu sözleşme imzalayan bu kurumda, toplu sözleşme hakkına müdahale niteliğindedir.

Bu düzenlemenin Anayasa'nın 48'inci maddesinde düzenlenen sözleşme hürriyetine ve 53'üncü maddesinde düzenlenen toplu sözleşme hakkına aykırılık oluşturduğu kanaatini taşıyoruz.

Teklifin 8. Maddesi ile MKEK A:Ş'nin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olmaması denetim açısından Anayasada düzenlenen hükümlere aykırılık teşkil etmektedir.

Başka bir deyişle mezkur Anonim Şirketin faaliyetlerinin mali yönetimi ile kontrolüne ve bunların yürütülmesi sırasında yapılacak ihalelere ilişkin usul ve esasları, Anayasal ilkelerin tecessüm ettiği anılan Kanun'un kapsama alanı dışında bırakmak; bünyesinde bulunan kaynakların etkin, verimli, şeffaf değerlendirilmesine engel oluşturacak; yapılacak ihalelere katılacak özel teşebbüslerin fırsat eşitliği içinde rekabet edebilme olanağını ortadan kaldıracaktır.

Bütün bu belirtilenlerin yanı sıra, Kanun Teklifi, "Devletleştirme ve özelleştirme" kenar başlıklı Anayasa madde 47 açısından da değerlendirilmelidir. Bu madde gereğince;

“Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde devletleştirilebilir.

Devletleştirme gerçek karşılığı üzerinden yapılır. Gerçek karşılığın hesaplanma tarzı ve usulleri kanunla düzenlenir.

Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan işletme ve varlıkların özelleştirilmesine ilişkin esas ve usuller kanunla gösterilir.“

MKE, genel gerekçede de vurgulandığı üzere tarihi, yüzyıllara yayılan ve ulusal savunma sanayisinin belkemiğini oluşturan ulusal nitelik taşıyan bir kamu kuruluşudur.

Bu kuruluşun bu statüden çıkarılması, özelleştirme işlemine tabi tutulması anlamına gelmektedir. “Kamu yararı“ devletleştirme için ölçüt kavramdır. Bu nedenle, MKE'nin anonim şirkete dönüştürülmesi, hem ölçüt hem de statü olarak değerlendirilmek gerekir. Zira genel gerekçede “ticari hayatın gereklilikleri“ dikkat çekmektedir. Oysa kamu yararı, “ticari hayat“ kavramından daha kapsamlı ve üstün bir kavramdır. Yine genel gerekçede belirtilen, “kritik ve nitelikli personelin sağlanması“ amacı kamu kurumunda gerçekleştirilebilecek bir amaç değil midir? Bu bakış açısı, bizi, bir kamu tüzel kişisi olan Türkiye Cumhuriyeti bütününe özelleştirmeye götürmez mi?

Nitekim;

-Teklifin 3. maddesi uyarınca, anonim şirketin ilgili olduğu Bakanlık, Milli Savunma Bakanlığıdır; şirketin sermayesi Hazine'ye aittir; şirketteki pay sahipliğine dayanan hak ve yetkiler Bakanlık tarafından kullanılır.

-Teklifin 8. maddesi uyarınca, kurulan şirket ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası bu şirkete ait olan şirketler, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'a tabi değildir.

Anonim şirketin kurulması bağlamında özelleştirmenin gündeme gelişi; esas itibariyle, anonim şirket kurulmasının, özelleştirmeye giden sürecin bir ilk halkası olarak da değerlendirilebilir.

Bu itibarla, yasa önerisi, Anayasa madde 47 açısından değerlendirilerek, devletleştirme ve özelleştirme işlemlerinin amaçları çerçevesinde uygunluk analizine tabi tutulması gerekmektedir.

3. MADDELERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİMİZ

Teklifte yukarıda belirttiğimiz sakıncaların yanında maddeleri de çeşitli eksiklikler içermektedir. 6 ncı madde de kurulacak MKE A.Ş.'nin yönetim kurulunun nasıl oluşacağı ve

Genel Müdürün nasıl atanacağı belirtilmesine rağmen yönetim kurulunun kaç kişiden oluşacağı teklifte ifade edilmeyerek ucu açık bırakılmıştır. Kanun teklifinde Yönetim Kurulu üye sayısının belirtilmemiş olmasını, her ne kadar Yönetim Kurulunda görev alacak kamu görevlilerine yapılacak ödemenin üst sınırı 399 sayılı yasa ve 233 sayılı KHK'ya atıfla sınırlandırılrsa da kamuoyunu son günlerde meşgul eden 3 – 5 maaş alan siyasi iktidara yakın kadrolar düşünüldüğünde sınırlandırmakta fayda olduğunu ve bunun bir eksiklik olduğunu değerlendiriyoruz. Şirket ana sözleşmesinde yönetim Kurulunda görev alabilecek kamu görevlisi olmayan kişiler için ise nasıl bir ücret tarifesinin işleyeceğini ise kamuoyu ancak teklifin yasalaşması sonrası takip edebilme olanağına sahip olabilecektir.

Yine teklifin 7'inci ve Geçici 1'inci maddeleri ile MKE'nin personel rejimi kökten dönüştürülmekte, memur ve sözleşmeli personel kadroları ve pozisyonları kaldırılmakta, MKE'deki kamu işçileri de dâhil kurulacak MKE A:Ş'de çalışmaya devam edecek bütün personelin, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi statüsünde olacağı ve bunların sosyal güvenlik statülerinin de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı düzenlenmektedir.

En önemli hususlardan biri de şirket, faaliyet alanı ile ilgili konularda geçici veya sürekli olarak yerli ve yabancı uyruklu personel istihdam edebilecektir.

Şirkette istihdam edilecek personelin kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair mevzuat hükümlerinin uygulanmayacağı düzenlenmektedir. Sermayesinin tamamını hazine karşılayacak. Ama Yönetim Kurulu dilediği gibi bir istihdam modeli uygulayabilecek. Bunu işleyen bir demokraside kabul etmek mümkün değildir.

Kurulacak bu Anonim Şirkette istihdam edilecek kişilerin de şirket her ne kadar özel hukuka tabi olacak olsa da Milli Savunma Bakanlığı'nın ilgisi olması sebebiyle personel temini noktasında kamu mevzuatında aranan niteliklere (657 sayılı Kanunun 48. Maddesinde tanımlanan şartlar ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4. Maddesinde belirtilen şartlar) sahip olmayan kişilerin istihdamına cevaz verecek düzenlemelerden kaçınılması gerekirdi.

Şirkette çalışacak kişilerin 657 sayılı Kanunun 48. Maddesinde tanımlanan şartlar ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4. Maddesinde belirtilen şartları taşımalarının neden istenmediği komisyon görüşmelerinde izah edilememiştir. Personel temin kriterlerinin söz konusu kamu şirketi açısından önceden belirlenmesinden neden rahatsız olunur bunun kamuoyunda şüphe bırakmayacak şekilde açıklanmaya ihtiyacı vardır. 15 Temmuz FETÖ Darbe Teşebbüsü sonrası

“ne istediler de vermedik” diyen, “aldatıldık” “kandırıldık” diyerek özür dileyenler iş başındayken kamu güvenliğini doğrudan ilgilendiren bir meselede bu neyin özgüvenidir merak ediyoruz.

Teklifin Geçici madde 1’inin ilk fıkrası uyarınca, kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip altı aylık sürenin sonundan itibaren, şirkette özel hukuk hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılmayacağı belirtilmektedir. Buna karşın; hâlihazırda MKE’de zaten İş Kanunu’na tabi şekilde çalışan 2.879 personel bulunmaktadır ve kurumun kadrosunun bütünüyle özel hukuka tabi personelden ibaret hale getirilmesinin herhangi bir meşru gerekçesi bulunmamaktadır. Kaldı ki; Türkiye’nin güvenliğiyle ilgili merkezi bir kurum olan MKE’nin bütünüyle özel hukuk hükümlerine tabi personele teslim edilmesi; ciddi istihbarat riskleri de içerecektir.

Teklifte öngörülen personel rejiminin ve personele ilişkin geçiş hükümlerinin, uygulamada kurumda çalışanlar açısından çok yönlü hak ihlallerine yol açacağı ortadır.

Şöyle ki;

Geçici 1’inci madde ile düzenlenen personele yönelik geçiş hükümleri hak kayıplarına sebep olabilecek nitelikte düzenlemeler içermektedir.

Kurumdaki işçi, memur ve sözleşmeli personelin mevcut hakları ve ücretleri ile Şirkette istihdam edilmesi düzenlenmiş, ancak bu personelin devrine ilişkin hakların korunmasına süre sınırı getirilmiştir. Düzenlemeye göre Kanunun yayım tarihinden itibaren 6 aylık süre öngörülmüştür. 6 aylık sürenin sonunda Şirkette 4857 sayılı İş Kanuna tabi olmayan personel çalıştırılmayacaktır.

MKE’de çalışmakta olan memur ve sözleşmeli personele iş sözleşmesi teklif edileceği düzenlenmiştir. İşçi statüsüne geçirilmesine rağmen 90 gün içerisinde sigortalı statüsünü değiştirmeyen ve Emekli Sandığı üyesi olmaya devam etmeyi tercih eden 2008 yılı öncesindeki memurların ve sözleşmeli personelin emekli sandığı ile ilişkilerini ve emekliliğe esas kıdem ve diğer haklarının sürdürüleceği düzenlenmiştir. İşçi statüsüne geçip sigortalılık statüsü olarak da işçi statüsüne geçenlerin prim ve diğer yükümlülüklerinin 5510 sayılı Kanuna göre düzenlenmesi öngörülmüştür. 2008 sonrasında çalışmaya başlayan memur ve sözleşmeli personelden işçi statüsüne geçenler açısından sigortalılık statüsünün otomatikman işçi statüsüne dönüştürüleceği belirtilmiştir. Bu gruptaki personele seçim hakkı tanınmamıştır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip 6 aylık sürenin bitiminden itibaren Şirkette 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olmayan memur ve sözleşmeli personel olarak çalışan

personelden, sözleşme imzalamayı kabul etmeyenlerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca diğer 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu'nun 22. Maddesi çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmesi, düzenlenmektedir.

Kurumda 4857 Sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personele ilişkin bir düzenleme yapılmış ve kurulacak yeni şirketle yeni bir sözleşme teklif edilmektedir. 6 ay içinde yapılacak teklif ile sözleşme imzalamayı kabul edenler açısından düzenleme yapılmış ve bunların kurumda geçirdikleri sürelerin kıdem tazminatı hesabında ve kıdeme bağlı izin gibi haklarda dikkate alınacağı belirtilmiştir. Ancak burada işçilerin kazanılmış hakları göz ardı edilmiştir.

Öte yandan, personele sunulan 3 seçenek de personelin ailevi birliğini zedeleyecek niteliktedir.

Halen yürürlükte olan ve süresi sona erdiğinden hizmet akdine dötüşen toplu iş sözleşmelerinden kaynaklanan haklarına ilişkin düzenleme komisyonumuzda önerge marifetiyle çözülmeye çalışılmıştır. Ancak bu değişiklik henüz imzalanmamış 2021 yılı toplu sözleşmesi için nasıl hüküm ifa edecektir? İş Kanunu'nun "**İşyerinin veya bir bölümünün devri**" alt başlıklı 6. Maddesinin 4. Fıkrasına göre "Tüzel kişiliğin birleşme veya katılma ya da türünün değişmesiyle sona erme halinde birlikte sorumluluk hükümleri uygulanmaz." Dolayısıyla söz konusu işçilerin MKE Kurumundaki toplu sözleşme hakları önerge ile teklifte düzenlenmeye çalışılsa da aksaklıklar yaşanabilecektir.

Kaldı ki, yeni işveren olan Anonim şirket MSB'nin ilgili kuruluşu olduğu için işkolu değişikliği de beraberinde gerçekleşecek ve MKE, metal işkolundan milli savunma işkoluna geçmesi gerekir.

Bu nedenle yeni toplu toplu sözleşme görüşmeleri söz konusu yeni iş yerinde yetkili olup olmadığı tartışmalı bir sendika ile nasıl yürütülebilecektir?

Yeni iş akdini kabul etmeyen işçiler, MSB tarafından diğer birimlerine aynı unvan ve devir tarihindeki haklarıyla devredilecekler ve 15 iş günü içinde yeni görevlerine başlayacaklardır. Burada da işçilerin başka illere gönderilmesi söz konusu olabilecektir. Bakanlığın kadro ve kuruluşlarında çalışmak istemeyen işçilerin iş akitlerinin geçerli nedenle feshedileceği ve bunlara ilişkin olarak 4857 sayılı kanunun 17'inci maddesinde düzenlenen ihbar yükümlülüğünün yerine getirildiği varsayılacaktır.

İş Kanunu'na tabi, olarak çalıştırılacak personel için performans esaslı çalışma gibi esnek çalışma uygulamaları da teklifin yasallaşmasın ardından gündeme gelecektir. İşgücü maliyetlerinin düşürülmesinin bir yolu da çalaranların sendikasız ve

güvencesiz istihdam edilmesinden geçtiğinden teklife imza koyanlar açısından yadırganacak bir durum söz konusu olmasa da sözleşmeli personelin mali ve sosyal haklarının Yönetim Kurulunca belirlenecek olması dahi şirket personelinin ilerde karşılaşabileceği emek sömürsününün alacağı boyutu işaret etmektedir.

4. SONUÇ

Sonuç olarak; Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi’nde

Anayasa hükümleri ve kamu yararının göz ardı edildiği,

Çalışanların özlük haklarıyla ilgili belirsizliklerin ve adaletsizliklerin bulunması

Yönetim Kuruluna çok geniş yetkilerin tanınması,

Yönetim Kurulu üye sayısının ve Genel Kurul üyelerinin belirsizliği, gibi nedenlerle **Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine** bu haliyle karşı olduğumuzu beyan ederiz.

Özgür Ceylan

Çanakkale

Bayram Yılmazkaya

Gaziantep

Uğur Bayraktutan

Artvin

Çetin Arık

Kayseri

Ahmet Önal

Kırıkkale

Polat Şaroğlu

Tunceli

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3677) esas numaralı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine ilişkin şerhim aşağıdaki gibidir.

Usul Açısından Değerlendirme

AKP iktidarları döneminde yasa yapım tekniği bütünüyle Yürütmenin istek ve taleplerine uygun bir şekilde komisyonlarda görüşülmekte, bu süreçte muhalefet partilerinin katkı ve önerileri yok sayılmaktadır. Muhalefet partilerinin verdiği kanun teklifleri komisyonunda görüşülmemekte, gündeme getirilmemektedir.

Öte yandan komisyon görüşmeleri tamamlandıktan sonra muhalefet şerhinin yazılması için normalde belli bir süre verilmesi gerekirken, komisyon bu usule de riayet etmemektedir. Muhalefet partilerine şerh yazılması için bir kaç saatlik bir zaman verilmesi sağlıklı ve nitelikli şerhlerin yazılmasını engellemekte, iktidar adeta yangından mal kaçırırçasına kanun tekliflerini Genel Kurul gündemine taşıma gayretine girmektedir. Ayrıca komisyon görüşmeleri tamamlandıktan sonra teklifin Genel Kurul gündemine gelmesi için en az 48 saat geçmesi gerekirken, teklifler alelacele Genel Kurul gündemine getirilmekte, dolayısıyla Meclis'te bulunan vekiller yasa teklifine hazırlanamamakta, böyle olunca Genel Kurul tartışmaları da sağlıklı bir şekilde yürütülememektedir. AKP iktidarı, getirdiği yasa tekliflerini böylece kamuoyundan da kaçırılmış olmaktadır. Torba yasa tekniğiyle yasa yapım tekniğinde büyük bir sıkıntıya yol açan AKP iktidarı, yukarıda sözü edilen yöntemlerle yasa yapım tekniğinin ruhuna büyük zarar vermektedir.

AKP iktidarı, komisyona getirdiği yasa tekliflerinin birçoğunda uzman görüşlerini dikkate almamakta, uzmanlar çoğu zaman komisyona davet edilmemektedir. Bu yasa teklifi görüşmelerinde de aynı şey olmuştur. Örneğin böyle bir yasa teklifinin Kırıkkale ekonomisini nasıl etkileyeceği, çalışan memur ve personelin ne gibi sıkıntılar yaşayacağı, özelleştirme sürecinde hangi sorunların yaşanacağına ilişkin meseleler göz ardı edilmiştir. Dolayısıyla Meclis, Kırıkkale halkı için değil sermaye için seferber olmakta, bu süreçte sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda hareket edilmektedir. Aynı şekilde bu yasa teklifinin öncelikle görüşülmesi gereken yerlerden biri KİT Komisyonu iken, bu hassasiyet de göz ardı edilmiş, Kırıkkale'yi Kırıkkale yapan MKEK'in özelleştirilmesine zemin hazırlayan bu kanun teklifinin alt komisyonunda uzmanlarla birlikte değerlendirilmesi gerekliliği es geçilmiştir.

Esas Açısından Değerlendirme

Bu yasa teklifi birçok açıdan sıkıntılı bir yasa teklifidir. Esasen bu yasa teklifi, kamunun tasfiyesini amaçlayan, sermayenin çıkarlarını gözeten, kamu yararını sermayeye peşkeş çeken bir yasa teklifidir. Bu yasa teklifi ile kurum şirkete çevrilerek, özelleştirmenin zemini hazırlanmaktadır.

Yasa teklifi ile, Kurum sermayesinin tamamı Hazineye aktarılacak, dolayısı ile Hazine tarafından kısmi olarak ya da bir bütün olarak satılması veya ortak alınması kolaylaştırılacaktır.

Denetimden kaçırılmadığı iddia edilmektedir, ancak mevcuttaki denetim mekanizmaları bile doğru düzgün uygulanmazken, anonim şirketin denetlenmesi ya da yasalara uygun şekilde denetlenmesi ihtimali söz konusu olmayacaktır. Mevcut iş güvencesine rağmen personel arasında ayırım yapan, sürgün ve dışlama gibi birçok baskı aracını kullanan yönetimler tarafından; hiçbir personelin işten çıkarılmasının kesinlikle söz konusu olmayacağına ve personelin tüm mali ve sosyal haklarının korunacağı yönündeki açıklamalara inanmak mümkün değildir. Böylece MKE'nin KİT statüsünden daha esnek, özel sektör dinamizmi ile hareket eden, özellikle personel rejimi açısından çok daha esnek ve işe alımlarda torpil ve referansın dikkate alınacağı bir yapıya bürünmesi amaçlanmaktadır. Dahası sadece MKE değil, tüm KİT'lerin tasfiyesi ile kamunun küçültülerek tamamen özel sektörün insafına terk edilmesi adım adım gerçekleşmektedir. Yani ortak alma, parça parça satma, yap-işlet-devret modeli ve benzeri yöntemlerle kurumun bütün faaliyet alanlarının özel sektöre peşkeş çekilmesi için başlangıç adımı atılmaktadır.

Son 5 yıldır, AKP iktidarı tarafından Kurumun yönetim kadrolarına kişiler dışarıdan yönetici olarak atanmıştır. Bu yöneticiler de, AKP iktidarı tarafından, neden atandığı veya neden görevden aldığı anlaşılmadan sık sık değiştirilmiştir. Bakanlıklarda ve birçok kurumda yaşanan kayırmacılık, sürgün, yer değiştirmeler, MKE'nin de son beş yılına damgasını vurmuştur.

Ekonomik olarak ülkeyi krize sürüklemiş olan iktidar, çözümü bir kez daha kamuyu tasfiye etmekte aramaktadır. Kamu İktisadi Teşekküllerine (KİT) bir anonim şirket statüsü kazandırılmakta, bunların satışına zemin hazırlanmaktadır. Böylelikle binlerce kamu çalışanın iş güvencesini elinden alınmaktadır.

Her ne kadar MKE tarafından mevcut kanun teklifinin bir özelleştirme adımı olmadığı iddia edilse de, çalışan personelin görüşü bu yönde değildir. Aktif olarak çalışan hatların "milyonlarca adet alım garantisi" verilerek MKE'ye ait tüm teknik bilgi paketlerinin özel firmalara satıldığı, hatta bunlarla ilgili sözleşmelerin imzalandığı bilgisi verilmektedir. AKP iktidarları döneminde yol, köprü ihalelerinde olduğu gibi alım garantili bir özelleştirme süreci yaşanacağı bizzat çalışanlar tarafından söylenmektedir. Dolayısıyla tıpkı diğer ihalelerde olduğu gibi sadece MKE çalışanları mağdur olmayacak, aynı zamanda kamu kaynakları sermayedarlar için alım garantili servis edilecektir.

Öte yandan MKEK yöneticileri tarafından iddia edildiği gibi, mevcut kanundan kaynaklı sınırlamalar da söz konusu değildir. Mevcut durumda kendi istedikleri personele performans ödemesi yapmakta, çeşitli projeler ve iş kalemleri için hizmet alımı vb. şekilde danışman personel veya firma kullanımı yapılmakta ve dahası mevcut İhale Kanununa rağmen adrese teslim işler verilmesi konusunda hiçbir engelle karşılaşılmamaktadır.

Ayrıca tüm kamuda olduğu gibi, MKE Kurumu da tepeden inme yöneticiler tarafından yönetilmektedir. Kurumların kendi içerisinden liyakat şartlarına uygun, tecrübe ve bilgi birikimi dikkate alınmadan yapılan yönetici atamaları sorun olmaya devam etmektedir.

Atanan veya mevcut yöneticiler, hem memur hem de işçiler arasında iktidara yakın ya da yandaş sendikaların referansları doğrultusunda personel görevlendirmeleri yapmaktadır.

Bir diğerk iddia ise Kurum bünyesinde nitelikli personel istihdamının önündeki engellerin kaldırılması iddiasıdır. Mevcut yönetim tarafından bazı projelerde ve yapılan işlerde çok yüksek ücretlerle danışman adı altında personel istihdamı ya da danışman firma kullanımında belirgin bir artış olmuştur. Bugüne kadar danışmanlık hizmeti alınan kişi ve kurumların hangi kriterlere göre belirlendiğı ile ilgili tek bir somut çıktı olmadığı bilinmektedir.

Bu yasa teklifi ile emekçilerin kazanılan hakları yok olacak, binlerce çalışan perişan edilecektir. Böylesi adımlar AKP iktidarı açısından artık rutin haline gelmiş durumdadır. Daha önce Soma'da ve benzeri yerlerde özelleştirilen madenler ve termik santraller binlerce işçinin mağdur edilmesine, insanların geleceğinin çalınmasına yol açmıştır. Benzer örnekler ÇAYKUR ve PTT özelleştirmelerinde de görülmüştü.

Silah sanayisinin iştah kabartan bir sektör haline gelmesi, savaş harcamalarını en üst düzeye çıkaran AKP iktidarları için bir rant alanı haline gelmiştir. Dışarıya silah ihraç eden ülke konumunu pekiştirmek isteyen AKP iktidarı, şimdi de gözünü MKEK'e dikmiştir. Yasa teklifinin ardında yatan nedenleri anlamak için, savaş sanayi ekonomisini anlamak ve çözümlenmek önemli olacaktır.

Yerli-Milli Silah Sanayii Sevdası

Kapitalizm ve savaş ilişkisi kopmaz bağlarla ve evrensel düzeyde birbirine bağlıdır. Savaş sanayisi, dünyanın en gelişmiş ve kârlı sektörü olarak sermaye birikim rejimlerinin nefes borusu olmaktadır. Silah sanayisi, özellikle ekonomide daralmanın ve durgunluğun olduğu dönemlerde, sermaye grupları için kârlı bir yatırım alanı olmaktadır. AKP iktidarının, özellikle son on yılda silah yatırımlarına özel bir önem vermeye başlaması sektörün kar oranları ile yakından ilintilidir. Bu dönemde, AKP'nin silah sanayisi ile ilgisi stratejik düzeydedir ve ileriye dönük hedefler açısından en fazla ve agresif olarak büyümesi öngörülen sektörler arasında silah sanayisi en gözde sektördür. Aselsan'ın bu yılın ilk çeyreğı için açıkladığı 3 milyar TL kârı bu kapsamda örnek olarak verebiliriz.

Türkiye'de işbaşına gelen bütün hükümetler hazırladıkları bütçelerde en büyük payı silah ve savunma sanayisine aktarmıştır. AKP döneminde de bu kural bozulmamıştır. Medya ve inşaat sektörüne yön veren "havuz" sistemi, savunma sanayisine de yön vermektedir. AKP iktidarı, kamunun elindeki tüm imkânları ve maddi gücü bu havuzların beslenmesine bağlayarak, ciddi oranlarda büyümelerini sağlamaktadır. Geline süreçte, silah sanayisine aktarılan kaynaklar ve destekler 'güvenlik' yatırımlarına doğru genişleyen bir spektrumda hem oldukça karlı bir iş, hem de savaş politikalarını besleyen bir manivela gibi kullanılmaktadır.

"2015'ten itibaren ekonomik krizin kaçınılmaz bir hale geldiğini ve 2002'den beri büyümenin lokomotifliğini yapan inşaat-altyapı-finans üçgeninde yolun sonuna geldiğini yavaş yavaş anlayan AKP iktidarı, yeni dönemde yatırımlarını silah ve savunma sanayine, telekomünikasyon ve enerji yatırımlarına yönlendirmeye başladı."

Uluslararası alanda silah ve savunma sanayilerindeki gelişmeleri ve devletlerin silahlanma harcamalarını araştıran bir kuruluş olan SIPRI'ye göre, Türkiye'de bazı savunma sanayi şirketleri dünyanın en büyük silah satıcısı şirketler listesine girmiş durumdadır. ASELSAN, TAİ, Roketsan gibi şirketler ilk yüz içinde yer almaktadırlar. Savunma sanayisinde yer alan bazı şirketlerin aile içine veya yakın dostlara ait olması tesadüf değildir. "Sektörün büyükleri arasında Koç Grubu, Nurol, BMC, Netaş, Turbojet, Kale Havacılık bulunurken, aile dostları ve dönürlerinin (Albayrak Grubu, Katmerciler, Bayrak Grubu vb.) bu sürece katılımıyla paydaşlar artıyor." Birçok alanda oluşturulan havuz yapılarına kaynak verildiği gibi savunma sanayisinin içinde yer alan şirketlere de büyük teşvikler veriliyor. Yatırım arazileri BMC örneğinde olduğu gibi bedava veriliyor. AKP iktidarı kapsamında kristalize olan "geleneksel sermaye" ve "AKP sermayesi", savaş ve savunma sektörü söz konusu olunca, bir araya gelip uyum içinde bir arada durabiliyor.

"Hava araçları Bayrak Makina, Büyükmıhçı, Kalekalıp arasında pay ediliyor. Pastanın büyüğünü ise Bayraktar grubu alıyor. Kara araçlarında Otokar, BMC, HEMA ve Nurol büyük payı alıyor. Deniz araçları, RMK, DEARSAN, Sedef, Yonca-Onuk, İstanbul Denizcilik, A.D.İ.K - Anadolu Tersanesi arasında pay ediliyor. Elektronik yazılımda ise, Gate, Milsoft, Savronik, SDT, Vestel Savunma, Koç Sistem, Meteksan Savunma, C2TECH, Kaletron, Yüksek Teknoloji, Altay, BTT Ltd., Fotomiks varlık göstermekte. Roket, füze ve mühimmatta ise Barış, Kalekalıp, TİSAŞ, GİRSAN, Sarsılmaz, Samsun Yurt Savunma Sanayi ve Ticaret A.Ş faaliyet göstermekte. Lojistik-askeri giyim konusunda ise, Yakupoğlu, Öztiryakiler, Target, ÖZTEK, TEKSAV, ANEL, Megateknik önemli paylar almakta."

Görüldüğü üzere 'havuz' sistemiyle oluşturulan rant ve kayırma ekonomisinin tahtında oturan sektör silah sanayisidir. Demokratik hak temelli sorunlara karşı oluşturulan "beka" retoriği, oldukça kullanışlı bir aparat olarak şal görevi görüyor. Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan 696 KHK ile savunma sanayisini doğrudan kendine bağlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yönetim kadrosu ve havuz medyası, yerli bir "askeri-endüstriyel" kompleksi yaratma konusunda ulusal ve uluslararası diplomasi ve algı faaliyetlerini yürütmeye devam ediyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 09 Şubat 2019 tarihinde Aydın'da yaptığı mitingde, "Ben buradan patatesçilere, domatesçilere sesleniyorum; o bir tane merminin bedelini biliyor musun sen?" sorusunu sormuştu. Mermi parasıyla kodlanan militarizm ve savaş mekaniği, iktidar bloğunun silah sanayisi ve ileri teknoloji ürünlerinden iç piyasalara güçlü para aktarımı sağlamayı hedefleyen bir model üzerinden işletildi.

'Devletin bekası' söyleminin amacı, toplumsal-siyasal muhalefeti bastırma, bölgesel bir güç olma hedefiyle, özellikle havuz medyası eliyle toplumu militarize etmektir. Bu stratejinin en yıkıcı sonucu, silah ve savunma sanayine büyük yatırımlar yaparak, orduyu yüksek maliyetli teknolojiyle donatarak, toplumsal eşitsizliği ve yoksulluğu büyütme.

Özelleştirmeler Bilançosu

Ülkenin yakın geçmişine bakıldığında, 1986'da başlayan özelleştirme sürecinde 2021'e kadar 70 milyar dolarlık satış gerçekleştirildiği görülmektedir. 2002'ye kadar geçen 16 yılda 8 milyar dolarlık özelleştirme işlemi tamamlanmıştır. AKP iktidarının 19 yılında ise özelleştirme miktarı 62.3 milyar dolara ulaşmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) verilerine göre, 1986-2021 arasında özelleştirilen kurumlara ait 3 bin üzerinde taşınmaz satılmıştır. Aralarında TEDAŞ, Sümer Holding, PETKİM, TEKEL, Şeker Fabrikaları'nın taşınmazlarının da yer aldığı 3.9 milyar dolarlık satışın 3.7 milyar dolarlık bölümü yine AKP döneminde gerçekleşmiştir.

Aynı şekilde Hazine Bakanlığı'na bağlı ÖİB tarafından Resmi Gazete'de yer alan "Yatırımcıya Duyuru" adı altında arazi satışları sürmektedir. 2021'in ilk dört ayında 11 ayrı günde özelleştirme kararları yayımlanmıştır. Geçmişte özelleştirilen 75 arazinin satışı da onaylanarak, büyüklükleri 861 bin 898 metrekareye ulaşmıştır. Büyük kısmı turizm bölgelerindeki arazilerin satışından 798 milyon 59 bin 500 TL gelir elde edilmiştir.

2005-2020 arasında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre toplam 309 milyon metrekare genişliğinde 72 bin 53 adet taşınmaz satışı yapılmıştır. Kurumlara yapılan devirler, trampa (takas), hibe ve teşviklerle elden çıkarılan alan ise 1.5 milyar metrekareye ulaşmıştır. Son 5 yılda satışlardan 12 milyar 414 milyon 784 bin TL gelir elde edildiği açıklanmıştır. 2016'da 1.8 milyar TL, 2017'de 2.3 milyar TL, 2018'de 2.2 milyar TL, 2019'da 2.5 milyar TL, 2020 yılında da 3.3 milyar TL değerinde satış geliri elde edilmiştir. Sadece 2020 yılında 8 bin 300 açık artırma ihalesi yapılarak, 5 bin 780 adet, 17.3 milyon metrekare taşınmazın satışı tamamlanmıştır.

AKP'nin gerek özelleştirme politikası gerekse kamuya ait taşınmazları, milletin vergileriyle yapılan fabrikaları, sanayi tesislerini özelleştirme adı altında yok pahasına satması ile özellikle dar gelirli kesimler büyük ölçüde mağduriyet yaşamaktadır.

Önemli Özelleştirmelerin Kısa Tarihi

2004 yılı itibariyle özelleştirmelerde vites yükselten AKP iktidarı, 1 milyar 282 milyon dolarlık satış yaptı. 2003 yılında fabrika yapan fabrikaları elden çıkaran AKP iktidarı, bu defa parçalaya parçalaya sanayi kuruluşlarını satmaya başladı.

TEKEL'in alkollü içecekler bölümü 292 milyon dolara satılırken, gübre üreten şirketler ve onların fabrikaları özelleştirildi. Eti Bakır 21.8 milyon, Eti Krom 58 milyon, Eti Gümüş 41.2 milyon ve Eti Elektrometalurji 15.3 milyon dolara satıldı.

Çayeli Bakır İşletmeleri 49.2 milyon dolara, Karadeniz Bakır İşletmeleri Samsun İşletmesi 11.1 milyon dolara, BET Kütahya Şeker Fabrikası 23.8 milyon dolara, Amasya Şeker 1 milyon 250 bin dolara özelleştirildi. Doğalgaz dağıtım şirketleri ESGAZ 43 milyon dolara, BURSAGAZ 120 milyon dolara satıldı. Sümer Holding bünyesinde yer alan fabrika arazileri de tek tek satıldı. 44 milyon dolara satılan Sümerbank Bakırköy İşletmesi'ni, 27 milyon dolara satılan TUMOSAN izledi. Blok satıştan toplam 402 milyon dolar gelir elde edilirken, 2004 yılında 689 milyon dolar değerinde tesis, varlık ve arazi satışı gerçekleştirildi. Türk Hava Yolları'nın (THY) hisselerinin yüzde 20'si ise 177 milyon dolara borsada satıldı.

2005 yılında AKP iktidarı toplam 8.2 milyar dolarlık özelleştirme yaparak rekor kırdı. Türkiye'nin en stratejik kurumlarından biri olan Türk Telekom'un yüzde 55'i 6 milyar 550 milyon dolar bedelle Lübnanlı Hariri Ailesi'ne satıldı. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'ne ait olan İstanbul Hilton Oteli binası ve arazisi 255 milyon dolara, Ataköy Otelcilik 62.7

milyon dolara, Ataköy Marina ve Yat İşletmeciliği 23.7 milyon dolara, Ataköy Turizm ise 33.5 milyon dolara satıldı. Kıbrıs Türk Havayolları 33 milyon dolara, Adapazarı Şeker Fabrikası 45.7 milyon dolara blok olarak satılan kuruluşlar oldu. AKP, 2005 yılında Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarından TÜPRAŞ ve PETKİM'in bir bölümünü borsada sattı. Bir gece yarısı TÜPRAŞ'ın yüzde 14.76'sı İsraili iş adamı Sami Ofer'e 453 milyon dolar bedelle devredilirken, PETKİM'in yüzde 35'i 273 milyon dolara halka arz edildi.

2006 yılı özelleştirme çapı açısından 2005'i bir önceki yılı aratmadı. Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olan TÜPRAŞ'ın özelleştirme ihalesi Eylül 2005'te yapıldı ve 4 milyar 140 milyon dolar teklif eden Koç Holding-Shell ortak girişimi ipi göğüsledi.

Birkaç gün sonra ise bir başka sanayi devi Erdemir, 2 milyar 770 milyon dolara OYAK Grubu'na satıldı. Başak Sigorta ve Başak Emeklilik Mayıs ayında blok olarak 268 milyon dolara özelleştirildi. THY'nin yüzde 25'i 207.8 milyon dolara borsada halka arz edilirken, TEKEL'in Ankara'daki Genel Müdürlük binası 100 milyon dolara TOBB'a satıldı.

2007 yılında AKP, hiç kamu şirketi satmadı. Araç muayene istasyonlarını, taşınmazları ve borsada Halkbank hisselerinin bir kısmını elden çıkartarak, toplam 4 milyar 258 milyon dolar gelir elde etti.

Bugün Zorlu Center'ın yükseldiği İstanbul Boğazı'na nazır Karayolları arazisi 800 milyon dolara, Mersin Limanı 755 milyon dolara, araç muayene istasyonları 613 milyon dolara, Halkbank'ın yüzde 25'i ise 1.8 milyar dolara satıldı.

2008 yılında iki şirket blok olarak özelleştirildi. Birincisi tıpkı TÜPRAŞ ve Türk Telekom gibi Türkiye'nin en stratejik kurumlarından biri olan Petkim Petrokimya Holding'di. 30 Mayıs 2008 günü imzalanan sözleşmeyle Azerbaycan devlet şirketi Socar, Petkim'i 2 milyar 40 milyon dolara satın aldı.

TEKEL'in sigara bölümü ise 24 Haziran 2008'de 1 milyar 720 milyon dolara satıldı. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş'nin (ADÜAŞ) sahip olduğu 9 santral ise 510 milyon dolara özelleştirildi.

2009 yılında İSE 2 milyar 270 milyon dolar değerinde özelleştirme işlemi gerçekleştirildi. Yapılan satışlarda en büyük kalemi elektrik dağıtım şirketleri oluşturdu. Başkent Elektrik 1 milyar 225 milyon dolara, Sakarya Elektrik 600 milyon dolara, Meram Elektrik ise 440 milyon dolara satıldı.

Üçüncü Havalimanı, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Osman Gazi Köprüsü, Avrasya Tüneli ve şehir hastaneleri başta olmak üzere yap-işlet-devret modelli projelerde işletici firmalarla yapılan sözleşmelerde günlük veya yıllık olmak üzere yolcu, araç ve hasta sayısı garantisi verildi.

Eğer planlanan sayıda kullanım olmazsa, kamu-özel işbirliği projelerinde devletin hazinesi 25 yıl boyunca firmalar toplam 100 milyar dolarlık ödeme yapabilir. Ülkenin geleceğini ipotek altına alan bu mega yatırımlar için verilen taahhütler ise "ticari sır" olarak halktan gizlenmektedir.

İşte bu sürecin bir parçası olarak, iktidar şimdi de, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun; gelişen teknolojiye ayak uydurulması, üretim imkân ve kabiliyetlerinin artırılması ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması gibi nedenlerle günümüz ticari hayatın gerekliliklerine uygun yapısal dönüşümüne ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir. Bu çerçevede kurumun yapısının, imkân ve kabiliyetlerinin daha fazla güçlendirilerek, sektöründe gelişen teknolojileri izleyip modern mühimmat, silah ve silah sistemlerini geliştirebilecek ve üretebilecek, yurtdışı firmalarla rekabet edebilecek, genel ekonomik ve yapısal değişimlerden etkilenmeyecek, Hazine desteğine ihtiyaç duymadan varlığını ve faaliyetlerini sürdürebilecek, hareket esnekliğine sahip bir organizasyon haline dönüşmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Aynı şekilde personel rejiminde de yeni bir tasarrufa gidilerek, yoğun teknoloji kullanımı gerektiren bir sektörde faaliyet gösteren Kurum için kritik ve nitelikli personelin istihdamının sağlanması, uluslararası ve yerli savunma sanayii firmalarıyla ortaklık ve işbirliği yapılması, Ar-Ge'ye ağırlık verilerek ürün çeşitliliğinin sağlanması ve ihracatın artırılması adına Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi olarak daha esnek, etkin, verimli, modern ve dinamik bir yapıya kavuşturulması amaçlandığı söylenmektedir.

Maddeler Açısından Değerlendirme

Madde 3- Madde ile MKE Anonim Şirketi kurulmasına ve kurulan şirketin ilgili bakanlığı olan Milli Savunma Bakanlığı'nın hükmü altına alınmasını sağlamaktadır. Her ne kadar AKP iktidarı ve onun siyasi saiklerle hareket etmemeleri gereken atadığı bürokratlar, söz konusu bu anonim şirketleştirme girişimini “özelleştirilmeyecek, özel şirket mantığı ile çalışacak” şeklinde açıklama çabasına girse de, özel şirket mantığı ile çalışmanın kamu kurumlarının AKP iktidarı döneminde nasıl bir sonuç verdiğini bilmekteyiz.

Bilindiği üzere AKP Genel Başkanı, Türkiye'yi bir şirket gibi yönetme arzusunu kamuoyu nezdinde açıkça dile getirmiş, ucube Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile Türkiye'nin eğitimini bir okul sahibi patrona, sağlığını bir hastane sahibi patrona, kültür ve turizmni bir otel ve tur şirketi sahibi patrona, ticaretini kendi şirketinden bakanlığa dezenfektan satan bir aile şirketi sahibine teslim etmiştir. Türkiye Varlık Fonu ile Türkiye'nin köklü kurumlarını Varlık Fonu bünyesine almış ve söz konusu bütün şirketler bu kanun maddelerinde iddia edildiği gibi kâr etmeleri beklenirken, her yıl milyonlarca lira zarar etmişlerdir. Ayrıca kurumların TBMM ve Sayıştay tarafından denetlenmesinin önüne geçilmiştir. AKP-MHP iktidar ittifakının Türkiye ekonomisini getirdiği yer, boş Merkez Bankası kasası, boğazına kadar borçlanmış halk, esnaf, çiftçiler, şirketler ve gelecekları dahi ipotek edilmiş gençler ve çocuklardır.

Madde 4- Madde ile şirketin yerine getireceği faaliyetler ve bu faaliyetleri yerine getirirken sahip olduğu yetkiler düzenlenmektedir. Ayrıca Milli Savunma Bakanlığı'na ait her türlü taşınır ve taşınmazlardan faydalanabilmesi sağlanmakta, diğer yandan hali hazırda kurumun yetkisi dahilinde olan 3284 sayılı kanunun devam edeceği hükmü yer almaktadır.

Madde 5- Madde ile şirketin tabi olacağı bağımsız denetim ile ilgili hususlar düzenlenmektedir. Şirketin kendisini denetleyeceği bağımsız kuruluşun, seçilen Genel Kurul tarafından belirleneceği belirtilmektedir.

Denetimin AKP elinde nasıl yok edildiği, şeffaflığın ortadan kaldırıldığı bir anlayışı Türkiye Varlık Fonu örneğinde zaten görmekteyiz. Sayıştay tarafından denetlenen kurumların ilgili fona dahil edildikten sonra hiçbir şekilde denetlenemediği ve takip edilemediği Türkiye kamuoyunun malumudur. MKE için de bu durum benzer şekilde yürütülecektir. TBMM ve Sayıştay denetiminden kaçan, bu denetim kurumlarını pasifleştiren anlayışın kendi siyasi geleceği için adım attığı açıktır.

Madde 8- Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine dair muafiyetleri düzenleyen sekizinci maddeye göre, bu şirket ve hissesinin yüzde elliden fazlasına sahip olduğu şirketlerle ilgili olarak Devlet Memurları Kanunu, Devlet İhale Kanunu, Rekabetin Korunması Kanunu ve Harcırh Kanunu başta olmak üzere on beşten fazla kanun ve kararnameden muaf tutulmaktadır. Madde ile ayrıca söz konusu şirketlerde çalışacak yönetici ve personellerin yurt dışı harcırahları, taşınlar gibi masrafları şirket tarafından belirlenecektir.

Madde ile ilgili şirket bir kara delik olarak tasarlanmakta, şirkete Anayasa'ya aykırı şekilde, yasal bağlayıcılığa karşı bağışıklık sağlanmaktadır. Şirketin kamuya ait olmak yerine özel şirket gibi yönetilmek istenmesinden daha vahim düzenlemeler bu maddede yer almıştır. Bu kapsamda vergiden ve rekabetten muaf tutulmak istenen bu şirketin hukukun üstünde tutulması kara delik tanımlamasını hak etmektedir. Kanun teklifi ile düzenlenen bu şirket, ilgili kanunlardan muaf, iç harcamalarında özerk şekliyle yeni bir kara delik ve yolsuzluk odağı haline gelecektir.

İmam Taşçılar
Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

2/3677 Esas Numaralı “Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi”ne ilişkin görüşlerimiz aşağıdaki gibidir.

Genel Değerlendirme

Getirilen kanun teklifin genel olarak amacı Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu’nun yapısını ve statüsünü değiştirmeyi amaçlamaktadır. 08/06/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bir İktisadi Devlet Teşekkülü olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, KİT statüsünden çıkarılıp Türk Ticaret Kanunu kapsamında bir kamu anonim şirketine dönüştürülmek istenmektedir. Teklif sermayesinin tamamı Hazineye ait yönetim ve denetim hakları Milli Savunma Bakanlığına bağlı bir kamu şirketi modeli oluşturmayı amaçlamaktadır. Ancak söz konusu teklif özelleştirmenin önünü açacağı, MKE personellerinin hak kaybına uğrayacağı konuları başta olmak üzere ciddi sıkıntılar içermektedir.

Türk savunma sanayiinin temelini oluşturan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun temelleri Fatih Sultan Mehmet tarafından kurulan Top Dökümhanesine dayanmaktadır. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu; Tophane-i Amire, İmalat-ı Harbiye Müdüriyeti Umumiyesi, Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü, MKE Kurumu Genel Müdürlüğü gibi değişik isimler altında 15. yüzyıldan bu yana hizmet vermektedir. Böylesine köklü bir kurum olan MKE, kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde, imalat sanayi alanında, her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı madde, makina, teçhizat ve malzeme imalat kapasitelerini karlılık ve verimlilik esasları göz önüne alarak, savunma ve sivil savunma ihtiyaçlarına göre planlama ve ekonomik bir şekilde üretmek ve pazarlamak amacıyla kurulmuş bir kurumdur. MKE Kurumu; demir-çelik, kimya ve makina imalat gibi pek çok sektöre de öncülük ederek, ülkemiz sanayisinin gelişmesinde çok önemli bir rol üstlenmiştir. Ayrıca Türk Silahlı

Kuvvetlerinin her türlü silah, mühimmat, roket, araç ve gereç ihtiyaçlarını karşılamakla görevli olmasından ötürü çok kritik öneme sahip bir kurumdur. Böylesine önemli bir kurumun şirketleştirilmesinin hatalı olduğunu düşünmekteyiz. Nitekim yakın dönemde Tank Palet Fabrikasının ve diğer kamu şirketlerinin özelleştirilerek, devletimizin önemli kurumlarının nasıl yabancılara satıldığı tüm kamuoyunca bilinen bir gerçektir.

Teklifin gerekçesinde “*Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun yapısının, imkan ve kabiliyetlerinin daha fazla güçlendirilerek, sektöründe gelişen teknolojileri izleyip modern mühimmat, silah ve silah sistemlerini geliştirebilecek ve üretebilecek, yurtdışı firmalarla rekabet edebilecek, genel ekonomik ve yapısal değişimlerden etkilenmeyecek, hazine desteğine ihtiyaç duymadan varlığını ve faaliyetlerini sürdürebilecek, hareket esnekliğine sahip bir organizasyon haline dönüşmesi gerekmektedir.*” şeklinde ifade yer almaktadır. Ayrıca komisyon görüşmeleri sırasında ilk imza sahibi sayın milletvekili ve sayın bakan yardımcısı MKE’nin hantal yapısıyla ileri teknolojik gelişmelerin sağlaması mümkün olmadığını savunarak teklifi gerekçelendirmeye çalışmışlardır. Ancak “hantal yapısıyla ileri teknolojik gelişmeler sağlaması mümkün değil” savunmasına rağmen kurumun bilançosu, bu durumu yalanlamaktadır. Nitekim kurumun 2020 yılındaki net karı 708 milyon 275 bin 477 lira ve AR-GE harcamasını da 78 milyon lira olarak açıklanmıştır. Böylece en çok kâr eden kamu sanayi kuruluşları arasında ilk 3’te yer almıştır. Yine MKE’nin 2020 yılı faaliyet raporunda AR-GE faaliyetleri konusu detaylı olarak ele alınmış olup rapora göre; MKE, 2019 yılında 73,8 milyon lira olan AR-GE harcamasını, 2020 yılında 78 milyon liraya çıkardı. AR-GE faaliyetlerinin anlatıldığı raporda, Deniz Kuvvetleri’nin ihtiyacı olan Deniz Topu’nda son aşamaya geldiği; RDX-HMX-CXM gibi kritik kimyasallarda yurtdışına bağımlılığın ortadan kaldırıldığı; Hafif Çekili Obüs (BORAN) projesinin testlerinin gerçekleştirildiği vurgulanmıştır. Raporda; “Ülkemizin ihtiyaç duyduğu Enerjetik Malzeme üretimini çok şükür yüzde yüz milli teknoloji ve yerli sermaye ile gerçekleştirmiş bulunmaktayız” denilmiştir. Komisyon da MKE Genel Müdürü yapmış olduğu sunumda MKE’nin kabiliyet ve üretim başarılarını anlatmıştır. Ancak daha sonradan da hantallıktan bahsetmiştir. Bu ciddi bir çelişki doğurmuştur. Ayrıca veriler de incelendiğinde kurum, dünyada 40’tan fazla ülkeye ihracat gerçekleştirmiş, 2020 yılı itibarıyla Türkiye’nin en büyük 100 sanayi kuruluşundan biri olmuştur. 2019 yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri değerlendirildiğinde en fazla gelir beyan eden mükellefler arasında 41. Sırada, KİT’ler arasında 4. Sırada ve savunma sanayi kuruluşları arasında 1. Sırada. Tüm bunlar birlikte değerlendirildiğinde böyle bir kurumun hantal olduğunu iddia etmek mümkün görünmemektedir.

Teklifin gerekçesi ile fiili durum örtüşmemektedir. Ayrıca Anonim şirket olursa şimdi yapılamayan ne yapılacaktır? Bu soruya net cevaplar verilememiştir. “Gelişen teknolojiye ayak uydurma” sürekli vurgulanmış olsa da bu ifade soyut bir ifadedir. Somut gerekçeler üretilememiş olup mevcut statünün neye engel olduğu açıklanamamıştır. Yine dönüştürülmek istenen statü anonim şirkettir ve bilindiği üzere şirketler ticari hayatta kar etmek için faaliyet gösterirler. Ancak MKE’nin misyonunda kar etmenin birinci amaç olmadığı, nihai hedefin TSK ve güvenlik güçlerinin konvansiyonel alanda savunma sanayine dayalı ihtiyaçlarını azami yerli katkı ile düşük maliyetli ve kaliteli ürünlerle karşılamak, artan kapasite ölçüsünde ihracat yapmak, inovasyon ve AR-GE faaliyetlerinde bulunmak olduğu, bu tür ürünleri üretmemeniz halinde paranızın olması halinde dahi dışarıdan satın alamadığınız / ambargo uygulanan dönemlerin olabileceği unutulmamalıdır. Bu yüzden MKE hayati bir kurumdur ve şirketleştirilmemelidir.

Teklifin başka gerekçelerinden olan bir başka husus ise “uluslararası ve yerli savunma sanayii firmalarıyla ortaklık ve işbirliği yapılması”dır. Bahsedildiği gibi MKE’nin şirketleşmesinin sonraki adımının özelleştirmeye gideceği endişesidir. Bu endişeler komisyonda dile getirilmiş ve özelleştirilemeyeceğine ilişkin bir madde eklenmiştir. Ancak bu endişeler tam anlamıyla giderilememiştir. Nitekim Ak Parti’nin hızlı özelleştirme politikaları, içinde bulunduğumuz ekonomik krizin temel nedeni olan iktidarın üretimden vazgeçip tüketime yönelme alışkanlığı ve mevcut Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanı’nın bir kararname ile kanunları hatta anayasayı dahi hiçe sayıp her şeyi yapabilmesi getirilen maddenin ne kadar işe yarayabileceği konusunda bizleri şüpheye sevk etmiştir. Ak Parti’nin ne söylediğinden ziyade ne yaptığına baktığımızda endişelerimiz daha da artmaktadır. Ak Parti iktidarında özelleştirilip elimizden giden kurumlar saymakla bitmeyecektir. Tank Palet Fabrikası, Telekom, Tekel, Seka, Tüpraş, Şeker Fabrikaları, Etibank, Limanlar, Sümerbank, Soma Termik Santrali, İkizdere Hidroelektrik Santrali gibi sayısız ve son derece önemli devlet kurumları içinde benzer şeyler söylenmiş ancak zaman içinde hepsi satılmış, devletimizin elinden kayıp gitmiştir. Yine son günlerde kamuoyunu da meşgul eden İstanbul Sözleşmesi’nden çıkış sürecine bakıldığında durum daha iyi anlaşılacaktır. İstanbul Sözleşmesine imza atan Ak Parti hükümeti, sözleşmeyi uygun bulmaya dair teklifi meclise getirdiğinde tüm partilerin oy birliği ile sözleşme uygun bulunmuştu. Aradan geçen zamanda Ak Parti karar değiştirdi ve meclis iradesini bir gecede yok sayarak kararname ile sözleşmeden çekildi. Bu kanununda bir gecede yok sayılarak zaten şirketleştirilerek zemin hazırlanmış

MKE'nin özelleştirmeden başka bir adla ama özelleştirme amacıyla hamle yapılmayacağını garantisini bulunmamaktadır.

Teklifin gerekçesinde ve komisyon görüşmelerinde vurgulanan diğer bir husus ise MKE'nin şirketleşmesi halinde daha etkin ve hızlı kararlar alınacağını belirtilmesi olmuştur. Ancak hatırlatmak gerekir ki Partili Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi getirilirken de bu gerekçe sürekli öne sürülmüş, bu sistemde etkin ve hızlı kararlar alınacak böylece bürokrasi azalacak ülkemiz şahlanış yaşayacak vs gibi gerekçeler üretilmişti. Ancak gelinen noktada bu hükümet sisteminin ülkemizi felakete sürüklediği, ekonomik buhranlar yaşattığı ve sayısız zararlara sebep olduğu ortadadır. Şimdi aynı gerekçelere MKE'nin şirketleşmesinde yer verilmektedir. Tıpkı Partili Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ülkeyi felakete sürüklemesi gibi şirketleşme de MKE'yi felakete sürükleyeceği noktasında ciddi endişeler taşımaktayız.

Sonuç olarak şirketin mevcut hukuki statüsünün korunması elzemdir. Komisyonunda bahsedilen ve MKE'nin mevcut statüsünde karşılaştığı zorlukların statüye dokunmadan diğer ilgili kanunlarda yapılacak değişikliklerle giderilebileceği açıktır. Örneğin acil ihtiyaçların olduğu durumlar için ihale kanunlarında bu kurum özelinde mevcut hükümler konularak sorun çözülebilecekken ya da nitelikli personeli istihdam edebilmek için gerekli esneklik sağlanabilecekken şirketleştirilip tamamen tüm ihale mevzuatından muaf tutmak akla soru işaretleri getirmektedir.

Teklifin Maddeleri Üzerindeki Değerlendirmelerimiz

Madde 3'e İlişkin Değerlendirmemiz:

Madde ile kurulması amaçlanan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi'nin başlangıç sermayesi, ilgili bakanlığı, sermaye sahibinin "Hazine" olduğu düzenlenmektedir. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanacak esas sözleşmesinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçeceği belirtilmektedir. Bahsi geçen esas sözleşme kritik öneme sahiptir. Şirketin ana sözleşmesi olan bu hususun nasıl düzenleneceği, içeriğinin nasıl olacağını düzenlenmemesi ciddi bir eksikliklerdir.

Madde 4'e İlişkin Değerlendirmemiz:

Madde ile kurulacak şirketin görev ve yetkileri düzenlenmiştir. Şirketin yapabileceği veya yaptırabileceği işler sayılmıştır. Bakanlık envanterindeki bedelini ödeyerek kullanabileceği ve bakan onayı ile bedelsiz kullanabileceği şeyler belirtilmiştir.

Yurt içinde ve yurt dışında faaliyet gösterebileceği, Cumhurbaşkanı kararı ile kamulaştırma yapabileceği düzenlenmiştir.

Belirtilen şartları taşıyan malları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen birim fiyatlarından satın alabileceği belirtilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin her türlü silah, mühimmat, roket, araç ve gereç ihtiyaçlarını karşılamakla görevli olan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu teklif ile ticari şirket pozisyonuna getirilerek milli güvenliğe katkı sağlayan bir kamu kurumu statüsünden çıkarılmış olacaktır. MKE'nin ürettikleri ürünleri en başta askerimiz kullanmaktadır. Hepimizin canının güvencesi ve askerimizin de canının güvencesi olacak bir kurumun şirketleştirilmesinin teklif edilmesi hatalı olmuştur.

Maddede teklif edilen değişiklikte, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyaçlarını karşılayan bu kuruma, ürettiği herhangi bir silah, mühimmat, roket, araç ve gereci kendi dışında başka bir yurt dışı menşeli şirkete üretirme, pazarlama ve ticareti yapma yetkisi verilmektedir.

Milli güvenlik hedefleri doğrultusunda üretim yapan bir kuruma yurt içi veya yurt dışında üretme ve üretirme yetkisinin verilecek olması, bu kurumun yerli ve yabancı şirketlere iştirak edebilecek olması milli menfaatlerimiz ve milli güvenlik politikamız ile çatışmaktadır. Ordumuzun milli savunma ihtiyacına imkân ve olanak sunan MKE'nin bu üretimleri milli güvenlik sırrı niteliği taşımaktadır. Milli güvenlik sırrı niteliğindeki her türden araç, gereç, bilgi, belge ve projenin paylaşımı tehdit oluşturur. Devletimizin üretim kapasitesi ve sorumluluğundan kaçarak MKE'nin görev ve yetkilerini aracı şirketlere devredebilmesi kamu güvenliği açısından tehlike arz etmektedir.

Madde 5'e İlişkin Değerlendirmemiz:

Madde ile MKE'nin belirlenecek kuruluş tarafından bağımsız denetime tabi tutulacağı düzenlenmektedir.

TBMM'nin denetimine tabi olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nun anonim şirketine dönüştürülmesine müteakip şirketin TBMM denetimine tabi olmaması gibi bir süreci ortaya çıkaracaktır.

TBMM KİT Komisyonu, Anayasa'nın 165. maddesinin kendisine vermiş olduğu yetkiler çerçevesi içinde kamuya ait olan kurumları denetleme yetkisine sahiptir. Bu denetimler gerek idari ve gerekse de mali yönden yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonunda çalışmalarında büyük aksaklıklar görülen, Devleti zarara soktuğu kanaatine varılan müesseselerin hesaplarının ibra edilmemesi nedeniyle de savcılıklara suç duyurusunda bulunulur. Ayrıca ilgili bakanlıklarına ve Başbakanlık Teftiş Kurulu'na olayın incelenmesi için Komisyon kanalıyla aktarılır. Yani MKE'nin yeni statüsünün kabul edilmesi halinde, kurum TBMM'nin yani milletin denetiminden kaçırılacaktır.

Madde 6'ya İlişkin Değerlendirmemiz:

Madde ile yönetim kurulu üyeleri ve genel müdürün genel kurul tarafından seçileceği ve yönetim kurulu ve genel müdürün görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Kamuoyunu uzunca bir süredir meşgul eden birden fazla kurumdan çok sayıda maaş, ücret, huzur hakkı gibi adlar altında maaş alan bürokrat, danışman, eski siyasilerin olduğu bilinmektedir. Bu maddeyle de yeni bir maaş alanı yaratılmaktadır. Buralara savunma sanayi ile alakası olmayan, yeterliliği olmayan, ihtisası bu konularda olmayan kişilere maaş verileceği endişesi bulunmaktadır. Tıpkı eski siyasilerin ya da bir güreşçinin kamu bankalarına yönetici yapılmasında olduğu gibi.

Madde 7'ye İlişkin Değerlendirmemiz:

Madde ile MKE'de çalıştırılacak personelin 5510 sayılı kanununun 4-1/a bendi kapsamında işçi olarak çalıştırılacağı düzenlenmiştir.

Demir-çelik, kimya ve makina imalat gibi pek çok sektöre de öncülük ederek, ülkemiz sanayisinin gelişmesinde bir ekol oluşturmuş ve sanayimizde lokomotif rolü üstlenmiş bir kamu kurumu olan MKE bu düzenleme sonrası kendi personeline bir sözleşme dayatacak ve sözleşme şartlarını kabul etmeyen tecrübeli, nitelikli ve yetkin personelini kaybedecektir.

Bu süreç sonucunda MKE kendi bünyesinde çalışacak personel bulmakta zorlanacaktır. Nitelikli ve deneyimli personelin bu köklü kurumu terk etmesiyle karşı karşıya kalınabilecektir. Bu da kurum hafızasına ciddi bir zarar verecektir. Bu konuda ihtisaslaşmış iş gücünün kaybı önlenmelidir.

Komisyonunda ücretlerin düşük olduğu, yollukların yine yetersiz olduğu bu nedenle nitelikli istihdamın yapılmadığı iktidar kanadından söylenmiştir. Ancak bu sorunun giderilmesinin tek yolu statüsünün değiştirilerek şirket yapılması olduğu dikte edilmeye çalışılmıştır. Bu durum tamamıyla hatalıdır. MKE'nin mevcut statüsünün korunarak, ilgili kanunlarda değişikliğe gidilmesi yoluyla bu sorunlar çözülebilecek mahiyettedir.

İlgili maddede MKE'nin sürekli olarak yabancı uyruklu personel çalıştırabilmesine imkân yaratılmaktadır. Bu durum hem yerli istihdamı azaltacak hem de sürekli yabancı uyruklu personel çalıştırmanın ortaya çıkaracağı riskler milli güvenliği tehdit edecektir.

Madde 8'e İlişkin Değerlendirmemiz:

Madde ile kurulacak şirketin muaf tutulacağı kanunlar düzenlenmektedir.

Kamu kurumu statüsünden çıkarılarak şirketleştirilen MKE'nin 12 ayrı mevzuattan muaf tutulmasındaki gerekçe teklif metninde açıklanmamıştır. Böylesine önemli bir kurumun muafiyetlerle kontrolsüz bırakılması kabul edilemez.

Bu kanun teklifinde de açıkça dile getirildiği üzere sermayesinin tamamı Hazineye ait olacak olan yani kamu kaynaklarıyla işletilecek olan bu şirkete birçok kanunda muafiyet tanınması kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasının önüne geçecektir. Milli varlıklarımızın bu yolla zarara uğratılmasının önüne geçilmelidir.

Ve yine şirketin ihale kanunlarından muaf tutulması düzenlenmektedir. Bunun nedeni ise ivedi alımlar yapmak gerektiği, acil ihtiyaçların giderilememesi vs olarak belirtilmiştir. Ancak TSK'da olduğu gibi acil alımlara ilişkin ihale kanunlarında bu kurum ve bu mahiyetteki benzer kurumlar için yapılacak değişikliklerle sorun giderilebilecekken bu yol izlenmemiştir. Böylece bu halde yapılacak ya da yaptırılacak tüm işlerde keyfiliğe, kayırmacılığa ve şaibeli işlemlere sebep olacaktır.

Geçici Madde 1'e İlişkin Değerlendirmemiz:

Madde ile MKE'de görev yapan personelin kurumun şirketleşmesi sürecindeki geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

Birinci fıkrada emekliliğe hak kazananların talepleri doğrultusunda emekliye ayırma işlemlerinin yapılacağı, kanunun yürürlükten tarihinden 6 ay sonra şirkette idare hukukuna tabi olan personel kalmayacağı düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada sıralanmış idari görevlilerin görevlerinin yürürlük tarihi itibarıyla sona ereceği, 6 aylık süreyi geçmemek üzere yerlerine görevlendirme yapılanana kadar görevlerine devam edecekleri düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkrada, 399 sayılı KHK'nın ek 1 ve 2 sayılı cetveli doğrultusunda çalışan personele 6 ay içerisinde iş sözleşmesi teklif edileceği, sözleşmeyi kabul edenlerin kıdeme bağlı haklar hariç tüm haklarını kaybederek istihdam edileceği düzenlenmektedir.

MKE'nin kamu kurumu statüsünden çıkarılarak şirketleştirilmesi en aşağıdan en yukarıya kadar kurumda görev yapan tüm mevcut personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nu kapsamında yararlandıkları haklardan mahrum bırakarak işçi statüsüne sürüklemektedir. Personelin bu kanunun yasalaşması halinde; emekliliği istemek, dayatılacak sözleşmeyi kabul ederek işçi olmak ya da çalıştığı kurumu terk etmek zorunda bırakılması dışında bir seçeneği olmayacaktır.

Ülkemizin stratejik ve güvenlik açısından geleceğine dair endişelerimizin yanında, kanun değişikliği yürürlüğe girdiği tarihten itibaren MKE kurumunda bir tane bile memur kalmayacaktır.

Çalışan ve mevcut statü ve unvanları ile şirkete devredilen personel, yeni bir iş sözleşmesi yapılmadan tüm kıdem ve özlük hakları ile çalıştırılmaya devam edilmesinin daha

uygun olacağı düşünülmektedir. Şirkette çalışmaya devam etmek istemeyen işçiler içinse belli zorluklar mevcuttur. Bunlara ilişkin düzenlemeler eksiktir. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda istihdam edildikleri statüye uygun kadro ve pozisyonlarda, **tercih edebilecekleri üç seçenek** dâhilinde istihdam edilmelerini sağlanması noktasında işçilerin talepleri bulunmaktadır. Ayrıca devredilen işçinin ikamet ettiği lojmandan taşınması için kendisine en az 6 aylık süre verilmeli. Verilen bu süre sonunda lojmandan ayrılan işçiye taşınma yardımı yapılmalıdır. Ayrıca Şirkette çalışmaya devam etmek istemeyen işçilerin kurumlarda çalışan eşlerinin tayini içinde aile birliğinin korunması amacıyla düzenleme yapılmalıdır. Ayrıca madde metninde “bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip 6 aylık sürenin sonundan itibaren Şirkette özel hukuk hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılmaz.” İbaresinde ki 6 ay 1 yıla çıkarılarak çalışanlara kararlarını almada sürenin uzatılması daha yerinde olacaktır.

Sonuç olarak, genel değerlendirmede işaret ettiğimiz hususlar ile 2/3677 Esas Numaralı “Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi”nin ülkemiz, milletimiz ve milli savunmamız açısından riskli sonuçlar yaratacağı değerlendirilmektedir. 28.06.2021

28.06.2021
Dursun Ataş
Kayseri

KIRIKKALE MİLLETVEKİLİ RAMAZAN CAN VE
96 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ
ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin kurulması, yönetimi, denetimi, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin kurulması, yönetimi, denetimi, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- Bakan: Millî Savunma Bakanını,
- Bakanlık: Millî Savunma Bakanlığını,
- Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan

kurumlar: Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı, Genelkurmay Başkanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Millî Savunma Üniversitesi, Harita Genel Müdürlüğü ile Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığını,

ç) Şirket: Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketini,

d) Yönetim Kurulu: Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Yönetim Kurulunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev, Yetki ve Denetim

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunun amacı doğrultusunda faaliyetlerde bulunmak üzere; kuruluş ve tescile ilişkin hükümler hariç 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve özel hukuk hükümlerine tabi başlangıç sermayesi bir milyar ikiyüz milyon Türk Lirası olan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi (MKE A.Ş.)

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ
ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin kuruluşu, yönetimi, denetimi, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin kuruluşu, yönetimi, denetimi, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- Bakan: Millî Savunma Bakanını,
- Bakanlık: Millî Savunma Bakanlığını,
- Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan

kurumlar: Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı, Genelkurmay Başkanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Millî Savunma Üniversitesi, Harita Genel Müdürlüğü ile Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığını,

ç) Şirket: Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketini,

d) Yönetim Kurulu: Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Yönetim Kurulunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev, Yetki ve Denetim

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla belirlenen amaçlar doğrultusunda faaliyetlerde bulunmak üzere; kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve özel hukuk hükümlerine tabi, başlangıç sermayesi bir milyar iki yüz milyon Türk lirası olan Makine ve Kimya Endüstrisi

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur. Şirketin ilgili olduğu Bakanlık, Millî Savunma Bakanlığıdır.

(2) Şirket, 6102 sayılı Kanuna göre Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanacak esas sözleşmesinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçer.

(3) Şirketin sermayesinin tamamı Hazineye aittir. Ancak, Hazinenin Şirketteki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Bakanlık tarafından kullanılır. Şirket işletme bütçesi ile ilgili olarak her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınır.

Görev ve yetki

MADDE 4- (1) Şirket millî güvenlik hedefleri doğrultusunda askeri ve sivil amaçlı; her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı ve kimyasal madde, petro-kimya ve diğer kimyevi ürünleri, makine, teçhizat, malzeme, hammadde, araç-gereç, cihaz, sistem ve platformları yurt içi ve yurt dışında üretme veya ürettirme, pazarlama ve ticaretini yapma, temsilcilik faaliyetlerinde bulunma, araştırma-geliştirme, ürün geliştirme ve mühendislik faaliyetleri, modernizasyon, tasarım, test, montaj, entegrasyon ve satış sonrası hizmeti yapma veya yaptırma, jenerik ve yenilikçi teknolojilerin yerli ve millî olarak geliştirilmesine ilişkin tematik araştırma merkezi/laboratuvarı, özel endüstri bölgesi veya eğitim kurumları kurma; her türlü kurum, kuruluş ve tüketiciye yönelik olarak proje mühendisliği, danışmanlık, teknoloji transferi, eğitim hizmetleri ile enerji, geri dönüşüm, taahhüt işleri yapma, lojistik destek sağlama, mühimmat ayırma ve ayıklama faaliyetlerinde ve esas sözleşmesinde belirlenen diğer faaliyetlerde bulunabilir.

Anonim Şirketi (MKE A.Ş.) unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur. Şirketin ilgili olduğu Bakanlık, Millî Savunma Bakanlığıdır.

(2) Şirket, 6102 sayılı Kanuna göre Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanan esas sözleşmesinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçer.

(3) Şirketin sermayesinin tamamı Hazineye aittir. Ancak, mülkiyet hakkı ile kâr payı hakkına hâlel gelmemek ve pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali haklar Hazine ve Maliye Bakanlığında kalmak kaydıyla Hazinenin Şirketteki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Bakanlık tarafından kullanılır. Şirket işletme bütçesi ile ilgili olarak her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınır.

Görev ve yetki

MADDE 4- (1) Şirket millî güvenlik hedefleri doğrultusunda askeri ve sivil amaçlı her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı ve kimyasal madde, petrokimya ve diğer kimyevi ürünleri, makine, teçhizat, malzeme, ham madde, araç-gereç, cihaz, sistem ve platformları yurt içi ve yurt dışında üretme veya ürettirme, pazarlama ve ticaretini yapma, temsilcilik faaliyetlerinde bulunma, araştırma geliştirme, ürün geliştirme ve mühendislik faaliyetleri, modernizasyon, tasarım, test, montaj, entegrasyon ve satış sonrası hizmeti yapma veya yaptırma, jenerik ve yenilikçi teknolojilerin yerli ve millî olarak geliştirilmesine ilişkin tematik araştırma merkezi/laboratuvarı, özel endüstri bölgesi veya eğitim kurumları kurma; her türlü kurum, kuruluş ve tüketiciye yönelik olarak proje mühendisliği, danışmanlık, teknoloji transferi, eğitim hizmetleri ile enerji, geri dönüşüm, taahhüt işleri yapma, lojistik destek sağlama, mühimmat ayırma ve ayıklama faaliyetlerinde ve esas sözleşmesinde belirlenen diğer faaliyetlerde bulunabilir.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Şirket yüklendiği taahhütleri daha etkin şekilde yerine getirmek amacıyla aynı şekilde geri vermek veya gerçeğe uygun değerini ödemek şartıyla Bakanlık envanterinde bulunan hammadde, malzeme, araç-gereç, cihaz, teçhizat, yedek parça, sistem, alt sistem ve benzerlerini kullanabilir. Bakanlık envanterinde bulunan bina, fabrika, imalathane, atölye, işyeri ve benzeri taşınmazlar, arazi, platform, silah, mühimmat, ekipman, sistem ve alt sistemler ile altyapı ve test merkezleri Bakan onayı ile bedelsiz kullanılabilir.

(3) Şirket birinci fıkrada belirtilen faaliyetleri gerçekleştirmek için, yurt içi ve yurt dışında şirket kurma, kurulmuş şirketleri satın alma, bu şirketlere iştirak etme veya bu şirketleri işletme, gerektiğinde yurt içi ve yurt dışında şube/ temsilcilik açma, millî güvenlik ve ulusal kalkınma içeren yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı Kararı ile kamulaştırma yapma yetkisine sahiptir. Yurt dışında şirket kurma, kurulmuş şirketleri satın alma ve bu şirketlere iştirak etme Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Genel Kurul kararı ile gerçekleştirilir.

(4) Şirket ikili veya çok taraflı anlaşmalar gereği yabancı ülkeler tarafından Türkiye’de bırakılanlar ile kamu idareleri, kamu iktisadi teşebbüsleri ve sermayesinin en az yüzde ellisi kamuya ait olan bağlı ortaklıklarca ihtiyaç fazlası ve kullanım dışı bırakılan veya niteliğini kaybetmiş olan her türlü hava, deniz ve kara taşıtları, makine ve teçhizat ile tehlikeli veya tehlikesiz metal/ metal bileşim atıkları, ekonomik değer taşıyan metal dışı (evsel nitelikte olmayan) mal ve malzemeleri; birinci fıkrada belirtilen faaliyetleri gerçekleştirmek için gerekli olan malzemelerin üretilmesinde hammadde olarak kullanmak ve gerektiğinde piyasada değerlendirmek üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen birim fiyatlarından satın alabilir veya devralabilir. Bu fıkra ile ilgili hususlar hakkında 17/12/1937 tarihli ve 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Şirket yüklendiği taahhütleri daha etkin şekilde yerine getirmek amacıyla, aynı şekilde geri vermek veya gerçeğe uygun değerini ödemek şartıyla Bakanlık envanterinde bulunan ham madde, malzeme, araç gereç, cihaz, teçhizat, yedek parça, sistem, alt sistem ve benzerlerini kullanabilir. Bakanlık envanterinde bulunan bina, fabrika, imalathane, atölye, iş yeri ve benzeri taşınmazlar, arazi, platform, silah, mühimmat, ekipman, sistem ve alt sistemler ile alt yapı ve test merkezleri Bakan onayı ile bedelsiz kullanılabilir.

(3) Şirket birinci fıkrada belirtilen faaliyetleri gerçekleştirmek için, yurt içi ve yurt dışında şirket kurma, kurulmuş şirketleri satın alma, bu şirketlere iştirak etme veya bu şirketleri işletme, gerektiğinde yurt içi ve yurt dışında şube/ temsilcilik açma, millî güvenlik ve ulusal kalkınma içeren yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı kararı ile kamulaştırma yapma yetkisine sahiptir. Yurt dışında şirket kurma, kurulmuş şirketleri satın alma ve bu şirketlere iştirak etme Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Genel Kurul kararı ile gerçekleştirilir.

(4) Şirket ikili veya çok taraflı anlaşmalar gereği yabancı ülkeler tarafından Türkiye’de bırakılanlar ile kamu idareleri, kamu iktisadi teşebbüsleri ve sermayesinin en az yüzde ellisi kamuya ait olan bağlı ortaklıklarca ihtiyaç fazlası ve kullanım dışı bırakılan veya niteliğini kaybetmiş olan her türlü hava, deniz ve kara taşıtları, makine ve teçhizat ile tehlikeli veya tehlikesiz metal/ metal bileşim atıkları, ekonomik değer taşıyan metal dışı (evsel nitelikte olmayan) mal ve malzemeleri; birinci fıkrada belirtilen faaliyetleri gerçekleştirmek için gerekli olan malzemelerin üretilmesinde ham madde olarak kullanmak ve gerektiğinde piyasada değerlendirmek üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen birim fiyatlarından satın alabilir veya devralabilir. Bu fıkra ile ilgili hususlar hakkında 17/12/1937 tarihli ve 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(Kırkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Denetim

MADDE 5- (1) Şirket, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun yetkilendirdiği bağımsız denetim kuruluşları arasından Genel Kurul kararı ile belirlenecek kuruluş tarafından bağımsız denetime tabi tutulur. Hazırlanan bağımsız denetim raporu, Genel Kurula sunulmasını müteakip Şirket tarafından Bakanlık ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yönetim ve Personel

Yönetim

MADDE 6- (1) Yönetim Kurulu üyeleri, bir üye Hazine ve Maliye Bakanının önerceği adaylar arasından olmak üzere Genel Kurul tarafından seçilir. Genel Müdür, Genel Kurul tarafından belirlenir.

(2) Yönetim Kurulu ve Genel Müdürenin görev, yetki ve sorumlulukları, Yönetim Kurulu üye sayısı, Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerinin seçimi ve görev süreleri ile çalışma usul ve esasları, Şirketin faaliyet konuları, organları, teşkilat yapısı, tasfiye ve denetimi, iştirakler kurulması, devir ve tasfiyesi, mali hükümleri ile diğer hususlar Şirketin esas sözleşmesiyle belirlenir.

(3) Yönetim Kurulunda görev alan kamu görevlilerine 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine ödenen tutarda ödeme yapılır.

Personel rejimi

MADDE 7- (1) Şirket hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel eliyle yürütülür. Bu kapsamda istihdam edilecek personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi

Denetim

MADDE 5- (1) Şirket, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun yetkilendirdiği bağımsız denetim kuruluşları arasından Genel Kurul kararı ile belirlenecek kuruluş tarafından bağımsız denetime tabi tutulur. Hazırlanan bağımsız denetim raporu, Genel Kurula sunulmasını müteakip Şirket tarafından Bakanlığa ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yönetim ve Personel

Yönetim

MADDE 6- (1) Yönetim Kurulu üyeleri, bir üye Hazine ve Maliye Bakanının önerceği adaylar arasından olmak üzere Genel Kurul tarafından seçilir. Genel Müdür, Genel Kurul tarafından belirlenir.

(2) Yönetim Kurulu ve Genel Müdürenin görev, yetki ve sorumlulukları, Yönetim Kurulu üye sayısı, Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerinin seçimi ve görev süreleri ile çalışma usul ve esasları, Şirketin faaliyet konuları, organları, teşkilat yapısı, tasfiye ve denetimi, iştirakler kurulması, devir ve tasfiyesi, mali hükümleri ile diğer hususlar Şirketin esas sözleşmesiyle belirlenir.

(3) Yönetim Kurulunda görev alan kamu görevlilerine 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine ödenen tutarda ödeme yapılır.

Personel rejimi

MADDE 7- (1) Şirket hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel eliyle yürütülür. Bu kapsamda istihdam edilecek personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

kapsamında sigortalı sayılır. Şirket faaliyet alanı ile ilgili konularda geçici veya sürekli olarak yerli ve yabancı uyruklu personel istihdam edebilir. Şirkette istihdam edilecek personel hakkında kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair mevzuat hükümleri uygulanmaz. İstihdam edilecek personelin; işe alınması, sayısı, ataması, nakli, görevlendirilmesi, eğitimi, niteliği, kadrosu, unvanı, görevde yükselmesi, ücreti ile diğer tüm mali ve sosyal hakları, terfisi, izni, çalışma esasları, vekâlet, ödül ve disiplin işlemleri ile sözleşme esasları ve benzeri diğer uygulamaya ilişkin hususlar Genel Kurul tarafından çıkarılacak düzenlemeler ile belirlenir. Genel Kurul bu yetkisini Yönetim Kuruluna devredebilir. Ancak anılan personele, ücret ve diğer tüm mali ve sosyal hakları kapsamında, yapılacak ödemelerin aylık ortalaması, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Genel Kurul tarafından tespit edilecek üst sınırı geçemez.

(2) Şirket bünyesinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu uyarınca düzenlenecek çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti ile yabancı uyruklu personel çalıştırılabilir. Başvuruya ilişkin izlenecek usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bakanlıkça müştereken belirlenir. Çalışma izni muafiyet belgesi verilen yabancı, bu belge ile iş sözleşmesi süresi boyunca Türkiye’de ikamet edebilir ve Şirket bünyesinde çalışabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

Muafiyet

MADDE 8 - (1) Şirket ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası Şirkete ait olan şirketler 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşit Kanunu, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 24/5/1984 tarihli ve 3011 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanacak Olan

kapsamında sigortalı sayılır. Şirket faaliyet alanı ile ilgili konularda geçici veya sürekli olarak yerli ve yabancı uyruklu personel istihdam edebilir. Şirkette istihdam edilecek personel hakkında kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair mevzuat hükümleri uygulanmaz. İstihdam edilecek personelin; işe alınması, sayısı, nakli, görevlendirilmesi, eğitimi, niteliği, kadrosu, unvanı, ücreti ile diğer tüm mali ve sosyal hakları, terfisi, izni, çalışma esasları, vekâlet, ödül ve disiplin işlemleri ile sözleşme esasları ve benzeri diğer uygulamaya ilişkin hususlar Genel Kurul tarafından çıkarılacak düzenlemeler ile belirlenir. Genel Kurul bu yetkisini Yönetim Kuruluna devredebilir. Ancak anılan personele, ücret ve diğer tüm mali ve sosyal hakları kapsamında yapılacak ödemelerin aylık ortalaması, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Genel Kurul tarafından tespit edilecek üst sınırı geçemez.

(2) Şirket bünyesinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu uyarınca düzenlenen çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti ile yabancı uyruklu personel çalıştırılabilir. Başvuruya ilişkin izlenecek usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bakanlıkça müştereken belirlenir. Çalışma izni muafiyeti olan yabancı, iş sözleşmesi süresi boyunca Türkiye’de ikamet edebilir ve Şirket bünyesinde çalışabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

Muafiyet

MADDE 8 - (1) Şirket ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası Şirkete ait olan iştirakler 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşit Kanunu, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 24/5/1984 tarihli ve 3011 sayılı Resmî Gazetede Yayımlanacak Olan

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yönetmelikler Hakkında Kanun, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 10/7/2018 tarihli ve 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine tabi değildir. Şirket yöneticileri ve personeline yapılacak yurt içi ve yurt dışı gündelik tutarı ile kullanılacak taşıtlara ilişkin usul, esas ve limitler Genel Kurul tarafından belirlenir.

(2)6102 sayılı Kanunun kuruluşu, aynı ve nakdi sermaye konulmasına, şirketler topluluğuna, genel kurul toplantısına çağrı usulü ile genel kurul toplantılarında Ticaret Bakanlığı temsilcisi görevlendirilmesine ilişkin hükümleri Şirket hakkında uygulanmaz.

(3)Sermaye ve sermaye artırım hâlleri ile ilgili olarak 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi Şirket hakkında uygulanmaz.

Atıflar

MADDE 9- (1) Mevzuatta Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna yapılan atıflar Şirkete yapılmış sayılır.

Yönetmelikler Hakkında Kanun, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 10/7/2018 tarihli ve 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine tabi değildir. Şirket yöneticileri ve personeline ödenecek yurt içi ve yurt dışı gündelik tutarı ile kullanılacak taşıtlara ilişkin usul, esas ve limitler Genel Kurul tarafından belirlenir.

(2)6102 sayılı Kanunun aynı ve nakdi sermaye konulmasına, şirketler topluluğuna, genel kurul toplantısına çağrı usulü ile genel kurul toplantılarında Ticaret Bakanlığı temsilcisi görevlendirilmesine ilişkin hükümleri Şirket hakkında uygulanmaz.

(3)Sermaye ve sermaye artırım hâlleri ile ilgili olarak 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi Şirket hakkında uygulanmaz.

(4)Şirket, şirketin hisseleri ve bağlı ortaklıkları; satış, kiralama, işletme hakkının devri ve/veya sair başka tasarruflar yoluyla yerli veya yabancı özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine devre konu edilemez.

Atıflar

MADDE 9- (1) Mevzuatta Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna yapılan atıflar Şirkete yapılmış sayılır.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 10- (1) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesi ile ekli listenin “A- İktisadi Devlet Teşekkülleri (İDT)” başlıklı bölümünün “İlgili Bakanlık: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI” başlığı altında yer alan satır yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine “asli görevleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin faaliyet alanı” ibaresi eklenmiştir.

Personele yönelik geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Makina ve

Kimya Endüstrisi Kurumunda istihdam edilen 4857 sayılı Kanuna tabi personel ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi personel mevcut statüleri ve unvanlarına ilişkin sosyal ve özlük haklarıyla Şirkette istihdam edilmeye devam edilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlardan istekte bulunmayan emekliye ayırma işlemleri gecikmeksizin yerine getirilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip 6 aylık sürenin sonundan itibaren Şirkette özel hukuk hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılmaz.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda; Yönetim Kurulu Üyesi, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Şube Müdürü, Fabrika/İşletme Müdürü, Fabrika/İşletme Müdür Yardımcısı, Müdür, Kısım Müdürü, Müdür Yardımcısı ve benzeri idari görevleri olanların görevi başka bir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bu kişilere ayrıca herhangi

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 10- (1) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmış ve Kanun Hükmünde Kararnameye ekli listenin “A- İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ (İDT)” başlıklı bölümünün “İlgili Bakanlık: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI” başlığı altında yer alan “Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK)” satırı listeden çıkarılmıştır.

(2) 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendine “asli görevleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin faaliyet alanı” ibaresi eklenmiştir.

Personele yönelik geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Makina ve

Kimya Endüstrisi Kurumunda istihdam edilen 4857 sayılı Kanuna tabi personel ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi personel mevcut statüleri ve unvanlarına ilişkin sosyal ve özlük haklarıyla Şirkette istihdam edilmeye devam edilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlardan istekte bulunmayan emekliye ayırma işlemleri gecikmeksizin yerine getirilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip 6 aylık sürenin sonundan itibaren Şirkette özel hukuk hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılmaz.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda; Yönetim Kurulu Üyesi, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Şube Müdürü, Fabrika/İşletme Müdürü, Fabrika/İşletme Müdür Yardımcısı, Müdür, Kısım Müdürü, Müdür Yardımcısı ve benzeri idari görevleri olanların görevi başka bir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bu kişilere ayrıca herhangi

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

bir tebligat yapılmaz. Görevleri sona eren yöneticiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip 6 aylık sürenin bitimini geçmemek üzere yerlerine görevlendirme yapılincaya kadar birinci fıkra hükümleri çerçevesinde görevlerine devam eder. Bu zamanda geçen süreler, makam ve görev/temsil tazminatı verilmesi gereken kadrolar için ara verilmeksizin çalışılmış gibi sayılır ve 5434 sayılı Kanunun mülga ek 68 inci ve mülga ek 73 üncü maddelerinde belirtilen sürelerin hesabında dikkate alınır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak çalışan personele, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde Yönetim Kurulunca iş sözleşmesi teklif edilir. Şirket ile sözleşme imzalayanlar, bu kapsamda geçen hizmet süreleri kıdeme bağlı haklarının tespitinde dikkate alınmak suretiyle, 4857 sayılı Kanun kapsamında istihdam edilir. Bunlardan;

a) 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulananlar hakkında, işçi statüsüne geçirildikleri tarihten itibaren doksan gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunmayanların 5434 sayılı Kanun ile ilgileri devam ettirilir. Bunların emeklilik hak ve yükümlülüklerinin tespitinde, önceden emeklilik hak ve yükümlülüklerine esas kadro, görev veya pozisyonları dikkate alınmaya devam olunur. Ayrıca, bu şekilde geçen süreleri kıdem aylıkları ile 5434 sayılı Kanunun mülga ek 68 inci ve mülga ek 73 üncü maddelerinde belirtilen sürelerin hesabında dikkate alınır ve bunların emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademeleri genel hükümler çerçevesinde yükseltilmeye ve ilerletilmeye devam olunur. Bunlara Şirkette geçen çalışma süreleri için kıdem tazminatı ödenmez ve bu süreler emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınır.

bir tebligat yapılmaz. Görevleri sona eren yöneticiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi müteakip 6 aylık sürenin bitimini geçmemek üzere yerlerine görevlendirme yapılincaya kadar birinci fıkra hükümleri çerçevesinde görevlerine devam eder. Bu zamanda geçen süreler, makam ve görev/temsil tazminatı verilmesi gereken kadrolar için ara verilmeksizin çalışılmış gibi sayılır ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga ek 68 inci ve mülga ek 73 üncü maddelerinde belirtilen sürelerin hesabında dikkate alınır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak çalışan personele, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde Yönetim Kurulunca iş sözleşmesi teklif edilir. Şirket ile sözleşme imzalayanlar, bu kapsamda geçen hizmet süreleri kıdeme bağlı haklarının tespitinde dikkate alınmak suretiyle, 4857 sayılı Kanun kapsamında istihdam edilir. Bunlardan;

a) 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulananlar hakkında, işçi statüsüne geçirildikleri tarihten itibaren doksan gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunmayanların 5434 sayılı Kanun ile ilgileri devam ettirilir. Bunların emeklilik hak ve yükümlülüklerinin tespitinde, önceden emeklilik hak ve yükümlülüklerine esas kadro, görev veya pozisyonları dikkate alınmaya devam olunur. Ayrıca, bu şekilde geçen süreleri kıdem aylıkları ile 5434 sayılı Kanunun mülga ek 68 inci ve mülga ek 73 üncü maddelerinde belirtilen sürelerin hesabında dikkate alınır ve bunların emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademeleri genel hükümler çerçevesinde yükseltilmeye ve ilerletilmeye devam olunur. Bunlara Şirkette geçen çalışma süreleri için kıdem tazminatı ödenmez ve bu süreler emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınır.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

b) İşçi statüsüne geçirildikleri tarihten itibaren doksan gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunanların sigorta primleri ile sosyal güvenliğe ilişkin diğer hak ve yükümlülükleri 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre belirlenir.

c) 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra göreve başlayan ve aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmak suretiyle sigorta primine esas kazançları aynı Kanunun 80 inci maddesine göre belirlenenler, taleplerine bakılmaksızın 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

ç) Bu fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına girenlerden iş sözleşmesi 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında sona erenlere ödenecek kıdem tazminatına esas hizmet süresinin tespitinde; emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri de dikkate alınır. Ancak, bunlara emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri için ödenecek kıdem tazminatı, ilgilinin Devlet memurluğu veya sözleşmeli personel statüsünün sona erdiği tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık unsurları üzerinden ve iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki katsayılar dikkate alınarak hesaplanacak emekli ikramiyesi tutarını geçemez.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak çalışan personelden, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde Şirket ile sözleşme imzalamayı kabul etmeyenler, Yönetim Kurulunca Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilir. Bildirilen personel, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına

b) İşçi statüsüne geçirildikleri tarihten itibaren doksan gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunanların sigorta primleri ile sosyal güvenliğe ilişkin diğer hak ve yükümlülükleri 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre belirlenir.

c) 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra göreve başlayan ve aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmak suretiyle sigorta primine esas kazançları aynı Kanunun 80 inci maddesine göre belirlenenler, taleplerine bakılmaksızın 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

ç) Bu fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına girenlerden iş sözleşmesi 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında sona erenlere ödenecek kıdem tazminatına esas hizmet süresinin tespitinde; emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri de dikkate alınır. Ancak, bunlara emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri için ödenecek kıdem tazminatı, ilgilinin Devlet memurluğu veya sözleşmeli personel statüsünün sona erdiği tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık unsurları üzerinden ve iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki katsayılar dikkate alınarak hesaplanacak emekli ikramiyesi tutarını geçemez.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvele tabi olarak çalışan personelden, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde Şirket ile sözleşme imzalamayı kabul etmeyenler, üç farklı il tercihi alınarak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek üzere Yönetim Kurulunca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilir. Bildirilen personelin atama teklifleri, kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurumla gerekli koordinasyon

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

nakledilir. Ancak, kapsama giren personelin atama teklifleri, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda görev yaptığı il; görev yaptığı ilde atanmasına imkân yok ise personelin talep ettiği en fazla üç ilde bulunan kamu kurum veya kuruluşuna teklif edilir. Talepte bulunmayan personelin atama teklifleri 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca Özelleştirme Fonundan karşılanması öngörülen ödemeler Şirket tarafından karşılanır.

(5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personele, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde Yönetim Kurulunca sözleşme teklif edilir. Sözleşme teklifini kabul edenlerin iş sözleşmesi Şirkete devredilmiş sayılır ve bunların Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda geçen hizmet süreleri kıdeme bağlı haklarının tespitinde dikkate alınır.

(6) Şirket ile sözleşme imzalamayı kabul etmeyen işçiler ise beşinci fıkrada yer alan sürenin bitimini müteakip 15 gün içerisinde Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlarda Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda istihdam edildikleri statüye uygun kadro ve pozisyonlarda istihdam edilmelerini sağlamak üzere Bakanlığa bildirilir. Şirket tarafından bildirilen personelin işlemleri Bakanlık tarafından yürütülür. Bu personelin iş sözleşmesi Bakanlığa devredilmiş sayılır ve bunların Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda geçen hizmet süreleri kıdeme bağlı haklarının tespitinde dikkate alınır. Bu fıkra kapsamında yapılacak atamalar için uygun boş kadro ve pozisyon bulunmaması halinde söz konusu kadro ve pozisyonlar başkaca bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Bu fıkra kapsamında devredilen personel

sağlanmak suretiyle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet ihtiyaçları ve personelin il tercihleri göz önünde bulundurularak 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilir ve söz konusu personel hakkında anılan madde hükümleri uygulanır. Tercihle bulunmayan personelin atama teklifleri 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca Özelleştirme Fonundan karşılanması öngörülen ödemeler Şirket tarafından karşılanır.

(5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personel mevcut iş sözleşmesi ile birlikte Şirkete devredilmiş sayılır ve bunların Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda geçen hizmet süreleri kıdeme bağlı haklarının tespitinde dikkate alınır. Bu fıkra kapsamında Şirkette çalışmaya devam edenler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesi hükümlerinden yararlanmaya devam eder.

(6) Şirkette çalışmaya devam etmek istemeyen mevcut işçiler, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlarda Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunda istihdam edildikleri statüye uygun kadro ve pozisyonlarda istihdam edilmelerini sağlamak üzere Bakanlığa bildirilir. Şirket tarafından bildirilen personelin işlemleri Bakanlık tarafından yürütülür. Bakanlık tarafından personele, Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlardan belirlenen üç farklı birimden tercih yapılmak üzere atama teklif edilir. Bu personelin iş sözleşmesi Bakanlığa devredilmiş sayılır ve bunların Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile Şirkette geçen hizmet

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

bakımından devir tarihinden önce doğmuş ve devir tarihinde ödenmesi gereken borçlardan Şirket sorumludur. Kıdem tazminatına ilişkin hükümler saklıdır. Ataması tekemmül ettirilen işçiler, atama emirlerinin tebliğini izleyen günden itibaren beş iş günü içinde yeni görevlerine başlamak zorundadır.

(7) Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlarda çalışmayı kabul etmeyenler ile beş iş günü içinde yeni kurumunda görevine başlamayanların iş sözleşmeleri, feshin geçerli sebep kapsamında olduğu ve Şirket tarafından 4857 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen ihbar süresi yükümlülüğünün yerine getirildiği kabul edilerek feshedilir. Bu fıkra kapsamında iş sözleşmesi feshedilenlerin, kıdem tazminatı ile fesih tarihinden önce doğmuş ve fesih tarihinde ödenmesi gereken işçilik alacaklarına ilişkin hakları saklıdır.

Devir

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun tüm taşınır ve taşınmazları, borçları, alacakları, aktif ve pasifi, ayni, fikri, sınai mülkiyet, patent, marka, endüstriyel tasarım ve benzeri tüm hak ve yükümlülükleri ile iştiraklerindeki sermaye katılım payları ile devir tarihinde yürürlükte bulunan bilumum sözleşmeler kayıtlı değerleri üzerinden kül olarak Şirkete devredilmiş sayılır.

(2) Bu madde kapsamındaki her türlü devir, temlik ve intikaller veraset ve intikal vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan ve bu işlemlerle ilgili düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

süreleri kıdeme bağlı haklarının tespitinde dikkate alınır. Bu fıkra kapsamında yapılacak atamalar için uygun boş kadro ve pozisyon bulunmaması halinde söz konusu kadro ve pozisyonlar başkaca bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Bu fıkra kapsamında devredilen personel bakımından devir tarihinden önce doğmuş ve devir tarihinde ödenmesi gereken borçlardan Şirket sorumludur. Kıdem tazminatına ilişkin hükümler saklıdır. Ataması tekemmül ettirilen işçiler, atama emirlerinin tebliğini izleyen günden itibaren on beş gün içinde yeni görevlerine başlamak zorundadır.

(7) Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlarda çalışmayı kabul etmeyenler ile on beş gün içinde yeni kurumunda görevine başlamayanların iş sözleşmeleri, feshin geçerli sebep kapsamında olduğu ve Şirket tarafından 4857 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen ihbar süresi yükümlülüğünün yerine getirildiği kabul edilerek feshedilir. Bu fıkra kapsamında iş sözleşmesi feshedilenlerin, kıdem tazminatı ile fesih tarihinden önce doğmuş ve fesih tarihinde ödenmesi gereken işçilik alacaklarına ilişkin hakları saklıdır.

Devir

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla kapatılan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait her türlü taşınır, taşınmaz, taşıt, araç, gereç ve malzeme, her türlü borç ve alacaklar, hak ve yükümlülükler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve dokümanlar ile iştiraklerindeki sermaye katılım payları bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hiçbir işleme gerek kalmaksızın Şirkete devredilmiş sayılır. Mülkiyeti Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup kapatılan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna tahsis edilmiş taşınmazlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın tahsis amacıyla kullanılmak üzere Şirkete tahsis edilmiş sayılır.

(Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve
96 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(3) Şirket esas sözleşmesi ile Genel Kurul veya Yönetim Kurulu tarafından çıkarılacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar geçecek sürede Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Ana Statüsünün bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri ile mevcut yönetmelik ve yönergeler uygulanmaya devam olunur.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(2) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla kapatılan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu tarafından yapılmış olan sözleşmelere, Şirket halef olur. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun leh ve aleyhine açılmış davalarda ve icra takiplerinde Şirket kendiliğinden taraf sıfatını kazanır.

(3) Bu madde kapsamındaki her türlü devir, temlik ve intikaller veraset ve intikal vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan ve bu işlemlerle ilgili düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

(4) Şirket esas sözleşmesi ile Genel Kurul veya Yönetim Kurulu tarafından çıkarılacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar geçecek sürede Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Ana Statüsünün bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri ile mevcut yönetmelik ve yönergeler uygulanmaya devam olunur.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

